הארץ

1.40 ש"ח יום ד', י"ג בטבת התשמ"ט, 21 בדצמבר 1988 VOL.69/21099 DECEMBER 21 1988

הצלחה. בקרוב אצלך!

משה דולב, הראש שהמציא את רב־בריח ופלדלת, מציע לך, התעשיין, את הידע והניסיון שיביאו גם לך הצלחה גדולה. לשרותך, ברעיונות למוצרים חדשים ובהצעות ייעול בתחומי המכניקה.
טלפון 052-912865

מספירה ראשונית של הקולות במרכז חירות:

רוב להצעתו של שמיר: הליכוד תומך בהליכה עם ה'עבודה' לממשלה רחבה

זעם בליבראלים ובמחנות לוי ושרון על רשימת הרכב שרי הליכוד כפי שהוצגה ע"י שמיר ● הליבראלים: שמיר הפר הסכם עימנו ● לוי ושרון: שמיר מינה רק את מקורביו ● הערב יחתם רשמית ההסכם הקואליציוני בין הליכוד למערך

מאת אילן שחורי

סופר "הארץ" לענייני מפלגות

עם סגירת הקלפיות בחצות הלי בישיבה הדרמטית של מרכז תנועת הליכוד, ההערכה היא כי ההכרעה תהיה צמודה והיא תיפול על קולות בודדים. על פי ספירה של 50 הקולות הראשונים מתוך 1200 קולות חברי המרכז יש רוב להצעת ראש הממשלה יצחק שמיר.

מקורבי השר אריאל שרון אמרו אחרי חצות כי אם הצעת יצחק שמיר לממשלה רחבה לא תעבור, במשך הלילה יתקשר שרון אל הסיעות הדתיות כדי לאחדם מחדש סביב הליכוד, להקמת ממשלה צרה. ראש הממשלה יצחק שמיר הבהיר בנאום מרגש במהלך ישיבת המרכז, כי אם תידחה הצעתו, הוא יוריד את המנדט שקיבל לנשיא המדינה.

בצמרת הליכוד אמרו אמש, כי ההצבעה מהווה עבור שמיר מבחן מנהיגות מכריע ואין ספק כי יתפטר אם תיכשל הצעתו. לעומת זאת טענו כי אם יצוה תוכה צידקת דרכו ומעמדו בליכוד ובממשלה יחוזק לאין ערוך.

1200 חברי מרכז הליכוד מתוך 2400 הרשומים, התכנסו אמש באיצטדיון הכדורסל ביד־אליהו, לאחת הישיבות המכריעות ביותר בגורל הליכוד. ראש הממשלה יצחק שמיר היה נסער ביותר, ביקש את רשות הדיבור פעמיים ודיבר על

(סוף בעמ' 6)

שלושה צעירים מקורבים לראש הממשלה יצחק שמיר, הבטיחו לעצמם תיקים בממשלה הבאה: מימין: דן מרידור, אהוד אולמרט ורוני מילוא, אתמול במרכז חירות באיצטדיון יד־אליהו

מזכר־הבנה סודי בין פרס ושמיר

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ההסכם הקואליציוני בין העבודה והליכוד, כולל נספחים סודיים בין יצחק שמיר לשמעון פרס. הנספח המרכזי הוא מזכר הבנה בין שני האישים, שהחליטו להבהיר לאחר אי־הבנות והתקלות הרבות שהיו ביניהם בארבע השנים האחרונות.

הסעיף הראשון במזכר ההבנה קובע כי החלטות בנושאים מדיניים וביטחוניים עיקריים, גלויים וחשאיים, יתקבלו על דעת ראש הממשלה וממלא מקומו. הסעיף השני קובע כי הדיונים המכינים אצל ראש הממשלה, לקראת קבלת החלטות בממשלה או בקבינט המדיני־ביטחוני, בנושאים מרכזיים בתחומים המדיניים והביטחוניים, ייערכו בהשתתפות ממלא מקום ראש הממשלה.

מזכר הבנה בין שמעון פרס ליצחק שמיר (לא לפירסום)

א. החלטות בנושאים מדיניים ובטחוניים עיקריים, גלויים וחשאיים כאחד, תתקבלנה על־דעת ראש־הממשלה וממלא־מקומו.

ב. הדיונים המכינים אצל ראש־הממשלה לקראת קבלת החלטות בממשלה או בקבינט

חלקו העליון של הנספח הסודי להסכם הקואליציוני בין המערך לליכוד, שעליו חתומים שמיר ופרס

מילוא מרידור ואולמרט יצורפו לממשלה; קורפו ושריר יפרשו

מאת אילן שחורי סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראש הממשלה יצחק שמיר החליט אתמול על צירופם לממשלה של שלושה שרים חדשים רוני מילוא, דן מרידור ואהוד אולמרט, ועל הוצאתם מהממשלה של חיים קורפו ואברהם שריר.

המפלגות הדתיות: שמיר – משענת קנה רצוץ; חוסל שיתוף הפעולה בינינו ובין הליכוד

עדיין תיתכן השתתפות המפד"ל בממשלה ● ש"ס, האגודה ותנועת התחיה החליטו להיות באופוזיציה

מאת אילן שחורי

סופר "הארץ" לענייני מפלגות

למשבר בין הליכוד לבין המפלגות הדתיות, בשל החלטת שמיר על ממשלה רחבה והסיכונים מהשתתפותן, עשויה להיות השפעה ישירה על היחסים ביניהן גם בעתיד.

דגל התורה מבקשת צו מניעה נגד הליכוד המקים ממשלה בניגוד להסכם שנעשה עמה

מאת אילן שחורי

סיעת דגל התורה עתרה להגיש הבוקר לבית המשפט המחוזי בתל־אביב בקשה לצו מניעה נגד הליכוד, המונע לו שלא להתחם כל הסכם קואליציוני עם שום מפלגה, שיש בו משום סתירה להסכם שנחתם בין הליכוד לסיעת דגל התורה.

פרס ורבין יחליטו הבוקר על שרי המערך; לחצים לצירוף ברעם, אדרי ונמיר לממשלה

מרכז העבודה מתכנס היום לאשר ההסכם הקואליציוני ● לא צפויות הפתעות ● ההסכם, שזכה לתמיכה גדולה בישיבה שקיימו שרי העבודה בלשכתו של פרס, יאושר כנראה ברוב גדול ● לחצים על פרס להציג רשימת שרים "רעננה"

מאת אילן שחורי

מרכז מפלגת העבודה עתיד להתכנס בשתיים בצהריים כדי לאשר את ההסכם הקואליציוני בין הליכוד למפלגת העבודה.

המינהל האזרחי יקל הגבלות שהוטלו על אנשי־עסקים בגדה

מאת דן סגיר

בפגישה שנערכה אתמול בין ראש המינהל האזרחי בגדה תא"ל שייקה ארז ותעשיינים ואנשי עסקים ערבים מאזור ראמאללה, דובר על הגבלות של המינהל, שלדבריהם הפכו את הפעילות העסקית שלהם לבלתי־אפשרית. נושא עיקרי ראשון היה ההגבלות הדרישות על הכנסת כספים לשטחים לתקרה של 200 דינר לאדם ללא אישור, והאישור מיוחד ולאחר מתן הסברים על מקור הכספים ניתן להביא 500 דינר.

הגבלה אחרת היתה ניתוק קווי הטלפון הבי"ל מהשטחים לחו"ל מאז ינואר 1988. תא"ל ארז הודיע לנוכחים, כי שני נושאים אלה יוסדרו לטובת אנשי־העסקים ובעלי המפעלים בראמאללה. אנשי־עסקים ותעשיינים באזורים אחרים של הגדה יוכלו כנראה גם הם לקבל הקלות אלה, לאחר שיפנו למינהל האזרחי.

ודובר המינהל האזרחי בגדה הודיע אתמול שהופעל לחץ כל שהוא על בעלי החנויות בביתר לחם לקשט את חנויותיהם לקראת חג המולד. לדבריו, נערכה פגישה בין קצינים של המינהל האזרחי לסוחרי בית־לחם לדון בהיערכות לקראת החג.

23 חברי קונגרס: להדגיש שוב מחויבות ארה"ב לביטחון ישראל

במכתב לשולץ: ישראל היא הבעלת הברית החשובה ביותר באזור; על אש"ף מוטלת האחריות להוכיח שהטרור אינה עוד מדיניותו

מאת סופר "הארץ"

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). "החלטת הממשל לפתוח בדיאלוג מהותי עם אש"ף, מהווה שינוי משמעותי בהשתתפותה של ארה"ב בתהליך השלום במזרח התיכון", קבעו 23 חברי קונגרס במכתב אל מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ.

הם קוראים לו לחזור ולהדגיש את מחויבות ארה"ב לביטחונה ושלומה של ישראל "בעלת הברית החשובה ביותר שלנו באזור", להדגיש כי החלטת הממשל אין משמעותה שארה"ב תפתח במו"מ עם אש"ף, או שקיבלה את תוכנית השלום שלו ולהבהיר, כי ההחלטה לשוחח עם אש"ף היא מהפיכה, וכי האחריות להוכיח שהטרור אינו עוד מדיניותו, מוטלת על אש"ף.

כתנגדי ערפאת

דנים בהנהגה חדשה לאש"ף

שר החוץ המצרי במו"ר ועידה בי"ל

שוק ההון

התרחבו מחזורי המסחר במניות

מאת הדרן מרגמיט

ההסכם הקואליציוני המלא בין המערך לליכוד (עמ' 2)

להט בודק חנינה לעבריני חנינה (עמ' 3)

כור רשאית להמשיך לפעול (עמ' 4)

נוסעים עוכבו בשווייץ בשל השבת (עמ' 7)

8% ירידה בייצוא (עמ' 8)

בגליון זה 16 עמודים

מזג האוויר

התחזית: מעונן חלקית.
ירושלים: 3–12
תל־אביב: 8–17
חיפה: 6–16
באר־שבע: 4–18
רמת הגולן 2–10, צפת 1–8, טבריה 6–16, עפולה 3–14, שומרון 3–13, נתב"ג 5–16, ירידו 7–20, עזה 6–19, אילת 9–21

זיהום אוויר

ריכוזי תחמוצות גפרית באוויר שנמדדו ביום 19.12

	מיקרוגרם למ"ק	שינוי מיום קודם
חיפה	50	+12
ת"א	–	-85
אשדוד	119	+47
חדרה	–	–

שערי הדולר

	השער בש"ח	השינוי
יציג	1.5994	+0.0049
נוסעים	1.9010	+0.0058
שחור	1.8500	–

שער הסל

יציג	1.7178	-0.0019

זכו בלוטו

אלה המספרים שעלו אמש בהגרלת הלוטו:
1, 10, 20, 22, 40, 42
והמספר הנוסף: 41.

למה לא תיתן למס הכנסה להשתתף במימון ביטוח החיים שלך?

רק עד

31.12.88

רק עד 31.12.88 תוכל ליהנות מהטבות מס על פרמיה לביטוח חיים. לפרטים מדויקים התקשר עוד היום לסוכן הפניקס או לחברת הפניקס הישראלי: ת"א 03-620302 (אורלי) חיפה 04-533191 (מזל), ירושלים 02-226131 (סיגל).

ברגע הקובע אנחנו איתך.

הפניקס הישראלי
חברה לבטוח בע"מ
משרד ראשי: רח' לבונטין 30 • ת"א 65116 • טל' 620111

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

המפלגות החרדיות רותחות מזעם על ראש הממשלה, יצחק שמיר, שהחליט להקים ממשלה רחבה בהשתתפות המערך. ביטוי לזעם זה ניתן אתמול בעיתונים החרדיים. במאמר אורי, "המודיע", כותב במאמר ראשי "הסיסמה שהובילה את הליכוד במערכת הבחירות 'רק הליכוד יכול' קיבלה פירוש חדש. רק הליכוד יכול להוליך שולל את כל הסיעות שהעניקו לו ברוב טובם את שירותי ההנהגה ולאכזב אותם בצורה כה מביכה...שמיר חייב לדעת כי על קוי המאבקים מוטלת אמינותו האישית ולא רק אמינות מפלגתו. הפרה כלשהי של האמון שנתנו בו, עלולה להיות לו לרועץ בבוא הזמן, אם לא יעמוד בהבטחותיו".

הדיון על דחייתה של ישיבת הכנסת אתמול, גלש לכמה דקות אל תוך סיר החמין. יאיר לוי (ש"ס) אמר "שלא בטוח בכלל שתהיה ממשלה ביום חמישי". צעק דדי צוקר (רצ): "או בשבת בשבת". כשקיבל את רשות הדיבור ח"כ רביץ מ"דגל התורה", השיב לצוקר "בשבת ח"כ צוקר יוכל לבוא אלי הביתה לאכול צ'ולנט, ושם נחליט החלטות אמיתיות". (צוקר גר בבניין סמוך לישיבת החוזרים בתשובה "אור שמח", שהרב רביץ עומד בראשה). קרא רן כהן (רצ): "רביץ עוד לא יודע שבשבת יאכל אצלי תבית עיראקי (הגירסה העיראקית של חמין)". ראה יו"ר הכנסת, דב שילנסקי, שח"כ צ'רלי ביטון מחד"ש מתעניין בנושא אצל שכנו, רן כהן, ואמר: "לגבי ביטון, השווינגר שלו יכולה לעשות לו צ'ולנט" (לביטון אשה אשכנזיה).

עמוס קירזר

ד"ר גילרמו גוטרין, שר החוץ והדתות של בוליביה, הוא האורח האחרון של ממשלת ישראל היוצאת. השר יגיע היום לביקור רשמי בן ארבעה ימים בישראל. גוטרין יסעד ביום חמישי בערב על שולחנו של שר החוץ, שמעון פרס, שיהיה לפי המתוכנן כבר שר האוצר. האורח, שהינו פעיל בנושא המסחר הבלתי חוקי בסמים, יתעניין כאן על הסכם כלכלי ובטחוני ויתקבל לפגישות אצל ראש הממשלה, יצחק שמיר, יו"ר הכנסת, דב שילנסקי וראש עיריית ירושלים, טדי קולק.

שמעון פרס ביקר אתמול בכנסיה הארמנית בירושלים כשלווה בראש העיר, טדי קולק, ומסר לפטריארך תרומה בסך אלף דולר לנפגעי הרעש בארמניה. הפטריארך הארמני סיפר שהקהילה בארץ תאמץ מאה ילדים שנותרו יתומים בעקבות רעידת האדמה וציין כי 180 אלף ילדים היו בבתי־הספר שקרסו במהלך האסון. בשיחה התברר לאורחים כי ראש המשלחת הקונסולרית של ברה"מ בישראל, גאורגי מרטירוסוב, וכן אחר מעוזריו, הם ממוצא ארמני. מכאן אפשר להבין את התרגשותו הרבה של הנציג הסובייטי נוכח גילויי האהדה ונכונותה של ישראל לסייע לנפגעים.

סא"ל שאלתיאל לביא, המושל הצבאי של בית־לחם וזה חיילים השומרים בעיר, זכו אתמול לרגעים מעטים של נחת בימי אינתיפאדה אלה, ולקראת משימה של אבטחת העיר בחג המולד. המושל קיבל את פניה של משלחת של כ־25 נוצרים משויכים ל"כנסיה הנוצרית הבינלאומית" אשר תמיכה תומכים בישראל. המשלחת הביאה עמה עוגה ענקית בצבע כחול־לבן שעליה נכתב: "ישראל, אל תצאי מבית־לחם". לאחר מכן עברו חברי המשלחת בין החיילים השומרים ברחבת כנסיית המולד וחילקו להם סוכריות.

רן פזר

יבגני יבטושנקו, שחזר ביניים הביתה, עבר בירושלים חוויה מרגשת. בביקור שערך בביתה של אשה שרובר, שעל שמה ועל שם בעלה נקרא תיאטרון ירושלים, צדה עינו תמונה של הצייר הרוסי רפין ובה דמותו של קורניי צ'וקובסקי, מגדולי סופרי הילדים של רוסיה בתחילת המאה. את הציור הביא מיילס שרובר לפני שנים מרוסיה ולפני מותו ביקש להחזירה לעם הרוסי.

יבגני יבטושנקו: הפתעה בירושלים

כמי שגדל על ברכיו של צ'וקובסקי, התרגש יבטושנקו מאד כשראה את הציור. בעצה אחת עם מנכ"ל מוזיאון ישראל, ד"ר מרטין וייל, החליטה שרובר שביום בו יגיש השגריר הרוסי את כתב האמנתו לנשיא המדינה, יוחזר הציור למוזיאון הלאומי בברית־המועצות. כך יוכל יבטושנקו לצפות במקור הילדות שלו בכל עת שירצה.

תואר "חבר כבוד" מיוחד יוענק למשתול הלב, מנכ"ל חברת הנסיעות "פלתורס", בטקס מבמון (61), בטקס פתיחת ועידת יובל ה־50 של התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות, היום במלון "הייאט" בירושלים. ממון, אשר בגופו הושתל לב והיה בבית־החולים כבר רישיה, יגיע במיוחד לטקס לאחר שהשתחרר רק בימים אלה מבית החולים שם. אורחי הכבוד בטקס הפתיחה של הוועידה, שתימשך שלושה ימים, יהיו שר התיירות, אברהם שריר וראש עיריית ירושלים, טדי קולק. מנר יישא דברים שר התחבורה, חיים קורפו. ממון הוא החבר הרביעי הזוכה בתואר הכבוד של התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות המוענק לחברים אשר תרמו לקידום הענף במשך עשרות שנים.

זוהר בלומנקרנץ

המנצח אריך ברגל, המנצח בימים אלה על סדרת הקונצרטים של התזמורת הסימפונית חיפה, החליט להרים לתזמורת את שכרו עבור הופעותיו בארץ. מאסטרו ברגל, יליד רומניה, חצה את מסך הברזל בשנת 71, לאחר שהרברט פון קראיאן התערב לטובתו אצל שלטונות רומניה. מאז הוא מנצח כמעט רב ניצח 16 פעמים על התזמורת הפילהרמונית של ברלין, על התזמורת הסימפונית של וינה ועל מיטב התזמורות האחרות באירופה, בארה"ב, במזרח־אירופה ובמזרח הרחוק. הוא גם ניצח על התזמורת הפילהרמונית הישראלית. ברגל משמש כפרופסור בבית־הספר הגבוה למוזיקה בברלין וכתב שני ספרים על "אמנות הפוגה של באך".

ירח טל

בעריכת עידית רוזנבלום

מסמך

ההסכם הקואליציוני בין המערך לליכוד

1.5 ראש־הממשלה לא ישתמש בסמכותו להעביר שר מכהונתו ... במשך כל תקופת כהונתה של הממשלה, אלא בהסכמת ממלא־מקום ראש־הממשלה; אולם הסכמה כזו לא תידרש להעברה מכהונה של שר הנמנה על המפלגה שבראשה עומד ראש־הממשלה.

1.12 תוקם ועדה פריטטית (ליכוד־מערך) לבדיקת שינוי שיטת הממשל, שיטת הבחירות ותיקון חוקי הבחירות.

3.2 תובטח שמירת הסטטוס־קוו בענייני דת, ויינתן חופש להגיש הצעות־חוק פרטיות בענייני דת.

3.4 לתנועות ההתיישבות ולתנועות הנוער תובטח הקצבה נאותה.

הסכם קואליציוני
בין
המערך
מצד אחד
ובין
הליכוד מצד שני

1. הממשלה

1.1 תוקם ממשלת אחדות לאומית (להלן: הממשלה) בה ישתתפו סיעות המערך והליכוד וסיעות אחרות אשר יבואו להצטרף לקואליציה על־פי הסכם זה.

1.2 הממשלה תיכון על בסיס העקרונות כלהלן:
א) שוויון במספר המשרדים והשרים בין המערך והליכוד.
ב) חדל אחד השרים, מכל סיבה שהיא, לכהן כחבר הממשלה – תבחר מפלגתו את השר אשר יבוא תחתיו.

1.3 הממשלה ושריה יפעלו על־פי קווי היסוד המצורפים להסכם זה ומהווים חלק בלתי נפרד הימנו, ועפ"י החלטות הממשלה.

1.4 בראש הממשלה יעמוד מר יצחק שמיר, ומ"מ מקום רוה"מ יהיה מר שמעון פרס.

1.5 ראש־הממשלה לא ישתמש בסמכותו להעביר שר מכהונתו, על־פי סעיף 21א לחוק יסוד הממשלה, במשך כל תקופת כהונתה של הממשלה, אלא בהסכמת ממלא־מקום ראש־הממשלה; אולם הסכמה כזו לא תידרש להעברה מכהונה של שר הנמנה על המפלגה שבראשה עומד ראש־הממשלה. ראש הממשלה ישתמש בסמכותו זו לגבי שר מהמפלגה בראשה עומד ממלא־מקום ראש הממשלה, אם ממלא־מקום ראש־הממשלה ביקש זאת.

1.6 בממשלה יכהנו שרים.
א. מוסכם שמספר המשרדים של המערך בממשלה יהיה שווה למספר המשרדים של הליכוד בממשלה (לרבות משרד רוה"מ) וכן ישמר שוויון במספר השרים בין שתי המפלגות.
ב. חלוקת המשרדים תהיה כדלקמן:
המערך הליכוד סיעות אחרות
ג. נפסקה כהונתו של שר ממפלגה שאינה נמנית על הליכוד או המערך ישמר האיזון במספר המשרדים והשרים בין הליכוד והמערך כאמור בס"קט (א) דלעיל.
במקרה זה הממשלה תמנה לא יאוחר מ־15 יום מסיום הכהונה, שר אחר באופן שישמר השוויון כאמור בסעיף קטן (א).

1.7 עפ"י סעיף 5(ד) לחוק יסוד הממשלה: סגן ראשון לרוה"מ יהיה מסיעת הליכוד וסגן נוסף מהמערך.

1.8 תוקם ועדת שרים קבועה אשר תכונה "הקבינט" ובה עשרה חברים, חמישה מכל צד.

1.9 הקבינט רשאי לדון ולהחליט בנושאים אלה:
א) הנושאים שבסמכות ועדת השרים לענייני בטחון, על־פי התקנון לעבודת הממשלה. (הקבינט ישמש גם כוועדת שרים לענייני בטחון).
ב) הנושאים המדיניים, והבטחוניים הכלולים בקווי היסוד.
ג) כל נושא, לרבות נושאים שנקבעו בקווי היסוד אשר ראש־הממשלה או ממלא־מקומו יבקש להביאו לדיון ולהכרעה בקבינט.

1.10 א) דין החלטות הקבינט יהיה כדין החלטות ועדת השרים לענייני בטחון, ואולם בסעיף 41(ג) בתקנון לעבודת הממשלה, תידרש גם הסכמת ממלא־מקום ראש־הממשלה בנוסף לראש־הממשלה. בסעיף 42 בתקנון יהיה ראש־הממשלה רשאי להביא את הנושא לדיון בממשלה רק בהסכמת ממלא־מקומו.
ב) נחלקו הדעות ולא הגיע הקבינט לכלל החלטה בנושא מסוים, לא יועבר הנושא להכרעת מליאת הממשלה, אלא בהסכמה משותפת של ראש־הממשלה וממלא־מקומו.
ג) עלה נושא לדיון בממשלה, וראש־הממשלה או ממלא־מקום ראש־הממשלה קבעו כי הוא ידון בקבינט – ידון הנושא בקבינט.

1.11 תוקם ועדת שרים לענייני משק וכלכלה, בראשה יעמוד שר האוצר. ממלא־מקומו יהיה נציג הליכוד.

1.12 תוקם ועדה פריטטית (ליכוד־מערך) לבדיקת שינוי שיטת הממשל, שיטת הבחירות, ותיקון חוקי הבחירות. בראש הוועדה יעמוד נציג המערך. שינוי שיטת הממשל ושיטת הבחירות וכן שינויים בחוקי הבחירות לא ייעשו אלא בהסכמת שני הצדדים. לא הגיעו הצדדים להסכמה תוך שנה, רשאי כל צד ליזום חקיקה בכנסת כפי שימצא לנכון.

1.13 סדר היום לישיבת הממשלה ייקבע על־ידי ראש הממשלה. ביקש מ"מ ראש הממשלה לדון בממשלה בנושא בעל חשיבות מיוחדת יעלה ראש הממשלה את הנושא לדיון תוך 21 יום מיום שהוגשה הבקשה.

1.14 במשרד הבטחון יכהן סגן־שר מטעם הליכוד, אשר יטפל באותם נושאים אחראים כפי שיוגדרו על־ידי שר הבטחון, לאחר התייעצות עימו.

1.15 במשרד האוצר יכהן סגן־שר מטעם הליכוד, שיטפל בנושאים שיוגדרו על־ידי השר לאחר התייעצות עימו.

1.16 במשרד החוץ יכהן סגן שר מטעם המערך שיטפל בנושאים שיוגדרו על־ידי השר לאחר התייעצות עימו.

1.17 (א) יו"ר ועדת הכספים יהיה ח"כ מסיעת המערך, וממלא־מקומו יהיה ח"כ מסיעת הליכוד. ביקש ממלא־מקום יו"ר הוועדה להעלות הצעה לסדר היום עפ"י סעיף 108 לתקנון הכנסת, ידון בנושא זה תוך 14 יום מיום שהוגשה הבקשה.
(ב) יו"ר ועדת חוץ ובטחון יהיה ח"כ מסיעת הליכוד ומ"מ יהיה ח"כ מסיעת המערך. ביקש ממלא־מקום יו"ר הוועדה להעלות הצעה לסדר היום עפ"י סעיף 108 לתקנון הכנסת, ידון בנושא זה, תוך 14 יום מיום שהוגשה הבקשה.

1.18 יישמר עקרון הרציפות בהחלטות הממשלה.

1.19 התקנון לעבודת הממשלה יתוקן כדי להתאימו להוראות הסכם זה. התיקונים יהיו בהוראת־שעה.
עד לתיקון התקנון כאמור, תחליט הממשלה לראות את האמור בהוראות הסכם זה ככל שהן נוגעות לדרכי עבודה, דיוניה ואופן קבלת החלטותיה כמחייבות בעניינים אלה, גם אם נאמר אחרת בתקנון.

1.20 הביעה הכנסת לממשלה אי אמון לא תוקם ממשלה אחרת תחתיה. שני הצדדים יגישו תוך שבעה ימים חוק להתפזרות הכנסת ולעריכת בחירות חדשות לא יאוחר מ־100 יום מיום קבלת החוק בכנסת. הצדדים יפעלו להבטחת רוב להעברת חוק זה והחוקים הנלווים לו, לא יאוחר מ־30 יום ממועד העלאת החוק בכנסת. הצדדים יפעלו לעיגון הוראה זו בחקיקה מתאימה.

2. הכנסת

חברי סיעות המערך והליכוד בכנסת יפעלו על־פי תקנון הקואליציה, כדלהלן:
הנהלת הקואליציה

2.1 הנהלת הקואליציה לא תקבל החלטה בכל ענין המובא בפני הכנסת או בפני ועדה מוועדותיה בהתנגדות אחת משתי הסיעות (המערך או הליכוד).

2.2 בהנהלת הקואליציה יהיו 6 חברים לסיעת הליכוד ו־6 לסיעת המערך, וכן נציג אחד לכל סיעה אחרת המשתתפת בקואליציה.
במשך השנתיים הראשונות יהיה נציג הליכוד יו"ר הנהלת הקואליציה ונציג המערך ממלא־מקומו. בשנתיים שאחריהן יהיה היו"ר נציג המערך וממלא־מקומו נציג הליכוד.
בישיבות הנהלת הקואליציה יירשמו הסיכומים שנתקבלו. יושב ראש הנהלת הקואליציה יעביר את הסיכומים לראשי סיעות הקואליציה.

2.3 הצעות לסדר־היום והצעות־חוק פרטיות.
א) חבר הקואליציה המבקש להגיש הצעה לסדר־היום, יביאנה תחילה לפני יושב־ראש הנהלת הקואליציה. על היושב־ראש לברר עמדת השר הנוגע בדבר. לא עירערו היושב־ראש או השר על ההצעה, תוגש ההצעה ליושב־ראש הכנסת.
ב) ביקש חבר הקואליציה להגיש הצעת חוק פרטית, יביאנה תחילה לדיון בהנהלת הקואליציה. הנהלת הקואליציה תעביר את הצעת־החוק לממשלה אשר תודיע את עמדתה בתוך חודש ימים.
לא הודיעה הממשלה עמדתה בתוך חודש ימים – תוגש הצעת־החוק ליו"ר הכנסת. התנגדה הממשלה להגשת ההצעה, יקויים דיון בהנהלת הקואליציה אליו יוזמן נציג הממשלה והנהלת הקואליציה תחליט בעניין.
ג) חברי סיעות הקואליציה יצביעו בהצעות לסדר־היום, רגילות או דחופות, ובהצעות־חוק פרטיות, על־פי החלטת הנהלת הקואליציה או לפי הודעת השר המשיב, כשהנהלת הקואליציה לא הספיקה לדון בהן.

2.4 תיקון או שינוי סעיף בחוק הנדון בוועדה
א) חבר הקואליציה המבקש לתקן או לשנות סעיף בהצעת־חוק, יודיע על־כך ליושב־ראש הוועדה או למרכז הקואליציה בוועדה, אם היושב־ראש שלה אינו חבר בקואליציה. על היושב־ראש או המרכז לעכב את ההצבעה על הסעיף הנדון. בתום ישיבת הוועדה יתכנסו חברי הקואליציה בוועדה ויכריעו בהצעה. אם הנושא הנדון הוא סעיף בעל חשיבות מיוחדת, הרשות בידי סיעת חבר המציע את התיקון או השינוי בסעיף החוק, לתבוע כי העניין יובא להכרעת הנהלת הקואליציה, בהשתתפות השר הנוגע בדבר.
ב) חבר הקואליציה חייב להצביע בעד הצעות־חוק של הממשלה וחל עליו איסור להימנע מהצבעה בכל שלוש הקריאות של חוקים שהובאו לכנסת על־ידי הממשלה.
ג) בעניינים אשר לגביהם ניתן לסיעות הקואליציה במסגרת חוק המעבר (תיקון), 1961, חופש ההצבעה או חופש ההימנעות, תקוים הידברות בהנהלת הקואליציה לפי דרישת סיעה מסיעותיה.

2.5 א) בעניינים המפורטים להלן ינהגו כדלקמן:
(1) הצעת חוק יסוד של חבר־הכנסת דינה כדין הצעת־חוק פרטית בכנסת לפי סעיף 2.3(ב).
(2) חוקי יסוד היזומים על־ידי ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, יתקבלו בהסכמת שני הצדדים.
ב) תישמר זכות ההימנעות בעניינים מצפוניים ומצפוניים־דתיים אשר יוגדרו בממשלה או בהנהלת הקואליציה, למעט בכל מה שקשור לשמירת הסטטוס־קוו בענייני דת.

3. כ ל ל י

* 3.1 צירופן של מפלגות נוספות לקואליציה ו/או צירוף נציגיהן לממשלה, לאחר שקיבלה את אמון הכנסת, ייעשה במשותף ובהסכמה הדדית של הצדדים להסכם זה.

3.2 תובטח שמירת הסטטוס־קוו בענייני דת, ויינתן חופש להגיש הצעות־חוק פרטיות בענייני דת. מועד העלאת הצעות אלה, אם יוגשו, לדיון בכנסת ואופן ההצבעה עליהן ייקבע בהתייעצות בין ראש הממשלה ומ"מ ראש הממשלה.

3.3 תישמר ריאלית רמת ההקצבות לחינוך הממלכתי והממלכתי־דתי, בתי־הספר, מוסדות להשכלה גבוהה, ישיבות למיניהן, מפעלי תורה ומפעלי חינוך ותרבות וייקבע קיפאון של כל מוסדי החינוך. אם יהיה קיצוץ בתקציב – יהיה פרופורציונאלי.

3.4 לתנועות ההתיישבות ולתנועות הנוער תובטח הקצבה נאותה.

3.5 ההתחייבויות הכספיות שניתנו ע"י הליכוד למפלגות נוספות הובאו לידיעת המערך וההחלטה על ביצוען תהיה בהתאם ליכולת הכלכלית, ולפי תקציב המדינה כפי שיאושר.

3.6 הסכם בין צד להסכם זה לבין סיעה אחרת לא יחייב את הצד השני להסכם זה.

ולראיה באו הצדדים על החתום
היום לחדש שנת 1988
* הסעיפים שסומנו ב־* טרם סוכמו. ההסכם כפוף לאישור מוסדות הצדדים.
המערך הליכוד

קווי היסוד של תוכנית הממשלה

9. הממשלה תפעל להמשך תהליך השלום על־פי המסגרת לשלום במזרח־התיכון שהוסכם עליה בקמפ־דיוויד ולחידוש המשא־ומתן לכינון האוטונומיה המלאה לתושבים הערבים ביהודה, בשומרון ובחבל־עזה.

13. ישראל לא תישא ולא תתן עם אש"ף.

15.(ב) 8־5 ישובים יוקמו תוך שנה.

19. הממשלה תפעל: (ה) לבניית דירות להשכרה ברמי־שכירות סבירים, במיוחד לזוגות צעירים ולמשפחות ברוכות ילדים;

33. יישמר הסטטוס־קוו במדינה בענייני דת.

במרכז פעולתה של ממשלת האחדות הלאומית והתייצבות לפני הכנסת השתים־עשרה יעמדו הנושאים הבאים:

1. (א) הגברת אחדות העם והשתתפות המאבק לקיומו של העם היהודי במולדת ובתפוצות הגולה
(ב) התמודה ביצירת התנאים החברתיים, הכלכליים והחינוכיים להגשמת ייעודה המרכזי של מדינת ישראל – קיבוץ גלויות שהעם היהודי במולדתו;
(ג) הוספת העליה מכל הארצות, עידוד העליה מארצות הרווחה, ומערכה מתמדת במאמץ להציל יהודים נרדפים, להביאם לחוף מבטחים ולממש את זכותם לעלות ארצה.

2. יעדיה המדיניים המרכזיים של הממשלה בתקופה זו הם:
המשך תהליך השלום באזור והרחבתו, ביסוס השלום עם מצרים והבטחת שלום יישובי הצפון.

3. (א) הממשלה תעשה למען טיפוח יחסי ידידות וקשרי־גומלין בין ישראל לבין כל מדינה שוחרת שלום;
(ב) הממשלה תוסיף לשקוד על העמקת יחסי הידידות וההבנה השוררים בין ארצות־הברית לישראל;
(ג) הממשלה תעשה לחידוש היחסים הדיפלומטיים עם ברית־המועצות ועם מדינות שניתקו יחסים עם מדינת ישראל.

4. מדיניות החוץ והבטחון של ישראל תהיה מכוונת להבטיח את עצמאותה של ישראל וחיזוק המדינה, בכוונה ובכינון שלום עם כל שכנותיה.

5. הממשלה תשקוד על הגברת עוצמתו של צה"ל, כוח הרתעתו וכושר עמידתו מול כל איום צבאי, ותפעל בתקיפות נגד הטרור מכל מקור שהוא.
צה"ל וכוחות הבטחון האחרים ימשיכו לפעול בתקיפות לבלימת המהומות, למניעת האלימות, להשבת הסדר על כנו והבטחת שלום כל התושבים.

6. ירושלים השלמה בירת ישראל הנצחית היא עיר אחת בריבונות ישראל שאינה ניתנת לחלוקה; לכל בני הדתות תימשך ותובטח תמיד גישה חופשית אל המקומות המקודשים להם וחופש הפולחן.

7. הממשלה תוסיף להעמיד את שאיפת השלום בראש דאגתה ולא תחסוך כל מאמץ לקדם את השלום.

8. הממשלה תפעל לקידומם ולחיזוקם של היחסים ההדדיים עם מצרים על־פי חוזה השלום.
הממשלה תקרא למצרים למלא חלקה בחוזה השלום עם ישראל ולהעניק לו משמעות ותוכן כפי שעולה מרוחו של החוזה ומכוונות הצדדים החותמים עליו.

9. הממשלה תפעל להמשך תהליך השלום על־פי המסגרת לשלום במזרח־התיכון שהוסכם עליה בקמפ־דיוויד ולחידוש המשא־ומתן לכינון האוטונומיה המלאה לתושבים הערבים ביהודה, בשומרון ובחבל־עזה.

10. ישראל תקרא לירדן לפתוח במשא־ומתן לשלום כדי להביא לפתיחת דף חדש באזור, למען פיתוחו ושגשוגו. ממשלת ישראל תדון בהצעות למשא ומתן.

11. ערביי יהודה, שומרון וחבל־עזה ישתתפו בקביעת עתידם כאמור בהסכמי קמפ־דיוויד.
ישראל תעודד נציגים של ערביי יהודה, שומרון ועזה ליטול חלק בתהליך השלום.

12. ישראל תתנגד להקמת מדינה פלשתינאית נוספת בחבל־עזה ובשטח שבין ישראל לירדן.

13. ישראל לא תישא ולא תתן עם אש"ף.

14. במשך תקופת כהונתה של ממשלת האחדות לא יחול שינוי בריבונות ביהודה, בשומרון ובחבל־עזה, אלא בהסכמת המערך והליכוד.

15. (א) יובטח קיומם ופיתוחם של היישובים שהוקמו על־ידי ממשלות ישראל (על היקף פיתוחם יוחלט בממשלה). יפורט במסמך מצורף (א') בנושאים שונים, אשר יוסכם שיש לבצעם בין יתר הנושאים במסגרת זו.
(ב) 5־8 יישובים יוקמו תוך שנה. (שמותיהם מפורטים בנספח מצורף "ב").
(ג) היישובים המפורטים בנספח המצ"ב "ג" יוקמו בשנים שלאחר מכן במועדים שיקבעו בהסכמה בין ראש הממשלה וממלא מקומו (ליכוד־מערך) אחת לקראת תום השנה הראשונה.

16. הממשלה תעשה כל אשר דרוש להבטיח את שלום הגליל.

17. בתחום המדיניות הכלכלית־חברתית תפעל הממשלה:
(א) להקטנת תלותה הכלכלית של המדינה על־ידי הפחתת הגרעון במאזן התשלומים, גידול היצוא וצמצום היבוא;
(ב) לשמירה על יציבות המשק ולהפחתה נוספת של רמת האינפלציה.
(ג) לחידוש צמיחת המשק תוך קידום תעסוקה מלאה;
(ד) לשינוי מבנה המשק על־ידי הגדלתם של ענפי היצור היצואי על בסיס תחרותי, הקטנת חלקו של המגזר הציבורי וצמצום מעורבות הממשלה.
(ה) לעידודם של אזורי התיישבות ברחבי הארץ, ערי אזורי הפיתוח ולקידומם, לחלוקה צודקת של הנטל בין חלקי הציבור ולקיום תקין של מערכות החינוך, הבריאות, שרותי הרווחה והדיור.
(ו) לפתרון המצוקה החמורה של המפגרים, של ילדים עד גיל 14 במצוקות ושל עבריינים קטינים בבתי הכלא.

18. לשם השגת יעדים אלה תפעל הממשלה:
(א) להקטנת ההוצאה הציבורית האזרחית והבטחונית – ולריסון הצריכה הפרטית;
(ב) להשגת הסכם כלכלי־חברתי עם ההסתדרות, המעסיקים ושאר גורמי המשק;
(ג) לעידוד החסכון הלאומי לצורותיו.
(ד) לקידומו ולפיתוחו של שוק ההון תוך הקטנה הדרגתית של חלק הממשלה בו.
(ה) להמשך רפורמה במיסוי לשם עידוד התעסוקה, להעמקת הגביה ולחלוקה צודקת של נטל המסים;
(ו) לתמיכות במוצרי היסוד שיבטיחו אספקה סדירה וישמשו כמכשיר להכוונת החקלאות תוך הגדרה לשיעור קבוע של תמיכות המוצר לצרכן;

19. הממשלה תפעל:
(א) לייעול ולהרחבת תשתית השירותים הממשלתיים לפיתוח התעשיה, לריבוי ההשקעות ולהקמת מפעלים עתירי־מדע;
(ב) לביסוס החקלאות ולהרחבת היצוא החקלאי;
(ג) לעידוד התיירות הנכנסת ותיירות הפנים;
(ד) לקיום מדיניות שיכון המכוונת לקליטת עולים חדשים, לדיורם של זוגות צעירים ומשפחות ברוכות ילדים;
(ה) לבניית דירות להשכרה ברמי־שכירות סבירים, במיוחד לזוגות צעירים ולמשפחות ברוכות ילדים;
(ו) להרחבת והעמקת מפעל שיקום השכונות.
(ז) הממשלה תפעל לביצוע רפורמה כוללת בשרות המדינה תוך שימת דגש מיוחד על תפקידו של השרות הציבורי לשפור השרות לאזרח.

20. הממשלה תסייע למגזרים בעלי עדיפות לאומית חברתית, ובתוכם המגזר ההתיישבותי, במסגרת תכנית הבראה, ולאוכלוסית אזורי הפיתוח.

21. הממשלה תפעל למניעת ירידה ולהחזרתם למולדת של האזרחים שעזבוה.

22. הממשלה תפעל להמשך פיתוחו של המיגזר הערבי והדרוזי, ולהשלמת תכניות־מיתאר ביישובים הערביים והדרוזים כדי לאפשר בעתיד בניה לפי תכניות המיתאר.

23. ייעשו מאמצים מיוחדים לקליטת המשכילים מבין בני המיעוטים, בשירות המדינה ובמוסדות ציבור שונים, כדי לקדם את שיתופם באחריות ממלכתית הציבורית.

24. הממשלה תבדוק את נושא המקומות הקדושים המוסלמים.

25. יישמר עקרון הבעלות הלאומית על הקרקע. תוקם ועדת־שרים לדון על מקרים חריגים.

26. ההחלטה על מכירת נכסים עסקיים שבבעלות המדינה תתקבל על־ידי הממשלה.

27. המדיניות הכלכלית והחברתית תושתת על תכנית כוללת שתובא לידיעת הכנסת והציבור, ותופעל בתיאום ובעקביות להשגת יעדיה.

28. הממשלה תמשיך לפעול להבטחת שוויון זכויות מלא לכל התושבים ללא הבדל דת, גזע, לאום, מין או עדה.

29. הממשלה תפעל לביצוע רפורמה בשלטון המקומי.

30 (א) הממשלה תפעל לעקירת הפשע והאלימות ולהחזרת הכבוד בעליונות שלטון החוק;
(ב) יוגבר כושרה של המשטרה להילחם בפשיעה על כל גילוייה.

31. בכוונה לבצר את המשטר הדמוקרטי במדינה, להגביר את יכולת הפעולה של הממשלה ואת הזיקה שבין הבוחר לנבחר, תיבדק האפשרות לשינוי שיטת הממשל ושיטת הבחירות.

32. אחדות העם וחיי חברה מתוקנים מחייבים טיפוח סובלנות הדדית וחופש מצפון ודת. הממשלה תמנע כל כפייה דתית ואנטי־דתית מאיזה צד שהוא; תבטיח צרכי הדת הציבוריים באמצעות המדינה; תקיים חופש דת ומצפון לכל העדות הלא יהודיות, ותספק על חשבון המדינה את צרכיהן הדתיים, ותבטיח חינוך דתי לכל הילדים שהוריהם רוצים בכך.

33. יישמר הסטטוס־קוו במדינה בענייני דת.

34. החינוך יושתת על ערכי [illegible] של עם ישראל.

35. הממשלה תקיים את כל ההתחייבויות הבינלאומיות של מדינת־ישראל.

שיחת היום עם פרופ' יוסף גרוס

על פתיחת הדיון המשפטי בתביעה לפירוק "כור"

כל נושה שחברה חייבת לו 5 ש' ויותר יכול לפרק חברה גדולה

פירוק חברות מהווה פרנסה מוכרת למשפטנים?

זו פעולה משפטית כמו אחרות. כיוון שיש הרבה נושים, יש גם הרבה פרקליטים המייצגים אותם. במקרה זה לא מדובר במפרקים, כיוון שלא הוחלט על פירוק. הדברים אמורים פה בפרקליטים שנשכרו בידי הנושים והללו סיכמו ביניהם על גובה שכר־הטרחה. כשמדובר בפירוקים, יש טבלה שמפורסמת ב"רשומות" על שיעורי שכר־הטרחה למפרק. בחברה גדולה זה יכול להגיע לכמה עשרות אלפי שקלים.

יש הצדקה ציבורית לכך שקונצרן ההסתדרות, שמתחיל בתהליכה משפטית, ישכור את שירותיהם של הפרקליטים היקרים ביותר בארץ כדי לייצגו?

מדובר פה בחייה של חברה ועל כן טבעי הנם בבון ששכרו ייעוץ חיצוני, היה עליהם להשתדל להשיג את הטובים ביותר.

במה חברות כבר פירקת?

הייתי כונס ומפרק וסגני של חברת־התעופה "מטוס" וכיום אני משמש כמפרק של קבוצת הבנייה "הוולל". אני חייב לציין, שהתענוג קטן ביותר. הרבה כאב־ראש וכאב־לב כרוכים בעבודה זו, משום שעוסקים כאן בצד הפתולוגי של הכלכלה. עוסקים באנשים שחייבים להם כסף, בעובדים שלא מקבלים את שכרם, ובחברה שחדלה להתקיים.

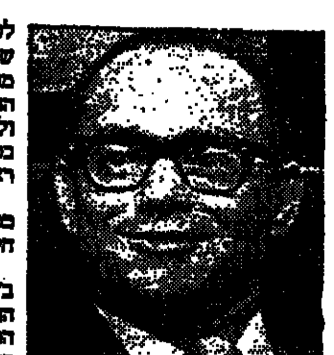

פרופ' גרוס, מהפקולטה למשפטים וניהול באו"ת"א, הוא מומחה לדיני חברות ובפירוק חברות

לעצם ההחלטה, השופט אליהו וינוגרד מאתמול, אפשר לומר שקונצרן כור ניצל מפירוק?

עדיין לא. ההחלטה רק מעניקה לכור תקופת נשימה נוספת, כדי שתוכל להגיע להסדר עם נושיה מחוץ לכתלי בית־המשפט. אך ההחלטה מאפשרת לכור לחזור ולתפעל כרגיל, בלי שחרב האיום בפירוק מיידי תהיה מונפת מעל ראשה כל הזמן.

פירוק חברות הפך כבר לדבר מעט שגרתי בכלכלה הישראלית. האם זה מצב בריא?

עוד במארס 1985, במאמר ב"הארץ", קראתי לשינוי ב"חוק החברות", בדיוק בכיוון הזה של הכנרת ההליכים של פירוק חברות, כדי למנוע מצב שבו יעטו על חברות לפרקן מיד עם היקלען לקשיים. על־פי המרווח בבריטניה העיתונאית, מדי יום מפרקים בישראל שלוש עד ארבע חברות. המצב אבסורדי, משום שלמעשה כל נושה שחברה חייבת לו חמישה שקלים ויותר, יכול לפרק חברה גדולה. אני מציע להעניק תקופת־ביניים בת שנה, שבה לא ניתן יהיה לפרק חברה שנקלעה לקשיים, אלא לאפשר לה להתארגן מחדש, ברוחם להסדר שקיים בארה"ב.

מאת ירח טל

משלחת מומחי החילוץ של צה"ל לארמניה חוזרת מחר לישראל

המשלחת יצאה לפני 10 ימים וחילצה 10 אנשים מבין ההריסות

מאת דן סגיר, סופר הצבאי של "הארץ"

משלחת החילוץ הראשונה של צה"ל שבה מחר. הג"א להצלת אנשים הלכודים בהריסות בעזרת ציוד מתוחכם שיצאה לארמניה לפני 10 ימים, תשוב מחר לישראל, לאחר שאפסו הסיכויים להציל חיי אדם מבין ההריסות.

המשלחת בראשותו של ראש הג"א, תא"ל אהרון ורדי שפעלה בעיר הארמנית לנינקאן זכתה לשבחים רבים בבריה"מ על פעולותיה והציוד המשוכלל אותו הפעילה לאיתור חיי לכוד תושבים הלכודים בהריסות. לפי הידיעות שהגיעו לישראל, הצילה המשלחת עשרה אנשים מבין ההריסות.

מחר לפנות בוקר ייצאו שני מטוסי "הרקולס" של צה"ל לבירת ארמניה ירוואן, לאסוף את משלחת הג"א. המשלחת השניה של צה"ל, שמטרתה מתן סיוע רפואי לנפגעי רעידת האדמה, תמשיך בשלב זה בפעילותה. משלחת זו, שבראשותה עומד סגן ראש קצין רפואה ראשי אל"מ מיקי וינר, מפעילה בארמניה בית החולים שדה של צה"ל, והיא כוללת אף צוות של מד"א ורופאים אזרחים. עד אתמול נבדקו במיתקן הרפואי של צה"ל בארמניה, כ־200 איש ועשרה מהם אושפזו לטיפול.

מתיחות רבה בכלא איילון בגלל תקרית אלימה בין סוהרים ואסיר

אתמול בבוקר סירבו 250 אסירים לצאת לעבודה במחאה על הכאת האסיר

מאת ראובן שפירא, סופר "הארץ"

מתח שרר אתמול בכלא המרכזי של שב"ס – איילון ברמלה בעקבות "שביתת עבודה" של כ־250 אסירים בשלושה מאגפי הכלא. השביתה פרצה לאחר תקרית אלימה שהיתה ביום שני בערב בין סוהרים לבין אסיר, כאשר האסירים טוענים כי האסיר הוכה מכות נמרצות, עד זוב דם, בידי סוהרים. הנהלת הכלא טוענת לעומת זאת כי האסיר התפרע והיה צורך להפעיל כוח סביר כדי להשתלט עליו.

אתמול בבוקר סירבו 250 האסירים, שהם כשליש מהאסירים העצורים בכלא, לצאת לעבודה במחאה על הכאת האסיר. לדבריהם, [illegible] להישאר באגפים, ולנהל סדר יום רגיל. דובר שב"ס גדי טסטא, אמר בתשובה לשאלה כי על אף שביתת העבודה של האסירים נשמר השקט והסדר בכלא והתנהלה בו שיגרת חיים רגילה. מרכזי התעסוקה והחינוך בכלא המשיכו לפעול.

הדובר ציין כי אם ימשיכו היום האסירים בסירובם לצאת לעבודה, יישללו מהם פריבילגיות שונות, כגון [illegible]. לדבריו, הנהלת הכלא עורכת בדיקה פנימית בקשר לאירועים. [illegible] אלימות שבהן מוכים אסירים בידי סוהרים הן דבר שכיח בכלא.

בי"ד צבאי: מהעדויות ששמענו ההתעללויות בדהריה – נורמה

בי"ד של פיקוד מרכז דן למאסר קצין, 3 חיילים וחיילת על התעללות בעצירים כפותים במחנה המעצר בדהריה ● ממליץ לפתוח בחקירה נגד 5 קצינים בדרגות סגן אלוף ורב סרן במחנה

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

שופטי בית־הדין הצבאי של פיקוד מרכז הורו להעביר פס"ד שכתבו לידי הפרקליטה הצבאית של הפיקוד, כדי לבדוק אם יש לפתוח בחקירה נגד ששה קצינים בדרגות סגן אלוף ורב סרן, שהיו אחראים לפרשת התעללות. השופטים אומרים כי על פי העדויות ששמעו, הפכה ההתעללות לנורמה במיתקן והקצינים הללו לא קבעו נוהלים ברורים, מה מותר ומה אסור.

הדברים נאמרו במשפט שבו הורשעו אתמול חמישה חיילי צה"ל, ביניהם קצין וחיילת, בפרשת התעללויות ותקיפה של עצירים ערבים במיתקן הכליאה בדהריה.

הנאשמים נידונו לתקופות מאסר שונות על כך שבחודש מארס '88 התעללו בעצירים כפותים וקשורי עיניים במחנה דהריה שליד חברון. בכתב־האישום היו 22 פרטי אישום.

נשיא בית־הדין, אל"מ יורם צלקובביץ, גזר על הנאשמים עונשי מאסר בפועל וממליץ להעביר את עותק הכרעת הדין וגזר הדין לאלוף פיקוד מרכז, עמרם מצנע, לראש אכ"א ולראש אג"א.

העונש החמור ביותר הוטל על סגן עוזי סערון, שהורשע בתקיפה בנסיבות מחמירות וכן בהתנהגות שאינה הולמת קצין. השופטים הטילו עליו שנת מאסר, מהם 5 חודשים בפועל, והורדה לדרגת טוראי.

נאשם נוסף, רמון גולדשטיין, שוטר צבאי, נידון לשבעה חודשים, מהם שלושה בפועל. הוא הורשע בתקיפת עצירים במיתקן ובהתעללות.

נאשם אחר, ברוך יעקב, אשר איתו הוסכם על עסקת טיעון, נידון לשבעה חודשים, מהם חודשיים וחצי בפועל.

נאשם רביעי, ויקטור מסיקה, נידון ל־18 חודש, מהם תשעה בפועל. הוא הורשע בעבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות.

חיילת ששירתה כמרכזנית בבסיס, רונית מליניאק, הורשעה בהתעללות על שהיכתה באלה עציר במיתקן. היא נידונה ל־3 חודשי מאסר, מהם חודש וחצי בפועל, והשופטים רוזו את תוחלת ריצוי העונש כדי לבדוק אפשרות לעבודה לתועלת הציבור.

שופטי בית־הדין קיבלו את גירסת החיילת, על־פיה המלצה, שהרקע למעשיה היה מקרה שבו הותקפה על־ידי ערבים סמוך למיתקן.

על הנאשמים הגנו רס"ן יונה שיף דורון, עו"ד יהושע רוזה ועו"ד ראובן בראשי.

תסיסה בכמה שכונות בקהיר; המשטרה הרגה 3 קנאים דתיים

מאת יורם המזרחי, שליח "הארץ" במצרים

קהיר, (מיוחד ל"הארץ"). מהומות שורות בכמה שכונות צפופות בקהיר בתוך קיימת פעילות קיצונית. המהומות קשורות גם להתקלות של אנשי היחידה המיוחדת של משטרת מצרים עם שלושה קיצונים חברי ארגון הג'יהאד. השלושה ובהם רצתה מבוקש שלפני כשבועיים שיסף את גרונו של סגן אלוף במשטרה, נהרגו בקרב יריות בשכונת טונרא.

מקורות משטרתיים אמרו שהשוטר ורייס המבוקש שריף מחמוד אמר שריף ושניים מחבריו התנגדו למעצר. המשטרה קיבלה ידע על כך מתושבת האזור.

בקרב היריות השתתפו שוטרים רבים. משקיפים אומרים שהחלטת הפיקוד המצרי "קודם לירות ואחר־כך לשאול", מעידה על נחישות החלטת הממשל, להילחם בפתרונות המקומיים במלוא העוצמה". עוד נודע, שיותר מ־300 בני־אדם עדיין נמצאים בבתי כלא בעקבות גל המעצרים האחרון שבא לאחר רצח איש המשטרה. במסגרת שבועיים האחרונים ארעו מספר תקריות של רגימת כלי רכב משטרתיים באבנים והתקפות בקבוקי תבערה על כלי רכב ומבנים ציבוריים.

מספר שוטרים נפצעו בתקריות אלה ושני מהם נעשה שימוש בנשק חם.

מצב חירום בחארטום בעקבות נסיון קשר

חארטום (ע"ר). הממשלה הטילה אתמול מצב חירום על חארטום, בירת סודאן, בעקבות ידיעות בדבר נסיון קשר.

מקורות מסרו כי ההחלטה, המעניקה למשטרה סמכויות מעצר נרחבות, היתה הכרחית בשל נושאים מאבקים שונים, שפרטיהם יפורסמו.

העיתון הסודאני "אל־סודאני" אמר, כי הממשלה סיכלה ביום ראשון נסיון קשר מצד "בעציים", כשהכוונה לסודאנים לאו־סוציאליסטים ולאו־ערביים, בעיקר מחוץ המדינה.

הבהרה

דברי אייל; לא ויסבורד

בכתבה שפורסמה ביום ו' שעבר תחת הכותרת "במשביר לצרכן מודי כים עדיין להחזיר", ניתן היה להבין כאילו מרדכי ויסבורד צוטט ביום לדברים הנאמרים על מנכ"ל כוור בני באמן.

המובאה המופיעה בכתבה היא מפיו של מנכ"ל המשביר, שמואל אייל, ולא מפיו של ויסבורד, שלא ראיין כלל לכתבה זו.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה לאישורי הועדה המקומית "מבוא העמקים" בקשה להקלה בקו בניין צדדי [illegible] 88/87.

מוגש ע"י מר מוזרי מאוזד מושב רוינה, גוש 17522, חלקה 52. מהות ההקלה: שימוש חורג מהוראות תכנית מתאר רוינה 1258.

את ההתנגדויות אפשר להגיש לשרדי הוועדה המקומית הנ"ל במגדל העמק, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ישראל קנת
יו"ר הועדה

הסניגור הצבאי היה בסיור ג'יפים – המשפט נדחה

מאת איתן רבין

נשיא בית־הדין הצבאי של פיקוד דרום, אל"מ ד"ר עמנואל גרוס, מתח בסוף השבוע שעבר ביקורת קשה על הסניגור הצבאי הראשי של צה"ל, סגן־אלוף דוד רוזן, אשר לא התייצב לתחילת משפטו של קצין צה"ל הנאשם בהריגת ערבי ביריות בעזה.

בהחלטתו של נשיא בית־הדין הוא מותח ביקורת על הסניגור הצבאי עד כדי ביזיון בית הדין.

בית־הדין הורה להפגש את הסניגור הצבאי ובמשך יום שלם השבית בית־הדין נוכח העדרותו של הסניגור. כאשר לא נמצא הסניגור הורה נשיא ביה"ד לדחות את הקראה במשפט לחודש הבא תוך ביקורת על הסניגור.

ביום שבו חיפשו את הסניגור הצבאי הוא היה בסיור ג'יפים של אנשי הפרקליטות בדרום הארץ.

המעלות של

EL AL אל על

עיר	מעלות מינימום	מעלות מכסימום		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	6	9	מעונן	6	9
אתונה	8	14	גשם	5	6
בוקרשט	0	5	מעונן	-10	-7
בריסל	5	9	מ"ח	7	9
וינה	-2	5	מ"ח	3	7
ורשה	0	2	שלג	–	–
ז'נבה	0	5	מ"ח	0	5
לונדון	4	10	מ"ח	7	9
ליסבון	0	15	בהיר	8	12
מדריד	-3	13	מ"ח	-5	6
ניו־יורק	-3	8	מ"ח	-4	2
פאריס	5	11	מ"ח	5	8
פרנקפורט	2	6	גשם+שלג	4	9
ציריך	-2	5	מ"ח	-1	0
קהיר	8	17	מ"ח	10	18
קופנהאגן	0	3	שלג	4	5
רומא	5	10	גשם	4	8

הלב ממריא אל על

בכנסת

ישיבת הכנסת שנועדה להיום בוטלה לבקשת הסיעות הגדולות

אתמול עסקה הכנסת בעניינים סידוריים ומחר בבוקר תוצג הממשלה

ועדות וסיעות / עמוס בר־דוד

ישיבת הכנסת אתמול עסקה בעניינים סידוריים בלבד, היום לא תהיה ישיבה, ולמחר בשעה 10 בבוקר נקבעה הצגתה של הממשלה החדשה. המועדים נקבעו על־ידי הועדה המסדרת, בעקבות פניותיהן של שתי הסיעות הגדולות ליו"ר הכנסת דב שילנסקי.

לפני שהכריז יו"ר הכנסת על סיום הישיבה הקצרה אתמול, והיה ויכוח עד בינו לבין כמה מנציגי הסיעות הקטנות יותר. דדי צוקר (ר"צ) התלונן שהכנסת מוותרת על יום עבודה (היום) בשל עניינים שאינם פרלמנטריים. בבוא הכנסת השוב מנה של המפלגות, טען. יאיר צבן (מפ"ם) הצטרף לדיעה זו והביע מחאה חריפה על התקדים של ביטול ישיבה. ליובה אליאב (מערך) הוסיף, שאין הוא מכיר תקדים שעל פיו בוטלה הכנסת יד מיים רצופים של ישיבות.

יו"ר הכנסת השיב למשיגים, כי שקל את הנושא, והתיחס אליהם במונחים לא פוליטיים. במקום לקיים ישיבה רק כדי לומר שהישיבה הנקדימה, ולמעשה תהיה ריקה מתוכן, מוטב לבטלה, לדעתו. קיום ישיבה, אמר, עולה כסף ציבורי. יאיר צבן העיר, כי את בעיית הכסף הציבורי יש להפנות לארגונים שמיר ופרס. "הממשלה הזאת היא חגיגה גדולה", אמר. "אפילו בכתי־ספר אין חופשה של ימים סתם".

חנן פורת (מפד"ל) התרעם על ביטול ישיבת הכנסת אתמול. על סדר היום היו חמש הצעות לסדר היום בעניין המצב במערכת הבריאות. לא אחת אמר יו"ר הכנסת, שאין צורך בוכחות בניג הממשלה כאשר מעלים הצעות לסדר־היום. מכוונה זאת אפשר היה לקיים את הדיון. רן כהן (ר"צ) הצטרף לדבריו, וגם לטענה שהכנסת מייצגת את סדר־היום הלאומי, ועל המפלגות להתאים את עצמן לסדר זה ולא להיפך. אברהם רביץ (דגל התורה) טען שאת קביעת הישיבה צריך להשאיר למחר בבוקר, שכן אין הראות שעד אז אכן תורכב הממשלה. הוילו יאיר לוי (ש"ס) ביקש לדחותה ליום ב', כי לדבריו ממילא לא ישתנה דבר עד אז. קיימת ממשלת מעבר שכבר מכהנת מאז הבחירות, והיא יכולה לכהן עוד שלושה ימים.

הישיבה אתמול לא נתקיימה מאחר שפרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו הודיעה כי בשום פנים אינה רוצה להשיב על ההצעות לסדר־היום, כאשר אינה יודעת אם כעבור ימים מספר עדיין תהיה אחראית לנושא הבריאות. הוילו לגבי היום, היו שרים, ובתוכם שר הביטחון, שהודיעו כי הם מוכנים לבוא ל־10 דקות בלבד, והיו שאמרו כי אינם יודעים אם יישארו בתפקידם הנוכחי ועל כן אין להם עניין להשיב על הצעות לסדר־היום הנוגעות למשרדיהם. עדויות אלה של הסיעות והשרים הן שהביאו את נשיאות הכנסת לביטול הישיבה היום, וקיצור הישיבה אתמול.

בישיבה אתמול נכחו כמה עשרות ח"כים, אך לא איש משרי הממשלה. הוגשה הצעת חוקה בעניין מימון יתר של המפלגות.

הצעת חוק לאשר מימוני ההוצאות יתר למפלגות

הצעת חוק שבאה לאשר למפריע למפלגות את הכספים שהוציאו מעבר למותר במערכת הבחירות ה־ה אחרונה, הונחה אתמול על שולחן הכנסת. על ההצעה חתומים חברי ועדת הכספים המגנית מטעם המשרד הולי כה. מדובר ב־20 מיליון ש"ח, בקירוב.

הצעת החוק מנוסחת בצורת של תשריר החלטה של ועדת הכספים. נגד ההחלטה הוגשה עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק, ושם הודיעו נציגי הכנסת, שלא יבצעו אותה עד לאחר שיתקבל חוק.

בהצעת החוק יש גם הפחתה ניכרת של הקצבות על המפלגות החדרנות מן התקציב. עוד יש בה הרשאה ליו"ר הכנסת שלא לפרסם פרטים מתוך דו"ח מבקר המדינה בנושא מימון המפלגות.

ראש הממשלה יצחק שמיר הגיע לפתיחת הכינוס הבינלאומי הראשון של בני ניצולי השואה במלון רמאדה רנסאנס בירושלים. שמיר לוחץ את ידה של אנדריאנה סבש, הודניתה של חנה סנש, שהגיעה מהונגריה.

צלום: חגי נעמן

דוד זיסקינד, מנהיג יהודי־בלגי, נועד בראשונה עם נציג אש"ף

בריסל (עסט"א). מנהיג יהודי בלגי נועד שלשום בראשונה, רשמית, עם נציג של אש"ף, ושוחח עמו על המהלך במשא־ומתן ישראלי־פלסטיני, במסגרת ועידת־שלום בינלאומית.

דוד זיסקינד, יו"ר מרכז הקהילה היהודי החילוני בבריסל וסגן נשיא המרכז הבינלאומי למען שלום במזרח התיכון, שוחח במשך שעתיים עם נציג אש"ף, במסגרת דיון שאורגן על ידי מועדון סטודנטים באוניברסיטה החופשית של בריסל.

"ישראל חייבת להשלים עם מדינה פלסטינית עצמאית לימינה, אך היא גם צריכה לדרוש שמדינה זו תהיה שוחרת־שלום, תימנע מתוקפנות, כדי לסלק השרנות הדדית", אמר זיסקינד, שעמדתו לגבי הסכסוך הישראלי־פלסטיני עוררה תגובות ביקורת מצד חוגים אחרים בקהילה היהודית הבלגית.

להט בודק מתן חנינה לעברייני חנייה

מאת סופר "הארץ"

ראש עיריית תל־אביב שלמה להט ביקש מהיועץ המשפטי של העירייה לבחון אפשרות להעניק חנינה על תנאי לעברייני חניה שהסתבכו בקנסות כבדים.

במאמר המופיע הבוקר ב"הארץ" מציין להט כי ביקש לבדוק אם יש דרך להמיר חלק נכבד מהקנסות הכבדים שניתנו על שנים עברו בקנסות על תנאי, גם אם צעד זה מחייב חקיקה בכנסת.

על־פי הרעיון שהתגבש בצמרת עיריית תל־אביב, יש לבחון דרך למחול חלק ניכר מהקנסות לנהגים שהסתבכו בקנסות כבדים, בתנאי שיתחייבו כי בתוך שנים מספר לא יחזו שלא כחוק ולא יגרמו נזקים כל דרך.

גשמי הברכה הדביקו את הפיגור

מאת אבי גנאור

הגשמים שירדו עד כה הם גשמי ברכה שהדביקו את הפיגור שהיה בראשית העונה והם עומדים על הממוצע הרב־שנתי של העונה, כך מסר דובר מקורות.

גשמי היממה האחרונה העלו את מיפלס הכינרת ב־5 ס"מ נוספים, שהם כ־9 מיליון מ"ק מים.

הגשמים שירדו בכל הארץ, לרבות הנגב הצפוני, הם גשמי ברכה לחקלאות ולמשק המים, כאמור. עם זאת, הוסיף הדובר, דרושים גשמים רבים נוספים, כדי להעשיר מחדש את מי התהום ולמלא את המאגרים העיליים.

מנחם ליאור יתמנה כנראה למבקר הבא של עיריית ת"א

מאת חיים הנדוורקר, סופר "הארץ" בתל־אביב

ראש אגף התקציבים בעיריית תל־אביב, מנחם ליאור, יהיה ככל הנראה מבקר העירייה הבא.

בימים אלה מתקיים מכרז לתפקיד המבקר, אך בכירים בעירייה מסרו כי סיכוייו של ליאור לזכות במינוי טובים ביותר. המבקר הבא ייכנס לתפקידו בעוד שבועות מספר, עם פרישתו של מבקר העירייה הנוכחי, שמואל חוביצ'ק.

אם ליאור ימונה לתפקיד, אפשר שחוביצ'ק ימשיך, כאיש פרטי, להיות אחראי לעבודות הביקורת הקשורות לאגף התקציבים בעירייה, משום שליאור הוא עדיין בגדר אחראי לפעולות רבות באגף בתוקף תפקידו הנוכחי.

בעיריית תל־אביב היו חילוקי דיעות בשאלה, האם עדיף להביא גורם חיצוני לתפקיד המבקר או אדם מתוך המערכת. המצדדים להביא אדם מן החוץ אמרו שאדם כזה פחות מעורב וקשור לגורמים שונים בעירייה, ובתור שכזה עשויה ביקורתו להיות פחות מוטפשת. לעומתם יש המעדיפים אדם מתוך המערכת, המכיר את מורכבותה ולפיכך יוכל להגיע ודרזות ביקורת מעמיקים יותר.

רדיו מוסקווה: הממשלה החדשה תתבסס על שלושה "לאווים"

"לא למדינה פלשתינית, לא לנסיגה מהשטחים, לא למו"מ עם אש"ף

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). רדיו מוסקווה שידר אתמול פרשנות על הקמתה של ממשלה חדשה בישראל, עוד בטרם הוחלט סופית על הרכבה של הממשלה החדשה.

פרשנו הקבוע של רדיו מוסקווה לנושא המזרח־התיכון, אלכסנדר פאגודין, אמר כי הממשלה החדשה תתבסס על שלושה ה"לאווים": לא למדינה פלשתינית; לא לנסיגה מן השטחים הכבושים; לא למו"מ עם אש"ף.

הגם שעניין הרכבת ממשלה בישראל הוא עניינה הפנימי של ישראל, יש לומר לממשלה החדשה כי ללא גילוי של ריאליזם פוליטי השלום אינו אפשרי. נוצרו תנאים מצוינים לעליה על דרך השלום בעקבות הכרזותיו האחרונות של ערפאת. אפילו ארה"ב שינתה את עמדתה והחלה על דרישה עם אש"ף.

המגעים הפוליטיים להרכבת ממשלה חדשה בהשתתפות שתי המפלגות הגדולות וכו לשיבוץ בולט בכלי־התקשורת בסקנדינאוויה. הניבה המשותפת לפרשנים מגדירה כ"דע במיעוטו" את הרכבת הממשלה חדשה בתבנית הממשלה הקודמת.

שומרון נפגש עם ראשי המתנחלים

יבדוק אפשרות למסד יחסים אתם • תומך בהקמת פורום לדיווח הדדי

מאת נדב שרגאי, סופר "הארץ"

"אין אפשרות להדיר את רשת ההתנחלות ליהודים ביהודה ובשומרון עד לאמם, אבל צריכים לשאוף להדיר את העקומה במידה המירבית האפשרית", אמר אתמול הרמטכ"ל, רא"ל דן שומרון, לראשי המתיישבים מאזור השומרון, שעימם נועד לשיחה בלשכתו.

הפגישה, שנמשכה יותר משעה, התנהלה ברוח טובה. הרמטכ"ל אמר למתיישבים כי הוא מצדד בשיתוף פעולה בינם לבין צה"ל, ובפגישות שוטפות בינם לבין מפקדי הצבא.

שומרון הביע נכונות לבחון הקמת מתכונת מסודרת למיסוד היחסים ולבניית פורום משותפים במישור היום־יומי. הוא ציין, כי המשימה החשובה ביותר של הצבא היא אבטחת התנועה בצירים הראשיים והכבישים.

ראשי המתנחלים מסרו בתום פגישתם, כי הם רואים בשומרון את מקור הסמכות לכל מה שמתרחש בשטח. "איש לא הבטיח לנו כאשר באנו להתיישב, שהמצב יהיה שקט, אבל אנחנו יודעים שאפשר לעשות יותר", אמרו המתנחלים לרמטכ"ל.

מסמך

הימין הקיצוני והמתנחלים: לירות, להעניש, לגרש, לסגור

המתנחלים, גוש אמונים והימין הקיצוני ניסחו מסמך שעניינו "דיכוי האינתיפאדה" ושהוגש לרה"מ ע"י שובת־רעב מול משרדו

מאת נדב שרגאי, סופר "הארץ"

המסמך שלהלן נוסח על־ידי מפלגות הימין, הקבוצות הראשי המתנחלים וגוש אמונים, ומוגש לראש הממשלה יצחק שמיר ולשרים בליכוד. 12 ראשי מועצות ופעילים, של מתנחלי השטחים, השובתים רעב זה היום השמיני מול משרד ראש הממשלה מבקשים, כי הדרג המדיני יורה למערכת הביטחון לאמץ את התכנים המופיעים במסמך, על רקע האינתיפאדה:

קווי פעולה ביחס לדרג הצבאי:

1. הוראות פתיחה באש לאנשים מחזיקי נשק באזורי יש"ע קובעות כיום במפורש, כי אף כמקרה שבקלע התוקף לסכנת נפשות, "אם ביכולתו להיחלץ בדרכים אחרות, (כגון בריחה או מחבוא) אסור לו להפעיל את נשקו". כמו כן נקבע, כי יש להפסיק את הירי עם כבר יורים בנשק ומשליכי רימונים ובקבוקי תבערה מיד כשגג הצורך בו, כגון כשגורם הסכנה בורח. (הציטוט לקוח מתוך מסמך הוראות פתיחה באש של פיקוד מרכז מה־9.88)

2. הוראות אלה ישונו ותותאם וייקבע, כי אזרחים הנקלעים לסכנת חיים זכאים להפעיל את נשקם ואף לרדוף אחר מבקשי נפשם, ואין הם חייבים לברוח ממקום הסכנה או למצוא מקום מסתור.

3. אזרחי יש"ע ישולבו במשמרי האזורים, במסגרת בשאר חלקי המדינה.

4. תוקצב מסגרת צבאית, על פיה ישולבו אזרחי יש"ע ביחידות מרום במסגרת הנח"ל (הגנה המרחבית) באזור מגוריהם, תוך הכשרה צבאית נאותה לפעילותם במצבי חירום אלה.

חקיקה, שיפוט והליכי ענישה.

1. הממשלה תגיש לכנסת חוק "למניעת פעילות עוינת" המאפשר שלילת אזרחות, וגירוש – במקרים המנויים של הסתה, הפרעות ופגיעה באזרחי ישראל מתוך מגמה לפגוע בביטחון המדינה ורבונותה (רצ"ב הצעת חוק בנדון). חוק זה יוחל גם באזורי יש"ע באמצעות השוואה ע"י צווי ממשל.

2. מתן הוראה למשטרה ולפרקליטות להגיש כתבי־אישום בגין פעולות הסתה ושבוש תוך שבוע מקבלת חומר הראיות. המערכת המשפטית תפעל בעת הצורך, בדרך של שיפוט מהיר וענישה מיידית (דוגמת שיפוט מהיר בעבירות תנועה).

3. תימשך האפשרות לעתור לבג"ץ לנידונים על פעילות עוינת, אך הבג"ץ יוכל להוציא צו מניעה לשבוע ימים בלבד, ועד אז יוצא, עליו לפסוק בעתירה, לאחר פרק זמן זה ישוב תוקפו צו המניעה והענישה תוצא לפועל.

קווי פעולה למערכת הביטחון:

1. גירוש צמרת הנהגת התפרעויות (האינתיפאדה) המסיתים להתפרעויות על רשימה שתוגש ע"י הוות דעתה של מערכת הביטחון.

2. הפסקת פעילותם של מוסדות הארגונים הפועלים במימון אש"ף ובהנחייתו.

3. הוצאת ההנהלה או סגירה לצמיתות של מוסדות חינוך האוניברסיטאות בהן מתרחשות התפרעויות אלימות לאחר התראות חוזרות ונשנות, וכן מוסדות חינוך בהם נתגלו חומרי אמל"ח שנאספו בצורה מאורגנת.

4. סגירה לצמיתות של עיתונים וכתבי־עת המתבטאים ע"י אש"ף המסיתים להתפרעויות בהשראתו, גם לאחר התראות חוזרות ונשנות. (סעיפים 2-3-4 יבוצעו בפועל לאחר גיבוש המודיעת מצד מערכת הביטחון).

5. מערכת הביטחון תפעל ע"פ "נוהל עצירת חשוד" לגבי מיידי אבנים, מתוך התייחסות לידוי אבן כמעשה פרור העלול לסכן חיי אדם.

ביקור 600 קרובים שבאו מהגדה לכלא מגידו בוטל בגלל מהומה

דובר צה"ל: היתה מהומה ונרגמו שוטרים צבאיים

מאת נחרית בהנא, סופרת "הארץ" בחיפה

ביקור בכלא מגידו של משפחות 510 כלואים מדרום הגדה, שתוכנן ליום ה' שעבר, בוטל עקב מהומה שפרצה במקום. כ־600 קרובים הגיעו בשעה 7 בבוקר. המבקרים, בהם ילדים ותינוקות, עמדו בגשם ובקור שש־שבע שעות, ללא מחסה וללא שירותים. אנשי "הלאה הכיבוש", שבאו מטעמם גבוהה במקום, מסרו כי לא נערכה שם פגישה בין העצירים למשפחות.

מטעם דובר צה"ל נמסר, כי למקום הובאו 371 עצירים, וכי קרוב ל־2 אנשים החלה מהומה והחלו זרוקו אבנים על שוטרים צבאיים. בתגובה על המהומה הורה מפקד כלא מגידו להפסיק את הביקור. בתשובה לשאלה, נמסר כי ייתכן שהמבקרים המתינו מהבוקר והכלבונים מקפח. לפי דובר צה"ל, אין זה נכון שלא נערכו ביקורים באותו יום. הלקם בוצע.

עדי־ראיה מסרו, כי בדרך כלל אין לעצור גישה אל בני משפחתו, מכיוון שעשרים עצורים נפגשים באותו זמן עם קרוביהם, במרחק 3.5 מטרים מהם. המרחק מחייב שיחה בצעקות.

המלונאי שטרן ירוץ לראשות העיר בנתניה

(ע). שמעון שטרן (36) מלונאי מנתניה, יעמוד בראש רשימה חדשה ובלתי מפלגתית שתרוץ בבחירות הקרובות למועצת העיר וראשות העיר נתניה.

השבוע, בכנס היסוד של הרשימה "למען נתניה שלנו", אותה יום איגר סגלוביץ, חבר מועצת העיר מהאחד ריציה, הודיע שטרן על הולכתו והציג את עיקרי המצע של התנועה: בהם הורדת נטל המיסים, ביטול הישל התיעול והקצאת משאבים לתחומים חינוכיים, כמו חינוך ודוחה בעדיפות על פני פרויקטים ראוותניים.

משאל פורי מיוחד ל"הארץ":

רוב הציבור אינו מרוצה מריבוי המפלגות בישראל

קרוב ל־60% מכלל הציבור בדעה שיש לשנות את שיטת הבחירות

רוב מכריע בציבור הישראלי אינו מרוצה מריבוי המפלגות בישראל ורוב, קטן יותר, מצדד בשינוי שיטת הבחירות – כך עולה ממשאל דעת הקהל הכל־ארצי של מכון פורי, שנערך החודש בהזמנת "הארץ".

87.9% מכלל הציבור בדעה ששיטה של 2־3 מפלגות עדיפה על המצב הקיים של ריבוי מפלגות. שיעור התומכים בצמצום מספר המפלגות מגיע בקרב מצביעי הליכוד עד ל־92.3% ובקרב מצביעי המערך ל־89.9%. רק 6.5% מכלל הציבור רוצים בהמשך המצב הקיים של "הרבה מפלגות", ולשאר 5.6% אין דעה לכאן או לכאן בנושא.

קרוב ל־60% (59.3%) מכלל הציבור גם בדעה שיש לשנות את שיטת הבחירות, כך "שבכל אזור ייבחרו כמה חברי כנסת שייצגו את האזור שלהם בכנסת", לעומת השיטה הקיימת כיום, "שבכל הארץ בוחרים באותם חברי כנסת".

המשאל מראה, כי מצביעי המערך תומכים הרבה יותר בשינוי שיטת הבחירות מאשר מצביעי הליכוד. שיעור התומכים בשינוי שיטת הבחירות מגיע ל־71.2% בקרב מצביעי המערך, לעומת 54.5% בקרב מצביעי הליכוד. 28.6% מכלל הציבור מתנגדים בכל אופן לשינוי שיטת הבחירות, ול־11.7% הנותרים אין דעה לכאן או לכאן בנושא.

המשאל הקיף מדגם מייצג של 1,200 איש ואשה, מגיל 18 ומעלה, בעלי זכות בחירה באוכלוסיה היהודית, שהראיינו בראיונות פנים־אל־פנים בכל רחבי הארץ, תוך שמירה על פרטיות מלאה.

איב – מהפכה בהיגיינה נשית

חדש!

32 מליון נשים אמריקאיות נהנות כבר 15 שנה!

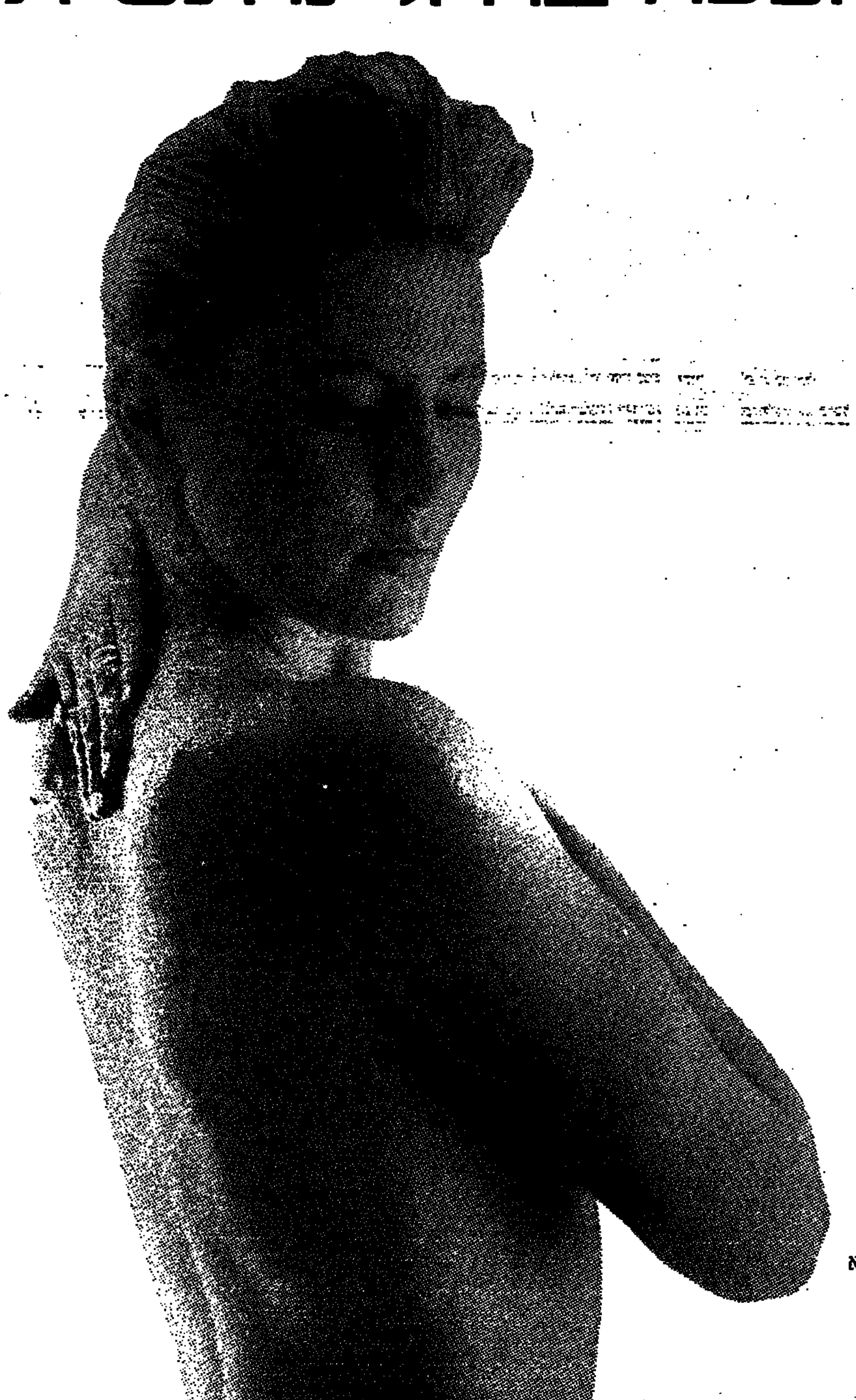

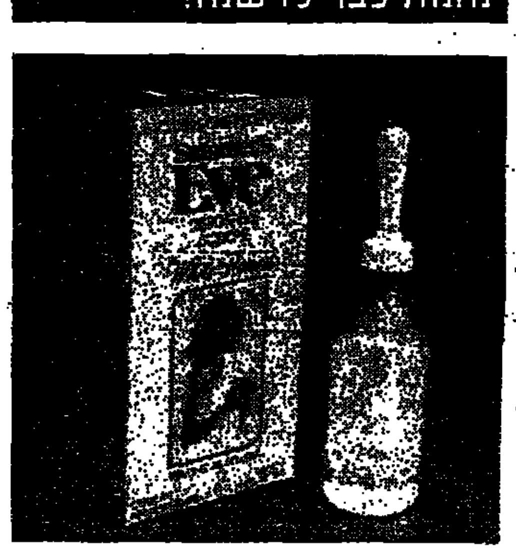

1. דוש אינטימי לשטיפה פנימית

סטרילי לשימוש חד פעמי.
לאחר המחזור ובכל עת.
היגייני, מונע הפרשות וחיידקים
גורמי ריח. מעניק ניקיון ורעננות,
נוח וקל לטיפול.

2. אל־סבון נשי אינטימי

נוסחה מיוחדת לשטיפה חיצונית.
יומיומית. מעניק רעננות וניקיון
לכל היום. מותיר ריח נעים ועדין.

★ ברשיון משרד הבריאות
★ להשיג רק בבתי מרקחת ללא מרשם רופא
★ תכשירי EVE עשויים מחומרים טבעיים

Summer's Eve

בקשי אִיב – והרוקח יבין אותך

"אִיב" תכשירי טיפול פעילים להיגיינה נשית

יבוא ושיווק אלפא קוסמטיקה 04־986555
היצרן: מעבדות Personal ארה"ב.

פירסום שפי

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מיפקדה חדשה שתהיה אחראית על אזור הדרום תוקם בשב"ס

בראשה יעמוד ראש מינהל הביטחון תת־גונדר אבי שגיב שהוועדה אשר חקרה את בריחתו של הרצל אביטן המליצה להעבירו מתפקידו

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

שינויים ומינויים חדשים בצמרת שירות בתי־הסוהר צפויים בקרוב. ראש מינהל הביטחון, תת־גונדר אבי שגיב, המיועד להתמנות כראש מיפקדת גוש הדרום של שב"ס, האמורה להיות אחראית על בתי־הסוהר הפליליים והביטחוניים בדרום הארץ. ההכנות להקמת המיפקדה הזאת נמצאות עתה בעיצומן.

בגלל קשיי השליטה והפיקוח של מטה נציבות שב"ס על 21 בתי־הסוהר הנמצאים בתחומי הקו הירוק ובשטחים, הוחלט כבר לפני כשנה בשב"ס, בתמיכת משרד המשטרה, להקים שלוש מיפקדות גושיות – צפון, מרכז ודרום; להציב בראשן קצינים בכירים, ובכך לקצר את מוטת השליטה ול־קבוע דרג־ביניים פיקודי שיסייע בני־הול בתי־הסוהר ויגביר את הפיקוח עליהם. עד כה הוקמה ופועלת מיפקדת גוש צפון.

הוועדה הפנימית של שב"ס, שחקרה בשעתו את נסיבות בריחתו של הרצל אביטן מהכלא, המליצה להעביר מתפקידו את תת־גונדר אבי שגיב, העומד בראש מינהל הביטחון של שב"ס זה פחות משנה. הוועדה קבעה, ששגיב לא מילא היטב את תפקידו בכל הנוגע לפיקוח ולבקרה על הנעשה בבית־המעצר דרום, ממנו ברח אביטן. נציב שב"ס סירב להעביר את תת־גונדר שגיב מתפקידו, וקבע כי הוא מתפקד היטב ולשביעות רצונו. עתה, עם ההתארגנות החדשה, יועבר שגיב לתפקיד אחר. גורם בכיר בשב"ס אמר, כי אין קשר בין המינוי הצפוי של שגיב לתפקיד ראש המיפקדה הדרומית, לבין המלצות ועדת החקירה בפרשת אביטן.

במקומו של שגיב אמור להתמנות גונדר־משנה מיכאל קרשנר, ראש מחלקת האמיר. קצין בכיר אחר בנציבות שב"ס – ראש מינהל האסיר גונדר־משנה יוסף פולק, הנחשב למקורבו של הנציב לוי שאול – מיועד להתמנות כראש מיפקדת גוש המרכז, לכשתוקם.

בצמרת שב"ס יש המתנגדים להתארגנות החדשה, בטענה שהיא תפצל ותסרבל את השליטה על בתי־הסוהר ותוסיף דרג־ביניים של מטה מיותר בין בתי־הסוהר לבין הנציבות. עוד טוענים המתנגדים, כי ההתארגנות החדשה תגרום לכך שלשב"ס יגוייסו קצינים בכירים חד־שים אשר יבואו מחוץ למערכת, ללא ניסיון וידע מקצועי, בנוסף על רבים שכבר הובאו על־ידי הנציב הנוכחי, דבר שאינו מוסיף למערכת שב"ס.

"פפה" נעצר בחשד של תכנון שוד

(ע). מיכה ("פפה") רוקשטיין (47), שכינויו "המוח האלקטרוני של העולם התחתון", נעצר אתמול ל־10 ימים בפקודת בית־משפט השלום בתל־אביב, כחשוד בקשירת קשר לבצע, יחד עם אחרים, שוד מזוין. יחד איתו נעצרו אליהו מזרחי־יוסף (33) מפרדס־חנה ובנימין בן־הרוש (30) מלוד.

בבקשת המשטרה נטען, כי השוד המזוין תוכנן לביצוע כבר בימים הקרובים, וכל החשודים השתייכו לחבורה שעסקה בפעילות פלילית נרחבת במרכז הארץ, ואף החזיקו לשם כך כלי־נשק וכלי־רכב. לטענת התובע, ידועים למשטרה כל הפרטים הקשורים בשוד המזוין שהתכוונו החשודים לבצע.

בני גאון, מנכ"ל קונצרן כור (ימין) עם עו"ד יעקב נאמן, נציג "בנקרס טראסט" האמריקאי, אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב, שם נדונה בקשת הבנק האמריקאי לפירוק הקונצרן הישראלי.
תצלום: י.פ.פ.א.

"כור רשאית להמשיך בפעילותה"

החלטת הביניים שנתן בית המשפט המחוזי תהיה בתוקף עד למתן החלטה אחרת ● המשך הדיון נקבע לעוד חודש ● שביעות רצון בכור ובבנקים ● נציגי בנקרס טראסט: כור לא הצליחה למחוק על הסף את התביעה

מאת צבי הראל
סופר "הארץ" בבית המשפט

כור תהא רשאית להמשיך בפעי־לותה העסקית הרגילה כאילו לא הו־גשה נגדה בקשת פירוק – קבע אתמול שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, ד"ר אליהו וינוגרד, בהח־לטת־ביניים בבקשת הבנק האמריקאי בנקרס טראסט לפרק את הקונצרן בגלל חוב מיידי, כ־20 מיליון דולר, וחוב לטווח ארוך, כ־140 מיליון דולר (לטענת הקונצרן, 114 מיליון דולר). החלטת השופט וינוגרד תהיה בתוקף עד למתן החלטה אחרת, המשך הדי־ון נקבע לעוד חודש.

ראשי כור שנכחו אתמול בבית־המשפט לא הסתירו את סיפוקם מהחל־טת־הביניים שמשמעותה כי כור תמשיך בפעילות רגילה ובמקביל ימ־שיכו הקונצרן והבנקים – הנושים העיקריים של כור – במו"מ על תכ־נית ההבראה, בכוונה למצוא פיתרון מוסכם על הכל.

בכור רואים בהחלטת השופט הישג, במיוחד לאור העובדה כי סעיף בפקודת החברות קובע שכל עסקה בנכסי החברה לאחר יום הגשת הפירוק בטלה אלא אם כן נתן בית־המשפט החלטה אחרת. ואכן, החלטה כזו ניתנה אתמול על־ידי השופט וינוגרד.

השופט וינוגרד כתב בהחלטתו, כי "כור אינה עוד חברה כדוגמת החב־רות הרבות, שבקשות לפירוקן מובאות חדשות לבקרים לבית־המשפט זה. כור היא חברה ענקית במימדים ישראליים, החלטה על גורלה נוגעת בנכבד של התעשייה הישראלית ושל המשק הישראלי. על־כן, זעזוע בה עלול להביא לזעזוע במערכת הכלכלית של המדינה, שלא לדבר על אלפי המועסקים בה ועל עשרות האלפי מאות העסקים התעשייתיים, הקשורות בפעילותה בצורה זו או אחרת. על כן, חייב בית־המשפט לשקול כל עניין הכרוך בחברה זו, גם לאור אספקטים אלה", כלשון השופט.

פרקליטי כור, עוה"ד ישראל עי־טור ורם כספי, הביעו משאלה כי הבנק האמריקאי בנקרס טראסט ימשוך את הבקשה ובכך יסיר את האיום הסמוך בה, בלי לפגוע בזכויותיו לחזור ולעתור בעתיד לפירוק. הבנק התנגד להצעה זו ו"בהיעדר הסכמה אין מניעה כזו אפשרית", כתב השופט.

עמדת האוצר לכור

(ע). "העובדה שמשרד האוצר בעי־צמו הביא לבית־המשפט את התחייבות של 50 מיליון דולר לכור מר־כיזה שהממשלה, בהנהלת הקונצרן וחברת העובדים של ההסתדרות, מאמינים ביכולת ההבראה של כור למען עשרות אלפי העובדים בקונצרן והמשק היצרני הישראלי גם יחד", אמר מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, על החלטת בית־המשפט.

מיכל רוזן, סופרת "הארץ" מוסיפה: בהנהלת כור ובקרב העוב־דים של החברה בכל הדרגים היתה אתמול שביעות־רצון גדולה מהחלטת השופט. ראשי כור אמרו כי החלטת השופט מסירה למעשה את איום הפירוק מהחברה ומאפשרת לה לחזור לפעילות שוטפת תקינה.

בהנהלת הקונצרן אמרו, כי החל־טת השופט תאפשר עתה לחברה לקבל אשראי ספקים ולחדש את הערבויות לאשראי, שחלק גדול מהן תוקפן עומד לפוג בסוף חודש דצמבר.

גם בקרב הבנקים הישראלים היתה שביעות־רצון מהחלטת בית־המשפט. הבנקים הישראלים הביעו חוות אחידה נגד פירוק כור והסקיתמוך של חודש ימים שניתן ע"י בית־המשפט להמשך הדיון יאפשר להם, כך מעריכים, להגיע לסיכום סופי עם וועדת ההיגוי של הבנקים מחו"ל בעניין חלוקת הביטחונות והתנאים הנוספים שהבנקים הזרים דורשים לשם ביצוע תכנית ההבראה.

תגובת באנקרס טראסט

בתגובה להחלטת בית־המשפט הדגישו אתמול מקורות בבנקרס טראסט כי השופט וינוגרד לא קיבל את בקשת כור למחוק על הסף את תביעת הפירוק וכי הבנקים מחו"ל נושי כור "יאבקו עתה יותר כדי להב־טיח את כספם. נציגי בנקרס טראסט אומרים כי הבנקים הזרים יעמדו על תביעותיהם לקבל עדיפות בחלוקת הביטחונות של הבנקים שעדיין אינם משועבדים וכי יתבעו בתקיפות פי־קוח צמוד על תכנית ההבראה של הקונצרן, כולל ביצוע שינויים בתכ־נית על־פי דרישותיהם.

מקורות כלכליים ציינו אתמול, כי החלטת בית־המשפט מהווה אמנם הקלה משמעותית על מהלך העסקים השוטף של הקונצרן, אולם הדגישו כי עוד בימים הקרובים יעמדו בפני הנה־לת כור כמה בעיות פיננסיות רציניות. השאר, התחייבות כור להע־ביר לידי מפרק אליאנס סכום של 5.3 מיליון דולר עד 25 בחודש זה, בהתאם להחלטת בית־המשפט בעת אישור מכירת המפעל השנייה, מחוייבותה של כור להעביר בראשית ינואר כמה מיליוני דולרים כריבית למחזיקי אגרות החוב האמריקאים.

ניסה להבריח כ־50 אלף ד' בתוך חפיסות של סיגריות

זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ"
לענייני תעופה

תושב מרכז הארץ, בן 20, נעצר לפני יציאתו את ישראל, על־ידי המשטרה בנמל התעופה בן־גוריון, כשברשותו 50,600 דולר מזוייפים, אשר הוסתרו בתוך חפיסות של סיגריות. ממשטרת נתב"ג נמסר אתמול, כי הוא הועבר להמשך טיפולה של היחידה הארצית לפשעים.

הצעיר הגיע שלשום, סמוך לשעה 8.30 בבוקר, לשדה־התעופה, בדרכו לטוס לרומא בחברת אל־על.

בבדיקה ביטחונית שיגרתית במזוודה, נמצאו 13 חפיסות סיגריות חדשות מסוג "טיים" ו"שרתון", כשהן ארוזות עדיין בנייר הצלופן המקורי. מספרן הרב של חפיסות הסיגריות עורר את חשדו של הבודק הביטחוני. כאשר נפתחו החפיסות התברר, כי עשר מהן לא הכילו סיגריות אלא שטרות מגולגלים של דולרים – כחמשת אלפים דולר בכל חפיסה. בדיקה מדוקדקת יותר העלתה, כי המדובר בדולרים מזוייפים.

עובדת משרד הרישוי נעצרה כחשודה בסיוע לגנבי מכוניות

(ע). הלנה בן חייל (44) מבת־ים, ה־אחראית על מסוף המחשב של משרד הרישוי בחולון נעצרה אתמול בבית משפט השלום בתל אביב לשבוע ימים כחשודה במסירת מידע המשרד לרשת של גנבי רכב ומזייפי רכב תמורת שוחד בכסף.

בא כוח המשטרה טען, כי בשנה ה־אחרונה העבירה הלנה בן חייל לאנשי הרשת מידע על מכוניות גנובות וזייפה מסמכי רכב, כדי להתאימם למכוניות הגנובות. עבור שירותיה אלה קיבלה החשודה שוחד בכסף או בטובין.

החוקר ציין, כי החקירה בפרשה נפתחה לפני כשנה ובמהלכה נעצרו מספר חשודים שכבר הועמדו לדין ונגזרו עליהם עונשי מאסר בפועל. לדבריו, נפתחה החקירה שנית בשבוע האחרון ובמסגרתה נעצרו מספר חשו־דים נוספים, ביניהם הלנה בן חייל. בא כוח המשטרה ציין, כי מדובר במספר רב של מכוניות גנובות וה־חשודה הודתה רק במסירת המידע.

סניגורה טען, כי תפקידה של מרשתו היה מוגבל להפעלת מסוף המחשב בלבד ואילו בתקופה האחרו־נה היא משמשת מזכירתו של האחראי על עיבוד הנתונים במשרד הרישוי. לטענתו, את המידע שהמשטרה מייחסת לחשודה את מסירתו לאנשי הרשת, ניתן לקבל דרך הטלפון.

השופט ראובן זיו ציין, כי החומר החסוי שהוצג לו על ידי המשטרה מצביע על כך שמעשיה של החשודה לא הצטמצמו במסירת מידע בלבד.

רס"ר משטרה לשעבר הואשם כי קיבל כסף כדי לא לעצור אדם

(ע). שוטר לשעבר, חנניה אוחנה, בן 37, תושב לוד, ששימש רס"ר במ־דור ההוצאה לפועל במשטרת רחובות, מואשם בקבלת שוחד מיהודה פרנקל, שהיה "עד מדינה" במספר פרשיות פליליות בשנה האחרונה ובעבילה באמון.

בכתב האישום שהוגש לבית משפט השלום בפתח־תקווה מואשם אוחנה, כי קיבל שוחד במספר מקרים מיהודה פרנקל תמורת אי ביצוע פקודות מאסר בשל אי תשלום חובות. כתב האישום מייחס לאוחנה קבלת טובות הנאה וסכומי כסף תמורת מסירת מידע סודי מהמחשב המשטרה ליהודה פרנקל.

בכתב האישום נטען, כי הנאשם נהג להודיע ליהודה פרנקל מראש באילו לילות מתכננת המשטרה פעולות אכיפה נרחבות בנושא ההוצאה לפועל, וכן מסר לו שמות של נושים, כדי שפרנקל יגיע עמם להסדר לפני ביצוע פקודות מאסר. בכל התקופה שבה נהג לקבל כספים מיהודה פרנקל לא ביצע את פעולות המאסר נגדו.

עוד מואשם אוחנה, כי התערב לטובת פרנקל במהלך דיון, כדי שי־שוחרר ממאסר ונהג לספק לו, עפ"י בקשתו, מידע חסוי מתוך המחשב המ־שטרתי לגבי בעלי עבר פלילי ובעלי רכב, לצורך עסקיו של פרנקל.

הנאשם כפר בהאשמות שיוחסו לו והמשך המשפט נדחה להוכחות.

עד התביעה בפרשה הוא יהודה פרנקל עצמו המשמש בימים אלה עד מדינה במשפטו של עו"ד חיים רהלר ובעבר שימש עד מדינה בפרשיות בתי המשפט.

איש הבוהמה "גוטה" זוכה מאשמת אונס זמרת מועדונים

(ע). בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע זיכה אתמול מאשמת אונס את איש הבוהמה התל־אביבי, אלי סבק (37), המוכר בכינויו "גוטה", לאחר שבמשך 3.5 שנים התנהל נגדו משפט, בו הואשם בביצוע אונס בכוח ובאיומים של זמרת מועדונים באילת.

"גוטה" הוא דייג ואיש בוהמה תל־אביבי, המנהל בצפון תל־אביב עסק לאספקת דגים טריים לבתי־מלון. ב־29.5.85 ירד לאילת כדי לפתוח שם עסק דגים בדומה לזה שיש לו בתל־אביב. בלילה יצא עם חברים ל"סיבוב בארים" ופגש בזמרת, שהכיר אותה עוד בתל־אביב, ואשר הופיעה בבארים ובמועדונים של בתי־מלון באילת. מהעדויות שניגבו במשפט עולה, שהזמרת הקדישה שירים בהופ־עתה באותו ערב ל"גוטה", ולאחר שיחה עם חבורתו היא בילתה בשני מועדונים, ביקשה ממנו בשעה 4 לפנות בוקר שיסיעה לביתה.

הזמרת העידה, כי שתתה ורקדה במהלך הבילוי, וכי עם הגיעם לדירתה היא ביקשה מ"גוטה" לגלגל עבורם שתי סיגריות מחשיש שהיה ברשותו. השניים ישבו במרפסת הדי־רה ועישנו חשיש. "גוטה" ביקש לקיים איתה יחסי־מין. היא סירבה, לדבריה. אז, העידה הזמרת, התנפל עליה "גוטה", ואנס אותה.

"גוטה" טען במהלך כל המשפט, שקיים עם הזמרת יחסי־מין בהסכמתה ושלא היה כל אונס. שורה של עדי הגנה הופיעה בפני בית־המשפט, בניסיון של ההגנה לערער את גירסת המתלוננת, ואתמול החליט בית־המשפט לזכות את "גוטה" מחמת הספק.

השופט אברהם פריש סיכם את החלטת הרכב השופטים וקבע: "נוצר ספק סביר לגבי אשמת הנאשם", ובשל העדר ראיות אובייקטיביות שיסייעו לעדות הזמרת, החליט בית־המשפט לזכות את הנאשם.

לאחר הזיכוי אמר אלי סבק: "3.5 שנים סבלתי. זה יכול לקרות לגברים, וכדאי שיזהרו וישמרו על עצמם מנשים כאלה".

תיירת שהחליקה במקלחת המלון תובעת פיצויים

(ע). אזרחית אמריקאית, שלפני כשנתיים החליקה על רצפת חדר השירותים בלובי של מלון "לגונה" באילת, ונפצעה, תובעת פיצויים בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע. התביעה נגד רשת מלונות "ישרוטל" וחברת הביטוח "הפניקס", הוגשה לפני כשבועיים. עדיין לא הוגש כתב־הגנה.

סידל ויינטראוב (61), ממיאמי בפלורידה שבארה"ב, עבדה כעוזרת מנהלית באגף כוח־אדם של עיריית מיאמי. בחודש מארס אשתקד התארחה במלון "לגונה" באילת. בערב של 13.3.87 נכנסה לחדר השירותים של הלובי במלון. לטענתה, החליקה על הרצפה הרטובה של חדר השירותים והועברה מחוסרת הכרה לבית־החולים "יוספטל" באילת. שם אובחנו אצלה חבלות ושברים ביד ובגב, ורגלה קובעה באמצעות פינים. אחרי כשנה היא נותחה שוב להחלפת עצם הירך.

לתביעה צורף אישור רפואי על נכות מתמדת בשיעור של 25% לצמיתות.

סוכל משלוח הרואין מחו"ל

(ע). תושב רחובות שניגש אתמול בבוקר לתיבת הדואר שלו בשכונת קריית־משה, גילה להפתעתו מכתב כבד שהגיע אליו מחוץ לארץ.

מאחר שלא ציפה לדבר דואר כזה, חושש שמא זו מעטפת נפץ, העביר את המעטפה לידי המשטרה, שגילתה במעטפה כמות מסחרית של הירואין.

הבלשים החזירו את הסם למכתב, הניחו את המעטפה בתיבת הדואר והקימו מארב בקירבת מקום, כדי לראות מי בא לקבל את המכתב שהגיע מאירופה.

אתמול בבוקר ניגש צעיר בן 27, תושב רחובות, אל התיבה והוציא מתוכה את המעטפה. הוא נעצר במקום כשהסם בידו, ונחשד בהבאת סם והחזקתו. חקירת החשד נמשכת.

4 נערים מפ"ת חשודים בביצוע עשרות פריצות

מאת נורית אבותי
סופרת "הארץ"

שופטת בית־משפט השלום בפתח־תקווה, שרה פריש, עצרה השבוע 4 נערים תושבי העיר, החשודים בעשרה מקרי חטיפת תיקים מעוברים ושבים ובעשרות התפרצויות לבתי־עסק ובתים פרטיים בעיר.

בעקבות ריבוי מקרי חטיפת התיקים וההתפרצויות בשבועות האחרונים, מינה מפקד משטרת פתח־תקווה, סגן־ניצב יעקב שובל, צוות חקירה מיוחד בראשותו של פקד נסים עמרני, שאיתר את החשודים ועצרם.

בחקירתם הודו הנערים בב־עשר חטיפות תיקים. בין השאר, נתפס אצלם ארנק שנגנב מקשיש שהיה מאושפז בבית־החולים השרון בפתח־תקווה. כן הודו בעשרות התפרצויות לבתי־עסק ברחבי העיר. הכספים שנגנבו בזבזו בין השאר על משחקי מזל שונים.

מוכס בנתב"ג חשוד בקבלת שוחד כדי לסייע בהברחת מוצרי חשמל

(ע). אליהו ועקנין (44) מחולון, אב ל־6 ילדים ובודק מכס בנמל התעופה בן־גוריון זה 17 שנה, נעצר אתמול בבית־משפט השלום ברמלה ל־15 יום כחשוד בקבלת שוחד עבור סיוע למבריחי מוצרי חשמל.

ועקנין הכחיש את ההאשמות שהועלו נגדו, אך השופט אברהם בייזר הורה לעצור אותו, לאחר שקיבל מב"כ המשטרה שני דו"חות סודיים – אחד של המשטרה והאחר של חוקרי המכס.

ועקנין אמר: "אני כבר אמרתי לחוקרים כל מה שביקשו לדעת ב־3 הימים שבהם אני במעצר. אני לא בורח". השופט היקשה ושאל את רס"ר טל אם האיש הודה בחקירתו, ונענה בשלילה.

התובעת מטעם המשטרה בבית־המשפט טענה שהאיש חשוד בכך שקיבל שוחד והפר אמונים, כאשר וסייע למבריחים לעבור במכס ללא בדיקה, לאחר שהביאו מכשירי חשמל שונים בלי לשלם את התמורה. הדבר נעשה תוך תיאום מראש בין איש המכס למבריחים, טענה נציגת המשטרה. המשך מעצרו דרוש כדי לברר קשרים שיש לו לכאורה עם סוחרים הידועים כמשווקי סחורה מוברחת, טענה.

נעצר יורם לנדסברגר בחשד לסחיטה ושימוש בסם

(ע). יורם לנדסברגר (45), עליו נאמר, כי היה אחד הבולטים בעולם הפשע בישראל בשנות ה־60, נעצר אתמול ל־8 ימים בפקודת בית משפט השלום בתל אביב, כחשוד בסחיטה באיומים ושימוש בסם.

לטענת התובע, יפריע שחרורו של לנדסברגר למשטרה במאמציה לע־צור את יתר החשודים שאת זהותם הוא יודע. סניגורו של לנדסברגר טען, כי ההרשעה האחרונה של מרשו היתה לפני כ־20 שנה ואילו רצה לשבש את מהלכי החקירה היה יכול לעשות כן, טרם מעצרו.

השופט ראובן זיו קבע כי מצא במידע החסוי שהוצג בפניו יסוד לחשדותיה של המשטרה נגד החשוד ולחששותיה ששחרורו עלול לחבל בחקירה.

לנדסברגר הסתבך בשלהי שנות ה־60 בפשעים רבים, ועזב את הארץ לפני כ־15 שנה. בהיותו בגרמניה הסתבך עם השלטונות וישב בכלא מספר שנים לאחר שהורשע בשוד מזוין. הוא שב ארצה לפני מספר חו־דשים, וכשבועיים לאחר שהגיע נתפס בורח ממכונית גנובה שבה נהג חברו.

עובד בית משפט ברחובות מואשם במרמה ובשוחד

תמורת ביטול דו"חות תנועה וחניה

(ע). שוטר סמוי שהושתל בבית הדין לתעבורה ברחובות, יהיה אחד מעדי התביעה שיעיד נגד יוסף בבאי, פקיד עזר בבית משפט זה, המו־אשם בקבלת שוחד, מרמה והפרת אמונים.

משפטו ייפתח בקרוב בבית משפט השלום בכפר־סבא. יעידו נגדו אנשי משטרה ועובדים בבית המשפט ברחובות – כך עולה מכתב־האישום שהוגש נגדו.

התביעה מפרטת שישה מקרים, בהם קיבל לטענתה שוחד תמורת ביטול דו"חות חניה ועבירות תנועה אחרות.

באחד המקרים נשלח אליו סוכן משטרתי ובידו דו"ח תנועה על שם אל־עזה. השוטר הסמוי הגיע לביתו של הנאשם, ששאל אותו למקצועו. השוטר הסמוי ענה כי הוא בנאי והנאשם ביקש ממנו שיבנה לו קיר בביתו, תמורת סידור דו"ח התנועה שקיבל.

כתב־האישום מייחס לו עבירות של קבלת שוחד, מרמה והפרת אמונים.

תכשיטים באלפי דולרים נגנבו מחנות בבני ברק

(ע). תכשיטים בשווי של אלפי דו־לרים נגנבו אתמול לפנות בוקר מחנות תכשיטים, אחת מרשת החנויות שבבעלות חברת "דיאג'י" – תכשיטי שבמרכז בורסת היהלומים, הנמצאת ברחוב רבי עקיבא שבבני ברק.

לפנות בוקר הגיעו אלמונים לחנות וניפצו בעזרת גרזן גדול את חלון הראווה העשוי מזכוכית משוריינת וגנבו את התכשיטים. לאחר הפריצה, נטשו הגנבים את הגרזן במקום. עובר אורח הודיע לבעלי החנות על הפריצה והם התלוננו במשטרה.

יצויין, כי החנות על כל תכולתה, מבוטחת.

סקי זה כיף אמיתי!
אתרים מרהיבים לרשותך בצרפת, שוויץ וטירול - בהם תמצא את הכל!
בצרפת: שאמוני, אבוריאז, מריבל, ואל טורנס, ואל דיזר, החל מ-$55 לשבוע*.
בשוויץ: דאבוס, סס. מוריץ, צרמאט, ועוד. החל מ-$82 לשבוע*.
ובטירול: זייפלד, נוישטיפט וצל-אם-זה החל מ-$116 לשבוע.*
* המחירים לאדם בדירות נופש או במלונות.
פרטים נוספים באופיר טורס או אצל סוכן הנסיעות שלך.
דרוש את חוברת דרכון של KEYTOURS
תל-אביב: בן יהודה 32, טל': 209777, 03-280025, חיפה, דרך העצמאות 62, טל': 04-673011, ירושלים, אגף מלון המלך דוד, טל': 02-222777, קרית שמונה, רח' דן דיין 8, טל': 06-940245
או אצל סוכן הנסיעות שלך.
אופיר טורס
key tours

איך שלא תחשבשב - מיכפל עיסקית יותר...
אתה אולי מכיר אותנו בזכות תוכנת השכר המפורסמת שלנו. אבל יש לנו גם עיסקית - תוכנה מקיפה וחכמה להנה"ח, שיווק, מלאי, גביה. תוכנה פשוטה להפעלה במחשבי IBM-PC ותואמים, שעושה סדר ומייעלת את העסקים...
מיכפל
החברה המכלכלת את מעשיך
דרך פתח-תקוה 80, ת"א 67138, טל. 03-333307, 03-336152, הזמנות: 03-336151

"תמיד בפחד וגם באהבה תמיד"
היום בקול ישראל
ברשת ב' בתוכנית "קוראים ספר" בשעה 16.50 תשודר שיחתו של מרדכי אבישי על שירתה של נורה מינצר־יערי המשקפים הכמה והוראות עמוקה עם תחושות הפליאה, החששות והשילוב המלווים את שנות הלידות וההתבגרות.
הוצאת שוקן ירושלים ותל־אביב.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי מ.א. רמת הנגב
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית
[illegible]

המוסד לביטוח לאומי
קבלת קהל בענייני אבטלה
החל ביום א' 25 בדצמבר
אפשר לפנות אל סניפי הביטוח הלאומי בענייני ביטוח אבטלה
בימים א', ג', ה' בין השעות 12.30-08.00
המח' להסברה וליחסי ציבור

כל הטכנולוגיה הזאת

● מנגנון דאבל אקשן - לגילוח חלק כסכין.
● מנגנון חידוד עצמי לסכינים - המבטיח גילוח חלק לשנים רבות.
● מכונת גילוח נטענת עם בקרת טעינה אלקטרונית.
● 3 ראשי גילוח מתכווננים למבנה הפנים.
● ראש גילוח מיוחד לפאות ושפמים.
● לבחירתך מבחר דגמים.
מנגנון דאבל אקשן
1. סכין ראשון שולף את הזיפים.
2. הסכין השני חותך את הזיפים בחיתוך עמוק.
3. שורשי הזיפים חוזרים למקומם - הפנים חלקות למשעי.
PHILIPS
פיליפשייב להופעה מוצלחת

עוצר לילה בסרי לנקה לאחר בחירת פרמדאסה לנשיא ופיזור הפרלמנט

הנשיא הנבחר זכה ב־50.3% הבחירות לבית הנבחרים – בקרוב ● 30 הרוגים ביום הבחירות

קולומבו (ע"צ וע"ר). הנשיא היוצא של סרי לנקה ג'וניוס ג'איוארדין פיזר אתמול את הפרלמנט והכריז על עוצר־לילה כללי, בתוספת פריסה של יחידות־עלית, מחשש להתנגשויות בעקבות פרסום תוצאות הבחירות לנשיאות.

הנשיא היוצא פיזר את בית־הנבחרים של סרי לנקה, הפועל מזה 11 שנים, והודיע שבקרוב ייערכו בחירות כלליות. רוב חברי הפרלמנט תומכים במפלגה הלאומית המאוחדת, השלטת במדינה.

בינתיים נודע כי לפחות 30 אנשים, רובם בוחרים, מתו ביום הבחירות שלשום כתוצאה מתקריות אלימות על רקע המאבק בין שתי העדות, הסינהאלים והטאמילים.

באזור הדרום, מבצרם של הקיצוניים הסינהאלים, חברי החזית לשחרור העם, לא ניתן היה לפתוח 49 קלפיות, שבהן עמדו להצביע כ־160 אלף בוחרים. בכל ארץ זה ובאזור המרכז פתחו אלמונים באש לעבר כמה קלפיות, על־פי מקור צבאי.

בבחירות לנשיאות נהרגו כ־30 איש. בהודעה לאומה הודיע הנשיא היוצא כי עוצר־הלילה חל על כל המדינה.

בינתיים הוכרז רשמית לראש הממשלה רנסינגה פרמדאסה. הוא זכה ב־50.3% מהקולות וניצח שני מועמדים אחרים.

קודם לכן מסרה יריבתו העיקרית, סירימה בנדרנייקה, כי צפויה תסיסה באוכלוסיה, אם "יקחו ממנה את הניצחון באמצעות זיופים".

הבחירות בסרי לנקה התנהלו באווירה מתוחה ובמהלכן אירעו מעשי אלימות רבים שהסתיימו בשפיכות־דמים. ראמאסינגה, מועמד המפלגה הלאומית המאוחדת בשלטון, ניצח ב־104 מבין 182 אזורי הבחירה.

יריבתו, מי שהיתה ראש ממשלת סרי לנקה, סירימה בנדרנייקה, העומדת בראש מפלגת האופוזיציה הראשית "מפלגת חרות סרי לנקה", קיבלה 44.4% מהקולות. שיעור ההשתתפות בבחירות היה 47.4%.

ראש ממשלתה החדש של סרי לנקה, רנסינגה פרמדאסה, שנבחר אתמול ברוב של 50.3%, מסמן בידיו את אות הניצחון עם היוודע תוצאות הבחירות. צילום אי־פי

נשיא תימן יבקר בקהיר

קהיר (ע"מ). מקורות דיפלומטים בקהיר מסרו ל"אלדאר אלעראב", כי נשיא תימן, עלי עבדאללה צאלח, יערוך ביקור רשמי בקהיר במהלך חודש ינואר.

במשך הביקור ינהל הנשיא שיחות חשאיות עם מובארק על התפתחויות במזרח התיכון, תיאום הערבי המאוחד, השתתפותה של מצרים במסגרה הערבית הבאה והתמיכה ביחסים הבילטרליים בין שתי המדינות.

פרי הדר עזתי ב"יצוא עצמאי" הגיע לרוטרדם

מאת אליהו הבר

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). בנמל רוטרדם הוחל אתמול בפריקת 70,000 תיבות פרי הדר מתוצרת פרדסים ברצועת עזה. המשלוח אורגן על־ידי פרדסנים מעזה ונמכר לסוחרים שעדיין לא החליטו היכן ישווק הפרי הנושא את השם "עזה־פרי".

פריקת המטען זכתה לסיקור התקשורת בשל היותו מטען ראשון הנשלח לשוקי מערב־אירופה שלא באמצעות המועצה לשיווק פרי הדר.

הצלב האדום הבינלאומי מפסיק לפעול בלבנון

ז'נבה, (ע"ר). הצלב האדום הבינלאומי הודיע אתמול להשעות את כל פעילותו בלבנון, בנימוק כי אלמונים איימו לפגוע באנשי הצוות שלו.

דובר של הצלב האדום מסר לכתב רויטר, כי כל אנשי הסגל בצוות לשוב מיד לבתיהם. הדובר אמר, כי הצלב האדום הבינלאומי קיבל מידע על "איומים חמורים" נגד עובדיו בלבנון, האלה אילצוהו לפנות את אנשי הסגל.

הוא הוסיף, כי עבודת הצלב האדום היא הומאניטרית בלבד, ואין לסבול איומים כאלה.

ניצולת רעש בארמניה: מדוע החיילים עמדו בחיבוק־ידיים?

"זה חסר תקווה" – אמר מנתח מערב־גרמני מתוסכל, לאחר שניסה במשך שבוע לשוא, ללמד רופאים המקומיים, להשתמש בציוד מודרני

ירוואן, (ע"ר). צעקה של סיראנוש גריגוריאן, כמו זו של אלפי נפגעי הרעש בארמניה, היה מלווה זעם. היא איבדה בן ונכד, כאשר ביתם התמוטט בעיר ספיטאק.

"מדוע לקח להם זמן כה רב כדי להגיע אלינו? מדוע ניצבים חיילים כה רבים בחיבוק־ידיים ורק בודקים תעודות־מעבר?" – שאלה בכעס.

במשך שבוע ימים לאחר הרעש ב־7 בדצמבר, בו ניספו יותר מ־55,000 איש, הצטופפה גריגוריאן יחד עם נשים אחרות, מביטה למרחוק בקבר המקפיא.

בסוף השבוע שוחחה יחד עם נשים אחרות וילדים מספיטאק, כאשר השר לשעבר הודה חוששים מפני התפשטות מחלות בקרב הניצולים.

נוכחותם של אלפי חיילים סובייטים, בלווי טנקים ונשק כבד, עודדה מורת־רוח בקרב התושבים וגם בקרב עובדי הסיוע הזרים.

ניצולים במצב קשה, שכמעט כולם נתגלו בימים הראשונים שלאחר האסון, נלקחו לבתי חולים ברחבי ארמניה, ושם מצאו רובם את מותם. "הם מתים כמו זבובים בבתי־חולים", אמר מנתח מערב־גרמני מתוסכל, לאחר שניסה לשווא במשך שבוע ימים ללמד את הרופאים המקומיים, כיצד להשתמש בציוד מודרני. "זה חסר תקווה", העיר.

רופא אחר מסר כי כמויות גדולות של תרופות וציוד נעלמו. "לרוע המזל המצב לאספקה... על הארגונים שלנו, הם ייעלמו".

לנינקאן, ספיטאק והעיירות שנהרסו בארמניה ברעש ב־7 בדצמבר, מכוסות עתה כליל שכבת שלג.

ביום שני בערב נראו בכבישים המקשרים בין ירוואן, בירת ארמניה, לבין לנינקאן, מאות משאיות צבאיות, עמוסות המכוניות של פליטים כשהן מחליקות על שכבת הקרח. רבות מהן ניצבו לרוחב הכבישים, אחרות התהפכו לתוך השוחות שלצידי הכבישים, ונשים וילדים המתינו בשלג עד לחילוץ המכוניות.

בלנינקאן מסתובבים אלפי תושבים ברחובות, כשהם מקמצים על ארונות מתים ריקים רבים, המפוזרים עדיין בעיר.

נשים וגברים ממתינים, בקרבת בתיהם לשעבר, שבחורי החילוץ יוציאו מן ההריסות את הגופות הקבורות עדיין תחתיהן.

העיתון "סובייטסקיה קולטורה" מסר כי ספיטאק תיבנה מחדש באתר במרחק של חצי ק"מ מן העיר המקורית, וכל הבניינים ייבנו באבן ארמנית מסורתית, לגובה מירבי של חמש קומות.

בוש: סיכוי עצום למערך יחסים חדש עם בריה"מ

ואשינגטון (ע"צ). הנשיא הנבחר ג'ורג' בוש אמר אתמול, כי הוא רואה "סיכוי עצום" להגיע למערך יחסים חדש עם בריה"מ ולקדם את השלום בעולם.

בטקס שנערך לקראת חג המולד, הוסיף ואמר בוש, כי הפגישה שקיים יחד עם רונלד רייגן עם מנהיג בריה"מ מיכאל גורבצ'וב ב־7 בדצמבר בניו־יורק, היתה "מרתקת". לדבריו, חיים עתה אזרחי ארצנו בתקופה "המבטיחה רבות לתולדות ארה"ב".

"אנו חיים בעולם משתנה. אנו מבחינים בשינויים בנתכי בריה"מ. היינו עדים באחרונה לשינויים היסטוריים בפקיסטן. אנו מקווים לשינויים נוספים, למפנה אל הדמוקרטיה בחצי־הכדור האמריקאי", הטעים הנשיא הנבחר.

עלייה מתונה במדד בארה"ב

ואשינגטון (ע"ר). מדד יוקר המחיה עלה בנובמבר בארה"ב ב־0.3%, אחרי עלייה של 0.4% באוקטובר, כתוצאה מירידה במחירי הבנזין – מסרה אתמול ממשלת ארה"ב.

מראשית השנה עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור שנתי של 4.4% כמו בכל שנת 1987, מסר משרד העבודה.

העלייה בנובמבר היתה מתונה, ועשויה להפיג את החששות מפני עליית האינפלציה ולהקל את הלחץ על הבנק המרכזי של ארה"ב, שנדרש קודם לכן להגביל את האשראי.

מחירי הבגדים, שעלו באוקטובר ב־1.8% אחוז ובספטמבר ב־2%, ירדו בנובמבר ב־0.3% כתוצאה ממכירות במחירים מוזלים לקראת חג המולד.

ארה"ב קוראת למנוע יצור נשק כימי בלוב

ואשינגטון (ע"ר). ארה"ב הודיעה אתמול כי היא מודאגת מאוד מהקמתו של מפעל לייצור נשק כימי בלוב, וקראה לכל המדינות להפסיק למכור לה מכשור וכימיקלים, שיכולים לשמש לייצור גז רעיל.

"ארה"ב מאמינה שלוב מסוגלת לייצר נשק כימי וכי היא על סף ייצור בקנה מידה גדול", אמרה דוברת משרד החוץ האמריקאי פיליס אוקלי, במסיבת עיתונאים. היא הוסיפה את תמיכת לוב בטרור.

מקורות בקונגרס האמריקאי אמרו כי מומחים יפניים עבדו בתשלובת הסמוכה למפעל לייצור נשק כימי, וכי חברות מערביות סיפקו ללוב טכנולוגיות שניתן להשתמש בהן במפעל.

יפן, לדברי אוקלי, הבטיחה לארה"ב באוקטובר כי אף יפני לא היה במפעל לייצור נשק כימי וכי לחברות יפניות לא תהיה כל מעורבות נוספת.

ארה"ב מרשה לסין לשגר לוויינים מתוצרתה

ואשינגטון (ע"צ). ארה"ב הסכימה לשיגור לוויינים מתוצרת ארה"ב על ידי טילים סיניים מסוג "המצעד הארוך" – נאמר בהודעה שפורסמה אתמול על ידי משרד החוץ.

על פי תנאי ההסכם בין הצדדים, שטרם נחתם רשמית, התחייבה סין לכבד את התנאים של השוק הבינלאומי, שעה שתציע את טיליה ללקוחות זרים, המבקשים לשגר לוויינים למסלול סביב כדור הארץ.

עוד התחייבה פקין שלא להציב למעלה מ־9 לוויינים זרים במסלול סביב כדור הארץ במהלך שש השנים הקרובות, מציינת ההודעה.

"קשר הפיצה": עונשי מאסר – 1 עד 4 שנים

מארסיי (ע"צ). אנשי "קשר הפיצה", אחת מרשתות ההברחה הגדולות ביותר של הרואין בין אירופה לארה"ב, נידונו אתמול במארסיי לתקופות מאסר של מ־4 עד 18 שנה.

הרשת הזו, הקשורה במאפיה האיטלקית־אמריקאית, אשר חוסלה על ידי המשטרות בארה"ב, איטליה וצרפת, זכתה לכינוי "קשר הפיצה" משום שאת הסמים מכרו בפיצריות. ישראלים שימשו כבלדרים להברחת הסם.

רשת זו סחרה בהרואין באיכות גבוהה ביותר, במסגרת "הקשר הצרפתי", רשת גדולה שפעלה בשנות ה־60 וחוסלה על־ידי משטרות צרפת וארה"ב.

15 מבריחים נידונו במארסיי, ביניהם איטלקים וישראלים, אחרי משפטים דומים שנערכו בארה"ב ובאיטליה.

הנאשם העיקרי, הצרפתי אנדרה מאנוקיאן, 54, המכונה "בעל הבית", נידון ל־18 שנות מאסר, ושני אחרים, סיציליאני ואיטלקי, ל־16 שנים כל אחד.

בית המשפט גם גזר עונשי מאסר לחברים אחרים של הרשת שהצליחו להימלט.

הנשיא הנבחר של ארה"ב עם סנטה קלאוס שלשום בוואשינגטון, בעת שביקר במטה ההשבעה לנשיאות כדי לאחל לעובדים חג מולד שמח ושנה טובה. צילום אי־פי

העיתון השוודי "דאגנס ניהדר" בדיווח בלעדי:

רה־ארגון ומהפך בהנהגת הכוחות המזויינים בבריה"מ

מזכיר הוועד המרכזי, אולג באקלאנוב, ימונה לשר־על של הצבא, המשטרה הפנימית וק.ג.ב. שר ההגנה מרשל יאזוב יודח

מאת אליהו הבר

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). לאחר קרוב לשבועיים של שמועות על מהפך בצמרת הכוחות המזויינים של בריה"מ, שנגרמו בין היתר להדחת הרמטכ"ל מרשל אחרומאייב, מביא העיתון השוודי "דאגנס ניהדר" – המסתמך על "מקורות במוסקווה" – פירוט מלא של תוכנית הרה־ארגון בכוחות המזויינים של בריה"מ.

המטרה הסופית של הרה־ארגון תהיה הקמת משרד־על שיהיה אחראי לצבא על כל שלוחותיו, למשטרה הפנימית הנתונה כיום בידי משרד הפנים, ולק.ג.ב. לאיש שיעמוד בראש משרד־העל נבחר אולג באקלאנוב, כיום מזכיר הוועד המרכזי. באקלאנוב (56) עסק בעבר בנושאים הקשורים לחימוש ותעשיה צבאית.

הרה־ארגון יהפוך את משרד ההגנה לתת־משרד במשרד־העל, ותפקידו של שר־ההגנה, מרשל דימיטרי יאזוב, יועבר לאולג באקלאנוב.

כוחות המשטרה הפנימית, הנתונים היום למרות משרד־הפנים, יועברו למשרד־העל. המשטרה הפנימית התבלטה בחודשים האחרונים בדיכוי הפגנות בכבר פושקין במוסקבה ויחידות שנרו לאזורי המריבה בין ארמניה לאזרבייג'ן.

בהתאם לידיעה ב"דאגנס ניהדר" יבוטל מעמדו העצמאי של ק.ג.ב. שיעמוד תחת פיקוח משרד־העל של הכוחות המזויינים. מי שהיה מפקד ק.ג.ב. ויקטור צ'בריקוב, נבחר למזכירות הוועד המרכזי. מפקדו הנוכחי של ק.ג.ב., ולאדימיר קריוצ'קוב, אינו חבר באחד המוסדות העליונים של בריה"מ.

רעש האדמה בארמניה גרם לדחיית ביצוע המהפך בפיקוד העליון של הצבא, המשטרה וק.ג.ב. התפטרותו־הדחתו של הרמטכ"ל, מרשל אחרומאייב, היתה שלב ראשון ברה־ארגון. במוסקווה רווחו לאחר הדחת אחרומאייב שמועות על תסיסה בצמרת הצבא המתנגדת לתוכנית הרה־ארגון.

סכנת אינפלציה ואבטלה לצפון אמריקה ושוודיה

פאריס (ע"ר, ע"צ). סכנת אינפלציה גדולה נשקפת לצפון־אמריקה, שוודיה וכמה מדינות אירופיות קטנות יותר, נאמר בדו"ח המכון־השנתי של הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי, שפורסם אתמול בפאריס.

בבריטניה ובמדינות אירופיות מסויימות, סכנת האינפלציה אינה גדולה, נאמר בדו"ח.

עוד נאמר בו, כי בשנתיים הקרובות ייווצרו מקורות תעסוקה נוספים בעולם התעשייתי, אולם בעולם כולו יגדל כנראה מספר המובטלים ויהיה יותר מ־29 מיליון, לעומת 28.5 מיליון השנה.

הדו"ח מציין, כי העודף המסחרי העצום של יפאן יגדל בשנה הבאה ויעלה על 100 מיליארד דולר, והדבר יגרום להגדלת המתח.

ארה"ב מנסה זה זמן רב ללחוץ על יפאן, ועל מערב־גרמניה, להקטין את היצוא ולייבא יותר, כדי למנוע מיתון ביתר חלקי העולם.

העודף המסחרי של יפאן אמנם ירד השנה ל־93 מיליארד דולר, אולם קיים חשש שמגמה זו לא תימשך.

עוד נאמר בדו"ח, כי הכלכלות של המדינות התעשייתיות הלא־קומוניסטיות המובילות, שנראו כאילו עמדו על סף מיתון לפני שנה, משיגות עתה יותר מאשר מאז ראשית שנות ה־1970.

התפוקה התעשייתית של 24 המדינות החברות בארגון צמחה בשיעור שנתי של יותר מ־4% מאז אמצע השנה שעברה.

ההשקעות בתעשייה גדלו בקצב מהיר במיוחד.

סיאול: נשחרר 281 אסירים מדיניים

סיאול (ע"ר). דרום קוריאה הדרומית הודיעה היום על כוונתה לשחרר 281 אסירים מדיניים, במסגרת מהלך נוסף לחיסול המורשת של שמונה שנות שלטון אוטוריטארי.

בהודעה ששידר ראש הממשלה קאנג יונג־הון, נאמר כי על החנינה הוחלט בעקבות התייעצויות עם מפלגות האופוזיציה. מטרתה – לסלק "צלקות של העבר ולקדם את הדמוקרטיה".

עוד אמר, כי 2,015 אנשים ישוחררו, יוחזרו להם זכויותיהם האזרחיות או יבוטלו צווי הדין שלהם על פי החנינה, המקבלת תוקף ביום היום.

בין אלה שישוחררו – קים היון־אנג ומון בו שיק, שהורשעו בתכנון הצתה של מרכז תרבות אמריקאי בעיר הדרומית פוסאן ב־1982 ומתנגד המשטר צ'אנג קי־פיו, שנידון ל־7 שנות מאסר באשמת ניהול מהומות בעיר המערבית איצ'ון ב־1986.

עליה קלה בשער הדולר באירופה

לונדון (ע"ר). עם פתיחת העסקים באירופה נסחר אתמול הדולר לפי שער גבוה יותר במקצת. "אינני יודע מניין בא עתה הביקוש", אמר סוחר בפרנקפורט והוסיף: "תופעה זו אופיינית לתקופה שלפני חג המולד".

המסחר בדולרים נפתח אתמול בלונדון לפי שער של 1.7715 מארקים מערב גרמניים ו־124.95 ינים יפאניים, לאחר שאתמול עם נעילת המסחר התנהלו עסקות לפי שער של 1.7615 מארקים ו־124.05 ינים לדולר.

המניות בלונדון עלו עם התחלת המסחר ב־2.9 נקודות, כפי שהמצב משתקף במדד 100 מניות מובילות.

עצה לבריטים לנטוש את האזורים המוסלמיים של לבנון

ביירות (ע"צ). בריטניה יעצה אתמול לאזרחיה המתגוררים באזורים המאוכלסים רוב מוסלמי בלבנון לצאת את המדינה בהקדם האפשרי.

בהודעתה מייעצת שגרירות בריטניה בלבנון "לאלה המעדיפים להתעלם מעצה זו" להודיע על כך לשגרירות. בהודעה נאמר עוד כי מן הראוי שאזרחים בריטיים לא יבקרו בלבנון "אם אין הכרח".

האזורים שעליהם דובר בהודעה הם: ביירות המערבית, שדה התעופה של הבירה, עמק הבקעה והאזור הצפוני לבנון, הנתון תחת שליטת צבא סוריה וכן דרום לבנון, שם שולטים הפלשתינים והמיליציות הסוניות והשיעיות.

THE ISRAEL ASSOCIATION OF WOOD & FURNITURE MANUFACTURERS איגוד יצרני העץ והרהיטים בישראל

15 נובמבר, 1988
סימוכין : עץ

לכבוד
מר ראובן ויטל
פרסום ויטל
יהודה הלוי 90
תל אביב

מר ויטל שלום רב.

עם סיומה של "התערוכה רהיטי ישראל 89" ולאחר סיכום נתוני המבקרים אני מוצא לנכון לברך אותך ולהודות לך על מסע הפירסום המוצלח היעיל והמקצועי שתרם רבות להצלחתו של הארוע בכלל ולגידול בכמות המבקרים בפרט.

זהו מסע הפרסום השישי המופק על ידך עבורינו ואני משוכנע כי במסורת ההצלחות עוד נכונו לנו מסעי פרסום נוספים.

בברכה,
מזכיר האיגוד

מי אומר שלקוחות לא מפרגנים!

פרסום ויטל - דינמיות יוצרת

יהודה הלוי 90 ת"א. טל. 5614504/5

לסין עם החברה הגאוגרפית

כי אתה לא חי פעמיים...

אתה חי רק פעם אחת. לכן אתה חייב לעשות את הטיול הטוב ביותר לסין - טיול של החברה הגאוגרפית.

רק מדריכי החברה הגאוגרפית ידריכו אותך בנפלאות סין - עם נסיון אישי קודם, בקיאות היסטורית והיכרות קרובה עם המסלול, המנהגים וכל הקורה בשטח. לפרטי פרטים.

רק החברה הגאוגרפית צברה נסיון עשיר בטיולים לסין, נסיון המאפשר לה לבנות את המסלול המרתק ביותר.

רק החברה הגאוגרפית מוכרת על ידי משרד התיירות הסיני כמארגנת הגדולה והמנוסה ביותר של טיולים ישראליים לסין.

ובנוסף, החורף תגיע עם החברה הגאוגרפית ל:

מצרים - ברמה של 5 כוכבים. דרום אפריקה - מפרו בצפון ועד ארץ האש בדרום. כולל הקרוגר בריו. ספארי בקניה - כולל טיולי בני/בנות מצוה בכדור פורח. דרום אפריקה - המרהיבה והמסעירה. בורמה, תאילנד והפיליפינים - טיול מיוחד במינו - היכרות קרובה עם המזרח הרחוק.

החברה הגאוגרפית לטיולים בע"מ

טל. 03־284113 ואצל כל סוכני הנסיעות

هكذا من الأصل

משרד הבריאות הורה לסגור משרדי ההוצאה לפועל בחיפה

עקב מפגעים ותנאי עבודה "בלתי־אנושיים"

(ש). משרד הבריאות הורה על סגירה מיידית של משרדי לשכת ההוצאה לפועל בבתי המשפט בחיפה, עקב מפגעים תברואתיים חמורים.

ד"ר ב. אפשטיין שיגרה בימים אלה התרעה להנהלת בתי־המשפט על העובדה התברואתית במשרדי ההוצאה לפועל של בתי המשפט בחיפה, המצויים במרתף בבניין מגורים ישן ברחוב חסן שוקרי, כשבקומה שמעליו מצויים כמה מלשכותיהם של שופטים ואולמות משפט.

בדיקה של לשכת הבריאות המחוזית קבעה, כי במרתף ההוצאה לפועל קיימים תנאי־עבודה "בלתי נסבלים ובלתי אנושיים", כשהצפיפות במקום חסר האיוורור וחסר התאורה, היא מעל למותר. כן הוברר במבנה הישן סדקים בקירות, רקבון, טחב ומערכת אינסטלציה וביוב גרועה. במקום הקירות רטובים בימי גשם וריח של טחב מורגש בכל האוויר.

משרד הבריאות מתריע על כך, שבמבנה, שבו עובדים כ־25 מעובדי ההוצאה לפועל ואשר אותו פוקדים מדי־יום כ־100 עד 300 אנשים, קיימים שירותים לגברים בלבד, ואילו נשים יכולות להשתמש בחדרי השירותים שבקומה העליונה, רק עד לשעה 12 בצהריים, מועד בו נסגרים השירותים.

משרד הבריאות ממליץ לפיכך לסגור את משרדי ההוצאה לפועל ולהעבירם למבנה ממשלתי הולם.

הבוקר יתפרסם כנראה תשקיף חברת החשמל להנפקת אגרות חוב

ההנפקה בסך 300 מיליון ש' — מזה 200 מיליון בחיתום מלא

מאת דורון כוכנים

אם לא יחולו שינויים של הרגע ה־אחרון, יפורסם הבוקר תשקיף חברת החשמל להנפקת אג"ח בסכום של 300 מיליון שקל. מחיר הנפקת האג"ח החדשות ייקבע בשיטה מור־כבת, שעד כה לא נוסתה בארץ. 200 מיליון שקל מן האיגרות מונפקות בחיתום מלא.

בתחילה ביקשה חברת החשמל לקבוע את מחיר האג"ח החדשות על־ידי "מכרז מפלה". החברה ביקשה לקבל מן הציבור את הצעות הרכישה ולהחליט לפי שיקול דעתה, על־פי נתוני הביקוש לאג"ח, על סכום ההנפקה בפועל (בין 110 מיליון שקל ל־330 מיליון). שיטת הנפקה זו היתה מאפשרת, למעשה, לחברת החשמל לקבוע את מחיר ההנפקה לפי שיקול דעתה.

הוועדה לניירות ערך של הבורסה ביקשה מחברת החשמל לשנות את שיטת ההנפקה, אולם חברת החשמל התעקשה על ביצוע ההנפקה בשיטה המוצעת. הנושא הובא בפני הוועד הפועל של הבורסה, שסירב לאשר את ההנפקה וביקש מחברת החשמל לקבוע שיטת הנפקה "אלגוריתמית" שלא תותיר שיקול דעת לחברה.

על־פי התשקיף שעומד להתפרסם היום, ייקבע מחיר ההנפקה בשיטה רב־שלבית כדלקמן: תחילה ייקבע השער, שבו הנצבר הביקוש לסכום של 110 מיליון שקל בלבד, שער זה יהיה המחיר המינימלי להנפקה.

בשלבים הבאים תיבדק, בשלבים, ההשפעה של הפחתת מחיר ההנפקה בשיעורים נתונים על סכום הביקוש לאג"ח. אם תגרום הפחתת מחיר ההנפקה המינימלי ב־2% לעליה של כ־75% בסכום הביקוש שנצבר באותו מחיר והפחתת חצי האחוז האחרון תגרום גם כן להגדלת הביקושים בשיעור נתון, אזי יופחת המחיר ההנפקה המינימלי ב־2%.

כרוז הנהגת ההתקוממות דוחה האוטונומיה ובחירות בשטחים

הכרוז המופץ לרגל השביתה הכללית החלה היום יוצא לראשונה נגד הכ־וונה להקים רשימה יהודית־ערבית שתרוץ לבחירות בעיריית ירושלים ●

מאת דן סגיר ואיתן רבין

כרוז מס' 31 של הנהגת ההתקוממות יוצא לרגל השביתה הכללית בשטחים שהוכרזה לכבוד "יום השלום והשוויון", שצויין אשתקד יחד עם ערביי ישראל והשנה בלעדיהם, מגנה את הישגי האינתיפאדה.

הכרוז מכונה "כרוז השלום והזכויות הבלתי מעורערות של הפלש־תינאים" ומחבריו משתבחים בהשגת הכרה הבינ"ל בזכויות הפלשתינאים וחיזוק מעמדו של אש"ף בעולם.

לגבי ההישגים המדיניים נאמר: "האינתיפאדה והבידוד הבינ"ל (של ארה"ב) ומתקפת השלום הפלש־תינאים שהשתקפה בהחלטות ישיבת האינתיפאדה של המל"פ באלג'יר, הכריחו את ארה"ב לחזור בה מהעוינות וההתכחשות לזכויות העם הפלשתינאי, דבר שבא לידי ביטוי בהחלטה לפתוח בשיחות עם אש"ף, הנציג הלגיטימי הבלעדי של עמנו".

"עכשיו" — כותבים מחברי הכרוז — "המשימה הראשונה היא להגביר את המאבק ולשרוף את האדמה מתחת לרגלי הכובשים ובני בריתם על מנת להביא לנסיגה בעמדות הישראליות והאמריקאיות".

לאחר גינוי הטבח שאירע ביום ששי האחרון בשכם, דוחים מחברי הכרוז את כל התכניות הפוליטיות של ישראל לגבי השטחים כגון אוטונומיה ועריכת בחירות שיביאו לידי יצירת מנהיגות חלופית, ויוצאים לראשונה נגד הקמתה של רשימה משותפת יהודית־ערבית שת־מרוץ בבחירות לעיריית ירושלים.

כמו בכרוזים הקודמים מתווה גם כרוז זה, תוכנית הפגנות ושביתות מסחר לשבועות הקרובים, תוך שימת דגש מיוחד על פעולות מחאה הקשו־רות לחג המולד הקרב בעיר בית לחם.

בכרוז מיוחד לתושבי בית לחם, קוראת הנהגת ההתקוממות לתושבים הנוצרים והנוצרים להדיר רגליהם מהחגיגות בימי החג, כדי שאמצעי התקשורת הזרה ובעיקר הטלוויזיה "ימצאו את חיילי הכיבוש לבדם ברחובות".

צה"ל הרס 3 בתים ליד ג'נין

בעקבות חשיפתה של חוליה בת 14 אנשים מהעיר ג'נין והכפר סמור, שחלק מחבריה חשודים בתקיפה בס־כין את רזי הלוה תושב עפולה באמצע חודש אוקטובר השנה, הרס צה"ל את ביתם של שלושה מהחשודים ואטם בית רביעי.

מלבד פציעתו של תושב עפולה, חשודים חברי ההתארגנות בתקיפת שומר מקומי ובהשתתפות בפעילות חבלנית באזורה.

אתמול היו מספר תקריות בעיר שכם, בשעתיים בהן הוסר העוצר שהוטל על העיר לצורך הצטיידות במזון ובמצרכים אחרים. תקריות אחרות באזור שכם היו במחנה הפלי־טים בית אלמה, ועסקר, שם נפצע צעיר בן 16 מפגיעת כדור ברגלו הי־מנית. אתמול הועברו 200 עצירים מכלא מגידו למחנה המעצר בקציעות, על רקע תסיסה בקרב העצורים במגידו.

היום תיערך שביתה כללית בשטחים בהתאם לכרוז מס. 30, לציון "יום השלום והשוויון" שהוחל בכינוי בשנה שעברה בשביתה כללית משותפת לשטחים ולערביי ישראל. אולם בניגוד לשנה שעברה לא משתתפים ערביי ישראל בשביתה זו.

שביתת מסחר ברצועה

שביתת מסחר כללית הוכרזה הבוקר בכל ערי רצועת עזה. היום לא ייצאו תושבי הרצועה לעבודה והת־תושבים יישארו בבתיהם.

כוחות הביטחון הטילו אתמול עוצר על מחנות פליטים רבים באזור הרצועה.

על פי מקורות צבאיים מדובר ב"עוצר מונע".

לעומת זאת הסירו כוחות הביטחון את העוצר שהוטל במחנה הפליטים שאטי לפני מספר ימים.

מושבתים בתי החולים העירוניים בתל אביב

מאת כתבת "הארץ"

רופאי המדינה משביתים היום את בתי החולים העירוניים בתל־אביב איכילוב, רוקח והקריה. מרפאות החוץ המבנים ייסגרו וחדרי הני־תוח יבצעו רק טיפולים וניתוחים.

מחר צפויה השבתת בתי החולים שערי צדק בירושלים, ברזילי באשק־לון ואסף הרופא בצריפין. בתי החו־לים לחולי נפש איתנים וכפר שאול ליד ירושלים יפעלו מחר במתכונת שבת.

צריכת הדגים גדלה ל־13 ק"ג לנפש בשנה

(ש) צריכת הדגים גדלה והיא עומדת על כ־13 ק"ג לנפש בשנה. הייצור המקומי גדל בעשר שנים מ־200 ל־500 ק"ג לדונם בריכות. בארץ שולים כ־5,000 טון דייג ימי בשנה, כ־14,000 טון דגי בריכות וכ־2,000 טון דגים מהכנרת.

שמואל שריג מנהל הדייג במשרד החקלאות מסר כי הדגים הם מקור לחלבון ולחומצות אמיניות חיוניות המונעות יתר כולסטרול ושומן. דג אמנון, למשל, מכיל 6% שומן לעומת בשר בקר המכיל מעל 15% שומן.

אורי דוד, מנהל המדגה במשרד החקלאות אמר, כי בארץ מגדלים 8,000 טון קרפיון לשנה, הגידול עולה כל שנה ב־8 אחוזים שהם 600 טון.

יצור האמנון (מושט) מגיע ל־4,500 טון לשנה, הכסיף מגיע ל־600 - 700 טון לשנה, המוסר 400 טון לשנה והבורי 800 טון לשנה. כן מייצרים כמה עשרות טונות של אמור וארמונית.

סגן־אלוף העיד: ייתכן שהייתי מסרב למלא פקודה להכות כעונש

מאת הדר איזנברג

סא"ל במילואים, שהעיד אתמול מטעם התביעה במשפטם של חיילי גולני הנאשמים כי היכו ערבי תושב עזה, שהתעלף ומת, אמר בעדותו כי היה שוקל לסרב לפקודה אילו היה מקבל הוראות להכות ערבים כעונש. את דבריו השמיע במסגרת חקירה נג־דית שניהלו פרקליטי הנאשמים במש־פט המתקיים בבית־הדין הצבאי של פיקוד הצפון.

במשפט זה מואשמים קצין ושני חיילים, שהיכו את האדי אליאס פואז שהתעלף ומת. האיש נפטר לאחר מכן. יחד איתם נאשם בהתרשלות רופא ממתקן הכליאה אליו הובא העציר. המקרה אירע בפברואר השנה.

אתמול עלה על דוכן העדים קצין המילואים ששימש באותה עת כמג"ד האחראי על הגזרה. הקצין, סא"ל ר.צ., סיפר כי נתן הוראות מדויקות שעל־פיהן יש להכות ערבים שנתפסים בזמן אירוע, אבל אין להכות ערבים כעונש. "אמרתי במפורש, שאם ערבי נתפס, לא מכים אותו. הצגתי את הפקודות כפי שקיבלתי אותן כשת־פסתי את הקו."

בחקירה הנגדית נשאל הקצין "כמה זמן לוקח להכות עציר בזמן אירוע?" והוא השיב: "יש בעיות בהגדרת זמן ההכאה. זמן האירוע יכול לקחת דקה, שתיים ואפילו רבע שעה. הפקודות הן שיש להכות ערבים בזמן אירוע בלבד."

בהמשך החקירה שאל הסניגור אם מבחינתו האישית הוא מסתייג גם מפקודה להכות ערבים הוא השיב: "גישתי הפוליטית היא יותר מרכז מפלגת העבודה, אבל אין לה נגיעה בשום דבר לביצוע ההוראות... המ"פ והחיילים קיבלו הוראות ממני ולא משר־הביטחון... הפקודות שנתתי אז היו יותר מסויגות משל שר־הביטחון."

דחפון
שרות מודעות טלפוני של "הארץ"
לבעלי כרטיסי אשראי
03-611001

חיסון תינוקות נגד מחלת כבד זיהומית יאפשר חיסול המחלה

מאת עדנה אבירדור
כתבת "הארץ"

באמצעות חיסון תינוקות כנגד מחלת כבד זיהומית "הפאטיטיס ב'" אפשר יהיה לגבור על המחלה בתוך דור או שניים, טוען פרופ' דניאל שובל, ראש היחידה למחלות כבד במרכז הרפואי "הדסה" עין־כרם.

דלקת הכבד "הפאטיטיס ב'" היא מחלה זיהומית מדבקת, שגורמת לצהבת, לשחמת הכבד ולסרטן. המחלה עוברת מאם לוולד, באמצעות עירוי דם ומוצריו. 3%-5% מהאוכלוסיה נו־שאים את הנגיף בלי שהמערכת החיסונית של הגוף מסוגלת לסלקו.

במסגרת פרוייקט נרחב של הי־חידה למחלות כבד, שהוא עומד בראשה, חוסנו בחמש השנים האחרו־נות כעשרות אלפים מטופלים נגד המחלה. במסגרת הפרוייקט מבוצע גם סקר לאיתור נשים הרות הנושאות את נגיף דלקת הכבד הזיהומית "הפאטיטיס". כתוצאה ממעקב אחר הנשים ההרות שהגיעו בחמש השנים האחרונות לטיפול במרכז, חוסנו 100 ילודים.

יולדות שמגיעות להדסה עין־כרם, עוברות בדיקה לגילוי הנגיף. אם מגלים את הנגיף בדמה מקבל הוולד חיסון כנגד המחלה בתוך 24־48 השעות הראשונות לחייו.

במרכז בעין־כרם מנסים לשכנע את משרד הבריאות להפעיל תכנית דומה בתחנות האם והילד ובבתי־חולים.

3 מיליון עצים יינטעו השנה

(ש) 3 מיליון עצים יינטעו השנה תחת מליון העצים שנשרפו בקיץ על־פי עקרונות קק"ל לשקם כל יער שנשרף, אך לא על חשבון מפעל הנ־טיעה השנתי. על כך מסר יו"ר הדירקטוריון של קק"ל, משה ריבלין, במסיבת־עתונאים, בבית־סוקולוב בתל־אביב.

אגף היעור של הקרן הקיימת מתכנן לנטוע השנה 25,000 דונם יער, על פני 119 אתרים מגבול הלבנון עד גבול מצרים. בגבול הדר־מי, יהיו נטיעות באיזור ניצנה, קדש־ברנע, יער השלום. מקומות שהמצרים ייזמו המשך למבצע יעור זה בשטחם. דגש חזק שמה הקרן הקיימת השנה על ייעור הגליל והנגב. כרבע מהנטיעות מתפרסות דרומה מקרית־גת.

1189 שריפות פרצו בקיץ, שיעור כפול מזה של שנת 86 וגבוה מזה של אשתקד. מחצית הדליקות היו בשטחי היערות של קק"ל, ובשליש בשטחי מרעה. מכלול השטח שניזוק גדול יותר אם להביא בחשבון גם שמורות טבע ומסעים שבהם היו שריפות.

כ־60 אחוזים מהדליקות היו בחו־דשים מאי־יוני 88, ואחרי כן פחת מספרן. הנזק שנגרם נאמד בלמעלה מ־10 מיליון דולר. יותר מ־30% מהמקרים מיוחסים למעשי־הצתה, שבגינם נעצרו כ־200 בני־אדם, בהם חוליות שלמות וילדים. לדבריו, הפיקה הקרן הקיימת את הלקחים הנדרשים, והיא ערוכה יותר להתמו־דדות עם הבעיה. בקיץ הופעלו 30 צוותי כוננות לכיבוי אש, שמנו למע־לה מ־200 איש.

עקרונית נמנעה קק"ל עד כה מהקצאת יערות לצרכים משקיים, ואף על פי כן 70 אלף עצים מצאו דרכם לבתי־חרושת, תמורת 20 ש"ח לטון. יו"ר הדירקטוריון של קק"ל מסר על מינוי המתכנן בנושא זה, שלפיו ייועדו יערות משקיים לניצולת עץ.

למבצעי הייעור המוגברים השנה יתגייסו למעלה מ־300 אלף תלמי־דים, במבצע שייפתח בט"ו בשבט ויי־משך גם בשבט האדר. בקק"ל מקווים כי כמליון עצים יינטעו בידי אורחים וחיילים אחרים שתרמו במסגרת המב־צע "עץ תחת עץ" לא פחות מתמי מי־ליון נטיעות. גם התגובות ברחבי העולם היהודי ברוכות, והקרן הקיימת הצליחה להעשיר את קופתה השנה ב־30 מיליון דולר מתרומות יהדות התפוצות.

נחמקין: על פרס למנות את יעקב צור לשר החקלאות

מאת אבי גבאור

(ע). שר החקלאות, אריק נחמקין סבור, שעל שמעון פרס לפעול למי־נוי של השר יעקב צור לשר החקל־אות בממשלה הרחבה ולא לקיים את הבטחתו לסגנו היום, ח"כ אברהם כץ עוז, שפרס הבטיח לו את תפקיד שר החקלאות. נחמקין אמר זאת בכנס ארגון מגדלי הירקות, שנערך במוע־צה האיזורית אשכול שבנגב. הוא אמר, שעל החקלאים לתבוע מהממש־לה הבאה תקציבים לפיתוח גידולים אינטנסיביים.

נחמקין, שאינו מעוניין לכהן יותר בממשלה אמר: "תפקידי בממשלה היה לשמור בכל כוחי על הקיים. אני מקווה, שפרס כשר אוצר יאפשר לשר החקלאות הבא להיות שותף לצמיחה ולשיפור ושבתקופה הקרובה יעלה בידו לתקן את כל העוול הנורא, שנ־עשה למיגזר הזה." על הסכם לממ־שלה רחבה אמר השר: "אני מרוצה מאד מהסיכום שלפיו הולכים לממ־שלה רחבה."

מזכ"ל חדש לחזית השחרור הפלשתינית

ביירות (ע"ד). "חזית השחרור הפלשתינית", שמרכזה בדמשק, הו־דיעה שלשום בערב, כי בחרה במזכיר כללי חדש, במקומו של טלעאת יע־קוב, שמת לא מזמן.

הארגון בחר ביוסף אל־מוקרת, במקומו של יעקוב, שמת מהתקף לב לאחר שהשתתף בוועידת המועצה הלאומית הפלסטינית באלג'יר, בגיל 42.

מקורות של אש"ף מעריכים, כי ל־ארגון כ־1,500 חברים בסוריה ובלבנון.

הארגון משתייך לחזית ההצלה הלאומית, ברית של ארגונים המתנגדת לעמדות הרוב של עראפאת, חבש, וחוואתמה.

גופת אשה בחוף הדולפינריום

(ש). גופת אשה כבת 50 נמצאה אתמול בצהריים בחוף הדולפינריום בתל־אביב.

גופת האשה היתה לבושה בבגדים והיא נמצאה בין הסלעים שעל החוף. לא נמצאו עליה מיסמכים מזהים והיא הועברה למכון לרפואה משפטית באבו כביר לבדיקת נסיבות המוות.

רוב להצעתו של שמיר: הליכוד תומך

(סוף מעמוד 1)

ליבם של חברי המרכז לאשר הצעתו — בעיקר לאור ההתרחשו־יות המדיניות הנוכחיות.

נציגים מאגודת ישראל, ש"ס והמפד"ל באו לחזות בהכרעה הגור־לית של הליכוד. במהלך כינוס מרכז הליכוד קיבלה סיעת ש"ס החל־טה כי אם יאשר הליכוד את הצעת שמיר, הם ימתינו בשעות הבוקר להזמנה מצד מפלגת העבודה להצ־טרף לממשלה צרה בראשותו של פרס.

הופסק פעמים רבות

שמיר ניסה להסביר במשך שעה ארוכה לחברי מרכז הליכוד, כי הוח־לט להוביל לממשלה רחבה על ידי צירופה של מפלגת העבודה לאור מצבה המדיני הקשה של מדינת ישראל בימים אלה והסכנות הגדו־לות הצפויות לה כבר בעתיד הק־רוב ביותר.

ראש הממשלה פתח את דבריו ואמר כי מרכז הליכוד מתכנס בי־מים קשים מאוד למדינת ישראל, כשמדינות רבות בעולם, בכללם גם ארצות הברית מעמידה את מדינת ישראל בבידוד מול ההתייחסות השונה לאש"ף.

לדבריו, ישראל תהיה חייבת עתה להאבק במלוא כוחה מול מגמות אלה. "אנו נצטרך לעמוד מול דרי־שה חד משמעית להקמת מדינה פלשתינאית. ארצות הברית מתגב־רת עדיין אך הלחצים שם הולכים וגדלים."

ראש הממשלה הדגיש, כי ביקש תחילה להקים ממשלה צרה, אך עד מהרה הבין כמה קשה הוא הדבר — בעיקר לאור הסתירות הפנימיות הקשות בין השותפים — דבר שהיה עשוי להביא לנפילתה של הממש־לה הצרה, זמן קצר מאוד לאחר הקמתה. לאחר שקרא שמיר את שמותיהם של שרי הליכוד ביניהם את שלושת השרים החדשים רוני מילוא, דן מרידור ואהוד אולמרט, הוא שב וציין כי אם הצעתו לא תת־קבל יחזיר את המנדט שקיבל לנשיא המדינה.

דיון סוער

לאחר דברי שמיר התפתח דיון סוער בין התומכים והמתנגדים לממ־שלה הצרה. בני בגין גינה את אלו שקראו קריאות בוז והפריעו לנאומו של שמיר. הוא אמר כי כישלון הצעת שמיר תביא להקמת ממשלה צרה בראשות המערך.

השר דוד לוי קרא בנאום רגשני, לתמוך בהצעה. יצחק מודעי שהת־נגד להצעתו של שמיר קרא לו שלא להכתיב את דעתו למרכז. גם השר אריאל שרון שהיה יו"ר הישי־בה ונהג בתקיפות מרובה כלפי המ־פריעים למינהם, יצא נגד דבריו של שמיר. צחי הנגבי ומיכאל איתן יצאו בקריאה שלא לקבל את הצעת שמיר והשר משה ארנס, בנאום שני, הסביר את הסכנות הצפויות אם ההצעה לא תתקבל.

הקהילה היהודית בארה"ב: "ברכה מסויגת" לממשלה החדשה

סופר "הארץ" בוואשינגטון מוסר: (מיוחד ל"הארץ"): מנהיגי ארגונים מרכזיים ויהודים רבים "מן השורה", מברכים על הקמת הממשלה החדשה בישראל ומדגישים את חשיבות היותה ממשלה רחבה.

ההערכה הרווחת היא שהחלטת הממשל האמריקאי לפתוח בשיחות עם אש"ף גרמה לזירוז תהליך הקמת הממשלה ודחפה לכיוון של ממשלת אחדות בין הליכוד לעבו־דה ורבים מביעים תקוותם שמ־משלה כזאת תהיה מסוגלת להתמו־דד, ביתר הצלחה עם האתגרים שלפניה, ובעיקר אלה הקשורים בתהליך השלום והאינתיפאדה שנ־כנסה לשנתה השניה.

אנחת הקלה, כללית כמעט, מתייחסת להכרה ששאלת "מיהו יהודי" שוב איננה על הפרק, לפחות לפי שעה.

הבית הלבן: נמשיך בשיתוף פעולה

ושינגטון (ע"צ). הבית הלבן הד־גיש אתמול שהקשרים ההדוקים בין ארה"ב וישראל יימשכו גם בתקופת שלטונה של הממשלה החדשה העומדת לקום בישראל.

לדבר שלום עם אש"ף עכשיו
עצרת
במוצ"ש 24.12.88 בככר מלכי ישראל, תל־אביב
בשעה 19.00
הסעות בתשלום. פרטים בעיתונות סוף השבוע

קדיש
שרותי קבורה
טיפול בכל סידורי הלוויה
03-653030
שרות לילה: 413080

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

דובה שייטלס

ההלוויה תצא היום, יום רביעי י"ג טבת תשמ"ט, 21.12.88, בשעה 12.00 מבית ההלוויות העירוני ברח' שמגר, להר המנוחות גבעת־שאול, ירושלים.

המתאבלים: משפחות: שייטלס, שי, פיינשטיין

יקירנו

שמואל דננברג ז"ל

ההלוויה תתקיים היום יום רביעי, י"ג בטבת תשמ"ח 21.12.88 בשעה 12.00 בצהריים בבית העלמין נוה דן חיפה.

אוטובוס יצא בשעה 11.30 מבית המנוח רח' הגפן חיפה.

המשפחה המתאבלת

למשפחת תושב ובנק ישראל

קבלו נא השתתפותינו הכנה על מותו ללא עת של

אפרים תושב ז"ל

הנהלת "חסך" ועובדיה

למשפחת תושב

אתכם באבלכם הכבד במות
ראש המשפחה העובד היקר

אפרים תושב ז"ל

הנגיד ועובדי בנק ישראל

לחברת חוד ולמשפחת שופן

אתכם באבלכם במות

מוריס שופן

הנהלת מפעלי פלדה מאוחדים בע"מ

מודפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

קואופרטיב דן

משתתף בצער החבר

אסט חיים והמשפחה

במות עליו **האב** ז"ל

קואופרטיב דן

אבל על מות הגימלאית

חנני הרטה ז"ל

ומשתתף בצער המשפחה

לדסי

איתך באבלך במות

האם ז"ל

מוטי קוצר

קבלת מודעות אבל
03-735588/9
גם במוצאי־שבת עד חצות

אנו מבכים מרה את אמנו סבתנו ואחותנו

גוטה קינדרייך

(אלמנת ר' שלום ז"ל לבית פייגנבאום)

ההלוויה תתקיים בבית העלמין החדש ברמת השרון היום יום רביעי, י"ג בטבת תשמ"ט 21.12.88 בשעה 2.00 אחה"צ.

האבלים: הבנות: ציפי בנין וב"ב
דסי שטרן וב"ב
האח: יוסף פייגנבאום וב"ב

במלאת תשע שנים לפטירת יקירנו

דוד בן ר' זלמן מוגילבקין ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו

האזכרה תערך ביום חמישי י"ד בטבת תשמ"ט (21.12.88) בשעה 15.00
נפגשים ליד שער בית־העלמין החדש, החלק העליון, בכפר סמיר חיפה

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתה של
אשתי, אמנו, אחותנו וסבתנו היקרה

מלכה סטולר ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה, מחר, יום חמישי
י"ד טבת תשמ"ט 22.12.88 בשעה 2.30 אחה"צ
בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים
נפגשים ליד השער הראשי

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה

בעלה: שמריהו
בניה וכל בני־המשפחה

יקירתנו

חיה גירשטיין (לבית גלינסקי) ז"ל

איננה עוד איתנו

ההלוויה התקיימה ביום שני יא' בטבת תשמ"ט 19.12.88

יושבים שבעה בביתה בתל־אביב

המשפחה האבלה

כואבים את פטירת היקר באדם אבינו וסבנו

צבי ברונשטיין

ההלוויה תצא מחר יום חמישי י"ד בטבת תשמ"ט 22.12.88 בשעה 14.00
מבית המנוח ברח' אחד־העם 24 חדרה לבית העלמין החדש בחדרה

אבלים:
בתו וחתנו: ליאורה ואלי ישראלי
בתו וחתנו: נגה ועמיחי ווין
הנכדים: שחף, שניר, עופר ופלג

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אמנו

קלוטילדה מרנלנדר

לבית רוטשילד

שהלכה מאתנו בשיבה טובה בשנתה הי95

ההלוויה תתקיים היום יום רביעי י"ג טבת תשמ"ט (21.12.88) בשעה 14.45
בבית העלמין בקרית שאול

האבלים: הבת: רות הון וב"ב
הבנים: יצחק מירון וב"ב
יעקב מירון וב"ב
הנכדים והנינים
והמשפחה בארץ ובחו"ל

יושבים שבעה בבית יעקב מירון רח' המעגל 16, רמת־גן

ספורט
בעריכת יחיאל ארזי

כדורסל / בית הגמר האירופי

שרף: להשאיר את גאליס עם אפס נקודות, זה חלום

צסק"א מוסקווה מארחת הערב את ברצלונה בפתיחת המחזור השלישי בבית הגמר האירופי

מאת יאיר עמיקם
סופר "ספורט הארץ"

ועידת חרות שהיתה אמש בהיכל הספורט ביד־אליהו, גרמה להקדמת שעות העבודה של כדורסלני מכבי תל־אביב. בשעה 14.30 קיימו האלופים אימון, כאשר ברקע הקימו פועלים במה לדיוני הועידה. בעשר בדיקת תקינות ברמקולים ושלט גדול של "הליכוד" הוצב באולם. שחקני מכבי היו רוחבים להוראות הטאקטיות אותן העביר המאמן צבי שרף וניסו להתעלם מן ההמולה שמסביב. אותם עניין באותה שעה, כיצד מתכנן המאמן את מבצע ניטרולו של הכוכב היווני הגדול של אריס, ניקו גאליס, החוזר ליד־אליהו עם קבוצתו, מחר במישחק השלישי בבית הגמר של גביע האלופות.

וילי סימס היה באימון המטאקסי כפילו של גאליס. כיצד עוצרים את גאליס? המאמן שרף משיב: "יש מספר אופציות בשמירה על גאליס, ותידרשנו אותן היום". אבל המאמן המנוסה יודע היטב שאת גאליס לא עוצרים, את גאליס רק מאטים. הוא אומר: "את אריס, מבלי להוריד מערכם של אנשים אחרים, קושרים עם השם גאליס. המחשבה להשאיר את גאליס על אפס נקודות הינה חלום בלבד. המטרה שלנו היא לגרום לכך שיקלע פחות מהממוצע שלו. אבל גאליס למד גם ליצור מצבי קליעה לחבריו, בעיקר ליאנאקיס שקולע שלושת, והסנטר היוגוסלאווי, שגם הוא אינו קוטל קנים בקליעות ארוכות טווח". כמה נקודות צריך גאליס לקלוע כדי שצבי שרף יהיה מרוצה? "25 נקודות", משיב המאמן. להזכירכם, בשנה שעברה, באותו מקום ובאותה שעה, קלע ניקו גאליס 44 נקודות, אך מכבי ניצחה 91–95.

עוד הוסיף המאמן שרף: "למישחק הזה קיימת חשיבות גדולה. בגלל שאני רואה באריס יריבה רצינית, שאיתה אנו מתמודדים על מקום בחצי־הגמר. השניה היא יוגופלסטיקה, כשספארו וברצלונה בשלב זה בעמדה טובה יותר, בגלל נצחונות החוץ שהשיגו".

בסיום האימון ירדו השחקנים להחליף הלבשה, כדי לחזות בקלטת וידאו ממשחקה של אריס. היום יקיימו האלופים שני אימונים. אחד בבוקר – אימון קליעות, ובערב אימון מסכם.

● צסק"א מוסקווה תארח הערב את ברצלונה, במישחק שיפתח את המחזור השלישי בבית הגמר. חבריו של יודי סאליוווב ינסו לקצור ניצחון בכורה, לאחר שנוצחו עד כה מול סקאוליני פזארו וזדרובו. הספרדים שניצחו בשני מישחקיהם נגד מכבי תל־אביב ואריס סלוניקי מקווים להישאר בלתי מנוצחים, עובדה שתקנה להם עמדת זינוק מצוינת לחצי הגמר.

ראשי אריס הגיעו אמש לת"א

השחקנים במודאל יהוד, תקועים מספר ימים מחוץ לבתיהם, בגלל מזג אוויר סוער בסלוניקי

מאת יאיר עמיקם
סופר "ספורט הארץ"

חיל החלוץ של אלופי יוון, אריס סלוניקי, הגיע אתמול לישראל, בעוד המאמן וכל עשרת השחקנים, תקועים עדיין באתונה מאז יום שישי שעבר. הארבעה שהגיעו אמש, הם הנשיא מיכאלידיס, המנהל טרנטורוס, עוזר המאמן ודייס פאפאגיאניס (בעבר שחקן הקבוצה) ועוד מאמן נוסף לחוס לסייר.

הארבעה הגיעו אמש, מחשש שלא יהיו מקומות בטיסה הערב, בה אמורים להגיע השחקנים והמאמן יואניס יואנידיס.

המנהל טרנטורוס אמר אמש, כי השחקנים במצב רוח ירוד, מאחר שמאז צאתם למישחק בברצלונה, שהיה בספרד ביום ה', לא שבו לביתם. הסיבה נעוצה במזג האוויר הקשה השורר בסלוניקי ואינו מאפשר נחיתות מטוסים. הקבוצה שהתה מאז יום שישי באתונה, מתאמנת באולם של קבוצת פאניוניס, אך לשחקנים לא היו אפילו לבנים להחליף והם יצאו למסע קניות בבירה היוונית. "אנחנו כבר יותר משבוע בבתי מלון ובסך הכל נהיה תשעה ימים מחוץ לבית. לכן המורל לא הכי גבוה. נקווה שזה לא ישפיע על יכולתנו".

היוונים אמורים לנחות הערב בשעה 8. במידה שלא יהיה איחור בטיסה יגיעו למלון הילטון, יחליפו בגדים ויצאו לאימון ביד־אליהו. איחור בטיסה יחייב את שחקני אריס להגיע ישירות מנמל התעופה לאימון בהיכל הספורט.

4 קבוצות נוסעות לחו"ל

כדורסל

מאת יאיר עמיקם
סופר "ספורט הארץ"

נשיאות איגוד הכדורסל, אישרה אתמול יציאתן בשבוע הבא של ארבע קבוצות למישחקים ואימונים בחו"ל: הפועל ירושלים ללוכסמבורג לטורניר קריסמאס פאלאס בו השתתפה בעבר מכבי תל־אביב; הפועל תל־אביב יצא להולנד לטורנירים בליידן ובהארלם; הפועל גליל עליון לטורניר באיטליה; הפועל חולון יתאמן ואולי ישחק בהונגריה.

בקשת מכבי ראשון לציון לדחות את מישחק הליגה נגד הפועל איחוד גבת התקבלה והמישחק יהיה ב־18 או ב־19 בינואר.

גם שתי נבחרות יצוג ישראליות יסעו להונגריה. הקדטים למחנה אימונים בין ה־13 ל־16 בינואר, הנבחרת הלאומית לטורניר בעיר סולנוק, 100 ק"מ מבודפשט. בטורניר (21–23 באפריל) ישתתפו נבחרות המשנה של בריה"מ, נבחרת הונגריה, והרוזגריה או הולנד.

בקשת איגוד הכדורסל להקדים את הטורניר הקדם־עולמי התקבלה על ידי פיב"א והוא יהיה ב־3 עד 7 בספטמבר ביד־אליהו.

איגוד הכדורסל, הלך לקראת הקבוצות ושינה את המדיניות של מתן ההכנסות, במישחקי חצי גמר הגביע ביד אליהו. מעתה החלוקה תתחלק מחצית לקבוצות ומחצית בין האיגוד לבין האגודות.

כדורגלן אנדרלכט תובע 200 אלף דולאר ממגן ששבר רגלו במישחק

בריסל (אי־פי). הואן לוזאנו, כוכב קבוצת הצמד הבלגית אנדרלכט, הגיש תביעה משפטית נגד מגן קבוצת ווטרשאי, איוואן דסלובר, ששבר את רגלו במישחק ליגה באפריל 1987. מאז לא הצליח לוזאנו להתאושש ולחזור להרכבה של אנדרלכט. זה המקרה השני השנה בו תובע ספורטאי בלגי מקצועני ספורטאי אחר על נזקים שנגרמו לו במהלך פעילות ספורטיבית. אלוף העולם לשעבר באופניים, קלוד קריקליון, תבע את הרוכב הקנדי סטיב באואר על כי פגע בו במרפק בכוונה תחילה במהלך מירוץ באליפות העולם שהיתה בבלגיה. קריקליון טען כי הפגיעה מנעה ממנו ניצחון במירוץ. לוזאנו תבע את דסלובר על "פגיעה מכוונת או בלתי־מכוונת, והתעצמות".

לוזאנו, בן 32, ממוצא ספרדי, היה כדורגלן השנה בבלגיה לפני ארבע שנים. הוא עבר אז במיליון דולר לריאל מדריד. הוא חזר בתום עונה אחת לאנדרלכט. ב־11 באפריל 1987, במהלך מישחק ליגה בין אנדרלכט לווטרשאי, שלח דסלובר את רגלו גבוה באוויר לעבר גופו של לוזאנו ושבר את רגלו. הוא עצמו הורחק מן המישחק אך טען לאחר מכן, כי מטרתו היתה הכדור, ולא היתה לו כל כוונה לפגוע בלוזאנו. הכדורגלן הנפצע אמר אז: "לי זה היה נראה, כי הוא ניסה לפגוע בי בבעיטת קראטה".

גילוי של השבועון האמריקאי ספורטס

הנשיא רייגן חוזר לבייסבול: יצטרף להנהלת ל.א. דודג'רס

וושינגטון (אי־פי). שבועון הספורט האמריקאי "ספורטס", המתמחה בהיבטים הכלכליים והניהוליים של הספורט, פירסם אתמול ידיעה לפיה עומד נשיא ארה"ב רונאלד רייגן להצטרף להנהלת קבוצת הבייסבול לוס אנג'לס דודג'רס. אולם מזכיר הבית הלבן לענייני תקשורת, מארק ויינברג, הגיב: "הנשיא לא הוציא עצמו עדיין בכל מה שקשור לתכניותיו לאחר תקופת נשיאותו, והוא לא יעשה זאת לפני ה־20 בינואר".

בידיעה שפורסמה צוטט פיטר או'מאלי, נשיא הדודג'רס, שאמר כי אמנם לא היו כל דיונים פורמאליים עם רייגן, אולם "הרעיון מוצא מאד חן בעיני". תומאס גריסקום, מנהל התקשורת לשעבר של רייגן, אמר כי "זה תפקיד שהנשיא יהנה מאד למלאו".

בעבר שימש רייגן כשדר רדיו שהתמחה במישחקי בייסבול. ב־1952 גילם בסרט "הקבוצה המנצחת" את דמותו של שחקן בייסבול מפורסם. באוקטובר זרק רייגן את כדור הפתיחה במישחק של לוס אנג'לס דודג'רס נגד ניו יורק מטס, בפתיחת סידרת הפליי־אוף.

לאחר שהדודג'רס זכו השנה ב"וורלד־סיריז" מול האוקלנד "אייטס", הזמין רייגן את הקבוצה כולה לבית הלבן ואמר לשחקניה: "בתפקיד שלי, אתה נשיא של כל העם, ואתה לא אמור להעדיף מישהו על פני אחר. אך אני חייב להתוודות בפניכם כי לאחר תחילת המישחקים ידעתי, כי המנצחת תהיה הקבוצה מקליפורניה".

כדורגל / ניצחון קטן, אבל צעד חשוב קדימה

הלוואי שאוסטרליה תשחק כמו הוילה

משה סיני בעט (20) כדור קרן, שוער אסטון וילה הדף, ואלי דריקס דחק לרשת, כדי להנחיל לישראל נצחון מוראלי חיוני על צוות אנגלי המזכיר בסיגנון משחקו את אוסטרליה. התחושה היא שהנבחרת על הדרך הנכונה בדרך למיבחן האוקיאני.

כך הוכרע המשחק אתמול בחיפה: משה סיני העלה כדור קרן מסובב מימין, שוער אסטון וילה ניסה להדוף, ובתצלום נראה הכדור פוגע בגבו של אלי דריקס ונכנס לשער. 0–1 לישראל. (צילום: שוקי קרן)

ישראל – אסטון וילה 0–1 (0–1)

השער: אלי דריקס (20)
המצטיין: משה סיני

● נבחרת ישראל: גילרדי, אהרוני, פרסלבי, שמעונוב (ניסן כהן), עטר, ניר אלון, קלינגר, אלי כהן (זוהירו), סיני, יגאל מנחם (עטר), דריקס. המאמנים: יצחק שניאור ויעקב גרונדמן.

● אסטון וילה: ספינק, פרייס, גייג', אוואנס, מ. גריי, מאונטפילד, קאוונס, א. גריי, פלאט, מקינאלי, דיילי. המאמן: גרהאם טיילור.

שופט: יעקב שינה, 5000 צופים, בחיפה.

מאת משה הרנגש
סופר "ספורט הארץ"

קבוצות מהליגה האנגלית הראשונה הן יריב מצוין לכדורגלנים ישראלים, כי סיגנון משחקן דומה לזה של אוסטרליה וניו־זילנד – כך טענו השבוע מאמני נבחרת ישראל בכדורגל, יצחק שניאור ויעקב גרונדמן. עתה נותר לקוות, כי במונדיאל האוקיאני הקדם־עולמי שיחל במארס 1989 ישחקו הנבחרות מאוסטרליה וניו־זילנד ברמה שהפגינה אמש אסטון וילה באיצטדיון העירוני בקרית אליעזר.

האכזבה השיגרתית מיכולת האורחים איננה חייבת להפחית דבר מן ההישג הישראלי, ניצחון נאה והגון 0–1 שנקבע למעשה כבר בדקה ה־20. אלי כהן בעט מכ־30 מטרים לשער וילה, השוער נייג'ל ספינק האורח הצליח בקושי להדוף לקרן ומשה סיני ניגש להגביה מימין. הקפטן הישראלי בעט כדור מסובב שעשה דרכו לשער, השוער הדף על הקו אך הכדור פגע באלי דריקס וחדר לרשת. למעשה – שער משותף של סיני ודריקס.

לאנגלים אין סיבה מיוחדת לחוש מקופחים, מה גם שהרגישו כמו בבית, לפחות מבחינת מזג האוויר: גשם שוטף ירד לסירוגין במהלך המשחק, אבל לא הצליח לפגוע באיכותו של כר הדשא הגרוע.

נבחרת ישראל הותירה רושם חיובי. אמש היה להבחין בשיפור ניכר ביכולתה. הכוונה בעיקר למשחק הקבוצתי והתיאום הכללי בין אגפים, בעיקר במרכז השדה, כאשר לעיתים קרובות היו המסירות מדוייקות והכדור נשלח כהלכה לשחקנים בעמדות פנויות. נקודת התורפה העיקרית היתה שהלחץ על שער היריב אינו רצוף וגם איננו מאיים דיו, אולי מפני שיגאל מנחם לא היה בשיאו והוחלף בדקה ה־55 על ידי הצעיר ראובן עטר, שהיתה לו זו הופעת בכורה בנבחרת. בקישור בלט, כמובן, משה סיני שביזם את משחק הנבחרת והיה הגורם לכך שלישראל היתה עדיפות במרכז השדה.

החלק הטוב שלנו היה ההגנה. הבלם ירון פרסלבי הבהיר במישחק מדוע מאמנים רבים מעוניינים שיהיה מלהיב ההגנה. הוא היה פעלתן מאוד, והיתה לא אחת נתונה האחריות להזעקות ולמיקום מצויין. מצטיין אחר היה השוער הצעיר מהפועל רמת־גן, שולי גילרדי. במשחקו הראשון בנבחרת עשה כהלכה את המוטל עליו וגם יותר מכך. הוא יצא באומץ לכדורי הגובה שהתעופפו ברחבה ואף הציל שער בטוח לקראת הסיום, כאשר הדף בעצירה כפולה בעיטה מרחוק והבעיטה מקרוב.

הסממן המלהיב היחיד שהציגה אמש אסטון וילה היו שני השחקנים שחומי העור שלה, הקשר אנדי גריי והקיצוני השמאלי טוני דיילי, שגרמו הנאה רבה לצופים במבצעים אישיים שהתבססו על שליטה מצוינת בכדור. בסך הכל הותירו האורחים רושם בינוני למדי, אולי מפני שככלות הכל נכונה ההנחה ש"כל קבוצה אנגלית הבאה אלינו למשחק רעים מאבדת מחצית מיכולתה עם הגיעה לנמל התעופה בן־גוריון", כמו שאמר המאמן הוותיק ושחקן העבר הדיאמי גליל בלסבריג.

מנקודת מבט ישראלית כל העובדות האלה כמעט חסרות משמעות. ישראל בעידן המאמנים שניאור וגרונדמן רשמה ניצחון שני בשלושה משחקים תוך חודשיים, למרות שההרכב כלל שישה שחקנים שלא שיחקו ברומניה במשחק ההפסד 3–0 בחודש שעבר. סביר להניח שבהמשך, שחקנים נוספים יקבלו אשראי, בלל השלושה שלבשו אתמול לראשונה את מדי הנבחרת (עטר, גילרדי ואיתן אהרוני), אך התמונה הכללית המצטיירת היא שהנבחרת בכיוון הנכון.

ניר קלינגר (בלבן) משתחרר מתיקול אנגלי טיפוסי של גורדון קאוונס. תלמדו את התקליק של קאוונס, תלמדו אותו. באנגליה עושים גליצ'ים כאלה גם בלי גשם. (צילום: שוקי קרן)

על רגל אחת

מאת יהושע שגיא

סליחה שניצחנו

בתוך עמי אנכי יושב ואני יודע שעכשיו, אחרי הניצחון הנאה אתמול בחיפה על הקבוצה האנגלית אסטון וילה, יתחילו הטענות. אנחנו, כידוע, לא יודעים להפסיד בכדורגל וגם לא יודעים לנצח.

לכן יהיו הסברים מלומדים ותהיה תרעומת:

שבעצם לא שיחקנו מספיק טוב נגד אסטון וילה.

שנגד האוסטרלים במארס 1989 זה לא יספיק.

שההרכב הישראלי לא מאוזן דיו.

ששער הניצחון שלנו הובקע מפעולה נייחת.

שהאנגלים לא שיחקו ברצינות.

שככה לא נגיע רחוק.

כל זה, כמובן, היה נשמע בטון חריף והרבה יותר אילו הפסדנו. אז היו הטענות קשות הרבה יותר.

אבל מה לעשות, המאמנים הלאומיים יצחק שניאור ויעקב גרונדמן עושים את שלהם ומתקדמים צעד אחר צעד למיבחן האוסטרלי הגדול.

אל תתנצלו, איציק ויענק'לה, רק אל תתנצלו. המיבחן האמיתי הוא במונדיאל האוקיאני. וכל היתר [illegible].

מה הם אומרים

טיילור: הפתעתם לטובה. מדוע התקשורת ממעטת להחמיא לכם?

המאמן גרונדמן: טוב שניצחנו, לא צריך להשתגע מזה. המאמן שניאור: מבחן מצוין לנבחרת.

מאת פיני אייזן ומנחם כהן, סופרי "ספורט הארץ"

● **גראהם טיילור**, המאמן האנגלי: אני חושב שנתנו פייט טוב לנבחרת ישראל. זה היה נסיון מעניין לשני הצדדים. כשמפסידים תמיד מאוכזבים, אבל הרמה שלנו היתה בהחלט סבירה, בהשוואה לתנאי מזג האויר הלא נוחים שהפריעו לשתי הקבוצות. חבל שלא ידענו לנצל את המצבים שיצרנו במחצית השניה. נבחרת ישראל הפתיעה אותי לטובה, איני מבין מדוע כלי התקשורת בארץ ממעטים להחמיא לה. עד להפסקה עשיתם לנו הרבה בעיות. משה סיני הוא שחקן מסוכן וקיים תיאום טוב בינו לבין אלי כהן. גם השוער שלכם היה מצוין.

● **אלן אוואנס**, קפטן אסטון וילה: הפתעתי מהמישחק הנבחרת של הנבחרת שלכם. לדעתי תיקו היה משקף יותר את יחסי הכוחות. לא הצגנו את מלוא יכולתנו בגלל שאנו רק באמצע הליגה.

● **טוני דיילי**, הקיצוני שהצטיין: היה מישחק טוב וקשה. ההגנה שלכם לוחצת, אך שיחקה בצורה הוגנת. למרות שקוראים לזה מזג אויר אנגלי הוא הפריע גם לנו.

● **יצחק שניאור**, מאמן הנבחרת: שולי גילרדי ללא ספק הצדיק את האשראי שניתן לו. ללא ספק יקבל עוד הזדמנויות. גם יהודה עטר שיחק מצוין בעמדת המגן השמאלי, בעיקר במחצית השניה. זה היה מבחן מצוין לנבחרת, כי האנגלים משחקים בסגנון דומה לאוסטרלים: כדורי גובה, מהירות וכח.

● **יעקב גרונדמן**, מאמן הנבחרת: טוב שניצחנו אבל לא צריך להשתגע מזה. אנחנו צריכים להישאר עם עיניים פקוחות ולהסיק את המסקנות שלנו. לא תקפנו מספיק, גם בגלל שהגשם היקשה עלינו להתארגן. נערכנו למישחק בהתאם למה שראיתי במישחקה של הוילה נגד לוטון בשבת. כאשר יגיעו אלינו ה"בלגים" זו תהיה תנופה חדשה לנבחרת. השחקנים שיחקו בהתלהבות רבה, ההגנה סגרה טוב מאוד. כל מי ששיחק עם חולצת הנבחרת השתדל ולחם.

● **משה סיני**, קפטן הנבחרת: הבטחתי לעצמי שלא אוותר עד למונדיאל האוקיאני, כדי לא להביא בוש מול. אם נצליח באוקיאניה יהיה לי הרבה מה לאמר.

● **שולי גילרדי**, בבכורה בשער הנבחרת: עשיתי את המוטל עלי. לפני הפתיחה התרגשתי, אבל שער היתרון שלנו העניק לי המון בטחון. העתיד? כרגע מעניין אותי המישחק הקרוב של הפועל רמת־גן.

● **איתן אהרוני**, בבכורה בהרכב: האנגלים שיחקו חזק, אבל ידענו לבצע ואני מקוה שנמשיך כך. אנו בתחילת הדרך, אבל אני מאמין שזו הדרך הנכונה.

● **ירון פרסלבי**: אפשר להבחין בשיפור במישחק שלנו אולם עדיין יש דברים שצריך לעמוד עליהם. באופן אישי אני יכול להשתפר וכך גם כל הנבחרת כולה. אם יש לנבחרת בלם אחורי במקום אבי כהן? את הצד המקצועי קובעים המאמנים.

שולי גילרדי, בהופעת בכורה בנבחרת הלאומית, קולט כדור ליד העמוד וקולט מחמאות מהמאמן שניאור. (צילום: שוקי קרן)

הפסד 7–1 וניצחון 1–7 לקנדה בטורניר הוקי קרח במוסקווה

מוסקווה (אי־פי). לאחר שהובסה על ידי בריה"מ 1–7, ניצחה כאן קנדה את פינלנד באותה תוצאה בדיוק, וחזרה לתמונת המאבק המסורתי בהוקי קרח על גביע העיתון איזווסטיה. קנדה זכתה אשתקד בגביע השנתי.

ראסינג בואנוס איירס בגביע דרום אמריקה

בואנוס־איירס (ע"ד). קבוצת ראסינג מבואנוס־איירס, לשעבר מחזיקת הגביע הבין־יבשתי, תייצג את ארגנטינה בגביע הליברטאדורס ב־1989, לראשונה לאחר 20 שנה. ראסינג זכתה השבוע באליפות הסיבוב הראשון בליגה, למרות שהפסידה 6–5 (לאחר 0–0) בבעיטות ה־11 לפלאטנסה.

ראסינג צברה 39 נקודות והיא מקדימה בשלוש נקודות את ארחנטינוס ג'וניורס, קבוצת נעוריו של דייגו מראדונה, שגברה על גימנסיה אי־אסגרימה 2–0. אסטודיאנטס ניצחה את ריבר־פלייט 6–5 בבעיטות 11 מטר, לאחר 1–1 בתום 90 דקות.

קדם עולמי

ניצחון על צפון אירלנד יעלה את ספרד לראש בית 6

סביליה (אי־פי). נבחרת ספרד מקווה לנצח הערב את צפון־אירלנד ולעלות לראש בית 6 במוקדמות הגביע העולמי באיזור האירופי. ספרד ניצחה במישחקה היחיד עד כה בבית המוקדם, 2–0 את אייר, לפני כחמישה שבועות. לצפון אירלנד 3 נקודות משלושה מישחקים: ניצחון 3–0 על מלטה בחוץ, 0–0 עם אייר בבלפאסט והפסד 1–0 להונגריה בבודאפשט.

שתי הנבחרות שיסיימו במקומות הראשון והשני בבית זה יעפילו למישחקי גמר הגביע העולמי, שיהיו באיטליה בקיץ 1990. להונגריה 3 נקודות מ־2 מישחקים, לאייר נקודה משני מישחקים וגם למלטה נקודה אחת משני מישחקים.

לבילי בינגהאם, המנהל הצפון אירי הוותיק, בעיות קשות עם חוליית הקישור שלו. חלק מהשחקנים פצועים וחלקם חזרו לא מכבר לפעילות לאחר תקופת היעדרות ארוכה. הליגה הספרדית מושבתת כבר עשרה ימים. מחזור המישחקים שהיה אמור להתקיים ביום ראשון הוקדם לטובת הכנות נבחרתו של המאמן לואיס סוארס. הוא נועד ל־14 בינואר, יום השביתה הגדולה של כל מיגזרי המשק, וגם איגוד הכדורגלנים הספרדי החליט להצטרף לשביתה.

איגרוף

מתאגרף ברזילאי הבא בתור – לקרב עם האלוף טייסון

בלו־הוריזונטה (ע"ד). אלוף דרום אמריקה באיגרוף במשקל כבד, הברזילאי אדילסון מאגילה רודריגז, הכניע בבלו־הוריזונטה בנוקאאוט בסיבוב השני את האמריקאי פלויד סקאף. הקרב היה על הזכות להתמודד עם אלוף העולם מייק טייסון.

רודריגז הוא המועמד מספר 2 לתואר העולמי, לאחר הבריטי פרנק ברונו, שיתמודד עם טייסון בלאס וגאס ב־25 בפברואר. זה היה ניצחונו ה־33 מתוך 35 קרבות של רודריגז כמקצוען, 27 מהם בנוקאאוט. סקאף התמודד לפני שנתיים עם טייסון והוכרע בנוקאאוט בסיבוב הראשון.

מיקי ומוטי היום שוב בקבוצה אחת ביום ספורט של פיקוד הדרום בנגב

מאת סופר "ספורט הארץ"

אירוע ספורטיבי משולב לפיקוד הדרום וקרית גת יהיה היום בקרית גת. הוא ייפתח במירוץ עממי בהשתתפות 2000 חיילים ותלמידים, ובמהלכו יהיה מישחק ראווה בכדורגל בין מכבי תל אביב לנבחרת פיקוד הדרום. במכבי ישחקו בני טבק, אלי דריקס, אבי כהן ובפיקוד הדרום – שמעון ביטון, משה בן־שאנן, שלום רוקבן. כן יהיה מישחק ראווה בכדורסל בין נבחרת פיקוד הדרום משולבת עם קרית גת מול נבחרת כוכבים עם דניס ויליאמס, מוטי ארואסטי, מיקי ברקוביץ', האווי לאסוף, אביגדור מוסקוביץ'.

חדשות פנים

יוסף פקר יתייצב לחקירה לפני מפרקי חברת פ.י.ט.

השופטת אבנור קבעה כי יש מקום לברר לאן הועברו כספים בעסקאות שבהן היה מעורב

מאת צבי הראל
סופר "הארץ"

נשיאת בית המשפט המחוזי בתל־אביב השופטת חנה אבנור החליטה שלשום, כי איש העסקים יוסף פקר יתייצב לחקירה לפני מפרקי חברת ההשקעות פ.י.ט., עורכי־הדין ד"ר יוסי שגב ומיכאל שפיגלמן.

המפרקים הגישו לבית המשפט בקשה להורות על קיום חקירתו של יוסף פקר לפי סעיף בפקודת החברות. בנימוקי בקשתם טענו, כי פקר עשה מעשים שלא כדין, בעיסקאות שונות שבינו ובין בעלי החברה שנמלטו מהארץ וקיים חשד שהיתה קנוניה בינו לבין מנהלי פ.י.ט. יזהם סלנם וגגי בליך שברחו, וכתוצאה מקנוניה זו הגיעו לידי פקר (ואולי גם לאחרים) כספי פ.י.ט. שהמשיב (פקר) לא שילם עבורם. עוד טענו המפרקים כי פקר, בשיתוף עם מנהלי פ.י.ט., עסק בסחירות שטרי המניה של "פקר פלדה" והכספים ניתנו על־ידי חברת ההשקעות.

פרקליטו של פקר טען, כי המפרקים צריכים להוכיח את טענתם בטרם יבקשו מבית המשפט לחקור את מרשו. השופטת קבעה, בין היתר, כי המפרקים צריכים להראות עילה לעניין חקירת פקר, ולגלות עילה אין פירושו להוכיח את העילה. השופטת כתבה בהחלטה: "נחה דעתי שהמבקשת הראתה בבקשתה על סמך אותם רישומים שמצאה בחשבונות השונים, כי המשיב מעורב בסדרת עיסקאות אשר לגביהן יש מקום לברר ולחקור ולוודא כיצד ובאיזו מסגרת נעשו, וכיצד ולאן הועברו הכספים." חקירתו של פקר תתבצע בבית המשפט או במשרדם של המפרקים.

"בעלה של הסמנכ"לית ניסה לחבל בחקירת היחידה לחקירת הונאה"

חנוך ויגודסקי, בעלה של סמנכ"לית המכללה למינהל של הסתדרות הפקידים נעצר ושוחרר בערבות עצמית של 10,000 ש'

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

בעלה של סמנכ"לית המכללה למינהל של הסתדרות הפקידים, יפה ויגודסקי, והמשמשת גם כמנהלת הסמינר למורים של המכללה, חשוד כי ניסה לחבל בחקירת היחידה הארצית לחקירות הונאה של המשטרה, המנהלת חקירה מקיפה בחשדות פליליים נגד אשתו.

האיש – חנוך ויגודסקי, בן 40 – נעצר על ידי המשטרה ושוחרר בבית המשפט בערבות עצמית של 10,000 שקלים, לאחר שהפקיד דרכונו במשטרה. מעצרו של בעלה של מנהלת הסמינר למורים הוא שלב חדש בחקירה המתנהלת בפרשת החשדות לאי סדרים במכללה למינהל ולביצוע עבירות פליליות בסמינר למורים של המכללה.

באחרונה, במהלך החקירה, הנמשכת כבר כמה חודשים, עצרה המשטרה והביאה לשחרור בערבות בבית המשפט את מנהלת הסמינר החשודה על ידי המשטרה בעבירה של קבלת דבר במירמה, זיוף מסמכים ושימוש בהם, על רקע ריווחים כוזבים ונפוחים של רשימות התלמידים והמרצים, אשר לפי חשד המשטרה העביר הסמינר למורים למשרד החינוך, כדי לקבל הקצבות כספיות גדולות יותר.

בעלה של מנהלת הסמינר נעצר, לאחר שלידי המשטרה הגיעו ראיות לכאורה, שהאיש נפגש עם עובדים ועובדים לשעבר, שזומנו להעיד במשטרה, בקשר עם חקירה המתנהלת נגד אשתו ותידרך אותם מה לומר לחוקרים. בתמורה הבטיח לנחקרים, על פי החשד, תמורה בהטבות שונות שבסמכותה של אשתו, המנהלת, לתת אותן.

במסגרת החקירה שתימשך כנראה עוד כמה שבועות, שלחה המשטרה שאלונים למאות מתלמידי הסמינר למורים בשנים האחרונות וביקשה מהם למלא בהם פרטים בקשר להיקף הלימודים שלהם בסמינר, כנראה מתוך מגמה להשוות את הנתונים שיתקבלו לדיווחים שהעביר הסמינר למשרד החינוך על מספר התלמידים והיקף הקורסים שלמדו.

חקירת המשטרה במכללה למינהל החלה לאחר פירסומים בנושא הזה בעיתון "הארץ", שחשפו את המתרחש במכללה למינהל ובסמינר למורים שלה. עד כה נחקרו בפרשה עשרות אנשים, בהם עובדים ועובדים לשעבר במיכללה וכן בעלי תפקידים בכירים הקשורים לניהול המיכללה. נראה כי אחרים מהבכירים יוזמנו לחקירות נוספות במשטרה.

רופא נכנס לכלא לאחר שנדחתה בקשתו להמיר העונש בשירות

ביהמ"ש העליון: החברה המהוגנת סולדת מהתנהגות מעלימי מס

(ע). רופא עור מעזה, שהורשע בהעלמת הכנסות של כ־95,000 מארקים גרמניים ולא שילם עבורם מע"מ, החל לפני ימים אחדים לרצות עונש של 6 חודשי מאסר, לאחר שבית המשפט העליון דחה את בקשתו להמיר את עונש המאסר בשירות לתועלת הציבור.

ד"ר רפאל שימשוני, בן 44 מעזה, עבד כרופא במלון גלי זוהר בים המלח. הוא הגיע לעיסקה חבלה עם הנהלת המלון, לפיה יקבל מההנהלה עבור כל אורח של המלון שיופנה אליו לטיפול 40 מארקים גרמניים עבור הטיפול ועוד 25 מארקים גרמניים עבור תרופות שיספק לאורחים. המלון התחייב לשלוח אליו לפחות 80 אורחים בשבוע ולשלם בתמורה 12,800 מארקים גרמניים לחודש לפחות, גם אם יפנה אל הרופא פחות חולים.

הרופא העלים משלטונות המס חלק מההכנסות. הוא הורשע לפני כשנה על פי הודאתו ונגזר עליו שישה חודשי מאסר בפועל, שישה חודשים על תנאי וקנס כספי, לאחר שהרופא שילם חובו לשלטונות המס.

ד"ר שימשוני ביקש מבית המשפט העליון לאפשר המרה של עונש המאסר בפועל לשירות לתועלת הציבור. בית המשפט העליון דחה את הבקשה וקבע: "בהטילה עונש מאסר בפועל מביעה החברה המהוגנת את סלידתה מהתנהגותם העבריינית של מעלימי מס". בית המשפט העליון קבע שהוא מתייחס בחומרה לעבירות מס וחייב את רופא העור לרצות את ששת חודשי המאסר בבית כלא, ד"ר שימשוני החל לרצות לפני ימים אחדים עונש זה.

נוסעים באל־על עוכבו בשווייץ מחשש נחיתה אחרי כניסת השבת

הנוסעים התלוננו כי הוטסו לפרנקפורט ומשם לישראל

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

נוסעים באל־על אשר היו בדרכם מבריסל דרך ציריך לישראל, נאלצו להתעכב בשווייץ, מחשש שתיקון במטוס יגרום נחיתה לאחר כניסת השבת. חלק מהנוסעים הועבר לטיסה של סוויסאייר אשר הגיע בערב שבת ארצה.

הנוסעים שעוכבו בשבת בשווייץ התלוננו, כי לא זו בלבד שעוכבו, אף הוטסו בטיסה לפרנקפורט ומשם הוטסו לישראל. עוד קבלו, כי אפשר היה להעביר נוסעים נוספים לטיסת סוויסאייר. עם זה ציינו, כי שוכנו בבית מלון מהשורה הראשונה.

דובר אל־על מסר, כי אל־על הוגבלה על־ידי סוויסאייר במספר המקומות שהועמדו לרשותה. הנשארים בשווייץ נוסעים שהם שומרי שבת, לדבריו.

"מיליארד ד' הצטברו בקרן השכלה והאוצר נוהג בהם כאילו הם שלו"

עליזה תמיר, יו"ר מטה התעסוקה של ההסתדרות: אפשר היה לסייע למפעלים במצוקה בכספים אלה, שהם "כספי העובדים לשעת צרה"

מאת ירדה טל
סופר "הארץ" בחיפה

עליזה תמיר, יו"ר מטה התעסוקה של ההסתדרות, אמרה אתמול, כי מיליארד דולר, שהם "כספי העובדים לעת צרה", הצטברו עד היום בקרן השכלה, אולם האוצר מתייחס לכספים אלה כאילו היו שלו ואינו מסייע למפעלים, העשויים להתקיים אחרי משבר זמני". הדברים נאמרו בסימפוזיון בנושא "האבטלה הנושה בישראל", שנערך באוניברסיטת חיפה.

עוד אמרה תמיר, כי בנגב נסגר המפעל סרום מתכת ו־210 פועלים פוטרו בגלל מחסור בהון חוזר של 200 אלף שקל. אם המפעל מניציה בירוחם, העיירה מוכת האבטלה הקשה ביותר בארץ, ומפעל שני בנגב, לא יקבלו סיוע זמני של 2 מיליון דולר, הם ייסגרו בשבוע הבא.

בסימפוזיון השתתפו גם יו"ר דוד מגע, מנכ"ל שירות התעסוקה, ואינג' רן פרוכסמן, מנהל המחלקה לניהול תעשייתי בהתאחדות התעשיינים.

כל המשתתפים בסימפוזיון היו תמימי־דעים, שרק חידוש צמיחת המשק יפתור את המשבר התעסוקתי הפוקד את הארץ. לא היו ביניהם חילוקי־דיעות לגבי ההיקף הכספי של המשבר: 120 אלף לא־מועסקים, מהם 60 אלף דורשי־עבודה רשומים, ו־50 אלף שוהו בדמי אבטלה בחודש נובמבר השנה.

עליזה תמיר טענה, שהמדינה נמצאת כבר במצב של מיתון כללי והפיתרון לטווח ארוך יותר הוא חידוש הצמיחה בכוח המיידי. דרוש סיוע תכליתי, מהיר וגמיש ל"משברים נקודתיים", כגון הסיוע לשחרור תנור ממכס בשביל מניציה, אמצעים מיידים אחרים כגון ידידים תעסוקתיים בהם יש היפגש בין דורשי עבודה ובין מעסיקים.

עליזה תמיר חזרה והדגישה, שההסתדרות תתנגד לשינויים בחוק ביטוח אבטלה ובחוק שכר מינימום. מימוש הצמיחה במשק יחייב מבנה המפעלים והעובדים התייעלות. בהקשר לזה היא העלתה את דוגמת מפעל אליאנס, בו צומצם כוח העבודה מ־1,100 עובדים ל־740 עובדים, בלי לפגוע בתפוקה.

המר תובע אפשרות גישה עם רכב פרטי אל הכותל

מנכ"ל משרד הדתות שלח מכתב חריף בנושא זה לעיריית י־ם

מאת סופר "הארץ"

שר הדתות זבולון המר הביע אתמול את עמדתו המשמעותית בדבר מתן אפשרות לכל אחד המבקש להגיע אל הכותל המערבי, להיכנס לעיר העתיקה ברכבו הפרטי. השר גם תובע למצוא דרך לאפשר בכל תכנית שהיא מעבר רכב פרטי אל אזור הכותל.

מכתב חריף ברוח זו שלח גם מנכ"ל משרד הדתות זבולון אורלב אל מנכ"ל עיריית ירושלים, אהרון שריג. במכתבו נאמר כי זה כשנתיים ישיבות וועדות שונות בעיריה בשיתוף הגורמים השונים המתכננים את סדרי התנועה בירושלים, המתכננים את סגירת העיר העתיקה לתנועה הכללית תוך כך גם את הדרך לכותל המערבי.

כבר לפני שנה הוצגה תוכנית האפשרות של סגירת העיר העתיקה לתנועה, וכבר אז פנה המנכ"ל בתביעה נחרצת שלא לקבל החלטה בנושא קודם שייערך דיון משותף עם כל בעלי משרד הדתות. למרבה הפתעה, מציין אורלב במכתבו, לא טרחה העיריה לקיים דיון מסוג זה ורק לפני כשבוע ימים הובא לידיעת המשרד נוסח ההסכם בנושא זה, המיועד ליישום כבר בימים הקרובים.

מנכ"ל משרד הדתות חוזר ומבקש במכתבו זה לעכב את ביצוע ההחלטה וכן לקיים דיונים מחודשים על משמעויות ההחלטה כלפי המבקרים בכותל.

היקף המבקרים בכותל המערבי בשנה מגיע לכ־3 מיליון מבקרים, ביניהם זקנים וחולים רבים. משרד הדתות רואה לעצמו חובה לאפשר לאנשים אלה להגיע בתחבורה פרטית אל הכותל. מניעת אפשרות מסוג זה תמעיט מאוד, או אף תגביל את המבקרים והמשמעות של גישה חופשית אל המקומות הקדושים. על כן יש להתייחס לעניין כאל בעיה מיוחדת ולא אל פתרון תחבורה בסיסי רגיל.

על רקע המצב הביטחוני, מסיים אורלב את מכתבו, הוא זו טעות מהיר לנתק את הכותל המערבי לתחבורה פרטית המגיעה אליו.

هكذا من الأصل

חדשות כלכלה

ברבע השלישי של השנה נרשמה ירידה ריאלית של 8% בייצוא

גם ביבוא נרשמה ירידה של 9% בעיקר בתשומות לייצוא

מאת איתן אבריאל

ברבע השלישי של השנה נרשמה ירידה ריאלית של הייצוא בכ־8%, בהמשך לירידה של 15% ברבע השני של השנה, לאחר עלייה ריאלית שנר־שמה מאז 1986.

הירידה הבכמותית ביצוא התכבמה בחודשים אפריל עד ספטמבר בכ־17%, לעומת ששת החודשים שקדמו. היר־ידה ביצוא נרשמה בכל ענפי התעשי־יה, להוציא את ענפי המתכת, המכונות והאלקטרוניקה.

גם ביבוא נרשמה ברבע השלישי של 1988 ירידה של כ־9%, בהמשך לירידה מתונה יותר, בשיעור של כ־3%, במחצית הראשונה של השנה.

עיקר הירידה ביבוא היתה בתשומות לייצור, שירדו בכ־13%, וביבוא של נכסי השקעה – ירידה של 2%. היר־ידה הכמותית הגדולה ביותר נרשמה ביבוא היהלומים, כ־31%. לעומת ירי־דות אלה, נרשמה עלייה של כ־2% ביבוא מוצרי הצריכה.

מדד מחירי היצוא ירד ברבע הש־לישי של השנה בכמחצית אחוז, לאחר עלייה בשני הרבעים הראשונים של השנה. בתקופה זו חלה עלייה במחירי היצוא של ענפי הטקסטיל, המתכבים, המזון והעץ, אולם הם קוזזו ע"י ירי־דות במחירי היצוא של היהלומים, המתכת, המכונות, האלקטרוניקה והכימיקלים.

מדד מחירי היבוא ירד גם הוא בכ־אחוז אחד, בעיקר כתוצאה מירידה במחיריהם של מוצרי הצריכה (3%) ומוצרי ההשקעה (6%), מול עלייה במחירי התשומות לייצור.

ירידת מחירי מוצרי הצריכה נבעה גם מהתחזקות הדולר לעומת המטבעות האירופיים, כאשר שחלק ניכר מיבוא מוצרי הצריכה מגיע מארצות אירופה. השינויים הזהים במחירי היצוא והיבוא השאירו מדד תנאי הסחר של מדינת ישראל ללא שינוי, לאחר עלייה בסדר זה מאז סוף השנה שעברה.

מנכ"ל משרד התעשייה יורם בליזובסקי לוועדת הכספים:

ההשקעות בתעשייה פחתו ב־20% ב־88'; התוצר התעשייתי ב־2.2%

היצוא גדל ב־18% נומינלית, עד 5% ריאלית ● אוכלוסיית השטחים צמצמה קניותיה בישראל מ־850 מ' ד' ב־87' ל־250 מ' ד' השנה

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ב־1988 ירד התוצר התעשייתי ב־2.2%–2.5% לעומת 1987; היצוא התעשייתי מהווה 50% מהתפוקה התעשייתית, ומאז 1980 הוא נמצא בעלייה של 8% בשנה; היצוא גדל נו־מינלית בי 18%, אך הגידול הריאלי הסתכם ב־5%־4%. כך אמר אתמול מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר יורם בליזובסקי לחברי ועדת הכספים של הכנסת.

בליזובסקי אמר עוד כי בצריכה הפרטית, המהווה כשליש מהתפוקה התעשייתית, היה גידול צנוע; כי מע־רכת הביטחון הקטינה את הקניות למלאי; כי לאירועים בשטחים היתה השפעה על התפוקה וכי האוכלוסיה שם, שקנתה בעבר סחורות בישראל בהיקף של 850 מיליון דולר בשנה, רכשה רק 250 מיליון דולר ב־1988.

מספר העובדים מהשטחים, לדברי בליזובסקי, הסתכם בשנה האחרונה ב־80% בלבד ממספרם לפני תחילת ההתקוממות בשטחים.

בליזובסקי מסר עוד כי היקף ההשקעות בתעשייה ירד ב־20% במונחים ריאליים, והתוספת נטו למלאי ההון הגיעה ל־1% בלבד. הנ־סיגה בהשקעות קיימת מאז 1985, אמר מנכ"ל משרד התעשייה והמס־חר, ויש לה השלכות חמורות על כושר התחרות של התעשייה בעתיד.

עוד ציין בליזובסקי שכושר התחרות של התעשייה בחו"ל נפגע מאוד ויגיע למצב קשה ב־1989. לכן, אמר, יש לדון במהירות במציאת דר־כים להעלאת רווחיות היצוא. עם זאת, ציין, אסור לעצור את השינויים המבניים במשק, ורצוי לעבור לענפים שאינם עתירי־עבודה.

בליזובסקי אמר עוד כי הפחתת המכסים שתבוצע בחודש הבא תעמיד את המשק לפני עידן חדש והתעשייה חייבת להתאים את עצמה לכך. הוא אמר שבתקופת הביניים תהיה אפש־רות לסייע, לתקופה מוגבלת, לתעשי־יות הנפגעות מהחשיפה לייבוא, אם יש להן סיכויי הבראה.

ח"כ חיים אורון (מפ"ם) אמר כי ירידת התנועה הקיבוצית הגדילה השנה את הייצור ב־35%, אך הערך המוסף ירד ב־10%. לא היתה עלייה בהוצאות העבודה, אך הוצאות המימון עלו כ־30%.

כיתן דימונה שוב יפעל; יורעו תנאי שכר העובדים

מאת מיכל רזה

עובדי מפעל כיתן דימונה ישובו לעבודה סדירה ביום א' הבא. הסכם על כך הושג אתמול בפגישה בין הנהלת כיתן לבין נציגי העובדים ומועצת פועלי דימונה.

מפעל כיתן דימונה הושבת ע"י העובדים לפני כחודש ימים בתגובה על החלטת ההנהלה לסגור את המפעל ולפטר 120 עובדים.

על־פי ההסכם שהושג, הסכימה הנהלת כיתן להמשיך ולהעסיק 40 מבין 120 העובדים שהתבקשו לפטר, בתנאי שכר גרועים מאלה שהיו נהוגים קודם לכן.

בנוסף לכך, חתמה הנהלת כיתן על הסכם פיצויים למפוטרים הכולל פיצויים גדולים רק באחוזים מעטים מעל הקבוע בחוק.

הנהלת כיתן חתמה עם העובדים על הסכם עבודה חדש לשנת 1989.

פנייה לבדוק את החוקיות של התקשרות יבואנים עם יצרני מזגנים

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ח"כ דדי צוקר (רצ) פנה אל זאב גלמור, הממונה על ההגבלים העסקיים במשרד התעשייה והמסחר, בבקשה שיבדוק אם אין בהתקשרות של יבואני הרכב עם מספר מוגבל של יצרני מזגנים, תוך העלאת מחירים, משום התקשרות שאינה חוקית. לדבריו, על פניו נראה כי המדובר בחשש לקשר קרטלי המוגע בראש ובר־אשונה בצרכן, בנוסף לפגיעה בחד־ברות האחרות המתקינות מכשירים למיזוג אוויר.

יצרני הרכב התקשרו עם מספר מוגבל של יצרני מזגנים, ורק אלה רשאים להתקין מזגנים בכלי־הרכב החדשים. על־פי תקנה שפרסם משרד התחבורה, לא ניתן לשחרר רכב חדש, משנת 89', מעל 1,500 סמ"ק, אלא אם הותקן בו מזגן. צוקר גם פנה לשר התחבורה ואמר כי מתשובתו של השר קורפו עולה כי משרדו רק בודק את האפשרות לפיה תינתן בחירה חופשית, רחבה יותר לצרכן, ונראה לו לצוקר שאין בכוונתו של משרד התחבורה לעמוד בהבטחה זו.

בודקים הקמת מפעל למיבנים טרומיים בעכו

(ע), קבוצת אדריכלים מירוש־לים, בעלי חברת "תור הזהב", בודקת בימים אלה אפשרות הקמת מפעל לייצור מיבנים טרו־מיים בעכו.

נציגי החברה, המתמחה בהק־מת בניינים טרומיים, נפגשו עם ראש העירייה אלי דה קסטרו וה־קשו את סיוען בכל הקשור להק־מת המפעל בעיר. העירייה הב־טיחה ליזמים עזרה בתקווה שמפעל שיוקם יעסיק 50 עובדים.

ישראל מרבה להשתמש בשירות המשלוחים של סוויסאייר

מאת זוהר בלומנקרנץ

ישראל עומדת במקום הרביעי בהיקף הפעילות של "סופקס", השירות המהיר של חברת־התעופה סוויסאייר, להע־ברת מטענים קטנים. לפניה מצויים רק סניפי סוויסאייר בציריך, ז'נבה וארה"ב.

התחדש החשש מפיחות ועמו ביקוש למט"ח ולהשקעות צמודות דולר

החשש נובע גם מהידיעות כי פרופ' חיים בן־שחר יעץ לפרס לבצע שינוי במדיניות הכלכלית, כולל פיחות

מאת אריה לביא

החשש לפיחות התחדש אתמול, עם הציפיה להרכבת ממשלה קרובה שעשויה להחליט על צעד זה. הערות שמעון פרס לשר אוצר תרמו להגב־רת החשש. החשש נבע גם מהי־דיעות, כי פרופ' חיים בן־שחר יעץ לפרס לבצע שינוי במדיניות הכלכ־לית, כולל פיחות.

במערכת הבנקאות נרשם אתמול ביקוש למטבע חוץ בהיקף של 15–18 מיליון דולר, לאחר שבימים הקודמים היתה רגיעה מוחלטת בתחום זה והמצב ולא היו ביקושים למט"ח. כמו־כן נרשמו ביקושים לסביות בנקאיות, שהן צמודות לדולר, ולאפיקי השקעה אחרים צמודים למטבע חוץ.

נתונים מעודכנים של בנק ישראל מצביעים על המשך הביקוש למטבע חוץ. במהלך כחודש וחצי גדלו פקדונות הפת"ם בסכום ל־200 מיליון דולר. נתוני בנק ישראל ל־14 בדצמבר, מצביעים על כך שפקדונות פת"ם עו"ש גדלו ל־574 מיליון דולר לעומת 505 מיליון דולר בתחילתו של חודש נובמבר – גידול של 69 מי־ליון דולר בחודש וחצי.

במקביל, נמשך גם הגידול בפת"ם פקדון והוא מגיע כעת ל־1.595 מי־ליארד דולר, לעומת 1.470 מיליארד דולר בתחילת נובמבר – גידול של 125 מיליון דולר בחודש וחצי.

דירקטוריון הבורסה סירב לאשר תשקיף של תדיראן מוצרי צריכה

הנימוק: סכום ההנפקה נמוך ממה שנדרש בהנחיות הבורסה

מאת דורון מוסביץ

דירקטוריון הבורסה סירב אתמול לאשר את התשקיף של חברת תדיראן מוצרי צריכה, בנימוק שסכום ההנפקה נמוך מדי. על־פי הנחיות הבורסה, צריכה חברה המציעה בר־אשונה את מניותיה לציבור, להנפיק מניות שיקנו לפחות 25% מזכויות ההצבעה בחברה. במקרה שאחוז זכו־יות ההצבעה בהנפקה נמוך מ־25%, חייב סכום ההנפקה לעלות על סכום מינימום הקבוע בהנחיות.

אחוז זכויות ההצבעה שהוצע לצי־בור בהנפקה המתוכננת של תדיראן מוצרי צריכה הסתכם ב־7.5% מזכו־יות ההצבעה בחברה. על־פי הנחיות הבורסה, צריך במקרה כזה סכום ההנפקה לעלות על 12 מיליון דולר.

בפועל התכוונה תדיראן להנפיק בשלב זה מניות בסכום של 3 מיליון דולר בלבד, ולגייס בשלב מאוחר יותר סכום של כ־12 מיליון דולר נו־ספים על־ידי הנפקת אג"ח ואופציות. דירקטוריון הבורסה החליט, שבאי־שור ההנפקה יש משום סטיה גדולה מן ההנחיות, ועל כן החליט לדחות את ההנפקה.

בשלבים קודמים של טיפול הבור־סה בהנפקה של תדיראן מוצרי צר־יכה, התעוררו גם בעיות שונות בעב־יין הקשר בין חברת תדיראן מוצרי צריכה לבין החברה־האם שלה, תדיראן.

הנפקותיהן של ישראמקו (6.3 מי־ליון שקל) וההקצאה הפרטית בארדס (6 מיליון שקל) אושרו על־ידי הדיר־קטוריון. נראה שהתשקיף של ישרא־מקו יפורסם בימים הקרובים.

על עיריית ת"א נאסר לשלם תוספת שכר במסווה של מקדמות

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

צו מניעה זמני האוסר על עיריית תל־אביב לשלם תוספת שכר חריגות לעובדיה ניתן אתמול בבית־המשפט בתל־אביב, לבקשת משרד האוצר.

המדובר בתוספת שכר של 30% ויותר שהחליט ראש עיריית תל־אביב שלמה להט לשלם לסקטורים שונים בעירייה, והנהגת נהגי התברואה והעובדים הסוציאליים.

לפני חודשים מספר קבע בית־המ־שפט המחוזי בתל־אביב כי תשלום תוספות אלה נוגד את חוק יסודות התקציב, אך העירייה המשיכה לשלם את התוספות בתחילה מסיבות מש־פטיות סבכיות ואחר־כך טענה כי המ־דובר במקדמות על חשבון הסכמי שכר עתידיים.

שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב אליהו וינוגרד קבע כי אל לעירייה לשלם סכומים כל שהם על־פי הסכמים שהוכרזו כבטלים בפסק דינו של בית־המשפט לפני חודשים מספר.

בית־המשפט לא נעתר לבקשת האוצר להורות לעירייה להחזיר את המקדמות שכבר שולמו.

עיריית תל־אביב טענה כי אין המ־דובר בתוספת שכר חריגות אלא במקדמות, על חשבון הסכמי שכר עתידיים. עמדת האוצר היא, כי תש־לום המקדמות היא עקיפה של החל־טה קודמת של בית־המשפט המחוזי בתל־אביב שאסר את תשלום התוס־פות שכן יש בכך עבירה על חוק יסו־דות התקציב.

עיריית תל־אביב טענה כי תשלום המקדמות נעשה על סמך המלצתה של עו"ד רינה גרוס הממונה על יחסי העבודה בתל־אביב מטעם משרד הע־בודה והרווחה שבתוקף תפקידה דנה בסכסוך העבודה שהוכרז.

שלמה להט

חברת הביטוח הצרפתית "אביי" תתחיל לפעול בארץ דרך "בטח"

הירידת החברה הצרפתית לארץ נובעת משינויים צפויים בשוק הביטוח באירופה בעקבות הסכמים של השוק האירופי המשותף

מאת אריה לביא

חברת הביטוח הצרפתית "אביי", השנייה בגודלה מבין החברות הפרטי־יות בצרפת, תיוצג בישראל באופן בלעדי על ידי סוכנות הביטוח "בטח" מקבוצת "אידיבי" בעלת השליטה בבנק דיסקונט.

החלטה של החברה הצרפתית להי־כנס לעסקים עם חברה ישראלית, החל מה־1 בינואר 1989, מהווה שינוי בענף הביטוח הישראלי. בשנים האח־רונות נמנעו חברות ביטוח בינלאו־מיות גדולות מלהיכנס לעסקים עם חברות ישראליות וחברות ביטוח זרות רבות שפעלו בישראל הפסיקו פעי־לותן בה.

בשנת 1979 פעלו בישראל 48 חברות ביטוח זרות, אך מספרן של אלו ירד בהדרגה ל־17 בלבד בשלוש השנים האחרונות. לאחרונה בעקבות שחיזות השוקים באירופה במסגרת השוק המשותף מגלות חברות אירו־פיות ואמריקאיות עניין בשוק הישר־אלי וההסכם עם "בטח" מצביע על מגמה זו.

מנכ"ל בטח אלדד לוי מציין שלצורך פיתוח העסקים המשותפים בין "אביי" ל"בטח" הוקמה סוכנות מיוחדת בשם "בטח חתמים בינלאו־מיים סוכנות לביטוח (1988) בע"מ".

הסוכנות החדשה תעניק שירותי בי־טוח בענפי הביטוח הכללי בשם החב־רה הצרפתית.

חברת "אביי" היא אחת מחברות הביטוח הגדולות באירופה. מחזור הפרמיות השנתי של החברה בביטוח כללי (לפני ביטוח משנה) עומד אשתקד על כ־845 מיליון דולר – מקביל לכ־75% מכלל היקף פעילות הביטוח של המשק הישראלי כולו וה־הון העצמי שלה הסתכם בכ־374 מי־ליון דולר. לשם השוואה – ההון של כל 27 חברות הביטוח הישראליות יחד עמד ב־1987 על כ־238 מיליון דולר.

חברות הביטוח עומדות להקים מרכז מידע על תאונות ונהגים

המרכז הממוחשב יסייע לאתר נהגים שאינם זהירים

מאת אריה לביא

חברות הביטוח מפרסמות מכרז בין חברות תוכנה ומחשבים למחשוב מרכז מידע על תאונות דרכים ונה־גים. המכרז חתום מטעם איגוד חברות הביטוח על־ידי פיני כהן, מנכ"ל חברת הביטוח ארדס, יו"ר הוועדה למחשוב מרכז המידע.

ההחלטה על הקמת המרכז נת־קבלה לאחר שהחברות ביקשו להקימו כבר שנים אחדות. המרכז יכיל את המידע על תביעות הרכב של כל הח־ברות במאגר אחד שיעמוד לרשות החברות. הקושי בהקמת מאגר כזה רב בגלל הצורך להתאימו למערכות המחשוב של כל חברות הביטוח, שכל אחת מהן פועלת בשיטת מחשוב שונה ובאמצעות מחשב אחר.

בשלב השני מתכוונות החברות להכליל במאגר זה מידע על עבירות תנועה חמורות של בעל הרכב כפי שכבר מקובל בכמה מדינות. בדרך זו ניתן יהיה להבחין בין נהגים זהירים לבין נהגים שאינם זהירים וכך לקבוע מי מהנהגים זכאי להנחה במחיר הבי־טוח. בעניין זה צפוי קושי בגלל חוק צנעת הפרט, שאוסר איסוף מידע מסוג זה, אך חברי כנסת אחדים הב־טיחו לראשי איגוד חברות הביטוח סיוע להתגבר על בעיה זו.

היום, כאשר נהג עובר מחברת בי־טוח לחברת ביטוח, אין בודקים את הצהרתו לגבי מעורבותו בתאונות דרכים, וכך הכל נהנים מהנחות "העדר תביעות". בעבר, לפני מיספר שנים, היה מקובל בין החברות להח־ליף מידע על נהגים שעברו מחברה לחברה, אך נוהג זה נפסק בגלל העדר מיכון מתאים ובגלל התחרות בין החברות.

בעתיד בדעת החברות להשתמש במאגר מידע זה לצורך מידע על תביעות רכוש ותביעות אחרות. מעריכים שתוך שנה ניתן יהיה להת־חיל בהפעלת מאגר המידע שיפעל ליד מרכז הסליקה של חברות הביטוח.

חמישה יזמים בינלאומיים להקמת מרכז השלום בת"א

מרכז גדול לעסקים ובידור ליד הקריה

מאת חיים הנדוורקר, סופר "הארץ" בתל־אביב

חמישה יזמים בינלאומיים עלו לשלב הגמר להקמת מרכז השלום בתל־אביב – כך הוחלט אתמול בוועדת המכרזים המיוחדת, בראשותו של ראש העירייה שלמה להט.

חמשת העולים לשלב הבא הם: הזוכה לישראל וקבוצה בריטית בר־אשות ג'רלד רונסון ואשטרום אליעד. קבוצה שניה – פרטמן אורבניט ארה"ב. שלישית – חברת קרית ישראל קנדה בשילוב עם שני חברות קנדיות, רביעית – לוסטיג ומור מאוסטרליה והחמישית – וסטפילד הולדינגס ליימיטד מאוסטרליה.

מרכז השלום הוא פרוייקט להקמת מרכז עסקים ענקי, בין הקריה לבין נתיבי איילון בתל־אביב, בשטח המשמש כיום מוסכים ומוסכי אגף התברואה של העירייה.

הפרוייקט יוקם בסמוך לנתיבי איילון. הפרוייקט יכלול 150 אלף מ"ר ובו מרכז קניות ובידור ושטחי משרדים, מהם 50 אלף מ"ר המיועדים למשרדים של מקפחות חופשיים, שיעברו מתוך אזורי מגורים בעיר.

היקפי הכספי של הפרוייקט מוערך ביותר מ־200 מיליון דולר. על־פי החלטת העירייה, ייבחר יזם שירכוש את הקרקע, יתכנן את הפרוייקט, יבנה אותו, ינהל אותו, ויתחזק לאחר הקמה.

חברי איגוד המוסכים יבוטחו מפני תביעות של לקוחות

מאת נחרית אמיתי

איגוד המוסכים יכסה את חב־רי שייקלעו לתביעות משפטיות אשר יוגשו נגדם על־ידי לקוחות. על ביטוח זה הוחלט באיגוד המוסכים, בטענה . שבעליהם ועובדיהם נזקקים לטומחיות ב־טוחות. במסגרת זו גם ייוצגו הנ־תבעים בבית־המשפט על־ידי מומחים הקרובים לתחום הרכב.

ביום קשר לאיגוד המוסכים איש ביטוח שהתמחה זה שנים בעיסוקים ביטוחיים הקשורים במוסכים. ההתקשרות נוצרה בע־קבות העסק בנושא מוצרים פגו־מים, המטיל אחריות־יתר על בעל מוסך אם טעה הבעל הרכב רואה עצמו נפגע ומגיש נגד בעל המוסך תביעה כספית או אחרת.

לפי החוק האמור, חייב בעל המוסך והנתבע להוכיח שתיקון הרכב בוצע כהלכה ובתום־לב ולא היתה מצידו רשלנות כל שהיא.

ש.ח.ב.
שרות חקירות כללי
מקבוצת "השמירה"
כל אשר רצית לדעת
31 שנות נסיון והצלחה בארץ ובעולם לשרותך
כל סוגי החקירות ביטחוניות, באמינות ובסודיות מוחלטת
ש.ח.ב.
דרך פתח־תקוה 19
תל אביב 66183
טל: 623084; 621975; 614636
FAX: 623995

במלון הוד (נעים מאוד) גם בחורף!
מחירים מיוחדים

מלון הוד בים המלח מבין לך קבלת פנים חמה עם שפע של אפשרויות לבילוי ופנאי נעים ומועיל:

כושר
מיטות כושר חדישות בשיטה שמאי־מר. הפילה האחרונה בהרזיה ובשבי־רה כושר ללא מאמץ, חדר כושר משוכלל הכולל אופניים, חתירה, מש־קולות ועוד.

מרכז בריאות
בריכת מי ים המלח מקורה ומחוממת – עם ג'קוזי, סאונה, עיסוי, טיפולי בוץ, חדר כושר ופיזיותרפיה. פיקוח רפואי.

הנאות
חוף ים צמוד עם שמשיות, כיסאות נוח ומקלחות; בריכה, בידור ושעשו־עים. דיסקוטק משוכלל, ארוחות טעימות והנאה מכל וכו.

הרזייה
תפריט דל קלוריות לפי בקשה ובתי־אום מוקדם.

מלון הוד, על שפת ים המלח
הזמנות: 03-5462589; 057-84644

לגרודה בייכמן מזל טוב!
ישר כח – עד מאה ועשרים בבריאות טובה
מאחלים
עובדי מוסך א. רייכמן בע"מ

במת המרכז־שינוי
עורכת דיון בנושא
בעיות אקולוגיות בישראל
משתתפים:
ד"ר משה בקר – "בעיות אקולוגיות בחיפה – החיבט המקומי מול החיבט הגלובלי"
ד"ר שמואל ברקי – מרצה אורח: "בעיות אקולוגיות בתל־אביב".
פרופ' גדליהו שלף – מרצה אורח: "בעיות איכות הסביבה בישראל בכלל והגוש דן בפרט".
מר מרדכי פלישר – מרצה אורח, מהנדס תברואה ראשי בחברת מקורות: "בעיות מים בישראל"
הדיון יערך ביום חמישי, 22 בדצמבר 1988, בשעה 19.30, במלון דיפלומט – רח' הירקון 145, תל־אביב.
הציבור מוזמן

מדינת ישראל
משרד החינוך והתרבות
חלוקת סיכת דש לחתני פרס ישראל ולשאיריהם
ועדת השרים לטכסים וסמלים בראשות סגן ראש הממשלה שר החינוך והתרבות מר יצחק נבון החליטה להעניק "סיכת דש" לכל חתני פרס ישראל או לשאיריהם מאז הקמת המדינה.
הסיכות יחולקו היום ומחר, י"ג–י"ד בטבת תשמ"ט, 21–22.12.88, בין השעות 18.00–21.00 בבתי הזוכים ושאיריהם באמצעות מדריכים צעירים (מדצ"ים) הפועלים במסגרת אגף הנוער במשרד החינוך והתרבות.
פרטים נוספים אפשר לקבל במשרדי הממונה על פרסי ישראל, משרד החינוך והתרבות, ירושלים, טלפון 02-238757.

מערכת תקשורת רב־קווית חכמה

מירב השכלולים בתחום התקשורת האלקטרונית:

ידיים חופשיות
שיחה ללא הרמת שפופרת

עולם חדש של תקשורת פנים
המערכת משמשת כאינטרקום פנימי, מאפשרת להכריז הודעות או להשאיר עבור שלוחה תפוסה

שני ערוצי דיבור
שיחה בו־זמנית בשפופרת ובאמצעות הרמקול (עם כל שלוחה)

מידע חזותי
שפע של מידע על גבי הצג: התאריך והשעה, משך זמן השיחה, קבלת הודעות, מענה אוטומטי, שעון מעורר, המספר שחוייג ועוד.

חיוג מקוצר

היתרונות
- הזמנה - התקנה - אחזקה - הכל בבזק
- מערכת גמישה הגדלה עם התפתחות העסק. כוללת עשרות אפשרויות מגוונות ומתוכנתת על־פי דרישותיך
- תשלומים נוחים: אינך חייב לרכוש את המערכת. אתה משלם עבור המערכת תשלום חודשי קבוע כל עוד אתה משתמש בה.
- קלות בהפעלה: המערכת מצויידת ב"תחנת חכמות". המאפשרת הפעלת התכונה בלחיצה על לחיץ אחד.

התכונות העיקריות
- ועידה עד 5 משתתפים
- חיוג מקוצר (מערכתי ופרטי)
- שיחת רמקול
- בורר עוצמת קול וצלצול
- העברת שיחה לשלוחה אחרת
- "עקוב אחרי"
- כריזה - לפי אזורים
- שירות לילה
- השארת הודעות לשלוחות פנים
- מערכת חסימות גמישה לכל שלוחה

משני קווי־חוץ וארבע שלוחות
עד 8 קווי־חוץ ו־16 שלוחות

קבלת מידע והזמנות במשרדי העסקים של בזק

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ
האגף לשיווק ולשירותי קהל/ המחלקה ליחסי ציבור

הארץ

יום ד', י"ג בטבת התשמ"ט
21 בדצמבר 1988

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212
ת"ד 233 תל אביב 61001, פקס' 810012, טלקס 33748
ירושלים: רחוב הבצלאל 2, טל' 6-224245/02, ת"ד 273 י-ם 91002, פקס' 224249-02
חיפה: רחוב נורדאו 20, טל' 8-661166/04, ת"ד 5259 חיפה 31052, פקס' 670715-04
המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: חנוך מרמרי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת בתכניהן
HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken St., Tel (03)5121212, Telex 33748, Fax 810012

אתגר מסוכן לשמעון פרס

בפני שר האוצר החדש עומדות היום שתי אפשרויות: או שיפתח מיד את הכיס ויתן מכספי המדינה לכל דורש, או שינקוט במדיניות של קודמו לתפקיד – מדיניות היד הקפוצה.

אין זה סוד ששמעון פרס היה מעדיף לקבל לידיו את תיק החוץ. זו הסביבה הטבעית שלו, שם הוא יכול להמשיך ביוזמות השלום שלו, להיפגש עם מנהיגי העולם, להרגיש כמי שמשפיע ב"גדול" על שלום ומלחמה.

את העבודה במשרד האוצר אין הוא אוהב. אין בה הדר, אין בה קסם, יש בה רק מעט שבמעט ממעורבות בינלאומית. זו עבודה אפורה, יומיומית, שוחקת, ארצית מאוד. לכן, ברור שפרס לקח על עצמו את תיק האוצר בראש ובראשונה כתוצאה מהלחץ הברוטאלי שהפעילו עליו חבריו במפלגת העבודה, ובעיקר בתקים.

הם רוצים ממנו דבר אחד בלבד: שיזרים עשרות ומאות מיליוני שקלים לסוכת חברת העובדים המתמוטטת – "ליכור", לסולל-בונה, לקיבוצים, למושבים – ושלא ישכח גם את מצב הקופה של קופת-חולים.

פעם, בתחילת 1987, קרא פרס להזרמה שתיכנן או "צמיחה". עיקר הבעיה התבטאה אז בסולל-בונה. היום המשבר בחברת העובדים רחב הרבה יותר. מולו עמד אז יצחק מודעי, שלא איפשר לו להזרים, ושילם לבסוף בכסאו. אחרי-כך שמר נסים על הקופה, והתוצאה היתה שבשלוש השנים האחרונות אנו עומדים במצב בו הגרעון בתקציב הוא אפס או קרוב לאפס – מה שמאפשר שמירה על אינפלציה קבועה של פחות מ-20% לשנה.

פרס יודע שכלכלה איננה מדיניות חוץ וגם לא מדיניות ביטחון, את אלה קשה לכמת, קשה לקבוע אם היתה הצלחה אם לאו. בכלכלה מדברים המספרים. אפשר לדעת במהירות מי הצליח ומי נכשל.

נניח שפרס יבחר בדרך ההזרמה: כתוצאה מכך התקציב ייפרץ, המחירים יעלו, ואת שנת 1989 נסיים ב-40–50 אחוזי אינפלציה. ברור יהיה לכל ששר האוצר נכשל, ופרס יסיים את דרכו הפוליטית בביזיון.

לעומת זאת, אם ישכיל לקפוץ את ידו – וזה הרבה יותר קשה, וגם מנוגד לאופיו – ויתבע מחברת העובדים לבצע תוכניות הבראה חריפות, וכך גם מהקיבוצים, יש לו סיכוי מסוים להצליח.

על פרס לדעת שיש עוד הרבה מה לתקן, מה לייעל ומה לחסוך בכל המפעלים הנתונים בקשיים – וזה עוד לפני שבאים למשרד האוצר. כסף ציבורי הוא מצרך יקר מציאות, וכך צריך להתייחס אליו.

הסכם לעצמאות נאמיביה

הסכם על מתן עצמאות לנאמיביה, היא דרום מערב אפריקה, מביא לקצו עוד סיכסוך קולוניאלי הנמשך כבר 40 שנים. הסיבה העיקרית לסירובה של דרום-אפריקה לפנות אותה עד עצם היום הזה היתה חששה לאבד שטח חיץ ענקי שחשיבותו אסטרטגית. הוא שימש לבלימת חדירה של מרקסיסטים מאנגולה המרקסיסטית, שנתמכת בכ-55,000 חיילים קובניים.

ממשלת אנגולה איבדה, במשך השנים, מלהטה המרקסיסטי, הן בשל הבעיות הכלכליות והן בשל חוסר יכולתה להניע את המחתרת הפרו-מערבית "אוניטה", הנתמכת על-ידי דרא"פ וארה"ב. ההסכם המשולש החדש, שהושג הישג לדיפלומטיה האמריקאית, קובע פינוי דרום אנגולה מקובנים, ואת עוד בטרם עריכת הבחירות לקראת עצמאותה של נאמיביה, ואת הוצאת אחרון החיילים הקובנים תוך שנתיים ורבע מחתימת ההסכם.

אם כולם יעמדו בהבטחות ובלוח הזמנים, תקום, איפוא, עוד מדינה עצמאית שחורה בדרומה של יבשת אפריקה. עוצמתה הצבאית של דרא"פ נשמרת ברקע, בעוד היא עוברת לאסטרטגיה של הידברות עם שכנותיה שבבסיסה עוצמתה הכלכלית.

הדו"ח לסל וחסל

מאת שלמה להט

לפני ימים מספר פנה אלי חיים הנדרוקר ב"מכתב גלוי" ("הארץ" 12.12) בנושא דו"חות החניה. מותר לחשוב כמוהו, שמדיניות הקנסות של מדינת ישראל והעיריה פסולה, כשם שמותר לחשוב, כרבים אחרים, שהיא נכונה וצודקת. אך טענות כמו "אנשיך סופרים את הכסף ומגלגלים עיניהם לשמים" מעידות רק על רשת סיעוניו של הכותב.

החברה הישראלית מתנהגת על-פי נורמות של זלזול מתמיד בחוק ובסדר, בפרט בתחומים מסוימים. כפי שבימי הפלמ"ח לא נחשבה סחיבת תרנגולות מהלול לצורכי קומזיץ לגניבה (ונולדה לה גם "הבדיקה": ולות המזון בחדר האוכל), כך סיגל לעצמו הנהג הישראלי את הרגל לצפצף על סדרי החניה בעיר (וגם כאן נולדה הבדיקה: מצוקת החניה, כביכול, יצרה מצב של אין ברירה, אף שיש מקום בחניונים). בתל-אביב חונו מכוניות על גגים ומדשאות, במקומות שמורים לנכים, בתחנות אוטובוס ועוד. ולא זאת בלבד: אנשים קרעו בבוז את דו"חות החניה לעיני פקחים. רק 10%-15% ממקבלי הדו"חות – "זה פראיירים" – פרעו אותם.

כביעה לקורעי דו"חות התניה רק תחזק נורמות של זלזול בחוק

בעיני מצב זה אינו נסבל, משני טעמים. ראשית – הצורך והמחוייבות לקיים סדרי חניה בעיר. את בעיית החניה בעיר לא יצרה העירייה, ואין בידה אפשרות להקים מערכת הסעה המונית שהיא הדרך היחידה לפתרון – כפי שיש בניו-יורק, לונדון ופאריס. אך כשהבעיה כבר קיימת, חייבים לעסוק בה. ללא חניה מוסדרת אין תנועה זורמת, ותל-אביב היתה נחנקת. אגב, תל-אביב, על מאות אלפי הרכב שבה, נקייה היום מפקקי תנועה במרכז העיר. הפקקים קיימים רק בכניסות וביציאות ממנה – הכל הודות למדיניות חניה נכונה, לרבות הפעלת סנדלי דנוור. אולי, כסיפור הצאת העין מהצירן, אנשים אינם חשים בכך, אך זו משום עובדה.

הטעם השני, העקרוני, הוא שמירת החוק כערך בפני עצמו. כל אלה שקרעו את דו"חות החניה השליכו אותם לסל, "יודעי" שאין חוק. ומה המשמעות? – חוק נוצר למען החלשים כדי להגן עליהם מפני החזקים והעבריינים. החוק נועד במקרה זה להגן על תושבי תל-אביב, שבעים תחת פלישה של מאות אלפי כלי רכב לרחובות המגורים שלהם ולמקומות החניה שלהם ליד ביתם.

אנשים אלה אינם זועקים בעיתונות ומול מצלמות הטלוויזיה. הם מעידים על השיפור באיכות חייהם בכך שהם חוזרים לגור בעיר, ובכך שהם מבקשים – כן מבקשים – מהעירייה ומצוי אישית להפעיל סנדלי דנוור בשכונתם. למען ה"חלשים" הללו יש לשמור על החוק ועל שלטון החוק, למענם – ולא רק למען העיקרון.

ולעניין אותם נהגים שהיום מבכים קשה עקב זלזולם בחוק. מי הם אלה שקיבלו "כפל קנס"? רק אותם שלא שילמו בזמן. רק אותם שהתעלמו מההודעה שנשלחה (הנכרי ההוכחות) בדואר רשום. האם חושב כותב המכתב שיש לתת להם פרס? האם יש לוותר להם לאחר שירקו בפרצוף החוק, ובעצם בפרצוף כולנו? ומה יאמר מי ששילם בזמן? נורמה יפה מוצעת לנו – פרס למזלזל בחוק, בשם החסד. אין דרך בדוקה מזו להרוס את בסיס החוק במדינה, בסיס שנמצא בראשית תהליך בנייתו.

בהערה אגב אומר, שכפל הקנס לא בא לפצות כלכלית על ימי האינפלציה; זה הליך ענישה למי שזלזלו בחוק, בידיעה, ולא שילמו בזמן.

במכתבה נאמר דבר שקר – "לא הפעלת את התקנה בדבר עיכוב רשיונות נהיגה כי הקנסות היו מגוחכים..." הטענה אינה אמת: הפעלתי את עיכוב הרשיון גם בשנים שעברו. להפעלת סנקציה זו אין כל קשר ל"הכנסות" אלא רק לחוק.

עוד נטען נגדי, כי מדיניות הקנסות מקורה בתאוות בצע פשוטה ("אנשיך סופרים את שטרות הכסף"). הנני מתוודה על הפסד נקי של כ-2.5 מיליוני ש"ח לשנה – סכום שהיה פותר הרבה מבעיות העיר. זה הפסד שגרמנו לו במו-ידינו בהצבת סנדלי המכוניות החונות על המדרכות, עבירה הכרוכה בקנס הכבד ביותר – 150 ש"ח. קודם ביצוע הסנדול, נרשמו בממוצע 24,000 דו"חות מסוג זה מדי חודש. כיום, ההרתעה שבסנדול הפחיתה את מספרם ל-7,000 לחודש, והפחיתה כמובן את ה"הכנסות".

עיני אינן נשואות לעונשים הדרקוניים, כדוגמת יקוב הדין את ההר, וגם לא להכנסות כספיות. לכן ביקשתי באחרונה ייעוץ משפטי, אם יש דרך להמיר חלק נכבד מהקנסות הכבדים שכבר ניתנו על שנים עברו בקנסות על תנאי, גם אם הצעה זו מחייבת חקיקה מתאימה בכנסת.

"אתה", אומר הנדרוקר במכתבו, "יכול לקנות את עולמך אם תכריז על חנינה מלאה או חלקית לאותם עבריינים קטנים". הדימוי ברור. מתקרבות הבחירות לעירייה. המבקשים יהיו אסירי תודה ויתנו לך ביטוי בהצבעתם. בכל הכבוד, אני דוחה עצה זו על הסף. מעולם לא בניתי ולא אבנה את כוחי בתמיכה בבחורי-בחירות, קל וחומר שלא אעשה זאת על חשבון שמירת החוק והסדר. ניצחון בבחירות איננו בעיני מטרה לעצמה. יש טעם לזכות באמון הציבור ולמלא תפקיד ציבורי רק כדי לבצע דברים שאדם מאמין בהם. אני מאמין שרוב המשפיע של הציבור בתל-אביב-יפו (והוא כולל רבים מ"נפגעי" הקנסות) רוצה בשמירת החוק והסדר יותר מאשר בהנאה מהפקרות. רק בדרך זו אני רוצה לקנות את עולמי.

נחמות קטנות, עזים בחוץ

ניגון ערב לאוזן נשמע עכשיו מפי מאוכזבי הממשלה החדשה. עוד שתיים-שלוש בגידות כאלה של הליכוד, והוא יהיה מפלגת-המרכז הבלתי מנוצחת של העשור הבא

מאת גדעון סאמט

נגמר שלב הסיטונות נגד הרכב הממשלה הרחבה, ולפני שמתחיל שלב החקירה הגולבת על ביצועיה, או מחדליה, יש מקום לומר דברים אחדים על נחמות קטנות שהיו לנו, למרות הכל, כאשר סוכמו תנאי הקמתה.

לתהליך ההרכבה הוכנסו עזים לא-מעטות. בדיוק היו כל המפלגות הדתיות עם מטען התביעות שלהן. היה שם רחבעם זאבי לפחות מצד דרישותיו הגלעטות: שר משטרה, אחריות על השב"כ בשטחים והדייען מס-הכנסה פלוס זירוח-מכון לישיבה של בנו, היתה מפיתתו המתמודת של אריאל שרון, והיו 40 התגולות. חלק מהעזים הללו פונו. בכל שתראה עדיין דוחה, מתלווה אליו הצליל הנעים-לאוזן של קובלנות המאוכזבים למיניהם נוכח הפינוי.

הממשלה שבדרך היא יצור פגום מאוד ואיכות חייו מוטלת לכן בספק גדול, שגם הוא נתמה בפני עצמה. אבל בראש רשימת ההערות בשלב סיכומי-הביניים אפשר, ברוגה לי, להציב דבר-שבח כלשהו לראש הממשלה. יצחק שמיר ניתוח את המו"מ בשרון רב, בקור-רוח, מתוך מה שנראה כהתחשבות מעורזת-כבוד גם באינטרסים ממלכתיים. הוא החזיק את קלפיו צמודים לחזה, אף היה ברור עד כמה הציקו לו הגנבים הקשים של הצ"ל בממשלה שתיאנק תחת הכתיב חרדי מחוקקלנות מרי ובחירתם הבולטת מדי של שודינה כמו שרון ופיגורות דוגמת זאבי.

וכך נשמע עכשיו הניגון הערב מפי ראשי מפלגות דתיות החשים עצמם נבגדים, כלומר מאוכזבים על שאינטרסים של הרוב לא נעקרו במידה מספקת על מזבח המיקוח הקואליציוני. אין שינוי חוק השבת, אין ראשות ועדת הכספים, יש מאות מיליונים פחות בחשבון העובר-ולא-שב של החרדים. התחייה אינה מרוצה, זאבי הושלך לאבים.

מעניינת במיוחד קובלנת שרון. האיש שהבטחות אצלו שוות בקליפת-השום מאז ומעולם, טוען אתמול, כי תנועה פוליטית אינה יכולה להצטייד במערות-הבטחות וגייס לצורך העניין נימוקים מוסריים. מתוך מפלגתו הודלפו אתמול דברי שמיר, כי "יהיו בעיות בצבא אם תיק הביטחון יהיה בידי הליכוד". על כך אמר שרון, כמנהג נושה, שאם בתקופת בן-גוריון קצין צבא היה מביע את דעתו על הרכב הממשלה, "היו מסלקים אותו מהצבא תוך רגע".

תראו מי שמדבר. וכי לא היה זה בן-גוריון ששאל את סא"ל שרון לפני שלושים שנה האם נגמל מאמירת אי-אמת? ושרון היה, כמובן, מחלוצי הפוליטיזציה בצבא. אל הקרון של מפקד האוגדה שרון נוהרו, על-פי הזמנתו, נציגי העיתונות הבינלאומית ב-73' כדי לשמוע את דעותיו המסוכנות בנושאים פוליטיים. הוא היה זה שרצה או לשמור על מינויו הצבאי במקביל לכהונתו כחבר-כנסת. נגד שרון קמו קצינים בכירים והטיחו דברים קשים בכנס המפורסם של סגל הפיקוד הבכיר אחרי מלחמת לבנון. על שרון אמר ראש הממשלה בגין, שלפעמים ידע מתוך הפעולות שיום לפני מעשה ולפעמים רק אחריו. ובגין, שידע את תעודות אביו משרון, כתב עליו שהאיש הזה אינו ראוי לאמון. לשמוע ממנו עכשיו על הפגמים המוסריים במצב, רק כיוון שלא סופקו רצונו ותוכניותיו, זו אכן נחמה קטנה נוכח המצב הזה.

אבל בכך לא התמצה מולכו של שמיר. מנהיג הליכוד, שכלפיו משתמש בימים אלה המסורת שרון, בחוגים פנימיים, בביטויים המזולזלים המשפילים ביותר, ניצל את תהליך הרכבת הממשלה גם לראשית הדילוג על הדור הבא של מנהיגות חרות. הוא בחן את עצביו של דוד לוי, כיווץ את שרון ואת יצחק מודעי, ודחף למעלה את הדור הצעיר.

בתוך קבוצה חדשה זו עצמה עשה שמיר, באלגנטיות, סדר הראוי לתשומת-לב: משה קצב, דן מרידור, רוני מילוא, בני בגין הם "אין"; אהוד אולמרט, בנימין נתניהו ואחרים הם במידה רבה "אאוט", עד להודעה אחרת. במערך, לא מיותר להוסיף, נשארה על כנה הבוחרת העייפה עוד מימי גולדה, לרבות שני הכישלונות המיניסטריאליים יצחק נבון וחיים בר-לב, בעוד הצעירים שם נדחקו לאופוזיציה הפנימית. כבוא היום ישלם על כך המערך את המחיר.

כל אלה השגים לא-מעטים של שמיר בתנאי-לחץ, שצימצמו מאוד את מרווח התמרון הפוליטי. בנסיבות המסובכות של בחירות-תיקו ושל בלוק דתי אגרסיבי, המוצר הממשלתי שיוציא שמיר מתחת לידיו הוא, מבחינתו, המוצלח ביותר האפשרי. לא רק המערך, כדברי מאמר המערכת של "הארץ" אתמול, בגד בבוחריו. גם על הליכוד, שטען כי רק הוא יכול, אפשר לומר זאת. אבל עוד שתיים-שלוש בגידות כאלה והליכוד – אם לא יכשיל עצמו – יהיה מפלגת המרכז הבלתי-מנוצחת של העשור הבא.

*

הסוס הטרויאני של התחייה

איגוד העובדים הליברלים מקווה לזכות בפסקי-דין הצהרתי שימנע מקבוצה, שהתפלגה מהאיגוד והודיעה על הקמתה של סיעת התחייה, ייצוג בכל פורום הסתדרותי

מאת יהודית וינקלר

רשות השיפוט הארצית של ההסתדרות תכריע בימים אלה אם יש בוועד הפועל ובמועצת ההסתדרות נציגות מוסמכת של התחייה, אף שזו נכשלה בבחירות לוועידת ההסתדרות לפני ארבע שנים. היא צברה קרוב ל-20 אלף קולות: חסרו לה 85 קולות כדי לדלג מעל משוכת החסימה של 2 אחוזים. הדמה ההיסטוריה התורנית: הסוס הטרויאני של התחייה הוא שריד של אותם הליברלים שהחזו בשנות ה-60 את דאשהזון לתנועת החירות להיכנס להסתדרות ולזכות בלגיטימציה פוליטית וציבורית, שעה שסיסמתו של בן-גוריון "בלי חירות ובלי מק"י" עדיין שלטה בכיפה.

רשות השיפוט הארצית של ההסתדרות נדרשת עתה על-ידי איגוד העובדים הליברלים לתת פסק-דין הצהרתי, שימנע מקבוצה בראשותו של ד"ר ישראל אלינר, שהתפלגה מהאיגוד והודיעה על הקמתה של סיעת התחייה, ייצוג בוועד הפועל, במועצת ההסתדרות ובכל פורום הסתדרותי אחר. לא מדובר בייצוג בלבד, כי אם בעשרות ובמאות אלפי שקלים המוכנסים לסיעות בוועד הפועל מכספי המס הפוליטי – בדיוק גאה בהתחשב בכך שאיגוד העובדים הליברלים הוא סיעה ללא מפלגת אם, מין יצור פוליטי שחותו הלכה ההיסשסה, הוא מתמקד סביב אדם אחד, צבי רנר.

רנר נחשב במפלגה הליברלית אלוף השורדים – עסקן ואיש-כספים ממולח, מפלגה בתוך מפלגה. משכשלו ניסיונותיו לזכות לייצוג בכנסת, אף-על-פי שהוא מייצג לטענתו 20 אחוז בתוך המפלגה, הוא מיקד את עיקר פעילותו בתוך ההסתדרות. לפני כשנתיים יזם וביצע פילוג מתוך סיעת הליכוד בוועד הפועל. הנימוק הפורמלי היה במישור האידיאולוגי. רנר ודוברו באותה תקופה, ד"ר אלינר, הודיעו למזכ"ל ההסתדרות שהם עוזבים את הליכוד בהסתדרות משום שהם חלוקים על עמדתה של חירות, הרוצה בהפרדה בין איגוד מקצועי לחברת העובדים. המערך בוועד הפועל ראה בכך הישג, מתוך מגמה להחליש את האופוזיציה.

ככל שפרישת הליברלים מסיעת הליכוד פגעה בתרומתה של הסיעה בוועד הפועל, רבים גם נשמו לרווחה. נוכח היחסים העכורים בין ראש הסיעה ח"כ יעקב שמאי לליברלים. במכתב ליצחק שמיר כתב בספטמבר 86' ח"כ בני שליטא: "פורשי הליברלים מנוים כמה ישישים מתפלגים. עקב גילם המתקדם הולכים על מדיניות של אכול ושתה היום, ועכשיו הליכוד חייב להתאחד מיד כדי שיוכל להקיא מתוכו עשבים שוטים ומתבוללים אלה (...) האיחוד יביא הכרה (...) לסריתתם מהמערכת של גידולים סרטניים שהסבו מומן לגוש". בסיום המכתב פונה שליטא לשמיר להפעיל את השפעתו.

שמיר לא הפעיל את מלוא השפעתו, כשם שגם שרים דוגמת דוד לוי, מודעי ואחרים במפלגה הליברלית סמכו את ידם בצלות. בניגוד לעמדת חירות, הליברלים תמכו בהושטת סיוע ממשלתי לסולל בונה ולקופת-חולים והצביעו במליאת הוועד הפועל פעמים רבות עם המערך. אולם הפרידה מחירות עוררה בעיה חדשה: האם יעלה בידם לשרוד גם בבחירות לוועידת ההסתדרות ב-1989? על רקע חששות אלה, החלו גישושים להקמת שותפות פוליטית. רנר ואלינר נועדו עם פרופ' יובל נאמן מהתחייה. מכאן נפתח פרק הרגשה. אלינר גורס כי סיכום ההסכם עם התחייה עוכב לפרסום בשיתופו של רנר: רנר גורס כי בסך הכל היתה לו שיחה אחת עם פרופ' נאמן, וכי אלינר חתם על ההסכם בלי שהוסמך לכך, מאחורי גבו.

אלינר הודיע להסתדרות על הקמתה של סיעת התחייה בוועד הפועל, אולם כדי לזכות בכל ההטבות והזכויות המוקנות לסיעה עליו להוכיח שהוא מייצג לפחות 2 אחוזים במועצת ההסתדרות. נכון לעכשיו, אין בידו הרוב הדרוש. האם יתמודד רנר לבד בבחירות הבאות להסתדרות? ספק רב. ב-82' נערכו בחירות פנימיות באיגוד העובדים הליברלים ובפועל הצביעו 12 אלף איש. הוא בוודאי לא ימשוך קולות בבחירות בשנה הבאה, מה גם שאיגוד העובדים הליברלים יתקשה להציג הישגים של ממש. הוא מוסיף לקיים סניפים ופעילות מבוזה של איגרציה – הנפסגע המחולים לקופתו.

"כל אחד רוצה להתקיים. מקווה אנחנו יכולים ואנחנו לא", אומר השר בע רנר. עתה הוא נמצא בעמדת המתנה, על-מנת לבדוק אפשרויות חדשות לחזור לסיעת הליכוד, במסגרת הסדר שיעגן את מעמדו מול אנשי חירות. אולם אליה וקוץ בה: אם אכן רנר טוען לייצוג של 20 אחוזים במפלגה הליברלית, קרוב לוודאי שאנשי חירות בהסתדרות יעמדו על כך שגם בהסתדרות ייצוגו יעמוד באותו יחס, ולא 36%, מבוזה של הסיעה, כפי שהיה ערב הפילוג ובעקבותיו.

מדהים הוא שקבוצה שולית נהנית כיום מ-8.5% של כספי המס הפוליטי. אילו עמדו למבחן הקלפי, היו צריכים לזכות ביותר מ-100 אלף קולות, בתנאי ששיעור ההצבעה לוועידת ההסתדרות היה מלא, או כ-50 אלף קולות בשיעור הצבעה של כ-50%.

במישור הרעיוני, לד"ר אלינר ולתומכיו אין כל בעיה מצפונית בהצטרפותם לתנועת התחייה. הוא דוגל בא"י השלמה ונמנה עם פעילי גוש אמונים. עם זאת, הוא עובד במכון לחקר תנועת העבודה על שם לבון ועמד בראש המדרשה הליברלית, עד לפיטוריו בעקבות השתלטות קבוצת שמיר על המדרשה. הוא נמנה עם תומכיו של מודעי ומתכוון להמשיך בפעילותו במפלגה הליברלית.

נציגות ללא מדינה

מאת שמעון תמיר

קבלתה העקרונית של 242 יוצרת "עסקת חבילה", שבאמצעותה מקווה אש"ף להשיג הכרה בו כנציג עם

נאומו של ערפאת בז'נבה בא בעקבות הכרזה על מדינה פלשתינית ב-15.11.88 באלג'יר, הכרזה שבה כרך את הכרתו בכל החלטות האו"ם, החל מהחלטת החלוקה 181 משנת 1947 וכלה בהחלטות 242 ו-338 ואלה שאחריהן. בעצם ההכרה בתוכנית החלוקה, 40 שנים לאחר קבלתה באו"ם, ובהחלטה 242, שבגינה התפלק אש"ף מהסכם ערפאת-חוסיין מפברואר 85', יש לראות הכרה בישראל – ולו בעקיפין.

נשאלת השאלה: מהן אותן "החלטות אחרות" שאש"ף כורך בנשימה אחת עם ההחלטות 181 ו-242, ושעליהן הוא מבסס את עיקר טענתו כי ההכרזה על המדינה הפלשתינית מעוגנת בספר החלטות האו"ם?

במעמדם הבינלאומי של הפלשתינאים כפליטים בין השנים 1947–1967, חל מפנה משמעותי שניכר בהחלטות עצרת האו"ם בשנים 1967–1987. כבר בהחלטות 2535 מדצמבר 69' ו-2672 מאוקטובר 70', הם מוכרים לראשונה כעם. כביטוי לכך מקבל אש"ף מעמד של "משקיף קבוע" באו"ם, כנציגו של העם הפלשתיני. הלגיטימציה שלו מתחזקת, בין השאר, על החלטת העצרת 3237. ואילו בהחלטה 3389 מדצמבר 73' כבר מדברים על זכותו של העם הפלשתיני להגדרה עצמית, כחלק בלתי נפרד משלום צודק ובר-קיימא במזרח התיכון.

יתרה מזו, הן בהצהרותו של ערפאת בוועידת אלג'יר והן בנאומו בז'נבה הוא חזר והדגיש כי המאבק המזוין נגד ישראל יימשך כל עוד ישראל תתנגד למדינה הפלשתינית. לדבריו, הסתמך על ההחלטה 3226 מנובמבר 74', התומכת במאבק מזוין בדרך לשחרור לאומי. אבל ערפאת התעלם ביודעין מסעיפים מרכזיים שנכללו בהחלטה, האוסרים מפורשות פגיעה בגבולות המדינות שלצד המדינה הפלשתינית ובאחדותן, ומדגישים כי גבולותיה הסופיים, דהיינו, יוכרו לכשתקום רק בהסכמת כל המדינות הגובלות עמה – קרי גם בהסכמתה של מדינת ישראל. בכך ביטל עוקצה של ההחלטה שעליה הסתמכו ערפאת ואש"ף בנוגע למשמעו של המאבק המזוין.

באשר להחלטה 242, שהסכם קמפ-דייוויד מ-1978 מאמץ אותה, היא מזכירה את הפלשתינאים כפליטים, לא כעם, שיש למצוא להם הסדר קבע במסגרת של שלום בין ישראל לשכנותיה. כיצד איפוא ניתן ליישב את הסתירה בין פירושו של אש"ף ל-242, שלפיו הוא נציגו של עם, לבין תוכנה המפורש של ההחלטה בכתובים. במסגרת הוועידה הבינלאומית שלה מטיף ערפאת, יתגבו חמש החברות הקבועות במועצת הביטחון בגרייה זו של ייצוג פלשתיני, כשרעה סותרת דעה שלא לדבר על שאלת מעמדה הסופי של ירושלים, שאש"ף כבר הכריז על חלקה המזרחי לבירתו.

על רקע זה יש להבין את קבלתה העקרונית של החלטה 242, כדי לשלב את ההכרזה על מדינה פלשתינית כחלק אינטגרלי מאותן החלטות האו"ם המקבלות את הפלשתינאים כעם. קבלתה של 242 יוצרת "עסקת חבילה", שבאמצעותה מקווה אש"ף להשיג הכרה בו כנציג עם. בדרך מתוחכמת זו מנסה אש"ף כי הוא מייצג מדינה עם, השואב את הלגיטימיות שלו מהחלטות האו"ם, בדומה לישראל. להשקף טיעוניו הוא גם מצביע על ההכרה מצד מועצת הפרלמנט האירופי המשותף, בהחלטת ונציה מיוני 80'; מצד הוועידה האיסלאמית, שנערכה בכווית בינואר 87'; ועל תמיכתן הבלתי-מסויגת של מדינות העולם השלישי והקומוניסטי.

ירושלים – אבן הנגף

נניח שהצדדים יצליחו להתגבר על מכשול הייצוג הפלשתיני ועל בעיית עתיד השטחים; גם אז יישאר עדיין המכשול המרכזי – ירושלים. המעמד המיוחד שנקבע לה בהחלטות האו"ם, מעמד תחת שלטון בינלאומי במסגרת CORPUS SEPARATUM, בהתאם להחלטת החלוקה 181; הצהרתה כי ישראל כבר קבעה בה את בירתה; ואיחוד העיר על שני חלקיה לאחר מלחמת 67' – אלה הגורמים שהופכים את ירושלים לסלע המחלוקת העיקרי והמסובך. כרוע, לא האו"ם ולא מדינות העולם הכירו עד כה בריבונות הישראלית על ירושלים, אך בוודאי לא הכירו בירושלים המזרחית כבירתה של המדינה הפלשתינית. האו"ם חזר ודחה את איחוד ירושלים תחת הדגל הישראלי.

המשמעותית מכל החלטות האו"ם היא החלטה 476 של מועצת הביטחון מאוגוסט 80', האומרת מפורשות: "כל הצעדים שננקטו לשינוי מעמדה המיוחד של ירושלים – בטלים ומבוטלים". תמורה שבעתיים החלטה 465, שבה מועצת הביטחון, ללא התנגדותה של ארה"ב, חוזרת ומדגישה כי לגבי ירושלים קיים קונסנסוס בינלאומי שאסור לישראל להתעלם ממנו בכל משא ומתן עתידי על השלום באזור. אגב, מומחים רבים מתחום המשפט הבינלאומי חולקים על החלטות האו"ם בכל הקשור לסטטוס הנפרד הניתן לירושלים. לדעתם הוא איבד את משמעותו לאחר שהערבים דחו את תוכנית החלוקה, וישראל מילאה את החלל המדיני והצבאי שנוצר עם יציאת הבריטים ופלישת צבאות ערב ב-48'.

נקודת אור היא, אולי, הפיכת ירושלים למעין אקסטריטוריה, במסגרת העיר המאוחדת. הדבר מתנה בכוונות מצד ישראל לוותר על חלק מריבונותה בירושלים, ברוח החלטת האו"ם 186 ממאי 48'. החלטה זו מדברת על מירב אוטונומיה מעשית ליהודים ולערבים, שמירה על המקומות המקודשים וגישה חופשית אליהם, לרבות חופש דתי לכל – כל זאת ללא פיקוח של נציב או"ם.

התמיכה הנרחבת שבה התקבל ערפאת בז'נבה זיכתה את אש"ף באהדה עולמית של אמצעי התקשורת והביאה אותו ליעד הנכסף, הכרה והדיאלוג מצד ארה"ב. מדיניות ה"לאווים" והקיפאון שבהם נתונה ישראל אילצה את ארה"ב לצאת מן הבידוד העולמי בנושא הפלשתיני, שפגע לא מעט ביוקרתה הבינלאומית. במצב זה צריכה ישראל להשתלב מיד במערך המדיני החדש של ארה"ב. עליה להתבסס על מירב קונסנסוס לאומי, שגם ארה"ב יכולה להתקבל בעולם החופשי ואף יאמצוהו. ישראל צריכה לעמוד על התנגדותה למדינה הפלשתינית, לרבות בשטחים ובישראל; על מעמד ירושלים כעיר אחת מאוחדת; על גבולות אמינים ובטוחים שאינם יכולים להיות גבולות 67'. החשוב מכל – יש למנוע מארה"ב לתת יד לשינוי מעמדו של אש"ף במוסדות האו"ם, ממשקיף למדינה. שינוי זה ירוקן מתוכן את ההחלטות 242 ו-338, וכן החלטות אחרות, וישים בפני ישראל מכשול חמור בבואה להשתלב בכל מהלך מדיני עתידי לפתרון הסכסוך הישראלי-ערבי.

סטירת לחי לרמטכ"ל

מאת ראובן פדהצור

כמי שנתן ידו ל"קיפאון המבצעי" בשורות הצבא, אמור שר הביטחון להיות אחרון המופתעים

מעניין אילו פרטים צריך היה שר הביטחון לשמוע בתחקיר שערך צה"ל לאחר הפשיטה בנועימה, על-מנת שיצטער על הגיבוי המקצועי שהעניק מראש לחיילים שנבחרו לבצע את פשיטת העומק הראשונה של צה"ל אחרי שש שנים. "לו ידעתי שכך תתפתח הפעולה בלבנון", אמר ביום ראשון בישיבת ועדת החוץ-והביטחון, "לא הייתי מאשר אותה".

מעבר להיותה חסרת תקדים במסורת הארוכה של מערכת היחסים הסבוכה שבין שרי הביטחון וצה"ל, נראית התבטאותו של רבין כמעידה על אכזבתו העמוקה. הבטיחו לו מבצע "חלק" ואלגנטי, והנה, כמעט סיבכו אותו בתקרית בינלאומית, בנפילתם האפשרית של ארבעה חיילים בשבי המחבלים ובמבצע חילוץ דרמטי המסוכן מאין כמוהו, שרק בדרך נס הסתיים בכי-טוב.

דבריו של רבין בפני פורום שדליפת המידע ממנו היותה לשם דבר, מהווים פגיעה ישירה ובוטה ברמטכ"ל. שהרי, מדבריו של רבין משתמע שמתכנניו של המבצע טעו כשלא העריכו את ההתפתחויות וההסתברויות האפשריות שמזמנת פשיטה כה מסובכת, במרחק כה רב מהגבול, ובקרבה כה גדולה ליחידות של הצבא הסורי.

במסדרונות המטה הכללי התקבלה התבטאותו של שר הביטחון בהפתעה ובתסכול. זו היתה מכה אכזרית מתחת לחגורה, אמרו קצינים בכירים. היו תקלות במבצע, אמרו, ואפילו לא בעימות, אך שר הביטחון אמור גם להעניק גיבוי לחיילים שיצאו לעומק השטח הלבנוני וסיכנו את חייהם, גם אם ההשתלשלויות היו כפי שהיו. הנה עורר הרושם, כי שר הביטחון ניסה ברהבו בפני הח"כים, לרצות כמה כותבי טורים, שביקרו בעיתונים ספי השר ברע את הפעולה בנועימה.

בפועל, לא ברור בדיוק על מה מלין שר הביטחון. במהלך התקופה בה עמדו לדיון שתי אסכולות מנוגדות במטה-הכללי, השלים השר רבין עם הגישה הפסיבית שנקט צה"ל. בשלוש השנים שחלפו מאז נסוג צה"ל מלבנון, לא בלט השר רבין דווקא כמי שיזם בחינה ביקורתית רצופה של מדיניות הביטחון הפסיבית בגבול הצפון. כרמטכ"ל לשעבר, ער בוודאי יצחק רבין לקשר שבין רמת הביצוע שמגלים חיילים בפעילות מבצעית לבין ניסיונם המעשי בתחום זה. כמי שנתן ידו ל"קיפאון המבצעי" בשורות הצבא, אמור שר הביטחון להיות אחרון המופתעים.

להערכתי, הטעות הבסיסית, לה היה השר רבין שותף מלא, נעשתה בבחירת יעד הפשיטה. השינוי בתפיסה המבצעית, שגרם מעבר ליוזמה התקפית, חייב היה להיות הדרגתי. לאחר תקופה כה ארוכה של קיפאון מבצעי מן הדין היה לבחור יעד מסובך פחות, המעמיד רמת אתגרים נמוכה מזו שהעמידה מפקדת ג'יבריל בנועימה. היעד שנבחר היה אולי שאפתני מדי, ולא תאם את המערכת שלא פעלה בתנאי אמת תקופה כה ממושכת.

כמעט טעות אסטרטגית

בחירת יעד-פעולה הקרוב כל-כך לאזור הפריסה של יחידות הצבא הסורי היתה טעות טקטית, שתוצאותיה עלולות היו לגלוש גם לרמה האסטרטגית. לא שמפקדות מחבלים השוכנות בקירבת כוחות צבא סוריים אמורות ליהנות מחסינות בפני פגיעה של צה"ל, אך בפעולה ראשונה מסוגה, המתקיימת לאחר הפסקה כה ארוכה, ניתן לבחור יעד מרוחק מיחידות של הצבא הסורי. כך, במקרה שהעניינים לא יעלו יפה, לא ייאלצו מפקדי המבצע להכניס אלמנט נוסף בשיקוליהם – את החשש מהתנגשות מזוינת עם הצבא הסורי.

אלמנט הקרבה לצבא הסורי אכן השפיע בסופו של דבר על שיקולי הרמטכ"ל והקטין את דרגות חופש הפעולה כאשר חל שיבוש במהלך המבצע. על-פי עדותו של דן שומרון עצמו, החשש מהתנגשות באוויר עם מטוסים סוריים הוא שהניע אותו להורות על פינוי הכוח של צה"ל עוד בטרם נמצאו ארבעת החיילים שנותקו ממנו.

על חלקם הגדול של הפרטים המבצעיים לא ניתן לעמוד, בשל מגבלות הצנזורה. אולם אופי ההתפתחויות במהלך הפעולה, במג"שנרג, הכוח שנותק הם שהעלו את חמתו של שר הביטחון והובילו להתבטאותו הבוטה.

הטיעון, לפיו הסיבה לשיבושים בפעילות הכוח שפעל בפיקודו של סא"ל מיטל ז"ל מקורה בכך שנהרג, יכול, להערכתי, להתקבל רק כתירוץ. צבא אינו מבסס את פעילותו המבצעית על יחידות שפעילותן משתבשת רק משום שמפקדן נפגע.

וכאשר לכוח שנותק – מי שירה טיל, וגרם לפגיעה באנטנה של מכשיר הקשר שלו עצמו, לוקה, להערכתי, ברמת ביצוע המחייבת בדיקה.

בישיבת ועדת החוץ והביטחון השר תבע יצחק רבין בכך ש"הצורה שבה אנשים ניתחו וביקרו את מה שלא הושג – גם בשהיה באחריותם ובידיה – היא תעודת-כבוד לצבא". על כך ניתן לומר רק שהפעולה בנועימה היתה גם, ובעיקר, באחריותו של שר הביטחון, ואין הוא רשאי להתנכר לאחריות זו ולהטיל דופי רק ברמטכ"ל ובחייליו.

עד שתתחלף הספרה הימנית
יוסיק MV/40000 לבצע
54 מיליון פעולות...

■ המחשב החדש של DATA GENERAL מבצע 54 מיליון פעולות בשניה, יותר מכל סופר-מיני מחשב אחר.
■ MV/40000 של DATA GENERAL הוא בעל שרידות מקסימלית: כל אמצעי החומרה מגובים גיבוי מלא ע"י מערכות כפולות. אין השבתה ואין נפילות!
■ טכנולוגית ECL מתקדמת: שני מגנוני קלס/פלס.
■ תמיכה במרחב זכרון ראשי בגודל 1GB.
■ תאימות מלאה לכל התוכנות של משפחת מחשבי MV ושמירה על ההשקעה ללקוחות "מודולריים".
■ התקנה, אחזקה ושרות של מומחי תים – הנציגים הבלעדיים של DATA GENERAL בארץ.

MV/40000
הוכחה בשניה

תים team
תים מחשבים ומערכות בע"מ
האורנים 1, גבעת שמואל 51905.
טל. 03-340962, פקס. 03-343917.
סניף חיפה – טל. 04-338205.

Data General

مكبرا من الأصل

هكذا من الأصل

שולה אוצרות מהים

מאת יהודית קנולר

אחת לכמה חודשים יוצאת ד"ר בלה גליל לים בלוויית צוות של זאביים ותיקים ודייגים ודוגמת בעזרת ציוד כבד את היצורים החיים על הקרקעית הבוצית של הים התיכון

כאשר ד"ר בלה גליל מספרת על השלל שהעלתה מהים, במסע המחקר המתוך שערכה לפני חודש על גבי ה"שקמונה" – ספינת המחקר של החברה לחקר הימים והאגמים – קשה שלא להסחף עמה יחד. סרטן הוא סרטן, אבל לא בשבילה. היא מצאה באזור ארבעה סוגי סרטנים וחמישה סוגי דגים חדשים. גליל, חוקרת בכירה במכון לשמירת הטבע, בפקולטה למדעי החיים באוניברסיטת תל־אביב, חוקרת עתה את החיים בים העמוק, יחד עם צוות מדעי של חקר הימים והאגמים, בראשותו של ד"ר מיכאל קרום.

הממצא הנדיר ביותר של המסע הזה היה דג דמוי־נחש, לסתותיו נשלפות, הוא בעל שיניים גדולות, מגדיל ראש ומפער פיו רחב מרוחב גופו. הודות לכל התכונות הללו הוא מסוגל לטרוף יצורים גדולים ממנו פי כמה. ד"ר גליל מראה את תמונתו ושואלת: "מה דעתך על המפלצת?" אחר־כך היא מגלה כי גודלו כגודל אצבע. היצורים החיים בעומק הם קטנים. זה עולם חשוך, דומם, עם מעט מזון ולחץ של 150 אטמוספרות.

יש כמה מאפיינים לים התיכון, היא מספרת: הטמפרטורה הגבוהה יחסית בעומק, היותו כעין אגם סגור הנפתח לאוקיינוס האטלנטי רק במיצר גיברלטר, ועבדה – הוא התייבש כליל והיה שוב לים לפני 5 מיליוני שנה. דהיינו, יודעים את תאריך היווצרותו. הנתונים הללו הופכים את הים התיכון למוקד משיכה לחוקרים, שכן בגלל ייחודו אפשר לעקוב בו אחר התפתחותם של יצורים למינים חדשים.

עולים חדשים מהאוקיינוס ההודי

תהליך חדש יחסית הנחקר הוא המעבר של יצורים מים סוף, דרך תעלת סואץ, לאזורנו. מבחינה מדעית, מעניין לעקוב אחרי הגירת מינים מאזור זואוגיאוגרפי אחד: האוקיינוס ההודי־השקט, לאזור זואוגיאוגרפי אחר: ים תיכון־אטלנטי. הדבר מעלה שאלות של תחרות בין המינים, דחיקה תחרותית והשתלבות. כך, למשל, 20% מהמינים הידועים של הסרטנים בחוף הים־תיכוני הם "עולים חדשים" מאזור האוקיינוס ההודי־השקט.

אחת לכמה חודשים יוצאת ד"ר גליל לים, לשלושה־ארבעה ימים. אז היא מפעילה ציוד כבד: רשת ענק המחוברת לקורה עם מפתח של 2.5 מטרים. הרשת מורדת למים ודוגמת את היצורים החיים על הקרקעית הבוצית, כמו דגים וסרטנים. מתפר־קופסה במשקל 2.5 טונות מעלה את היצורים החיים בתוך המצע, בעומק של 10 ס"מ, כמו תולעים ורכיכות. לפעמים אומרים אנשי הצוות, זאבי־ים ותיקים ודייגים מנוסים, במהלך יום העבודה המייגע: "אולי פשוט תצאי לנמל ותקני ארגז דגים?" אבל הדברים נאמרים ברוח טובה. הרבה יש לזקוף לזכות הדרך שבה מנהל את הספינה הקפטן, הבוס האמיתי של המסע, אבנר ברקן. היחסים עם הצוות, בניגוד למקובל באוניות מסוג זה בחו"ל, אינם פורמליים. הצוות כולל מכונאי, חשמלאי, אלקטרונאי. אלברט המכונאי הוא גם טבח הספינה. להפלגות ארוכות יוצאת גם חנה ברנר, הגרפיקאית של המכון לחקר ימים ואגמים, ואז היא משמשת טבחית וחובשת בהתנדבות.

החיים על הספינה מתחילים ב־6:30 בבוקר ויום העבודה מסתיים ב־12 בלילה, כאשר כולם נופלים על דרגשיהם. במשך היום מעלים החוקרים את המכשירים, מויינים מצד לצד כיים כבדים, מתרוצצים בבגדים מרובבים בבוץ וידיים ספוגות באלכוהול ובפורמאלין. למרות הקושי הפיסי והמתח שבעבודה בספינה, זה החלק המהנה ביותר בעבודת המחקר, אומרת גליל, שכן אז "מגלים את אמריקה". אחר־כך עובדים בחקר הממצאים שנתיים נוספות במעבדה.

עבודת החוקר היא עבודה אינדיווידואליסטית מטבעה, מסבירה ד"ר גליל, ולכן יש פיצוי בעבודת הצוות שעל הספינה. המפגש בין האנשים בתנאי צפיפות משרה אווירת קרבה, ויש גם רגעי התרגשות, בעת ההמתנה בין שלב אחד בעבודה למשנהו, המנוצלים לשמיעת סיפורי דיג תוך קילוף קלמנטינות בצוותא.

לים לא היתה ברירה

אמונות טפלות הקשורות לים אינן מקובלות אצל הדייג הישראלי, אך אמונה אחת מושרשת: הים אינו אוהב נשים. בתחילה גם טרחו לומר זאת לד"ר גליל. אכן, בפעמים הראשונות הים סער. אחר־כך, כנראה, התרגל לנוכחותה: ובעצם לא היתה לו ברירה. כאשר בלה גליל היתה בכיתה ב' ושאלו אותה מה תהיה לכשתגדל, אמרה שהיא רוצה להיות פיראט. אבל האב יוסף גורדשטיין, שכבר הסכין לתחביבים יוצאי־הדופן של בתו, שגידלה קיפודים בארגז הנעליים, קרפדות בגרבי המתנה שלו, ינשוף על המקרר ונחש בפינת המטבח, התייחס גם לחלום זה בסובלנות. בכיתה ח', חבר לספסל הלימודים התקבל לבית־הספר לקציני ים בעכו. בלה קינאה בו מאוד כשגילתה כי לא תוכל ללכת בעקבותיו, שכן לא קיבלו לבית"ס בנות. יצר ההרפתקנות נותב לאוניברסיטה ולצלילה. פרופ' חנן לוינסון המנוח הוא שכיוון את הסטודנטית לביולוגיה לחקר הימים. כיום, היא אומרת בחיוך, נסגר המעגל. אמנם היא לא נעשתה פיראטית, אך היא מאוד קרובה: היא יכולה להתבונן במעשיה בסיפוק ולומר שהיא שולה מהים אוצרות.

לפני שנתיים השתתפה במשלחת בינלאומית, על ספינת המחקר החדישה ביותר של הממשלה הגרמנית, ה"מטיאור", יחד עם ד"ר פול ואלין מהמכון לחקר ימים ואגמים. השניים הוזמנו כמדענים אורחים מישראל, והתקבלה הצעתם לעשות בארץ את סיכומי אותו מסע. יום עיון לסיכום הישגי המסע נערך באוקטובר השנה, ואז עלתה בלה גליל לכותרות כאשר טענה כי אם לא נמנע את זיהומו של הים, הנזקים יהיו בלתי־הפיכים ותיגרם הפרה גסה של האיזון הביולוגי, שאת תוצאותיה קשה לצפות. החשש הוא, בין השאר, כי הזיהום יוחזר לאדם דרך שרשרת המזון.

משום שאגן הים התיכון הוא רדוד וסגור יחסית, והמים בו מתחלפים רק במשך 80־100 שנה, ומסכנים ארצות מתועשות רבות, יש לשמור עליו, לדברי ד"ר גליל, מכל משמר. לשם כך אף נחתמה אמנה בינלאומית, ואת התוצאות החיוביות של הסכם זה אנו יכולים לראות בהיעלמות הזפת מחופים.

פרופ' בלה גליל: אמרו לה שהים אינו אוהב נשים

ז'אן פול גוטייה, מעצב אופנה פאריסאי, שולח ידו גם בעיצוב תסרוקות כפי שאפשר לראות על הדוגמנית המציגה תסרוקת שבהחלט ראויה לה ההגדרה – מהממת

הקרטל המעופף של קורפו

מאת אברהם טל

בכל ארץ נורמלית בעולם קיים משרד ממשלתי כדי להגן על האזרח מפני מונופולים, קרטלים וכל מיני מרעין־בישין מצבריים אחרים, לא בישראל. אצלנו משרדי הממשלה יוצרים מונופולים ומעודדים קרטלים.

לפני זמן רב פירסם שר התחבורה תקנה האוסרת על סוכני נסיעות, ולמעשה על חברות תעופה, לתת הנחות לרוכשי כרטיסי טיסה. המטרה: למנוע "תחרות פרועה בענף". שמעתם על דבר כזה? יש נותני שירותים המסוכנים להוריד מחירים, להגביר הצרכן ותועלתו, אבל הממשלה החליטה שזה לא טוב, שהצרכן חייב לשלם יותר, שהסוכנים וחברות התעופה זכאים להרוויח יותר.

אם זה השירות שנותן משרד התחבורה לאזרח, אולי כדאי בכלל לוותר על משרד התחבורה? ואם מתכוונים לתת לעסקן פלוני (נגיד קורפו) כסא של מיניסטר, שיקימו משרד אחר, אבל פחות מזיק (אולי משרד מנהלהאוויר – עניין שבו אפילו שר עם מנגנון בתקן מלא לא יוכל לגרום נזקים).

טוב, אבל משרד התחבורה – יש, וגם שר התחבורה; והשר דנן כבר פירסם צו האוסר לתת הנחות על כרטיסי טיסה. אבל בחיים, תודה לאל, זה לא הולך. בדיוק כמו ב"אופ"ק": הקושרים מתכבסים ורוקמים קנוניה להעלאת מחירים, אך למרבה המזל, תמיד נמצא שייגץ ששובר את הקנוניה.

כך גם בענף התעופה: אמנם יש צו, אבל יש גם שייגצים, שייגצים חשובים. סוכני הנסיעות מתלוננים שחברות התעופה, ובראשן "אל־על", מפרות את ההסדר האוסר על מתן הנחות. לא ברור לי איך בדיוק, וגם לא מעניין אותי, העיקר – הסוכנים טוענים ש"אל־על" ושאר חברות התעופה מפרות את ההסדר למחירי טיסה קבועים. לכן הוליכו הסוכנים "לשקול", לפי שעה רק "לשקול", לפתוח את מכירת כרטיסי הטיסה לתחרות חופשית.

אלה התפתחויות חיוביות מאוד – העובדה שחברות התעופה מפרות את ההסדר למחירים קבועים, והעובדה שסוכני הנסיעות שוקלים לפתוח את מחירי הכר־

חור בכיס

טיסים לתחרות. ברוכים הבאים, תפתחו ותתגברו. אינני יודע אם קורפו יישאר שר התחבורה בממשלה הבאה. אם לא, המעשה הטוב האחרון שיוכל לעשות הוא לבטל את הצו המפוקפק שסגר את שוק התעופה האזרחית לתחרות מחירים. תבטל את הצו, קורפו, ונזכור אותך לטובה בכל פעם שנקנה כרטיס טיסה במחיר תחרותי. גם אתה, כלא־מיניסטר, אולי תשמח לקנות כרטיס במחיר לא קרטלי. אגב, האם אתה בכלל יודע איך קונים וכמה עולה כרטיס טיסה?

הולמי הביצים

בעקבות מה שכתבתי כאן לפני שבועיים על ארוחת הבוקר במטוס "לופטהאנזה", בשאלתי: מה רע בכך שחברת התעופה משתדלת לשמור על בריאות נוסעיה ומוסכת מהם ביצים בארוחת הבוקר. ביצים

פירושן כולסטרול, וכידוע העולם המערבי אחוז בשנים אחרונות בכולסטרופוביה. פחות ביצים – יותר בריאות.

לא, אין שום דבר רע בחברת תעופה המבקשת לשמור על בריאות נוסעיה. אבל הקוראים, ואולי גם האקונום של "לופטהאנזה", יהיו מעוניינים לדעת, שבמלונות ומסעדות טובים בארה"ב מציעים זה זמן חביתות ומקושקשות נטולות־כולסטרול. בביקורי האחרון בארה"ב גיליתי את הדבר, ובמהלך ביקור בסופרמרקט בניו־יורק זיהיתי את החידוש: מוצר הנקרא "אגביטרס" (כלומר "הולמי הביצים"), ביצה נטולת־כולסטרול.

לצערי הרב, מדובר במוצר מוקפא שיש להחזיק בתא ההקפאה, ועל כן לא יכולתי להביא הדבר מה ארצה. אולי אחת מחברות המזון תתעניין בנושא, לטובת מוכי הכולסטרופוביה.

פינת הקנאה

להלן ארבעה מחירים של מוצרים שרשמתי לעצמי אגב סיטוט בחנות כלבו בשולי עיירה קטנה בגרמניה. תקראו ותתפוצצו:

• מכשיר קומפקט־דיסק מתוצרת "פיליפס" – 389 מרקים.

• מכשיר קומפקט־דיסק תוצרת "שרפ" (כנראה שם כיסוי למפעל ענק ביפן, או אולי בטיוואן, המייצר מגוון עצום של מכשירי אודיו־וידיאו באיכות טובה, במחירים שווים לכל נפש) – 259 מ"ג.

• מערכת סטריאו (כולל שני מכשירי טייפ, חיבור לקומפקט־דיסק, שני רמקולים 20 ואט) מתוצרת "שרפ" – 259 מ"ג.

• כ"ל, אך במימדים קטנים יותר – 169 מ"ג (אפשר אפוא להביא ארצה במטוס).

לעומת זאת

להלן ציטוט מתוך הגיליון האחרון של "העתיד" (91), מגזין גרמני בעברית: "...הבריאות מתייקרת ומתייקרת. בעוד שב־1970 הספיקו דמי ביטוח בסך 8.2% מהשכר ברוטו, חייבים כיום המעסיקים והעובדים לשלם 12.62%. התמונה מתבהרת ביתר־שאת כשמחשבים את הסכום הממוצע שמשלם העובד היום כדמי ביטוח בריאות: בעוד שבשנת 1970 הספיק ממוצע של 95 מרקים בחודש (מחצית הסכום שילם העובד ומחציתו – המעסיק), הרי ב־1987 באו דמי ביטוח הבריאות ל־483 מרקים בחודש". נכון, ביטוח הבריאות הגרמני מממן פריטים שאינם מכוסים בביטוח קופ"ח בארץ (משקפיים, מכשירי שמיעה, נסיעות במונית לצרכים רפואיים ועוד), אך גם כך דמי הביטוח בארץ נראים מצחיקים בהשוואה לדמי הביטוח הגרמניים. אגב, גם מערכת הבריאות בגרמניה במשבר.

יותר גבוה – יותר אינטליגנטי

מאת גלעד דותן
סופר "הארץ" בקנדה

במחקר מקיף מצאו רופאי ילדים קשר ברור בין גובה למנת משכל

מחקרים שנערכו בעבר הוכיחו, כי מבוגרים גבוהי קומה זוכים ליחס מועדף בחברה המערבית: ממוצע הכנסתם גבוה יותר וכן גם הצלחתם המקצועית. לפני זמן קצר פורסם בהקשר זה, בבטאון העת הרפואי "פדיאטריקס", מחקר של צוות רופאי ילדים מאוניברסיטת סטנפורד הכללה, בראשותו של ד"ר ראול ווילסון.

הרופאים בדקו מדגם גדול מאוד של נחקרים – 14,000 ילדים בגילאי 6־17, שנתוניהם נאספו בשנות השישים במרכז הלאומי (אמריקאי) לסטטיסטיקה בריאותית. הם גילו מתאם חיובי ברור בין גובה הילדים לבין מנת המשכל שלהם: הגבוהים השיגו תוצאות גבוהות יותר. הקשר הברור התגלה באותה מידה בקרב שני המינים, והוא שמר על עקביות בולטת לעין גם כשנלקחו בחשבון נתונים כמו גודל המשפחה, מצבה הכלכלי, סדר הלידה של הנבדק בין אחיו ומוצא (שחורים, לבנים, ילידים וכו').

לחוקרים אין שום הסבר ביולוגי או רפואי לממצאיהם המרשימים. הם חושדים דווקא בסיבות תרבותיות: המבוגרים נוטים להתייחס אל הגבוהים פחות כאל "ילדים" מאשר לנמוכים, והילדים מגיבים בהתאם לציפיות מהם, ציפיות שנוצרו ברוב המקרים עוד בגיל רך.

ד"ר ווילסון מזהיר, עם זאת, מפני שימוש פזיז בהורמוני גדילה. ראשית, כאשר הסיבה לקומה הנמוכה איננה כמות בלתי־מספקת של הורמונים אלה, עלולה הזרקתם לגרום תופעות לוואי חמורות. שנית, מחקר מעקב על חלק מהילדים שנבדקו הוכיח בבירור, ש"שיפור" הגובה איננו מביא לשיפור מנת המשכל. הקשר בין שתי התכונות נוצר בראשית החיים, ולא ניתן לשנותו.

מחקרים של ד"ר ווילסון ועמיתיו מבהיר את הנתונים שנאספו במחקרים קודמים. סיכוייו של ילד אינטליגנטי להגיע למקצוע הדורש מיד מנות רבה טובים משל ילד אינטליגנטי פחות, שבדרך־כלל הנו גם גבוה פחות. הוא הדין בסיכויים להצליח במקצוע שהילד יבחר לעצמו בבגרותו והסיכויים להשתכר בהתאם.

דיאטה בקופסת שימורים

בחנות ובשוק

עכשיו הגיע גם תור תעשיית השימורים לרכוב על גל הדיאטות. ארוחות דיאטטיות מוכנות לקהל הצרכנים המקפיד על גזרתו, יצאו בפעם אחרונה לשוק על־ידי חברת "פרי מעים". שלושת המוצרים הראשונים שיצאו במנה: תבשיל, מחמאות מוכנות. הם: כרוב ממולא, פלפל ממולא וגיבץ'. שלושתם הוכנו לשמירת ללא חומר משמר, הם מכילים תחליפי סוכר ומלח ומיועדים לפיכך גם לאלה הסובלים מבעיות סכרת, לחץ דם ואמת שומנים גבוה בדם. הגיבץ', המכיל 23 קלוריות ל־100 גרם, מחירו 2.95 שקל; הפלפל, המכיל 30 קלוריות ל־100 גרם, מחירו 4.70 שקל; הכרוב, שערכו התזונתי 49 קלוריות ל־100 גרם, מחירו 4.40 שקלים.

ממתקי "כרמית": הרבה אקשן

גם במפעלי קיבוצים קשה היום למצוא מוצרים בעלי שמות עבריים. מוצריו החדשים של מפעל הממתקים של קיבוץ מעלה החמישה נושאים שמות כמו "סוויטה" ו"אקשן". המפעל, הנהוג בימים אלה חצי יובל להיווסדו, גדל במרוצת השנים ומדי שנה נרשם בייצורו גידול קבוע בשיעור של כ־20 אחוזים. "כרמית", שהחלה לייצר סוכריות קרמל כדי להתגבר על עודפי החלב בקיבוץ, מכרה בשנה אחרונה ממתקים וחטיפים בכחמישה מיליון ש"ח, בארץ ובחו"ל. במסיבת עיתונאים בתל־אביב הציגה החברה כמה מוצרים חדשים, היוצאים בימים אלה לשוק. לצד סוכריות בשם "מאסטר" – סוכריות קרמל אמריקאי, סוכריות ממולאות בקרם אגוזים וסוכריות מבטה מולאות בקרם בטעם־שוקו – מציג המפעל שני חטיפים שהם פיתוחים עצמאיים של המפעל והטכנולוג שלו, יובל לוי: "אקשן", חטיף גרנולה רכה עם שכבת קרם קרמל בתוספת שקדים ומצופה שוקולד חלב, ו"סוויטה", מילוי של מנחה אגוזי לוז ופצפוצי אורז של קלוג'ס, מצופה שוקולד.

מחיר "אקשן" (במבצע) 81 אגורות והוא מכיל 140 קלוריות. מחיר ה"סוויטה" (במבצע) 90 אגורות והבל סוויטה 160 קלוריות. באחרונה סיכם המפעל עסקות יצוא גדולות עם רשת "לוזות" האוסטרלית ועם חברות ביפן, בנוסף ליצוא השוטף לארה"ב, שם מתפעלים במיוחד מהסוכריות ללא סוכר של החברה, שקיבלו אישור מכמה מכוני תקנים בעולם.

(עידית רוזנבלום)

אינו גורם דמעות

חברת רבלון החלה בשיווק של שמפו חדש ועדין במיוחד, שפותח עבור ילדים ומבוגרים בעלי עיניים רגישות. השמפו, הקרוי "בייבי שמפו", מצטיין בהרכב עדין שאינו גורם לדמעות. מחירה של אריזה בת 350 מ"ג – 7.80 שקל.

שמן דגים בסלט

ההתעסקות המרובה בבריאות מביאה לרוכבי המכירות מוצרים חדשים, ובאחרונה התבשרנו על מוצר בריאות נוסף: שמן מאכל המכיל חומצת שומן אי־פי־אי שמקורה בדגי הים הצפוני ואשר מיוחסות לה סגולות בריפוי ובמניעת מחלות שונות. השמן מיועד לאנשים בריאים המעוניינים לשמור על רמה רצויה של שומנים בדם ולאלה שסובלים או מועדים לבעיית כולסטרול ושומנים בדם. המינון המומלץ הוא שלוש כפות ליום, שניתן לשלבן בסלטים ובמאכלים שונים. חברת האוזים מילצן מפיצה את השמן תחת השם "אמי לאייף". שמן המאכל פותח במעבדות בצרפת והרשנתו נובעת מהיותו טעים ובעל ריחלואי. המחיר: 17.50 שקלים. (נורית אמתי)

סיגריה לצמצום העישון

חברת "בריאות ותזונה" החלה בשיווקה של "סוויץ'", סיגריה ללא עשן, ללא טבק וללא ניקוטין. הסיגריה מבוצרת מפלסטר מיוחד. את הטבק מחליפות כמוסות טעם, המעניקות ל"מעשן" הרגשה מרגיעה ומרעננת. הסיגריה היא פרי מחקר ופיתוח משותף שוויצרי־אמריקאי־צרפתי.

ה"סוויץ'" מיועדת לסייע למעשן לצמצם בהדרגה עישון [illegible] לות. היא מסייעת למעשן [illegible] העשן כלי לוותר על [illegible] ישן. סיגריה אחת טובה לשימוש במשך ארבע שעות.

בארץ יוצאו הסיגריות בטעם תפוח עץ, מנטה ותערובת צמחים [illegible]. ניתן להשיג ברשת חנויות [illegible]. מחיר חפיסה של חמש סיגריות לצרכן שמונה שקלים.

ראיתם בטלויזיה את ציון ידיד המומחה לתרופות טבעוניות

ציון ידיד רכש את הזיקה לרפואה הטבעונית עוד כשישב ליד סבו, אחד מגדולי המרפאים הטבעוניים בחיפה.
דיפלומה מקצועית קיבל ציון ידיד כאשר סיים את לימודיו בביה"ס הטבעוני המפורסם בעולם, בית הספר ע"ש א.ה. פוגל בסך גאהלן שבשוויץ.

בבית ספר זה נוצר הקשר בין ציון לבין הד"ר הורן, הנחשב היום לאחד מגדולי הרפואה הטבעונית בעולם. ד"ר הורן הוא המייסד והמדען הראשי של חברת התרופות הטבעויות "אורטיס".
הקשר שבין שני האישים הניב שורה של פיתוחים בתחום הרפואה הטבעונית:

סימן שיש לו מה להציע!

מתח, חרדה, נדודי־שינה?

סירופ סליפ-און SLEEP ON

במקום ווליום!

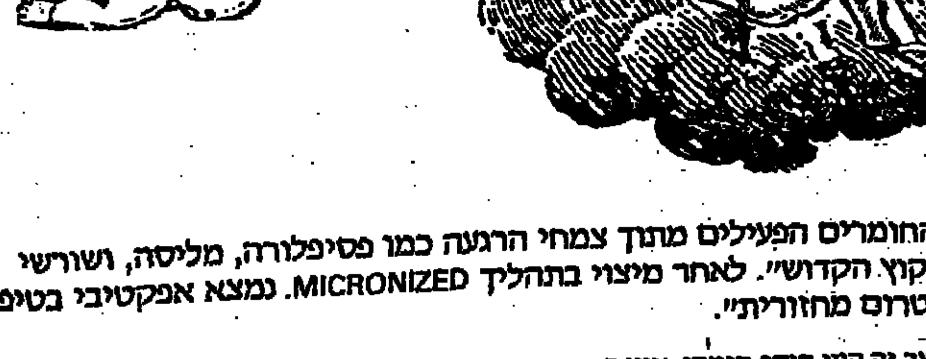

תערובת של החומרים הפעילים מתוך צמחי הרגעה כמו פסיפלורה, מליסה, ושורשי "הערבזי" ו"יהקוץ הקדוש". לאחר מיצוי בתהליך MICRONIZED. נמצא אפקטיבי בטיפול ב"תסמונת הטרום מחזורית".

לתשומת לבך! מוצר זה הינו תוסף תזונתי, אינו תרופה ואין מודעה זו מהווה פנייה לציבור לרכישתו. בכל מקרה היוועצו ברופא המטפל.

דיאטיכל המתמחה ביבוא מזון דיאטטי וקוסמטיקה טבעית. רח' יפו 24 חיפה טל' (04)666997

להשיג בבתי המרקחת ובבתי הטבע המובחרים.

ORTIS

להשיג גם בכמוסות

המוצא האחרון: ירידה מן הארץ

מאת עדנה לוינשטיין

מוטי בן ה־12, ילד לקוי למידה, לא נקלט במוסדות הלימוד שבאיזור מגוריו ומחוסר ברירה הוא עוזב עם משפחתו את הארץ, כדי ללמוד במוסד מתאים בארה"ב

עוזי סתיו כבר אמר את המלה האחרונה שלו. עכשיו לא נותר לו, אלא לארוז את המזוודות ולעלות בראשית החודש הבא על המטוס שיובילו לפלורידה, ארה"ב. יצטרפו אליו רעייתו, קרול, ושלושת ילדיו, שאחד מהם, מוטי בן ה־12 וחצי, הוא ילד דיסלקטי, המוגדר על־ידי אגודת ניצן כלקוי למידה.

מרירותו של עוזי סתיו מתבכבת מכל משפט שיוצא מפיו. הירידה מן הארץ היא לו מוצא אחרון, לאחר שמיצה את כל האפשרויות שהוצעו לו לקליטת בנו, שאינו מסוגל להשתלב בכיתת לימוד רגילה. כיום לומד מוטי בכיתה קטנה, טיפולית, בבית־ספר רגיל, שבה יש מיגוון רחב של בעיות לקות־למידה, ואין בה רמת למידה אחידה. להוציא שעורי מתמטיקה, תורה וטבע, שמוטי טוב בהם, הרי בשאר השעורים, כמו קריאה, עברית ולשון, הוא לומד חומר נמוך, שמספקת לו הסייעת של הכיתה, בעזרת ציוד דידקטי מיוחד. החומר שהוא לומד אינו תואם את תוכנית משרד החינוך, ובעוד חבריו "רצים" לפי התוכנית, הוא נשאר מאחור ומדגיש כמו ריג.

בפלורידה ילמד מוטי בבית־ספר מיוחד, שם הבטיחו לאביו כי רמת תיפקודו של הילד תעלה תוך שנתיים־שלוש והוא יוכל ללמוד בכיתה רגילה, על אף מגבלותיו המוטוריות. עוזי ורעייתו מכרו את ביתם הפרטי שברעננה, כדי לממן את הפרויקט היקר ועזבו משרות מצליחות (הבעל בחברת תעופה זרה, והאשה בחברה לתקשורת בינלאומית), שספק אם ימצאו מקבילות להן בארה"ב.

"באיזור שאני גר בו, איזור רעננה והשרון, אין מסגרות מתאימות לילדים לקויי למידה בגילאי חטיבת הביניים", אומר עוזי. "בדקתי שתי מסגרות בתחום השיפוט שלנו, המיועדות לילדים לקויי למידה, אך הילד שלנו לא נכנס לקריטריונים של הקבלה. בבית־ספר אחד היתה בדיקה מוקדמת תנאי ראשון לקבלת הילד, כדי לראות אם הוא יוכל אי פעם להתגייס בצה"ל. הבדיקה נעשתה לפני כחצי שנה, ולמעשה לא בדקו את הילד פיזית, כדי לראות אם הוא מתאים, אלא הציצו בניירות, המבילה הדו"חות של מטפלים, ואחר כך קבעו שלמסגרת שלהם הוא לא מתאים. בבית־ספר נוסף אמרו לי שיש להם באמת כיתה קטנה של 12־15 תלמידים, המפעילים תוכנית של משרד החינוך ללקויי למידה. זוהי תוכנית לימודים רגילה, במגמה אישית יותר ובקצב המתאים אישית לכל ילד. אך כל מה שהיו מוכנים לעשות הוא לקלוט את מוטי בין השעה שמונה בבוקר לאחת וחצי בצהרים, ולשמש כבייביסיטר, עד שיגמור את בית הספר. מתברר שלבית־הספר אין הכלים ולא התקציב והאנשים כדי לאפשר לילד העשרה באותם תחומים שהוא חזק בהם, ולאפשר לו להתמודד בהם ולהפעיל אותו יותר מבחינת שעות לימודים, זמן, הוראה וציוד דידקטי. זה לא יהיה מדויק לומר שאין מסגרות מתאימות: המסגרות קיימות, אך הן לא מתאימות באופן ספציפי לצרכים המשתנים של הבעיה מילד לילד."

תוכנית לימודים אישית

במהלך השנה האחרונה ביקר עוזי סתיו בפלורידה פעמיים. הוא ביקש לבדוק איך מתנהלים שם הדברים. הוא ביקר במתקנים של בתי־ספר פרטיים ללקויי למידה, שבהם לומדים ילדים מכיתה א' ועד י"ב – עם הפרדה שכבתית בין בית־ספר יסודי, חטיבת הביניים והתיכון. הוא גילה, שאחוז מאוד גבוה של הבעיות שלהם נפתר, בעזרת שיטת הלימוד הנהוגה שם. תלמידים רבים עוברים משם למערכת ההוראה הרגילה, של משרד החינוך האמריקאי.

ילד שנכנס לבית־הספר הזה נבדק תחילה כדי לאבחן את בעייתו, ולאחר מכן הוא מוכנס לכיתה קטנה, בת שמונה תלמידים, עם שתי מורות. המבדקים מראים מה הם התחומים שבהם התלמיד חזק וטוב. משני נושאים שהוא מצטיין בהם נותנים לו מערכת שעות אישית, מקדמים אותו ונותנים לו את מירב השעות. לשאר הנושאים מקצים פחות שעות. לכל כיתה מוצמד צוות טיפולי בראשות רופאים ופסיכולוגים, ומדי שבוע מתנהל דיון אישי על כל תלמיד, ובודקים את הישגיו באופן דיסקרטי, מבלי לתת לו את התחושה שהוא יוצא דופן.

"בקיץ הייתי עם מוטי בארה"ב, הוא עבר סדרה של מבדקים שהעבירו על כך, שהאינטליגנציה ומנת המשכל שלו הם הרבה מעל הממוצע", מספר עוזי. "הבעיה להערכתם ניתנת לפתרון בין שנתיים לשלוש, כלומר, בית־הספר יאפשר לו לרכוש בתוך כותלי המוסד מיומנויות שיעזרו לו להתמודד עם בעיית הקריאה והכתיבה, בעיית הדימוי העצמי הנמוך, ויאפשר לו לרכוש לעצמו את הכלים המתאימים, כדי להתמודד במסגרת של בית־ספר רגיל. הבעיה עצמה לא תיפתר, אך הוא יוכל לצעוד צעד אחד קדימה: הוא יוכל להשתלב בחברה רגילה של בני גילו, בבית ספר רגיל".

תלויים בחסדי הבריות

"אגודת ניצן, שמקיימת היום את יום ההתרמה השנתי שלה, היא הדבר הכי טוב שיש במדינה הזו", הוא אומר. "זוהי מסגרת מבורכת ויעילה, רק חבל שהכסף שלהם לא מספיק חזק. עבודתם לא יכולה לבוא בתחליף למערכת החינוך. אין להם תקציב ומימון משלהם להקים בתי־ספר.

"זה לא היה צריכים לערוך את ימי ההתרמות האלה כדי לבייש כספים ולהיות תלויים בחסדי הבריות, אם משרד החינוך היה משלם ובונה את מערכת החינוך ההולמת ללקויי למידה. למרבה הצער, יש ילדים שמקבלים חינוך טוב יותר הם פרחים, כשמדובר במקבן בילדים שהוריהם אמידים ויכולים לשלוח אותם לבית־הספר הפרטי האמריקאי בכפר שמריהו, שהלימודים בו עולים אלפי דולרים בשנה. אני, בשלוש השנים האחרונות, שילמתי מכיסי הפרטי, במשך חמישה ימים בשבוע, להוראה מתקנת ולהוראה משלימה שהעבירה מורה פרטית לבני, וזה הוריד לי את השמנת מהחיים.

"בארה"ב חוק החינוך חובה חל גם על ילדים לקויי למידה, אך יש אפשרות כמובן להכניס את הילד לכל מסגרת אחרת שתהיה לא פחות טובה מהמסגרת הפרטית. אני אומר לעצמי, שאם כבר אנחנו עושים את הצעד של יציאה לחו"ל, שלפחות תהיה למוטי המסגרת הטובה ביותר. כי אני ממש־ממש עייף ואני לא רוצה להתפשר יותר. הפרויקט יעלה לי 20 אלף דולר בשנה, אבל אני יודע שאוכל לגדל אותו להיות אדם שיתרום לחברה בעוד כך וכך שנים, שלא יהיה תלוי בהוריו ובמשפחתו ובגופים שונים כמו ביטוח לאומי ומרפאות שונות, ושישרת בצה"ל וייתן את מה שהוא יכול לתת, גם אם לא יהיה בקווים הקדמיים.

"עניין העזיבה עבר תהליך 'בישול' של שנה. המון שנים חלמנו להגיע לבית פרטי משלנו. שנינו עובדים בשיא הקריירה שלנו, מכירים את הבית ומאוד קשה לנו להתנתק. מימין ומשמאל חברים קמים ונוסעים מאותה סיבה לחו"ל. יש לי עוד שני ילדים שצריך לחשוב גם עליהם. לא כל כך בקלות קם אדם בבוקר פתאום, אורז את ביתו, מתנתק מחברה, משורשים, מקריירה ומצה"ל, והולך לדרכו."

אין מספיק מסגרות

המפקחת על החינוך המיוחד מטעם משרד החינוך באיזור רעננה, חסידה דנאי, אומרת בתגובה לדבריו של עוזי סתיו, שאכן אין מספיק מסגרות לילדים לקויי למידה בשכבת חטיבת הביניים. הבעיה של עוזי סתיו, לדבריה, היא בכך שגילה חוסר סבלנות והלך בעצמו לחפש פתרון לבנו. אילו היה מחכה עד חודש אפריל, שבו יושבות ועדות ההתאמה עם נציגי השירות הפסיכולוגי של משרד החינוך, ודנות על המסגרת המתאימה לכל ילד – ייתכן שהיה נמצא הפתרון ההולם גם לבנו. אם הפתרון לא היה נראה לו, היתה לו הזכות לפנות לוועדת ערר, שבה יושבים אנשים אחרים. יש להצטער על כך שלא קיבל על עצמו את הנהלים המקובלים ופנה באופן פרטי למוסדות שסירבו לקבלו.

עפרה בייראר, חברת "ניצן" ומקימת הסניף ברמת השרון, מוסיפה: "ניצן עוסקת בפעילות משלימה בלבד לפעילות משרד החינוך. אין לארגון תקציבים מספיקים והוא מקיים רק השלמות, כגון חוגי העשרה ויעוץ להורים. לניצן אין תשובה הולמת בקשר לחינוך לקויי למידה בגיל 14 באיזור השרון וכל אחד צריך, למרבה הצער, למצוא בעצמו את הפתרון לבעייתו, כמו שעשה עוזי סתיו."

ביצה שלא נולדה

מאת שאול צדקא

לונדון

טועה מי שסובר כי מרגרט תאצ'ר היא האשה המפורסמת ביותר בבריטניה. טועה גם זה הסובר כי המדובר במלכה אליזבת, או אפילו בנסיכה דיאנה. מי שעשתה את הכותרות כאן בימים אלה עונה לשם אדווינה קארי. שמעה אולי לא יצא למרחקים, אבל בסלון הבריטי היא חלק בלתי נפרד מן הריהוט.

קארי זו היתה עד לאחרונה בסך הכל שרה זוטרה לענייני בריאות, תת־שרה אפשר לומר. אבל בשנה ומשהו שהיא בתפקיד, לא פסקה קארי מלהרבות מלל, מלעוץ עצות, מלחוות דעה ומלהתלהם סערות פוליטיות. לשונה לא חדלה לעבוד מאז נטלה על עצמה את תפקיד נגנת האומה.

לתושבי סקוטלנד וצפון־אנגליה היא יעצה למעט בשתיית בירה ולקצץ במספר הסיגריות. אותן הסיבות, לדעתה, להתקפי הלב המרובים באזור היא אוכל ה"ג'אנק", הכולל בדרך־כלל טוגנים יבשים ומיני רעל אחרים. "להשליך את המחבתות" הבריזה בהזדמנות אחרת.

את אנשי העסקים היוצאים מעבר לים במסגרת עבודתם, היא הזהירה מפני סכנת האיידס. "בנוסעכם לחו"ל", הבפיקה הורעה, "קחו אתכם את האשה, ואם אינכם יכולים לעשות זאת – קחו ספר טוב".

נרגעינו דומה השמיעה כלפי הנשים, שעליהן היא איימה בסרטן הרחם אם לא ייטיבו את דרכן. "זו העצה הטובה ביותר שאני יכולה לתת לכך", הסיפה, "אל תזדווגו עם יותר מגבר אחד ואל תעשנו". לקשישים הבריטים העומדים לסבול מן החורף הקשה ומהוצאות ההסקה שיתבעו מהם לחמם את בתיהם כראוי, היא המליצה להיכנס ל"תחתוני נפולאון" צמריים ולבקש מן הנכדים לקנות להם כובע לילה – "עדיף לפני הנ־ הסולר".

ההרתה הפזיזה של השרה הזוטרה אדווינה קארי מביצים נגועות עלתה למשק הבריטי בנזקים כבדים, ולה עצמה – בקריירה

עצות אלה והערות הפכו את קארי, בתוך שנות הארבעים לחייה, לאשה המדוברת ביותר באיים הבריטיים. אולם אם היו עד כה כאלה שלא לקחו אותה ברצינות רבה, באה ההבהרה האחרונה לאומה ושכנעה גם אותם כי האשה יכולה להיות לא רק רצינית, אלא אף קטלנית. "רוב הביצים במדינה נגועות בחיידק מוחס", אמרה השרה וגרמה למהומה רבה.

הלקוחות הבריטיים הגיבו מיד. הם הפסיקו לקנות ביצים. במחסני הקירור נערמו מיליוני ביצים אלה על גבי אלה. המגדלים נאלצו להשמיד מאות אלפי תרנגולות ותרנגולי הודו. ענף העוף סבלה נזקים כבדים. כה גדול היה הבוק, עד שחלק ניכר מן הביצים הועבר חינם־אין־כסף לארגנטינה מוכת־הרעב. בדיקות חוזרות ונשנות העלו כי קארי בלבלה הפעם לא רק את הגוף, אלא אף את הביצים, ובכל המפלגות קראו להשעייתה, בעוד החקלאים מגישים נגדה בבית־המשפט לא פחות מ־12 תביעות נזיקין.

מיהי קארי? השרה נולדה למשפחת כהן בליברפול, אך בחרה להתחתן דווקא עם גוי ולהצטרף לכנסייה האנגליקנית. הוריה, חברים ותיקים של הקהילה היהודית המקומית, הפנו לה עורף ומאז ועד היום לא החליפו עמה מלה אחת. את קן המשפחה שאבד המירה אדווינה בשאפתנות חסרת מעצורים במפלגה השמרנית, שאליה הצטרפה בעודה סטודנטית. לפני חמש שנים נבחרה לפרלמנט במחוז דרום דרבי, ולאחר הבחירות האחרונות התמנתה לתפקידה במשרד הבריאות. תאצ'ר, שאינה אוהבת נשים במיוחד, התפעלה מן האנרגיה שלה. "גברת עם ביצים" היתה הדעה הכללית עליה.

אולם הפרשה האחרונה שמה קץ למירוץ לצמרת של קארי. לשעתה, לא רק שהיתה בלתי אחראית, היא הוכיחה עצמה כיקרה למדי. שר החקלאות, לאחר חקירה חדישה, נאלץ להודות כי הביצים האנגליות אינן נגועות, פרט לאחת למיליונים רבים, והממשלה נאלצה להודיע על תוכנית פיצויים למגדלי התרנגולות. משרד הבריאות מצא לנכון לפרסם מודעות ענק בעיתונות שנועדו להחזיר לציבור את האמון בביצה המקומית. תיאבונה הגדול של קארי לפרסומת עלה לה במשרתה, ולמדינה – בסטרלינגים רבים.

מעבר לשאלה מה קים למה, השיעור המאלף לכל פוליטיקאי הוא פשוט למדי: נצור לשונך משטויות. אם לא למען המדינה, לפחות למענך.

מעוללות אדווינה קארי. כאן בתחרות פרסומת למשקאות דלי־סכר

מדע במצוקה

התקדמות מהירה במורד

ב־1973 היה תקציב האוניברסיטאות 8% מתקציב המדינה, כיום הוא 4.3%. הקיצוץ שהחל בימיו של יגאל הורביץ, היה חד ואכזרי מדי. מחלקות שלמות נסגרו. "דרדור פושע" – אומר פרופ' הררי, נשיא מכון וייצמן; בארה"ב לבדה חיים כ־1,600 פרופסורים ומרצים בכירים במקצועות המדעיים, מישראל

מאת עמוס בן־דוד

פגשנו כמה באות המעבדות למדעי החיים באוניברסיטה העברית בירושלים. שני תלמידים ותלמידה לתואר שני. העושים ניסויים בפיסיולוגיה. עומדים לסיים. כבני 28. מה אחרי זה? אני שואל. מבטי תמיהה. צחוק. "אולי סוכן ביטוח" מגיב אחד מהם. שוב צחוק. "יש אצלכם בעיתון עבודה למי שתומחה בסימולציה של הולכת פולסים בעצבים?" שואל אחר.

מעבדה אחרת, גם היא בתחום הנוירוביולוגיה. אישה צעירה, המסיימת דוקטוראט. מה אחרי זה? השאלה נוגעת כנראה בנקודה רגישה, כיין כאבה. צחוק המכסה על מבוכה, תשובה: "שנתיים פוסט־דוקטוראט בחו"ל. אבל כשחוזרים, אין מה לעשות. גם לא בתחום שלי, חקר הראייה של בני־אדם. אין משרות, אין כסף".

ב־1973 היה תקציב האוניברסיטאות 8% מתקציב המדינה. כיום הוא 4.3%. בארה"ב עלתה השתתפות הממשלה במחקר הבסיסי מ־2 מיליארד דולר ב־1967 ל־8 מיליארד דולר ב־1986. בניכוי היוקר והיחלשות הדולר, זה פי שניים. בישראל השתתפה הממשלה עוד ב־1982 ב־74% מהוצאות השוטפות של האוניברסיטה העברית. ב־1984 ירדה השתתפות הממשלה ל־49%. בשנים האחרונות שוב היתה עלייה־מה. אולם הקיצוץ היה כה חד, כה אכזרי, שהמחקר לא התאושש. כך היה בכל המוסדות להשכלה גבוהה, לפי מפתח מסוים. במכון וייצמן למדע עדיין מהווה השתתפות המדינה שליש בלבד מתקציבו.

פרופ' יצחק פרנס, בעבר דיקן הפקולטה למדעי הטבע באוניברסיטה העברית וכיום מנהל מרכז אותו לוי לחקר המוח, אומר שהמרכז המשוכלל שלו לא עלה גרוש לאוניברסיטה. הכל מומן בכספי קרנות מחקר המתקבלים מחו"ל. לכן יכולים להעסיק אסיסטנטים, סטודנטים וגם חוקרים. אולם אחרי הדוקטוראט עליהם לעזוב. רבים עושים זאת לפני כן. בתעשייה אין אוהבים דוקטורים. רק בתואר שני, או ראשון. לבעלי תואר שני משלמים בערך פי שלושה ממה שיכולה האוניברסיטה לתת. לכן עוזבים, גם לשם.

"ליצחק פרלמן ולדניאל בארנבוים לא קוראים יורדים", אומר פרופ' חיים הררי, נשיא מכון וייצמן למדע. "הם נקראים ישראלים החיים בחו"ל. בכל שנה הם באים הנה פעם או פעמיים. זה מה שקורה במידה הולכת וגוברת גם במדעים".

הררי מסביר את התהליך. למוסדות להשכלה גבוהה אין כספים לרכישת ציוד בסיסי הדרוש לניסויים. המדענים יוצרים לעצמם קשרים בחו"ל. נוסעים לשם, לוקחים טיפים, ועורכים שם את הניסויים. מסכמים אותם פה. אבל הציוד בארץ הולך ומתיישן, המדע מתקדם, וזה דורש שהייה יותר ארוכה בחו"ל. כך שוהים חודשיים פה וחודשיים שם. אחר־כך חצי שנה פה וחצי שנה שם. ביום מן הימים מעבירים את המשפחה. ואז הילדים מתחילים לגדול שם ולדבר אנגלית בבית. התהליך שבו נהפך מדען ישראלי למדען אמריקאי ממש יכול להימשך עשר שנים. לכן אין לקבוע את המועד המדויק מתי מדען "יורד". זו ירידה זוחלת. אבל בכל שנה עוברים כמה את הים. בדרך־כלל אלה המצוינים שבהם, הפרלמנים והבארנבוימים של המדע. כאשר אלה חסרים, זו ירידה משמעותית באיכות.

גם הגיחות הזמניות לחו"ל כדי לבצע ניסויים בציוד החדיש המצוי שם, לא תמיד אפשריות, גם לא תמיד מוסיפות כבוד לישראל. כאשר מדען יוצא למרכז אטומי כמו סי־אי־אן באירופה, שבו יש מאיצים וציוד אחר הקיים רק בשלושה־ארבעה מקומות בעולם – ניחא. כך עושים כולם. כאשר באים למקום שבו יש ציוד בשווי של 20 מיליון דולר, גם זה עוד מתקבל על הדעת. אך כאשר מבקשים רשות לערוך ניסויים בציוד ששוויו חצי מיליון דולר – התגובה היא כעס. העוני של ישראל מעורר אי־אמון.

קיצצו את הרגליים

הררי היה בעבר, במשך שש שנים, יו"ר ועדת התכנון והתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה. הוא צפה בתהליך ההידרדרות, זה התחיל קודם שנבחר לתפקידו זה, ב־1979. הירידה החדה היתה ב־1973. אין הוא שולל את המבצעים של מה שנעשה אז. מ־1967 עסקו המוסדות להשכלה גבוהה בבנייה בלתי מבוקרת. הקימו בנייני ראווה, פקולטות מיותרות; קיבלו תרומות לבניינים ומעבדות שצריך היה למצוא תקציבים לקיומם. נתנו קביעות לאנשים בינוניים.

אלתורי ט"ו בשבט

לפני כחמש שנים נעשו עבודות בנייה בבניינים למדעי הטבע באוניברסיטה העברית, לצד דרך ריכוז המבנים בגבעת־רם. ליד הבניינים נשאר מקום חשוף, של עפר ושאריות פסולת־בניין. על־פי התוכנית, עמדו לנטוע שם עצים. אך כמו לדברים רבים, גם לכך לא היה תקציב, והמפגע עמד ליהפך לתופעה של קבע.

בכל זאת צומחים שם כיום עצים, בגבהים שונים, והמקום נראה הרבה יותר קרוב לייעודו המתוכנן. כיצד זה קרה? כאשר הוברר שלמנהלת האוניברסיטה לא יקציבו לכך כספים, המחלקה, הגינון של גבעת־רם לא תטפל, החליטה קבוצת פרופסורים לפנות לקרן קיימת לישראל ולגייסה לפרויקט. זו אכן סיפקה שתילים. בכל שנה מאז יוצאת כל הפקולטה למדעי הטבע, סטודנטים ופרופסורים יחדיו, לנטיעות ט"ו בשבט בחצר ביתם. ארבע שנים כבר חלפו, ארבע פעמים ניטעו עצים. בקרוב אפשר יהיה לשבת בצלם.

היה מוצדק להיעצר ולבחון את מצב הדברים. אך מה שעשו גרם לשחיקה כה גדולה, עד שיהיה קשה מאוד להתאושש – גם אם יימצאו הרצון והתקציבים אצל מקבלי ההחלטות. במקום להסיר את בעלי הלבה מרגלי המדענים, קיצצו את הרגליים. הרמה שממנה מתחילים לחזור בהדרגה עכשיו היא כל־כך נמוכה, שאין לצפות למדע איכותי. רק לקיום כלשהו, בדרך כלשהי.

השנים הגרועות ביותר, אחרי הקיצוץ הראשוני המקובל על הדעת, היו של יגאל הורביץ, אריה דורון וסק־אורעה, כלומר מ־1982 עד 1985. זו היתה הורדה מכוונת, בלתי מוצדקת, מזיקה, של ההקצבות. מ־293 מיליון דולר ב־1982 ירדה ההקצבה ל־208 מיליון דולר ב־1985. ההפרש הוא יותר מכלל התקציב של האוניברסיטאות בן־גוריון, בר־אילן וחיפה. המערכת ספגה את ההורדה, אך זה היה "דרדור פושע", כביטויו של הררי.

בבניין הפיסיקה בגבעת־רם בירושלים עומד מכשיר בפרוזדור, משמש כמו מכונת־כביסה. כפתורים, שנתות, פה ושם נורות נאון. "זו צנטריפוגה", מסביר פרופ' פרנס נוכח השתאותי. "אני מעריך שהיא בת 15 שנה בערך, אבל נראה שהיא עדיין בשימוש". כך זה גם בספריות. יש הרבה חומר, לפרטיו, על מה שנחקר בעולם עד שנת 1973. אחרי זה יורד גרזן על הרכישות. כמעט כל מה שיש אחרי אותה שנה הוא אנציקלופדיות. גם קצת כתבי־עת.

מספר העובדים באוניברסיטה העברית ב־1982, עם תחילת תקופת כהונתו של השר הורביץ, היה 4,770. ב־1988 עמד המספר על 3,870. ההורדה בהשתתפות הממשלה, והיחלשות הדולר שהשפיע על ערך התרומות מחו"ל, הביאו לכך שחדלו לקנות ספרים וציוד. סגרו מחסנים. הורידו את מספר האסיסטנטים בפקולטות הניסוייות. מחלקות שלמות נסגרו. לפני עשר שנים (שנת תשל"ז) נרשמו 620 תלמידי לשנה א' במדעי הטבע. השנה היה מספרם 413. מספר הלומדים לתואר דוקטור היה 544 לפני עשר שנים, כיום הוא 358.

כשבתעשייה אין דרישה לדוקטורים, אפשר לעשות דוקטוראט בחו"ל, בלי מילואים, בלי עצבנות בשל חוסר ציוד ותנאים נלווים, ובמשכורת העולה פי ארבעה על זו שבארץ, ואם מוסיפים מלגת־מחקר, פי עשרה. שם גם יש סיכוי לקבל עבודה. לא בכדי מקבלת ארה"ב מדענים צעירים מכל העולם לשנתיים של פוסט־דוקטוראט. לשמנת שבהם מציעים האמריקאים להישאר, בתנאים מפתים. כך זוכה המדע האמריקאי להעשרה איכותית מתמדת.

חדרים ריקים

קרנות המחקר עדיין מצילות את המצב במידת־מה. בלעדיהן, היתה ההוראה באוניברסיטאות נפסקת. יש קרן דו־לאומית עם ארה"ב. יש קרן גרמנית. אך על הכספים האלה חייבת ישראל להתחרות עם כל מדינות העולם, והן משיגות אותה בכל שנה יותר ויותר. הכספים ניתנים למטרה שקובעות הקרנות: ישראל אינה יכולה לבחור – היא חייבת "למכור" את הצוותים והיכולת שלה כדי לזכות בכספים. שותפים שתומכים כך בכספים נעשים עד מהרה למפקחים.

סיור בבניינים של מדעי הטבע מראה, שמחוץ למקומות המתקיימים על מענקים, יש הרבה חדרים ריקים, הרבה ציוד העומד ללא שימוש. רוב המעבדות הן קטנות: חדר אחד. בדלת קבוע שמו של פרופסור. אין שמות של אסיסטנטים. "אין אסיסטנטים", מסביר פרופ' פרנס. "לא רק בגלל הקיצוץ בתקנים. הפרופסורים האלה סיימו את עיקר מחקריהם לפני שנים. עכשיו הם מבלים את זמנם בספריות. שם הם מתכוננים להרצאות שיינתנו. מעטות מהן מבוססות על מחקרים שהם עצמם מבצעים".

באותו מחקר המכונים למדעי הטבע (תקציב כולל של 477,000 דולר ב־1988, לעומת 679,000 דולר ב־1979 – ירידה ריאלית של 80%) מצאנו ישראלית צעירה השוהה בפוסט־דוקטוראט. את התואר השלישי שלה קיבלה בביולוגיה, באוניברסיטה העברית. מבין מאות שיצאו, היא נשארה כאן. מדוע? שאלנו. מבטי החוקרים האחרים נמשכו אוטומטית אל המטפחת, שהיתה מהודקת סביב לראשה. "סיבות משפחתיות", השיבה. "יש לי חמישה ילדים".

במכון וייצמן מתבונן פרופ' הררי לאחור עם תווים מחו"ל. לפני 15 שנה נתנה משפחתו מיקרוסקופ אלקטרוני משוכלל למכון. אז זה היה פאר הציוד החדיש והשגנו בו כמה פריצות־דרך במדע. אבל כל המחקרים שאפשר היה לעשות בו מוצו. עכשיו יש תחומים נוספים לחקור ובשבילם נדרש ציוד אחר. מה שהיה חדיש לפני 15 שנה הוא עתה כמעט גרוטה, המתאימה בקושי להוראה בבית־ספר תיכון. מיקרוסקופ חדש עולה כמעט פי עשרה ממה שעלה הישן.

הרבה מזמנם של אנשי מחקר מתועל לאפיקים של השגת ציוד וקרנות. לפרופסור שכל מאודו במחקרים כמעט אין מקום בעולם האקדמי של ישראל כיום, אומר פרנס. אם המורים במדעי הטבע לא יממנו את ההוראה ממענקי המחקר שלהם, לא תהיה הוראה, לבד מהרצאות. אין שום מעבדה מתקדמת אחת שיכולה להתקיים בלי כספי מחקר.

במכון וייצמן ירד בשנים האחרונות לשליש מספר החוקרים הבאים לעבודת פוסט־דוקטוראט מאירופה ומארה"ב. עדיין יש מה ללמוד בו. אך לפני עשר שנים קיבלו דירות בקמפוס, עם תנאים נוחים למדי, ויכלו לעבוד במעבדות שהיה בהן הציוד הדרוש להם. כיום אין כסף לשפץ את הבתים: הטיח נקלף ובמקום המגורים יש עזובה. מרכזת הטלפון של המכון היא בת עשר ולפני ארבע שנים חדלו לייצר חלפים לסוג זה של מרכזות. מרכזת חדשה עולה 2 מיליוני דולר, ואין איש המעלה על דעתו להוציא סכום כזה על טלפון. המדענים מחו"ל נתקלים אפוא בדירות תת־תקניות עם קווים המתקלקלים השכם והערב. אנשי התחזוקה אינם באים, כי הסגל קוצץ. כאשר מתקלקל ציוד במעבדה, עליהם להמתין כמה שבועות עד שהחלק המתאים לתיקון יגיע מחו"ל: מחסני החלפים נסגרו במסגרת הקיצוצים. המינהל אינו פותח סוג. אך הולך לרכוש מעליות חדשות, לשפץ בניינים וגם לרכוש מחשבים. הרושם של מערכת מתפוררת והתנהלות משפיע גם על איש־המדע הבא הנה להשתלמות.

במשרד המדע והפיתוח מטילים חלק מן האשם במוסדות להשכלה הגבוהה עצמם: יש כפילויות, אין תיאום ביחס לתחומים שחוקרים והמחלקות. שמותיהם. אחת ההצעות היום, שבכל תחום יהיה ציוד מתקדם באחד המוסדות והחוקרים משאר המקומות יבואו אליו לעשות ניסויים. הם ישלמו, כמובן, בעד השימוש בציוד. "קונצפט של עניים", מגיב על כך פרופ' פרנס. "זה לא פועל בשום מקום בעולם שבו יש מדע מתקדם".

ירידה בממוצע הציטוטים

אחד המודדים המקובלים המעטים הקיימים בשטח זה הוא המאמרים של מדענים ישראלים המתפרסמים בעיתונות המדעית העולמית. לאו דווקא מספר המאמרים – שכן ייתכן שעם ירידת מספר המדענים בארץ יירד גם מספר הפרסומים – אלא המאמרים החשובים, המצוטטים על־ידי בעלי מאמרים אחרים בעיתונות המדעית. הסטטיסטיקות שנאספו בידי שלמה הרשקוביץ ודורנו לונגפלד ממשרד המדע והפיתוח ממחישות כיצד יורד מקומה של ישראל בעולם המדע בתחומים שבהם נדרש יותר ציוד.

במתמטיקה, למשל, הנזקקת בעיקר ללוח שחור ומחשב, עלה מספר המאמרים של ישראלים המצוטטים בכיסאות מדעיים: ממקום רביעי בעולם במאמרים שחוברו ב־1973 (וצוטטו בשנים 74–1982) הגיעה למקום ראשון בעולם ב־1980. אך במחקר ביו־רפואי היא ירדה ממקום שני ב־1973 למקום 11 ב־1980 (שוב על־פי אותן שנות ציטוט); בביולוגיה – ממקום שש למקום תשיעי; בכימיה – ממקום רביעי למקום עשירי. זאת כאשר עד 1977 היה מספר הציטוטים ממאמרים של ישראלים גבוה מאוד, מעל לממוצע העולמי, גם בכימיה וגם במחקר ביו־רפואי. במתמטיקה הוא היה קרוב מאוד לממוצע.

חשוב גם הממוצע של ציטוטי מאמרים ישראליים שנאסף בידי יוג'ין גארפילד, הנחשב לסמכות המרכזית בתחום זה בעולם, והוצג בהרצאה במכון באמן בחיפה במאי 88'. הוא מראה בבירור ירידה לגבי בריטניה וישראל, עלייה לגבי בלגיה וארה"ב (ראה טבלה). עם כל מה ששונים במשרד המדע על יעילות וחוסר־יעילות – המתאם הברור ביותר הוא השתתפות הממשלה במחקר הבסיסי. גם בכך יש עלייה מתמדת בארה"ב ובבלגיה (וכן בגרמניה המערבית, בצרפת ובעוד ארצות), ירידה בבריטניה ובישראל.

מי ימלא את השורות

בשנות הצנע של ראשית המדינה היה המצב מעורער, אך בן־גוריון שמע בקולם של בעלי חזון מבין המדענים. הוא הבין שדרושות "השקעות מטורפות" כדי להפוך את ישראל למעצמה מדעית. אז הקים המכון הראשון לארץ, נפתחה מחלקה לפיסיקה גרעינית במכון וייצמן, הטכניון פתח פקולטה לאווירונאוטיקה. כיום הכל אומרים שהמדע בראש מעיינינו.

לפחות פה, יעקבי, שחל וגם פרס, מבינים את הבעיה. אך כאשר דרושים כ־20 מיליון ש"ח למוסד כמו האוניברסיטה העברית – מעדיפים ראשי המדינה לחלק כספי זה בתור תוספת למימון המפלגות בגין מערכת הבחירות שהיתה.

אם ירצה לחזור

רוני פרים, בן 31, מסיים השנה דוקטוראט בכימיה אורגנית באוניברסיטה העברית בירושלים. עשה תשע שנות לימוד והוראה אחרי סיום שירותו הסדיר בצה"ל. פעמים רבות נאלץ להפסיק לחקור, בגלל שירות מילואים. הניסויים נתקעו. גם לשוב למנטאליות של חוקר קשה אחרי שירות ביחידה־שדה. הוא עוסק בהוראה באוניברסיטה, כחלק מן המשרה שלו. עיקר עבודת המחקר נעשית בקיץ, בחופשה של הסטודנטים. בחו"ל הגיל השכיח בדרגתו במדע נמוך בארבע שנים. הוא ייצא, כמובן, לעבודת פוסט־דוקטוראט בחו"ל, לשנתיים. ייתכן שיישאר שם.

"בארץ אין הרבה מה לעשות. באוניברסיטה אין מקום, האין מעבדות מתאימות. הציוד מתפורר, אין מכשירים לחקירת דברים חדשים". במשק הישראלי יש מעט מחקר: במפעלי הכרום, בחברת "טבע". אך המשכורת שם היא כמו של פקיד־דלפק בבנק. אולי ייאלץ לעשות הסבה, לכיוון ביו־רפואי; זה עדיין תחום שיש בו מעבדות תעשייתיות. זאת, אם ירצה דווקא לחזור לארץ ולהישאר פה אחרי שישהה שנתיים בארה"ב.

בשנים 1992 עד 1998 תתבצע תחלופה כמעט שלמה של המדענים הבכירים במדעי הטבע: כמעט כל הסגל הקבוע, אלה שהיו בדרגת מרצה בכיר ומעלה כשהתנהגו גזירות הקיצוצים. במחלקה לפיסיקה באוניברסיטה העברית, למשל, יישארו 18 מדענים בלבד מבין 50, כבר ב־1996. בכימיה תישאר מחצית מן הסגל ב־1998. חינוכו של מדען בתחומים אלה נמשך לפחות 15 שנה מרגע כניסתו ללימודים. אפילו נניח שיש כיום כאלה – בין בארץ ובין בחו"ל – המוכנים לחזור ולהסתפק בשליש מן ההכנסה שהורגלו בה, אין אפשרות לקלוט אותם. המדענים של היום אינם יכולים לעבוד במעבדות בנות 15 שנה. הבעיות הנחקרות השתנו. ציוד של מעבדה חדשה, כדי יכולת עבודה של מדען אחד עם צוות מצומצם של אסיסטנטים וטכנאים, עולה בממוצע מיליון דולר. כספים כאלה אין ברשות המוסדות להשכלה גבוהה.

בחינוך היסודי והתיכון עוד ניתן לטעון, שלפחות בני העשירים יכולים למצוא תחליף לחומר המקוצץ ברמות "החינוך האפור", הפרטי. אבל היכן יימצאו אותם חוגים שיהיו מוכנים לתרום מיליון דולר למדען כדי שיוכל לפתוח מעבדה ולקיים את ההוראה והמחקר ברמה הולמת?

בארה"ב לבדה כבר חיים כ־1,600 פרופסורים ומרצים בכירים במקצועות המדעיים, מבין 34,000 ישראלים בעלי מקצועות אקדמיים וטכניים הנמצאים שם דרך קבע. אלה המספרים המעודכנים האחרונים של משרד המדע והפיתוח. לדברי פרופ' הררי, יש בישראל בסך הכל כ־2,000 בעלי תואר דוקטור במדעי הטבע, החקלאות וההנדסה בכל האוניברסיטאות. מאלה יש 100 עד 200 המצויים ממש בצמרת העולמית. הם מוזמנים לסיר העממית, לגילוי ולמקומות שבהם אפשר היה להניח שאך בקושי יודעים על קיומה של ישראל, וגם לסטאנפורד ולמאסאצ'וסטס. עליהם קם ונופל המדע בישראל. אם בכל שנה נפסיד אפילו ארבעה בלבד – בעשר שנים יאבד חצי מהם. והרי תחומים רבים בנויים על המצוינות של אדם אחד.

המצב כרגע דומה למצבו של אדם שהוצאו הוויטמינים ממזונו, אומר פרופ' פרנס. לאוכל יהיה אותו טעם: האיש יוכל אפילו לגדל את הכרס הסימפטית. אבל כעבור חמש או שש שנים, יתמוטט לפתע. יתקפו אותו מחלות כה רבות מכיוונים כה רבים, שלא יוכל לצאת מזה, בשום תרופה, בשום אמצעים. זה יהיה סופו.

אין תחומים רבים שבהם יכולה ישראל להתגאות במצוינות. לא בתעשייה, לא במינהל, בוודאי לא בפוליטיקה. אך בשני דברים היתה תמיד מעל ומעבר לכוחה המספרי הקטן: צה"ל, והמדע. אם לא תהיה רעידת אדמה, בצעדי בעוד שנים ספורות, בערך ב־1996, לנתק את השני.

פרופ' הררי. פרלמן ובארנבוים אינם יורדים

מדד הציטוטים ממאמרים

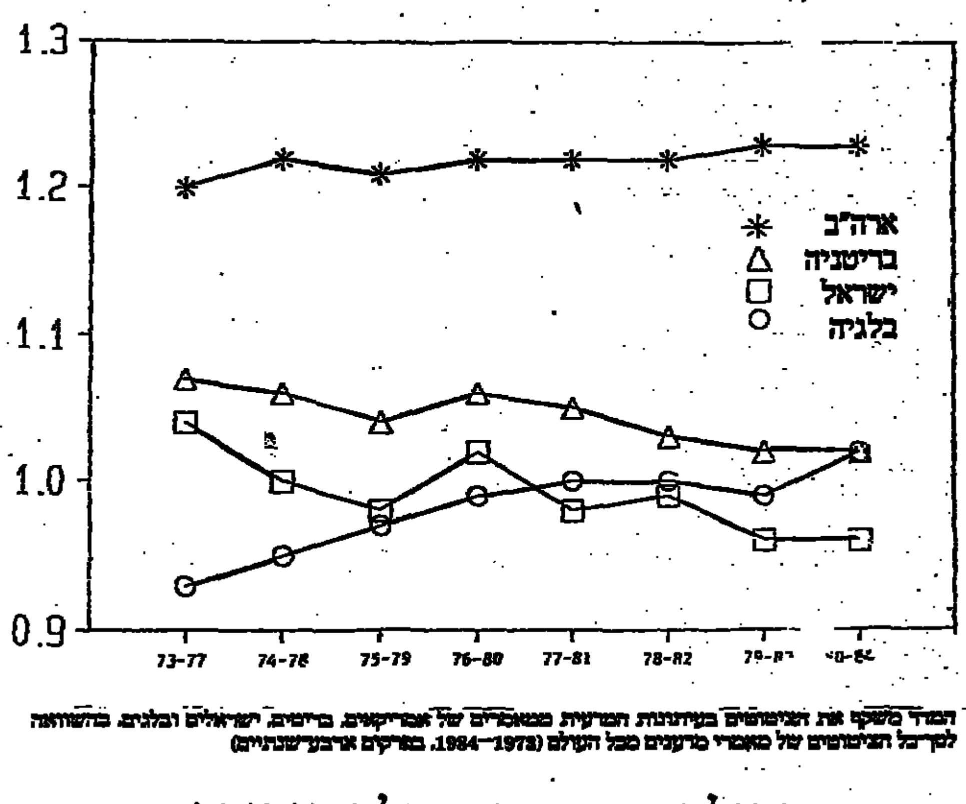

המדד משקף את הציטוטים בעיתונות המדעית ממאמרים של אמריקאים, בריטים, ישראלים ובלגים, בהשוואה לממוצע הציטוטים של מאמרי מדענים מכל העולם (1973–1984. בפרקים ארבע־שנתיים)

נפילת תקציב ההשכלה הגבוהה

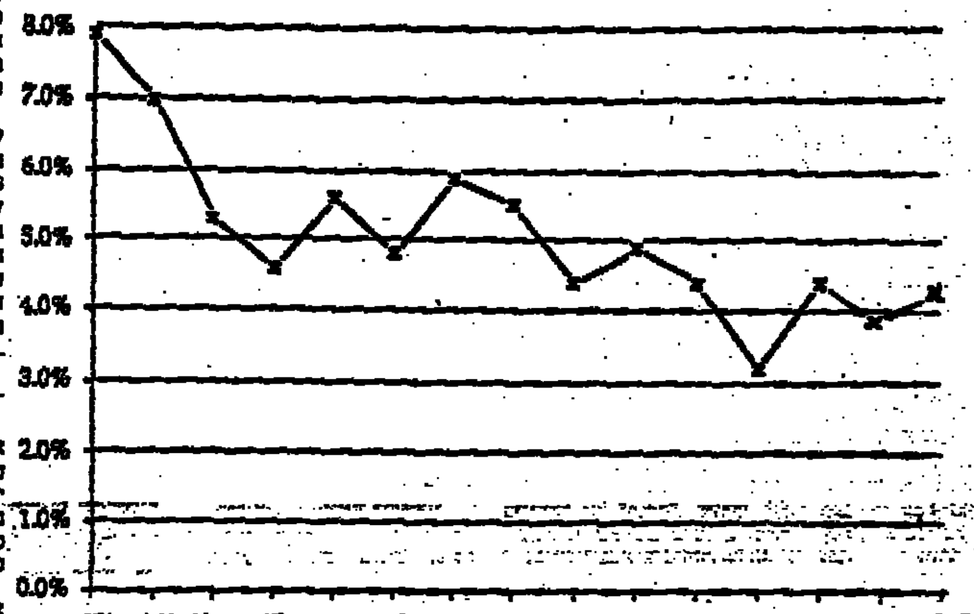

פרופ' פרנס. הוויטמינים הוצאו מן המזון המדעי

מיטאק
מרכז ישראלי טכנולוגיה ומידע בניהול
ליד המרכז הישראלי לניהול

החלה ההרשמה
לתחרות הארצית בניהול תשמ"ט
קבלת החלטות עסקיות בעזרת מחשב אישי
ינואר-אפריל 1989

השתתפות חובה דוקא השנה
התחרות מקנה למשתתף התנסות בניהול פירמה ברמה בכירה, הבנה בתהליך קבלת החלטות, תחושת הישג אישי וצוותי, רכישת מיומנות בקבלת החלטות בסיוע כלים ממוחשבים, חידוד יצר התחרותיות העסקית.
השנה פרס ראשון: מערכת אישית של יבמ IBM PS/2 מתנת יבמ ישראל, לכל אחד מחברי הצוות הזוכה
* יתקיימו סדנאות להכרת המשחק עוד לפני התחרות!!
** יפתחו 4 מסלולים לבחירתכם:
* מסלול פרוס - במגנב החופשי
* מסלול מהיר - מתחילים בבית, גומרים במרתון
* מסלול מהיר - יומיים במלון השרון
* מסלול פנים מפעלי גמיש בתאום עם הארגון המזמין
ובנוסף פרסים אישיים למצטיינים: סופי שבוע זוגיים באילת (מתנת ישראל) ומנויים על גלובס (מתנת גלובס) והארץ (מתנת הארץ)

טלפן למיט"מ, טל. 03-257202 לקבלת פרטים ותשקיף מפורט
בחסות
בנק דיסקונט · יבמ ישראל · הארץ
המרכז הישראלי לניהול

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

פגישות עם ברברים מתוסכלים

מאת ג'י פי פרונסל'איגו
Le Monde
מיוחד ל"הארץ"

קביליה נהנית אמנם ממידה מסוימת של דמוקרטיה, אבל תושביה הברברים, עדיין מבקשים "כהוכחה לכנותה של הממשלה, חופש בנושא השפות ואמת בכל הנוגע להיסטוריה"

טיזי־אוזו

בקביליה הגדולה, מרחק שעת נסיעה מאלג'יר, שונה האווירה לגמרי מזו שבסביבה. בקביליה שותים כבר מלוא הספל מהחירות, בעוד שבשאר חלקי המדינה עדיין רק דורשים אותה. "לא כאן יבוא שירות הביטחון הצבאי, המשטרה החשאית העיקרית, כדי לשאול מה עשית ברגע שאתה קם מהכיסא", אמר לנו בצחוק סטודנט, בכניסה לקמפוס שהברזים בו יבשים ובתי־השימוש סתומים, אבל נושב בו עוד יותר מבכל מקום אחר מאשר בטיזי־אוזו, בירת קביליה, אוויר נקי מנוכחות משטרה. מה נובע מצב דברים זה האם משום שבמהלך התסיסה הברברית באביב 1980 היו הקבילים הראשונים שיצאו לרחוב בדרישה לדמוקרטיזציה? אין זה ודאי, כיוון שתנועה ותסיסה הללו להתגונן גם באזורים אחרים במדינה בתחילת עשור ה־80, ולא אחת עוד קודם לכן.

מעברות לחירות

האם עלינו, בעקבות אנתרופולוגים אירופים כה רבים, לחזור למקורות, להעלות כסיבה את הג'מעה, אותן אסיפות שפועלות עוד היום בכפרי הערים הברבריים ואפילו לפעמים בקרב קהילות מהגרים בצרפת? האם עלינו ללכת שבי אחר "המיתוס הקבילי" הקולוניאלי הישן שעוד חי וקיים ומראה סימני פעילות, כאשר ההיסטוריון האלג'יראי הצעיר, סלימן זאגידור, מבהיר ש"ב־1900 היה שיעור תלמידי בתי־הספר בקביליה גבוה יותר מאשר בכל הברטוני"? תהיה זו מסקנה חפוזה מדי, מה עוד שהג'מעה, כפי שתוארה באחרונה מבפנים על־ידי קבילי (קאסה האוארי, "דיוויד של מהגר") נראים יותר כמועצות של זקני כפר מרבאות, מאשר כמעברות לחירות.

באשר להערצה שהשלטון הצרפתי הקולוניאלי גילה כביכול כלפי קביליה – תיאוריה זו מתנפצת לרסיסים כאשר חוזרים מעט אחורה ומעיינים בפרוטוקול מאירת עיניים "ממלכתה של קביליה", שהעיתון היומי, או כאוזן־... "אלג'יר־רפובליקן", פרסם ביוני 1939 בחתימתו של אלבר קאמי.

תסכול תרבותי ולשוני

האם אפשר להעלות בהקשר זה את תפקיד הזלוך שמילאו הקבילים בהגירה הצפון אפריקנית לצרפת, שהחלה כבר ב־1907, כאשר פועלים קבילים הובאו כדי לשבור את השביתות הפרועות במארסיי? אין ספק שתופעת ההגירה יכלה למלא כאן תפקיד אבל בעקבות ועל בסיס השביתות שפרצו ב־1936 באלג'יריה עצמה, לקחו גם הקבילים חלק בפעילות הפוליטית־סינדיקלית.

הרושם הוא שהתסכול התרבותי והלשוני הממושך של קביליה השפעותיו, הם המעניקים משנה־תוקף והדוחפים עוד כמה אמות קדימה את הדרישה לדמוקרטיה. לפן תשתיתי זה יש להוסיף עוד גורם נסיבתי: כאשר ערים וכפרים רבים בשאר חלקי אלג'יריה התקוממו באוקטובר, בקביליה ניכרה תסיסה (תשעה הרוגים, מהם שמונה בבוג'י, בקביליה הקטנה) אבל לא יותר מכך. עכשיו היא מגלה להם כדי ש"יסלחו" לה על חוסר המעש היחסי שלה. באוראן וטיארה אפשר היה לשמוע דיבורים מסוג: "באוקטובר זה היה כמו בתקופת האמיר עבדל־קאדר כאשר הקבילים סירבו לבוא לעזרת הערבים נגד הפלישה הצרפתית. אם טיזי אוזו היתה נכנסת לזירה, שאדלי היה נופל".

בתנועה התרבותית הברברית שהיא בלתי ליגאלית אך היא העורק המרכזי בו מתנקזות הדרישה לדמוקרטיה, לפחות מאז 1980, מתפרצים מזעם למשמע דיבורים כאלה: "בתקופת מלחמת אלג'יריה, אנחנו סבלנו יותר מכולם ומאז העצמאות אזורנו בתוכלים האזורים השאירו אותנו בדרך כלל לעמוד לגמרי לבד מול הדיכוי. באוקטובר ידענו שהשלטון מכין לנו דיכוי לדוגמא, עקב מדם במיוחד, ולא רצינו ליפול במלכודת".

מכל מקום קביליה שללא ספק הגיעה לשיא ארצי במספר הוועדות, הקולקטיבים, האסיפות, גופי תיאום, איגודים מקצועיים ספונטניים, עלונים, הכרזות, מגבילות ושביתות רעב, מוסיפה להיות מקור כאב־הראש הגדול ביותר לממשלה שלא חסרים לה כאבי־ראש אחרים. כמובן, אי אפשר שלא להזיר כאשר הביטאון המרכזי של מפלגת השלטון אפ־אל־אן "רבולוציון אפריקן" מנפנף באיום: "ניאו קולוניאליזם שאינו מצפה, אלא להחלשתה של האחדות הלאומית כדי לחזור דרך הדלת".

אבל יש מקום לתהות על הבשורות המבטיחות של מתחים אתניים, כאשר שומעים את הסופר הברברי המואד פרעלי, איית מאמאגלט, שר "כאשר אני רואה ערבי בבני, אני יודע למעשה" זמר קבילי אחר, הוא פרחאת, המכונה "לוחם הגרילה של השאנסון" על־ידי הסופר קאטב יאסין. ההערצה אל פרחאת רק גברה מאז נאסר להשמיע מעל גלי האתר ב־1985, והוא מגנה להגן על עמיתו "את מי מתקפים באלג'יריה? את השפה הברברית. איית מנגואלט מגן באמצעות מטאפורות על תרבותו המדוכאת".

הזמר הצעיר יובאס, שנחשד בהלוקת עלונים בכפר במהלך אירועי אוקטובר, נפצע קשה בידי המשטרה הפך סמל להוחתם הכבוד של הברברים. "אף פעיל זכויות האדם לא התרגש במאים כאשר אלג'יר גירשה מהמדינה עשרת אלפים אנשים שלנו, בני טוארג, ללא מים וללא כלום, ללא הסוהרה, גם לא כאשר אסרו על הסופר הגדול ביותר שלנו, מולוד מאמרי, לפרסם שירה בטיזי אוזו", אמר לנו בזעם סטודנט לארכיאולוגיה, כשהוא מוקף בחבריו בעלי פנים ותומות, כשעל הקיר מאחור מדבקות הבריות זכויות האדם, אותיות טיפינאריות (בהם משתמשים הטוארגים) וצדוירת של לבין.

אמא לא הבינה

הוא ממשיך: "כדי לעסוק בתחום שלי מאפשרים לי ללמוד לטינית, אבל לא ברברית. הקורסים שלי בערכים בערבית קלסית התיעוד שאני משתמש בו הוא בצרפתית. מחוץ לקביליה אני חייב לדבר ערבית אלג'יראית. אמי לא יודעת ערבית, ואם יש לה 14 ילדים, זה אולי משום שאף פעם לא הבינה את הסיסמאות בעד הגבלת הילודה המושמעות בערבית קלסית ברדיו המכונה ממלכתי".

הפרופסורים מורים מחזיקים אותו. אומר המתמטיקאי רמראן אשעב: "ההוכחה לכנותה של הממשלה הנוכחית יהיו החופש בשפות והאמת בהיסטוריה". האשמי נייס ג'ודי, רופא בבית־החולים בורג' מנאיאל ליד טיזי־אוזו, אף מרחיק לכת: "הערביזציה נכפתה בחוסר סבלנות כזו על התרבויות האחרות, עד כי היא קוממה כנגדה גם ערבים מוסלמים שבתחילה רק היו מוכנים ללכת בכיוון זה הודות האמונה המשותפת שלהם".

"כדי לתקן את המעוות חייבת המדינה קודם כל לשחרר ולממן את הלימודים הגבוהים הברבריים ואחר יותר לשקול את הפיכת הקבילית לכל השפות לשפת לימוד מתוך מחירה. אבל הצרפתית חייבת להפך שוב לשפת הלימוד הבסיסית. לא צריכים להיות לנו כאן שום תסביכים, כיוון שהלאמנו את שפתו של הקולוניאליזם במידה כזו שסיגלנו אותה בתחוגר".

מובן שאנשי השלטון – ערבים וברברים כאחד – דוחים דיבורים אלה. סכנת העימות היא כזו שיש מקום לחשוש, כי אם לא יתופש השלטון את הרסן, יעמיד את הברבריות על אותו מישור עם הערביות והאיסלמיות, יכונן מחדש את הקתדרה ללימודים ברבריים שבוטלה לאחר העצמאות, ויעניק הזדהות לצורות ביטוי תרבותיות שונות – יוצר באחד הימים מצב הדומה למצבם של הכורדים הסובלים גם הם מדיכוי לשוני (בין השאר) והנתונים במאבקים עקובים מדם בעיראק, איראן ותורקיה.

צ'רצ'יל ואנריקו מאסיאס

רצינו להשתתף באחת העצרות מתחת לכיפת השמים, בקמפוס הענקי המזכיר את המבנה הארכיטקטוני של ברזיליה, ושאכן שורטט על־ידי האדריכל הברזילאי אוסקר נימאייר, בבאב־א־זואר ליד שערי אלג'יר. כל אחד פותח את כאביו ואת חלומותיו, החל בשורות המצוננות והבלה באיש המצוה לשווא להשיג דירה. מפגשים אלו נמשכים חצאי ימים ונראה כי איש אינו מתעייף להאזין, גם אם בסוף מתעייפים הנוכחים למחוא כף, מחיאות כפיים עזות במיוחד נשמעו בתגובה למשאלה שהביע סטודנט אלמוני: "שאלג'יריה תפרוש מהליגה הערבית" איש לא מחה.

באשר ל"מגרב הערבי הגדול, הוא יהיה ברברי־ערבי או שלא יהיה. מהאוקיינוס האטלנטי עד מצרים אנחנו מונים 21 מיליון ברברים, מבין 57 מיליון תושבים. ארגון אונסק"ו הוא שאומר זאת. אם הממשלות שלנו לא רוצות להודות בכך, לא יהיה אף פעם מגרב מאוחד".

עם זאת, נראה כי דוברי הערבית הצעירים אינם מתרגשים מכך במיוחד. רבים מהם לומדים בטיזי־אוזו, שכן ב־1984 כוננה שם הממשלה, במטרה "לשבור את הברבריות", פקולטות בדרג ארצי.

מיליטנטים דמוקרטים

"הקשר לא היה תמיד קל. הקבילים הם מאוד חילוניים וחושים שכל ערבי הוא איסלמי. אבל במשך הזמן הבנו שהדרישה שלהם היא תרבותית בלעדית. במישור הפוליטי הם מיליטנטים דמוקרטים, בדומה למרבית דוברי הערבית", כך לדברי רבים שבאו ללמוד בקביליה הגדולה.

אם הניגודים האתניים בקרב הסטודנטים התוססים בקביליה הם כמובן יוגורתה מלך נומידיה שהתנגד לרומאים, או מולוד פאראון הסופר שאיש לא הטיב כמוהו לתאר את החיים הברבריים, אשר נרצח בידי מתנחלים צרפתיים באלג'יריה בסוף מלחמת העצמאות, האישיות הזרה שהם טוענים כי הם מעריכים מעל לכל הוא... צ'רצ'יל. הדבר מצביע לכל השפות על ההרגשות לכל הכיוונים, ועל הזמר.

כתובת מצויירת עקוית, כמו קריאת תיגר קבילית אוהדה לנהגים היהודים מטיזי־אוזו לאלג'יר, אומרת: "יחי אנריקו מסיאס" "יהודי משלנו, אותו אנחנו צריכים לשמוע בתחנות רדיו זרות", רוטנים בקמפוס.

יותר צדיקים מאמא רוסיה

מאת סרג' שמאן
The New York Times
מיוחד ל"הארץ"

מנהיגי מזרח־ברלין מנסים לחסום חלק מרוחות הגלאסנוסט. כך אסרו את הפצת העיתון הסובייטי "ספוטניק", שקשר את היטלר עם סטאלין

ברלין

באיזה צד של חומת ברלין אתה יכול למצוא מהדורות של פראוודה או חדשות מוסקוה בגרמנית בכל קיוסק כמעט? באיזה צד קשה למצוא ביטאון סובייטי בשפה כלשהי? בזמנים משונים אלה הניחוש שלך עלול להיות מוטעה. דווקא גרמני המערב הם המתרגמים הקוראים בשקיקה את ביטאוני הגלאסנוסט, ואילו אחיהם שבמזרח, או מכל מקום מנהיגיהם, עושים כמיטב יכולתם לבל יפלו עיתונים אלה לידי הפרולטריון. הדבר נכון במיוחד מאז פרסומם של כמה מאמרים בעיתונות הרוסית, שהנחיתו מהלומה על לב לבו של הבסיס האידיאולוגי הרשמי במזרח גרמניה. מאמרים אלה כתבו על שיתוף פעולה והצטלבות אינטרסים בין היטלר וסטאלין לפני המלחמה.

למעשה, המהדורות הגרמניות החדשות של פראוודה וחדשות מוסקוה – פראוודה מתורגם מדי יום בווינה וחדשות מוסקווה מודפס במוסקווה ובבון – מוברחות על פי השמועה למזרח גרמניה לצד מהדורות מוברחות אחרות, כמו מגזינים מערב־גרמניים מהודרים. בחודש שעבר נקטו שלטונות מזרח גרמניה צעד מאוד יוצא דופן, ואסרו רשמית על הפצת "ספוטניק" השופלדי, הכולל לקט מעיתונים סובייטיים. מגזינים וסרטים סובייטיים צונזרו, או שהפצתם נאסרה בעבר בצנעה, אך הפעם הודיע על האיסור רשמית ביטאון המפלגה "נויאס דויטשלאנד". הביטאון כתב כי "ספוטניק" אינו "תורם" (יותר) לגיבוש הידידות הגרמנית־סובייטית". תחת זאת, כך נאמר, מספק העיתון הרוסי "תיאורים היסטוריים מסולפים".

חברי מפלגה סיפרו באורח פרטי, כי האיסור עורר זעם מידי. אחד מהם אמר שבמסורות אקרמים נוצרו ליד משרדי מכירי המפלגה תורים ארוכים של אנשים שדרשו הסבר. "אידאולוגים" רשמיים הוצבו על פי השמועה במאות במהלך פגישות עם מורים וסטודנטים. לאחר שהוטל האיסור נסחרו עותקים ישנים של "ספוטניק" במחיר מפולפל בשוק השחור,

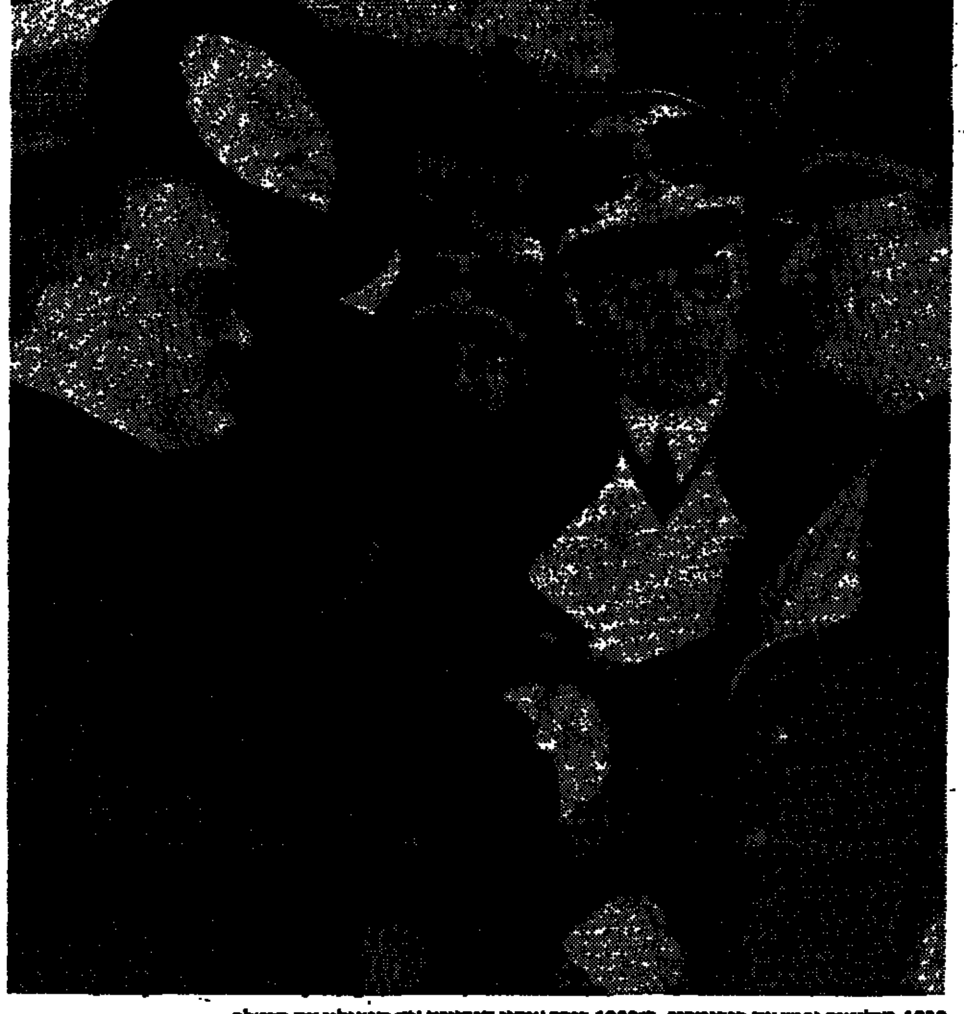
1939, מולוטוב נפגש עם ריבנטרופ. ב־1988 כורך עיתון סובייטי את סטאלין עם היטלר

הנראה כי אפילו מגזינים סובייטיים מותרים כמו "אוגוניוק", שופר העיקרי של הגלאסנוסט, נעלמים לפני שהם מגיעים לדוכני העיתונים. מאוחר יותר הורה משרד התרבות על הורדת חמישה סרטים סובייטיים ממסכי בתי הקולנוע במזרח גרמניה, אף כי כולם הוקרנו בפסטיבל סרטים סובייטיים שנערך במזרח־ברלין.

בישיבת הוועד המרכזי שהתקיימה מוקדם יותר החודש, תקף אריך הונקר את מוסקוה על סובלנותה להוויות של ההיסטוריה הסובייטית בידי "סרפנים בורגניים המפרקים כל רסן". הוא הבהיר כי מזרח גרמניה לא תשנה את נתיבה ולא "תצעד לעבר אנארכיה". גישה זו של הונקר בן ה־76 הודגשה עוד ביתר שאת בפגישה המפורסמת שלו עם צ'אושסקו, הסטאליניסטי ביותר מבין שליטי מזרח אירופה. המנהיג המזרח־גרמני שם קץ לכל הציפיות לתמורות הקרובה, כאשר הודיע שהוא יהיה הדובר המרכזי בוועידת המפלגה הבאה האמורה להיערך ב־1990.

עם זאת, ככל שהיא מתגברת לגלי אגוסט מזמורה, צעירה מזרח גרמנית במה צעירים משלה לקראת פתיחות רבה יותר בחודשים האחרונים. כנסים פוליטיים כמו "דיסטל" קיבלו מרחב פעולה רב יותר למתיחת ביקורת על בעיות פנימיות, ועיתונאי מזרח גרמניים כחשו והיסטו קצת בעצמם ביקורתית של הסטאליניזם.

הבעיה שעולה לדיון בעיתונות הסובייטית היא שבהעמדתם בסימן שאלה את עברם הסטאליניסטי, קוראים ורוסים תיגר על כמה מהמיתוסים הבסיסיים המשמשים את השלטון במזרח גרמניה להצדקת הלגיטימיות שלו. מה שעורר דאגה במזרח ברלין ובסופו של דבר הביא להטלת האיסור על "ספוטניק", היה הרעיון כי אין הבדל כה גדול בין סטאלין והיטלר, וכי סטאלין סייע למעשה לעמיתו הנאצי בהסכם אי התוקפנות הגרמני־סובייטי של 1939. גיליון נובמבר של "ספוטניק" עוד הרחיק לכת מכך. הוא העלה את השאלה אם היה היטלר מגיע מעבר ללא ציווי סטאלין על קומוניסטים ברחובי העולם להפסיק כל פעולת התנגדות לאחר חתימת ההסכם. "כבנות", כתב נויאס דויטשלאנד, "אפולוגיה או טיהור היטלר, הפשיזם הפשעי, ותוצדק דברים אלה על־ידי אי אילו המצאות מכוצות מהאמבטיה, כמו ההשוואה בין היטלר וסטאלין, אינם קבילים במזרחה הגרמנית הסוציאליסטית האנטי־פאשיסטית שלנו. עד עכשיו, מן הראוי לומר, דברים כאלה היו מוכרים רק מקולמוסיהם של אפולוגטיקנים חסרי מצפון של הפשיזם במערב".

השלטון המזרח גרמני הוא כבר הנראה הפגיע ביותר בנושא המזרח לכל מוקף באידיאולוגיה הרשמית שלה. המשטרים בהונגריה, פולין או ברית־המועצות יכולים תמיד להזון ולהיאחז בלאומנות. אבל לרשות המזרח־גרמנים עומדת רק האידיאולוגיה שכן, כל מורשת גרמנית אחרת, שלא היתה לא הובאש בידי היטלר, גם המערב־גרמנים רואים בה את נחלתם ומורשתם.

זמנים חדשים בשנחאי

מאת ניקולס כריסטוף
The New York Times
מיוחד ל"הארץ"

העיר שהיתה הדינמו התעשייתי של סין סובלת כיום מתשתית מיושנת ובירוקרטיה. עתידה מצוי כמרכז של כספים ושירותים

שנחאי

בימים שלפני ניצחון המפלגה הקומוניסטית ועלייתה לשלטון ב־1949, גילמה שנחאי את כל מה שהיה מפולא, רקוב ומבעית בסין. ארכיטקטורה קולוניאלית מרהיבה, היילי־עלית, מגוון סחורות מכל רחבי העולם, קולים כתושים, מושכי־ריקשה, אלפי נשים הצעירות שנמכרו לזנות, קומוניסטים וגנגסטרים־פועלים שנשרפו חיים בכבשני קטרים (ב־1927 כאשר ערך צ'אן קאי שק את מרחץ הדמים שלו.

כיום נקייה שנחאי מזוועות אלה, אך במידה רבה גם מתקוותיה. העיר השונה הגדולה של המזרח, הדינמו התעשייתי של סין (ומוקד מהפכני שתמיד הסב כאב־ראש לשליטים באשר הם), כורעת תחת נטל אוכלוסייה רבה, תשתית מיושנת, מסים כבדים, תוצאותיהן הלא־מכוונות של היזמות הכלכליות האחרונות. האזורים שהיטיבו מכל להסתגל לשינוי, כמו מחוז גואנגדונג בדרום, מושכים את עיקר תשומת־הלב בסין. שנחאי היא המטרופולינה הכבודה והכבדה של סין, המלכה־האם, המגששת בתרבול להתאים את עצמה לזמנים החדשים.

מאשימים את הממשלה

אחת הבעיות הגדולות ביותר בשנים האחרונות היא שאזורים אחרים ניצלו את הביקוש כדי לצבור חומרי־גלם, במקום למכור אותם לשנחאי לעיבוד בבתי־החרושת שלה. למשל, כמה מחוזות בסין הדרומית היו חייבים במסגרת התוכנית הממלכתית למכור השנה 2,200 טונה משי גולמי לשנחאי. במקום זאת הם סיפקו לה רק 13 טונה ושמרו את היתרה לבתי־החרושת שלהם.

שנחאי תוציא השנה יותר מ־900 מיליון דולר בשוק החופשי על רכישת חומרי־גלם לתעשייתה, כי עד שב־1985 לא הוציאה כמעט דבר. וגם בסכום זה לא יהיה די. שליש מבתי־החרושת לכותנה בעיר בטלים מעבודה, כיוון שאינם יכולים למצוא כותנה [illegible]

"אנשי שנחאי כבר איבדו את [illegible] קליפורניה במגמה קודה. היא אמרה כי גם אילו היו מעניקים לשנחאי גישה שווה לחומרי־גלם המיוחדים במקומות אחרים, התמורות היוזה עזה, כיוון שאזורים רבים בנו תעשיות משל עצמם ויאבקו כדי שהן ישרדו. שנחאי גם מפגרת משום שכלכלתה נשלטת ברובה המכריע על־ידי חברות ממלכתיות, המגלות פחות כושר דמיון ממפעלים פרטיים וקיבוציים, שדירבנו את הגידול הכלכלי בגואנגדונג ובאזורים אחרים.

אנשי העסקים של שנחאי היו לאגדה לפני המהפכה, ולאחר שגבלו מסין סייעו להפיח חיים חדשים בהונג־קונג. אנשי העסקים של שנחאי נמצאים כיום ברחבי העולם, חוץ מבשנחאי. שנחאי הוסיפה לגדול בשיעור מבוגר של 6 אחוז לשנה [illegible] הממשלה המרכזית במצוקתם והם טוענים כי המדינה ראתה בהם פרה חולבת וחלבה בחמדנות כל מה שיכלה. שנחאי עדיין משלמת מסים כבדים יותר מאשר מחוז ג'יאנגסו, ופי חמישה מגואנגדונג. אבל התנאים עשויים להשתפר. הבוס המפלגתי של שנחאי, ג'יאנג זאמין, קודם לפוליטביורו, העיר הצליחה לשמור על חלק גדול יותר מהכנסותיה. השנה תוכל שנחאי לשמור כרבע מהכנסותיה לעומת 13 אחוז ב־1985.

ג'יאנג וראש העיר החדש של שנחאי, זו רונג'י, הנחשבים שניהם אנשי רפורמה שאפתנים, ניסו להפיח חיים חדשים בעיר. מערכת חדשה של רכבות תחתיות ודרכים מהירות, מנהרות חדשות מתחת לנהר הואנגפו, בנייני משרדים חדשים, שכמה נמל ורחב ומתקני תקשורת חדשים – לובשים כעת כולם צורה בעיר. השנה בלבד תוסיף שנחאי 170 אלף קווי טלפון חדשים לעומת 130 אלף הקווים שהיו בה ב־1978. אך העיר הושתתה על בסיס תעשייה כבדה [illegible] ארוארד ליני, העומד בראש משלחת הבנק העולמי בסין. שנחאי מנסה לעשות זאת באמצעות בורסה הולכת ומתרחבת ושוק חליפין זר חדש.

זו רונג'י, בן 60 הדובר אנגלית, מנסה בלהט למשוך משקיעי־חוץ מאז נכנס לתפקידו באפריל. לשנחאי יש כמה מפעלים משותפים חשובים אך יש לה גם מוניטין של בירוקרטיה בלתי־יעילה ולא אחת עוינת. באחד מצעדיו הרשמיים הראשונים הקים רונג ועדת השקעות־חוץ חדשה. הוא מבטיח כי כיום די בחותמת אחת לאישור השקעה.

טעם מוזר מאוד

מאת בני לנראו

בניינים הגבנים בדרום קליפורניה מזכירים שלד מטוס, או מגדל אייפל עם תסמונת פיזה. בהכנות הדחוסות לחג המולד, בצד האסונות בעולם, תופס הכל ממד של חוסר ממשות

לוס־אנג'לס

המעקב המעיק אחר סדרת האירועים המורכבת ושרשרת האסונות המתחוללים פתאום בכל אחד מאזורי העולם נראה כמעט סוריאליסטי בעיר המתכוננת עתה, בסלוארמושן עשיר ובינות, לחג המולד ולראש השנה האזרחית. במושגי דרום קליפורניה מצטייר הרצף הרעשני המבלבל, הגודש את המרקעים, כפרי מוחו הקודח של תסריטאי לארמאגן שחיבר סדרת שיאים בעלילה רופפת תשולת הגיון. הכול מתנהל ברומבית, בתאוצה הולכת וגוברת: גורבצ'וב, רעידת־אדמה, בעיות תקציב, תאונת רכבות, יפאן, מיהו יהודי, אינתיפאדה, אין ממשלה, ערפאת, הכרזת עצמאות פלשתינאית. ההפקה המבודרית מלאיינת הנה מעבר השני, המתפרע, של העולם, והגרסה מקוצרת ודחוסה מתאמצת לפלס לה דרך בלחץ הסדרות ומבוקי הפרסום האברכיים. יש בזה איזו איכות לא ממשית.

החורף בדרום קליפורניה צונן וצח. הימים קצרים וכמעט שום דבר לא קורה פה. לא ממש. 22 בתים עלו באש באחת מאותן שרפות־ענק עונתיות המתחוללות פה לפחות פעמיים בשנה. בהתנגשות קטלנית בין שתי מכוניות משטרה נהרגו שלושה שוטרים. כמעט יומיים סער הכרך בעטיו של מבנה מודרני לעילא שהיה אמור להיפתח מעל אחד מעורקי התחבורה הרב־מסלוליים.

מאפיל על פסל החירות

ועדת מומחים שמונתה בידי ראש העיר בחנה 150 הצעות והפגינה את טעמה המוזר בהעניקה אישור לייצור ארכיטקטוני מבופל־מפלסים של ברזל וזכוכית שכל תכליתו לגרום לתושבים כאבי־ראש רציני. המבנה, האמור להתנשא לגובה של שמונה קומות ולכלול מרכזות, מוזיאונים, בתי קפה, אקוואריום ומסכי־קולנוע, זכה מיד למטח מלגלג של השמצות מפי הקרנבות־כבות. כמה תושבים המומים ראו בו "ערוץ תחבורה שהתפוצץ". לאחרים הזכיר המדגם המפחר והבלתי מגובש "תאונת דרכים קשה" או "שלד של מטוס". פול קונראד, הקריקטוריסט של ה"טיימס", חיווה את דעתו בעת שצייר את המבנה המעצבן כמגדל אייפל, שרוע על צדו.

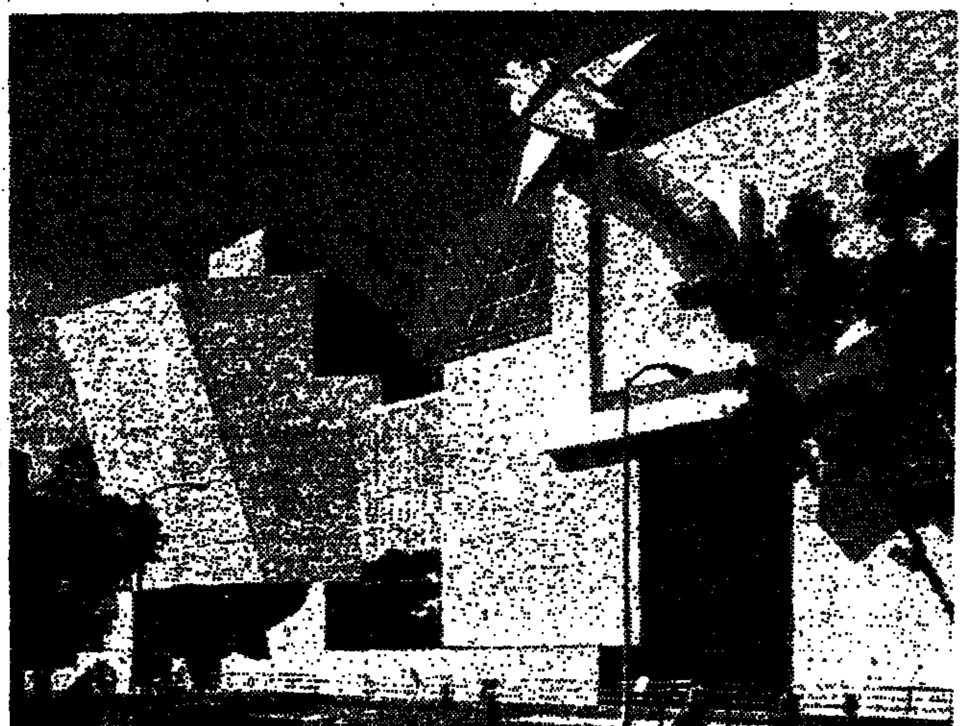
דרום־קליפורניה, המראה הארכיטקטוני החדש

תושבי לוס־אנג'לס, המגלים רגישות רבה לדימוי הלארמאגן שיצא לעיר, סברו שהמקוריות המפורשת של "ענק הברזל" רק תחריף את הבעיה. בשיאה הצגנו של המהומה הסתבר שזוג הארכיטקטים שזכו במכרז כלל אינו מכיר את העיר. גם האני ראשיד, במקור ממצרים, וגם ליזה קאוטה, במקור מקנדה, עובדים במשרד ארכיטקטים בניו־יורק. מה הם יודעים בעצם על הכרך העגום, התאוטנו פה. מה הם יודעים על אולפני הקלנוע, מפעלי התעשייה האווירית, עורקי התחבורה הסואנים, מלחמת הכנופיות, זרם המהגרים וחופי הזהב של האוקיאנוס השקט? ואם אינם יודעים, כיצד עלה בדעתם לתכנן אנדרטה שתנציח ותסמל את הכרך העשיר הזה ועוד תאפיל על פסל החירות?

סיוט מאן ומרוחק

כמעט במקביל רווח כאן כי אדריכל מקומי בשם פראנק גארי נבחר לתכנן את אולם הקונצרטים החדש שייבנה במרכז התרבות והמוסיקה שבדאונטאון. האדריכל בן ה־59 זכה במכרז 19 חודש לאחר שליליאן דיסני, אלמנתו של וולט דיסני, העניקה למרכז תרומה בסך 50 מיליון דולר ותקרה לבנות עבור התזמורת הפילהרמונית של לוס־אנג'לס, בעלות של 100 מיליון דולר, היכל חדש שיקרא על שם בעלה המנוח. המבנה דמוי הפרח שאותו הגה גארי, נוהה־מדבר של זכוכית ושיש, כבר כונה פה "נהדר ומבריק". הוא יכלול אולם קונצרטים בן 2,500 מושבים – שבבת התזמורת במרכזו – אולם מוסיקה קאמרית בן 1,000 מושבים ומוסך חניה תת־קרקעי לכ־3,000 מכוניות. אף אחד לא בא בטענות.

תנופת הפיתוח אינה מאפיינת רק את המרכז המסחרי של לוס־אנג'לס. האנדרטה האורבאנית האמיתית – אמריקה במאה ה־21 – משתלטת עתה על מחוז אורנג', 60 ק"מ מדרום לעיר. בשנה האחרונה התנער הפרבר הגדול ביותר בעולם מדימויו הפרובינציאלי והפך לאזור עצמאי המאיים לגזול את בכורתה של שכנתו מצפון. מחוז אורנג', מעוז של הרפובליקנים הבינוניים – המעמד שבכעסיו נחל ג'ורג' בוש ניצחון סוחף בקליפורניה, גודש עתה מגדלי־עסקים של שיש וזכוכית, מפעלי טכנולוגיה מתקדמת, בתי־מלון יקרים, מרכזי־קניות שוקקים ואפילו אוניברסיטה עשירה, שדה תעופה ומרכז לאמנויות הבמה. וזהו, כך משננים לנו, העיר האמריקאית המודרנית: נמוכת צדודית, משתרעת מאופק עד אופק, חדשה מאוד, גדושת בתים אדומי רעפים וצפופה לבלי נשוא. כל אחד מתושבי המחוז חי בתוך המגורים של האחר בהרמוניה אתנית מתבדלת. עבורם, כך אני למד, לוס־אנג'לס היא בסך הכל סיוט מאן ומרוחק.

אגב, מחירו של בית ממוצע במחוז אורנג' הוא בסך הכל 210,600 דולר. בלוס אנג'לס כבר הגיע מחירו של בית ממוצע ל־270,200 דולר. ב־13 השנים האחרונות התחוללה בשוק המקרקעין המקומי אינפלציה דו־ספרתית, שהעלתה את מחיריהם של בתים ב־361 אחוז.

הבית המפורסם ביותר בקליפורניה – נבנה לשבוע זה – פורץ בחודש מאי 1851, במאמץ לבלום את התפשטותה של שרפת־ענק שאיימה לכלות את סאן־פראנסיסקו. לשמחת הארכאולוגים המקומיים לא היה גבול משהתברר כי מקצת מתכולתה של חנות הכלים שהיתה ממוקמת בבניין נותרה שלמה. הם חושפים עתה, באתר־בנייה שבלב אזור הפיננסים העירוני, מרדה מסעירה של צנצנות, קערות, בקבוקים, צלחות וגביעי יין שהיו תקועים כמשך 137 שנה באדמת הרובע הסיני הישן – צ'יינאטאון – בקיאה של הבהלה לזהב. ראש העירייה, ממוצא יווני, כבר סייר באתר הארכאולוגי כשהוא מהלל את תרומתם העלומה של 5,000 הגברים, הנשים והילדים הסיניים שנמנו על 34 אלף חלוצי העיר באותן שנות זהב קסומות.

מה סוערים הלילות

מאת חיים הנדוורקר

בחלק מענפי הבילוי בתל־אביב כבר ניכר המשבר הכלכלי. מסעדות נסגרות חדשות לבקרים. בפאבים פריחה דווקא, הדיסקוטקים חיים בעיקר ממסיבות פרטיות, ובינתיים ההגיגה נמשכת

בכל שהמצב הכלכלי מחמיר, והמצב הפוליטי מסתבך, נעשים לילותיה של תל־אביב סוערים יותר. אנשי תל־אביב ומבקריה חוגגים.

סוף השבוע לבילויים מתחיל ביום רביעי ולעתים כבר ביום שלישי, ויש שמתחילים לבלות כבר ביום שני. שעות הבילוי נעשות מאוחרות יותר ויותר. לא מסובך למצוא מקומות הפועלים במרץ רב גם בשעה שלוש־ארבע לפנות בוקר.

התיאטראות, בתי הקולנוע והקונצרטים של הפילהרמונית מלאים. אם כי ראוי לציין שמסורות אלה נהנים מקהל מנויים שרכש זה מכבר כרטיסים ועתה רק ממשש אותם. המופעים המאורגנים על ידי אמרגנים פרטיים, לעומת זאת, במצב קשה.

מעולם לא היו בעיר כל כך הרבה מסיבות פרטיות, בבתים פרטיים ובעיקר במועדונים ובדיסקוטקים. הכניסה בהזמנות בלבד, אבל אפשר גם להיכנס בלי, תלוי איך אתה נראה. אין זו תופעה חדשה לגמרי. מגמה זו בפניה בשנים האחרונות, אלא שהיא מקבלת תאוצה הולכת וגוברת בחודשים האחרונים. פריחה זו אינה אלא שלב במשבר הפוקד את ענפי הבילוי.

כך למשל, אם בשנים האחרונות נהגו רבים ללכת למסעדות שנפתחו בעיר במסוריות אחר הגשם, הרי שהעידן המזומנים בכיסו של המבלה הממוצע מצמצם נוהג זה. המסעדות נקלעו למשבר והולך מדרדרת מחירים. אבל גם כך קשה להתעודד עם הפאבים, שבהם אפשר לבלות ערב שלם במחיר של 10—20 ש"ח.

נראה כי המאפיין החיצוני של הפאבים התל־אביביים הוא דלות החומר. אם בשנים האחרונות אפשר היה למצוא במקומות בילוי רבים בעיצוב מתכתי בוהק, שהותאם לאווירה של ימי השפע, הרי כיום נעשה העיצוב בהשקעה מינימלית. כאלה הם "אספרסו", "ויגלי", "תוף נוג", "פרמינלי". חלקם נראים כאילו רוהטו בגרוטאות שהובאו ממחסנים או מעגלותיהם של סוחרי "אלטע זאכן". אבל לקהל התל־אביבי זה לא מפריע לנהור לשם. קיימים, כמובן גם פאבים כושלים, אבל המצליחים מלאים עד השעות הקטנות של

מצבם של הפאבים איתן עדיין, על חשבון המסעדות הלילה.

רוקדים במחיר שתייה

המסעדות, לעומת זאת, אינן עומדות בנטל. רבות נסגרות. אלה שממשיכות לתפקד, גם היוקרתיות שבהן, מגישות גם ארוחות עסקים בניסיון, לפעמים נואש, למשוך עוד כמה לקוחות בצהריים ולהחזיק את הראש מעל המים. אילן גלסמן ממסעדת "הטיילת" אומר כי בשנה מתקיימת מלחמת־קיום קשה. משתדלים לשמור על רמה, לא מעלים מחירים, על אף העלייה במחיריהם של חומרי היסוד, מפרסמים יותר, מכניסים מוסיקה ביום שישי. רק לפני כמה שבועות הוא ארגן מעין יום־הולדת למסעדה, הסכר את התפריט במחירים של פעם. הקהל נהר בהמוניו והתור השתרך למרחקים. לא כל יום אפשר לקבל מנת שרימפס באה בשבעה שקלים.

ויש גם מתמידים. לא רבים, אבל יש. צחי ליפקה פתח בשבוע שעבר מסעדת ספריבס באפקה. יש לו מסעדה סינית בסמיכות, כך שהוא לוקח את הצ'אנס וסומך על הקליינטורה הקבועה שלו. הוא מאמין שבהשקעה ותבונה נכונים גם העסק החדש יצליח. אם לא עכשיו, אז בעוד כמה שנים. בכל מקרה, גם הוא לא העז לפתוח מסעדה יוקרתית, אלא מסעדה עממית השווה לכל כיס.

המשבר הכלכלי לא פוסח גם על הדיסקוטקים. אלה פתוחים בדרך כלל רק בימים חמישי, שישי ושבת. לרוב אין הם פועלים כדיסקוטקים הפתוחים לקהל הרחב, אלא לצורך קיום מסיבות פרטיות. מגמת בעלי הדיסקוטקים היא למנוע מצב שהמועדון שברשותם יהיה סגור. הם מאפשרים קיומן של מסיבות פרטיות במחיר נמוך ביותר, לעתים גם אפסי ולעתים גם חינם, ובלבד שהדיסקוטק יהמה אדם. הכניסה כאמור בהזמנות "בלבד", אבל לרוב מראה הפנים והלבוש יספיק, ואם לא, יעשו זאת 10 עד 15 ש"ח.

אם בעלי הדיסקוטקים אינם מרוויחים מגביית תשלום בשביל כניסה, הרי הם עושים את הרווחים בהפעלת הבאר. הדיסקוטקים הפכו אפוא להיות פאבים. מוקדים. "הבעיה היא", אומר איציק רזאנים, בעליו של מועדון הסטפס ביפו, "שהישראלים אינם שתיינים הרבה, כך שהרווחים אינם יכולים להיות גבוהים". לדבריו, מצב העסקים בכי רע.

המסיבות הפרטיות משמשות גם דרך יעילה למדי לסנן אורחים לא רצויים. התל־אביבים סובלים מפלישה של מבלים מהפריפריה למקומותיהם, כך שאחרי זמן קצר, במקרה הטוב תוך כמה חודשים, יורדים מקומות הבילוי מגדולתם בעיני המקומיים. דווקא, ההזמנות מסייעות הן בסינון והן בהבאת קהל תל־אביבי חדש. המארגנים גם הם מרוצים למדי. בהוצאה קטנה, בלי ללכלך את הבית, הם עושים מסיבה.

השכנים זרקו ביצים

רק בחודשים האחרונים נפתחו בעיר חמישה דיסקוטקים חדשים, כולם בדרום העיר וביפו: "ליקוויד", "שאראווכט", "סקאי", "קברט" ו"זמן אמיתי", ואלה רק החדשים את התעוררות.

שעות הבילוי ההולכות ומתאחרות יוצרות אף הן בעיה. לפני שבועות אחדים, בסביבות השעה אחת אחר חצות, החלו שכני פאב "דיגל", הסמוך למטה משטרת מחוז תל־אביב, להשליך ביצים ואבנים מהקומות העליונות של הבניין לעבר יושבי הפאב. היתה מהומה קטנה. באה משטרה. הפאב המשיך לפעול והשכנים הלכו לנבות ולהורדים פעם נוספת.

מקרה זה ממחיש בעיה אמיתית. מצד אחד, תל־אביב מתאפיינת בחיי הלילה שלה שאין כדוגמתם באף עיר אחרת בישראל וגם לא ברבות מערי המערב. מצד שני, פועלים מקומות הבילוי הללו ברחובות ובבניינים המשמשים למגורים, ובמקרים רבים הדיירים הם קשישים שלדידם פעילות זו מהווה מטרד ממדרגה ראשונה.

עיריית תל־אביב נמצאת במקרה זה בין הפטיש לסדן. חובתה לדאוג לשלומם של תושביה, ועל אחת כמה וכמה לקשישים. עם זאת, פגיעה בחיי הלילה תפגע באופייה של העיר. אומנם קיימים בעיר אזורי בילוי כמו יפו העתיקה, הטיילת וכיכר־אתרים. אך הקהל התל־אביבי מדיר רגליו ממקומות אלה המועדפים על תושבי הפריפריה, ומעדיף את הפאבים של רחוב שינקין, צפון דיזנגוף וצפון אבן־גבירול.

כתוצאה מלחצים רבים שהופעלו על העירייה החלה זו, בימים האחרונים, לסגור פאבים כמו "נרגילה" ברחוב אבן־גבירול ו"אספרסו" בצפון דיזנגוף, מעט אחרי חצות.

יובל קליין, בעליו של "האוזן השלישית", פאב פופולארי ברחוב שינקין, ושל המועדון־דיסקוטק "זמן אמיתי" בדרך יפו־תל־אביב, מעריך כי תוך תקופה קצרה התופעה עלולה להצטמצם ביותר. לדבריו, לא רק מסיבות כלכליות, אלא משום שבקרב המבלים התל־אביביים תבוא רוויה.

לדעת איציק רזאנים, מבעלי מועדון הסטפס, הפעלת הדיסקוטקים למסיבות פרטיות בהעדר הכנסות, תוביל בהכרח למשבר חמור ולמכה של חיסול עסקים.

הטור שלי / נתן דונביץ

הקוף השלישי

בשלישיית הקופים המפורסמת חל באחרונה שינוי משמעותי. נותרו הקוף שאינו רואה והקוף שאינו שומע. ואילו זה שאינו מדבר רכש לו ראי. הוא שותק, אך מעיף מבט בעצמו מאחוריו וסביבו. הרבה יותר נבון מאשר לשתוק ולא לעשות דבר.

אני חושב על הקוף השלישי, הנבון, בהקשר של הרופאים בשירות המדינה. בשבוע שלפני הבחירות לכנסת כמעט שלא שמענו אותם. שתקו. להוציא איזו הפגנה, וכבר אינני זוכר אם היתה שלהם או של רופאים אחרים. על כל פנים, בשבוע הקריטי להצגה בושה של עיניים הרופאים שתקו. עתה, כאשר פוליטיקאים עסוקים רק בעצמיהם, ומשריינים לעצמם כיסאות ומושבים אחרים, סבורים רופאי המדינה כי זה הזמן להשבית בתי־חולים. פעם פה ופעם שם, ואחר־כך את כולם. לאחר תקופה כל־כך ארוכה של שביתות והשבתות, לא למדו להעיף מבט סביבם, לראות ולנתח לא רק את החולים, אלא גם את המצב.

ההשבתות שערכו בימים האחרונים, ואלה שעוד נכונו לנו, ככל הנראה, בימים הבאים הן בזבוז אדיר. כמו חייל היורה את כל תחמושתו בטרם ראה את המטרה בבירור. ראשי הציבור הזה אינם שמים לב לכך שהידיעות על ההשבתות שקעו אל תוך העמודים הפנימיים, אל הכותרות הקטנות.

לא שעיקר דאגתי למאבקם של הרופאים. אני חושב על החולים. מצד אחד, הרופאים אינם זוכים בפירות כלשהם במאבקם המבוזבז; מצד שני, החולים, שהורגלו לסבול זה שנה ויותר, סובלים גם עתה, לריק. גם כאשר תקום הממשלה החדשה, היא תעסוק במצב המדיני, באש"ף, בעיצובאות, בארה"ב וביחסים שבין אש"ף לארה"ב. גם מי מבין השרים שאין זה מתפקידו הישיר לעסוק בזירה המדינית, עוסק בה. וכל מלה שלו – אפילו הוא שר זוטר – זוכה מיד בסיקור התקשורת. שומעים אותו ברדיו, בטלוויזיה. זה גם פוטר אותו מלעסוק ברצינות במשבר השורר בתחום עיסוקו.

בולמוס הפקסימיליה

מי שחושב שבולמוס הפקסימיליה הוא מנת חלקה של ישראל לבדה – אינו אלא טועה. ברכישת מכשירי וידאו היינו, במשך שנים, בצמרת העולמית. היצרנים היפאנים לא האמינו למקרא ההזמנות. הנטייתנו לכמה מהם במעצמה. ישראל רכשה בשנה יותר מכשירי וידאו, במספרים אבסולוטיים, מאשר צרפת או איטליה. אבל פקסימיליות זה סיפור שונה.

אין כמעט מדינה שאינה סובלת מקשייה של שירות הדואר להתפקד מהר וביעילות. המכשיר החדש מציל רבים. עסקים נראים אחרת, גם קשרים בין אנשים. בארה"ב יהיו עד לסוף השנה מיליון וחצי מכשירים. בשנים הקרובות יהיה העולם המערבי מצויד במיליונים רבים.

והכל הודות ליפאנים. בעוד מדינות מפותחות אחרות מעבירות מידע רב באמצעות מחשבים, מצאו עצמם היפאנים במצב מביך. המחשבים נבוכו, אם אפשר לומר כך, כאשר היה עליהם להעביר את הכתב היפאני המצויר. כך פיתחו היפאנים את הפקסימיליה, שראשיתה עוד לפני יותר ממאה שנה. כיום הכל עובר – כל־כך מהר, שנוצרות בעיות בגלל מהירות התגובה.

בארה"ב נותנים מומחים את דעתם לכמה היבטים של המדיום החדש. קודם היתה השהות בידי אדם – פרטי או פקיד בכיר – לחשוב בשנית בטרם יחתום על מסמך כלשהו, או יניח אותו במעטפה. לפעמים היה הבוס קורא למזכירה: "אם המכתב עוד לא יצא, עכבי אותו". בפקסימיליה, השדר יוצא מיד וזוכה מיד בתגובה. אין פנאי למחשבה שנייה, הכל נעשה בלחץ. גם פרופסור באוניברסיטת הרווארד אמר, בראיון, כי עתה הוא שולח את מאמרו לכתב־עת בפקסימיליה. המחשבה שזה עובר מיד גורמת לו שיכתוב את המאמר או ישלים אותו ברגע האחרון ממש. הוא יודע שמאמרו לא ייתקע בדואר ולא ישכב שם, והוא ממתין בכתיבה ובהגהה עד לרגע האחרון. בלא שהות להרהור או לספק נוסף, המאמר יוצא לדרך. היפאנים, לעומת זאת, אוהבים את המכשיר. תרבות העסקים שלהם אומרת שהחלטות מקבלים ברגע האחרון.

פקסימיליה אינה פורמלית כמו מחשב. במחשב הכל יוצא בדפוס אחיד. בפקסימיליה, אתה יכול לשרבט, לכתוב בכתב ידך, הכל מגיע אל הנמען. אלא שהפרטיות הזאת לא תמיד זוכה להגנה מתאימה. פקסימיליות מגיעות, בדרך־כלל, לחדר התקשורת של המשרד או העסק. עד שיגיע הנייר אל הנמען, יציצו בו גם עיניים זרות. כל משפט או מלה פרטיים ישמשו נושא לרכילות. ומה שמתוכנן לו שיהיה חסוי, מבחינת הבטיחות או הסודיות, נמצא חשוף.

משום כך, אגב, מציעים עתה מכשירים של תקשורת מוצפנת, והמידע יהיה ברור רק למי שיודע את הקוד לפענוחו. החשש לחשיפה גרם לכך, שמנהלו של משרד גדול בניו־יורק הורה לעובדיו לשגר חומר בפקסימיליה רק אם הנמען רוצה בכך.

השאלה הבלתי־נמנעת: אם הפקסימיליה תכבוש את העולם, בעוד חמש שנים למשל, ותהיה מכשיר חיוני כמעט בכל בית, מה יהיה גורלו של הדוור? האם כמו זה של החלבן? אולי יידעו השכנים, שאם בא הדוור לביתה של פלונית, סימן שמישהו שלח לה מכתב־אהבה שאסור להעבירו בפקסימיליה.

שוודיה לא היתה רק הדוור

מאת אליהו זהבי

מעיני שר החוץ השוודי זלגו דמעות כאשר שמע את הודעת שולץ על הסכמת ארה"ב לפתוח במו"מ עם אש"ף. "עתה נותר לשכנע את ישראל", אמר אנדרסון

קופנהגן

כתבים שוודים ששהו בחדרו של שר החוץ השוודי סטין אנדרסון בבית המלון "פרזידנט" בז'נבה, סיפרו כי מעיני השר זלגו דמעות כאשר סמוך לחצות, ביום רביעי ה־14 בחודש, קיבל את ההודעה הטלפונית מאת הציר השוודי בוואשינגטון, אולף האדרנסון. תוך חצי שעה, אמר האדרנסון, יודיע שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ על הסכמת ארה"ב לפתוח בדו־שיח עם אש"ף.

היה זה סיומה של שרשרת אירועים שהחלה עם בואו של איש הנהגת אש"ף, חאלד אל חסן, לשטוקהולם ב־21 בנובמבר. ביזי הלידה של המאמץ הדיפלומטי השוודי לתרום להשכנת שלום בין ישראל לעם הפלשתינאי הולדו תשעה חודשים קודם לכן, במארס 1988, עם ביקורו של סטין אנדרסון בישראל. בשעה של גילוי לב, לאחר שהוכתר בהצלחה המאמץ השוודי להביא לפריצה בין ארה"ב לאש"ף, הסביר אנדרסון בראיון לטלוויזיה השוודית, מדוע ראה חשיבות כה רבה לקידום תהליך השלום בין ישראל למדינות ערב. "לישראל יש נשק גרעיני", פתח ואמר. הכתב הפסיק את השר ושאל: "לישראל יש נשק גרעיני?" אנדרסון חזר ואמר: "לישראל יש נשק גרעיני. זהו נתון יסודי בכל שיקול לגבי הסכנה לאנושות כולה, במקרה של הסלמת הסכסוך בין ישראל למדינות ערב".

לנסות לשכנע את אש"ף

במסעו לישראל באותו חודש מארס לא הצליח השר השוודי לשכנע את מנהיגי ישראל בצורך לפתוח בצעדי פיוס כלפי העם הפלשתיני. לעומת זאת עלה בידו ליצור יחסי אמון עם הנהגת אש"ף. במהלך הביקור בארץ שתועד בקפידה על־ידי הטלוויזיה השוודית, ביקר השר בבתי חולים במזרח ירושלים, ואמר דברים נוגעים ללב כאשר החזיק בידה של ילדה קטנה שנפגעה בראשה מכדור תועה. עם שובו לשטוקהולם החלה הפעילות המדינית לשכנע את ראשי אש"ף להסכים למתן עמדותיו הגלויות של אש"ף בכל הקשור להכרה בזכות קיומה של ישראל. השר השוודי הבין כי בלא הבהרה חד משמעית של אש"ף לא ניתן יהיה להשיג את שני היעדים: הסרת המחסום החוצץ בין אש"ף לארה"ב, ויצירת אווירת אמון בין אש"ף להנהגה המדינית של ישראל.

ביקור בישראל חזר והדגיש בפני שיחו בירושלים את עיקרי האומה הפלשתינית, חששם המוצדק של הישראלים מפני כוונות אש"ף לחיסולה של ישראל ומחיקתה ממפת העולם.

עתה החל המאבק המושך לשכנע את ערפאת להשמיע את המלה "ישראל" בביטוי למשפט המכיר בזכותה של מדינה יהודית להתקיים. ראש דסק המזרח התיכון במשרד החוץ השוודי, אנדרס ביורנאר, מונה למתאם כל הפעולות והקשרות במאמץ הדיפלומטי השוודי להביא להבנה בין אש"ף ארה"ב־ישראל.

חודש לאחר הביקור בישראל נסע שר החוץ השוודי למוסקווה ולוואשינגטון והיוה לשרי החוץ של שתי המעצמות על הפעילות הדיפלומטית השוודית. במוסקווה קיבל סטין אנדרסון אור ירוק. בוואשינגטון העמידו לפניו את התביעה שנוסחה עוד בשנת 1975 ע"י הנרי קיסינג'ר: על אש"ף להכיר בזכות קיומה של ישראל בהתאם להחלטות 242 ו־338 ולהודיע על הפסקת כל פעולות הטרור.

פגישה חשאית עם יהודים

בחודש יולי, לאחר הגט שהשליך המלך חוסיין לגדה המערבית נפגשו באי הספרדי מיורקה, שר החוץ השוודי עם יועצו הפוליטי של ערפאת, בסאם אבו שריף. השר השוודי מצא באבו שריף בעל־ברית, המבין את החשיבות העצומה שיש למלים בדרך להשגת היעדים הבריניים.

בתחילת הכנות אש"ף לכינוס המל"פ באלג'יר, בספטמבר שבו בשלה הכרזת אלג'יר, פעלה שוודיה למען ניסוח שיענה על שתי תביעות ארה"ב: הכרה בישראל והסתייגות מטרור. במקביל ניסתה שגרירות שוודיה בוואשינגטון לאתר בחוגי היהודים המלוכדות בתמיכתה בעמדות הרשמיות של ישראל, יהודים בעלי עמדה פוליטית מתונה. הישג ראשון ונוגע היה גיוסה של ריטה האוזר לטובת העניין. זו הצליחה לשכנע כמה יהודים נוספים להיפגש בשטוקהולם עם נציגים בכירים של הנהגת אש"ף.

איש אש"ף חאלד אל חסן הוזמן לשטוקהולם בכיסוי על־ידי המשמרת הצעירה של המפלגה הסוציאליסטית השוודית. למעשה הוזמן לפגישה חשאית עם המשלחת היהודית. יחד עם אנדרס ביורנאר איש משרד החוץ השוודי, הכינו אל חסן והיהודים האמריקאים את טיוטת "הצהרת שטוקהולם". מלת המפתח בהצהרה זו היה המשפט "אש"ף מקבל את זכות קיומה של ישראל". באשר לניסוח השר לא קשה לשכנע את חאלד אל־חסן, והוצבע תוספת "ניסוי לשרוד המתנהל על־ידי מדינה".

לאחר שערפאת עצמו נתן את הסכמתו ל"הצהרת שטוקהולם" באה שעתה של ה"מבצע" התקשורתית. ב־6 בדצמבר בישר שר החוץ השוודי על בואו של ערפאת למחרת היום לשטוקהולם, לפגישה עם משלחת ייצוגית של יהדות ארה"ב. בשבת, לפני בואו של ערפאת לשטוקהולם נפגשו אנדרס ביורנאר והציר בשגרירות שוודיה בוואשינגטון, אולף האדרסונסן, עם שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ, והעבירו לו איגרת מאת שר החוץ השוודי. באיגרת זו נכלל ניסוח "הצהרת שטוקהולם".

לממשל בארה"ב היה ידוע מראש תוכן ההצהרה שהשמיע ערפאת. הדיונים שהתנהלו בארמון "הגאגה" בשטוקהולם בין משלחת אש"ף למשלחת היהודית נמשכו רק שתיים־שלוש שעות. על המטרה כבר הוסכם קודם לכן. במסיבת העיתונאים, בתום המפגש, לא הסכים ערפאת להודע מן המשפט "אש"ף מקבל את קיומה של מדינה יהודית". כאשר הוא נשאל והחלק: "האם אתה מקבל או לא מקבל את קיומה של ישראל?", השיב: "אני מקבל את השלום". לכאורה נמצא המאמץ הדיפלומטי השוודי הממושך על סף כשלון מוחלט. מרבית מסיבת העיתונאים נוהלה בערבית, ואיש מבין הכתבים לא ידע מה בדיוק אמר ערפאת לאחר שדבריו תורגמו לאנגלית ולשוודית.

מתחייב להשמיע את המלה

המערכה האחרונה של הדרמה הפוליטית התנהלה ב־13 וב־14 בדצמבר בז'נבה. בשיחות הטלפון בין חדרו של שר החוץ בז'נבה, לשכתו של הציר השוודי בוואשינגטון ותת שר החוץ ריצ'רד מרפי, הועברו תנאי ארה"ב לדו־השיח עם אש"ף. נאומו הצורך של ערפאת בעצרת באו"ם לא סיפק את השוודים. על אף מאמצי הדיפלומטיה השוודית הצליח ערפאת לחמוק מן הצורך להגדיר חד־משמעית את הכרת אש"ף בזכות קיומה של מדינת ישראל. האפשרות האחרונה שנותרה עדיין – מסיבת עיתונאים שבה ישיב ערפאת על שאלות עיתונאים. המסיבה נדחתה משעה לשעה. אנדרס ביורנאר התרוצץ בין מלון "פרזידנט", בו התגורר שר החוץ השוודי למלון "אינטרקונטיננטל" בו התגורר ערפאת, כשבידיו הנוסח שתבעה ארה"ב כתנאי לפתיחת המו"מ עם ערפאת, בנוסח נכללה המלה שתפרוץ את המחסום האחרון: "ישראל". ערפאת התחייב להשמיע מלה זו בעת מסיבת העיתונאים. הפעם הבטיח לדבר אנגלית ולקרוא את הנוסח עליו הוסכם.

שלוש שעות לאחר מכן מודיע שולץ על נכונות ארה"ב לפתוח בדו־שיח עם אש"ף. בחדרו של שר החוץ השוודי מרימים כוסיות. בעיני סטין אנדרסון נוצצות דמעות. לעיתונאים השוודים הוא אומר: "הייתי לא רק נושא מכתבים בין ערפאת לממשל האמריקאי, השתתפתי בניסוחם". במשרד החוץ בשטוקהולם מקבלים בקורת רוח את עקיצות ניו־יורק המעניקים שבחים לדיפלומטיה השוודית. "עכשיו המשימה היא לשכנע את ישראל", אומר אנדרסון.

בדין ובצדק / צבי הראל

החסד שנעשה עם שפטל

תימוכין לדעה הנשמעת כי בית־הדין המשמעתי של לשכת עורכי־הדין משמש מכשיר לבירור מעשים של עורכי־הדין הנגלים בפלילים, יש בפסק־הדין שניתן באחרונה במשפטו של עו"ד יורם שפטל.

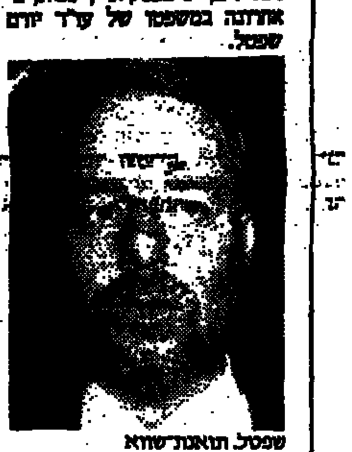

שפטל. תואנת־שווא

פסק־הדין ניתן על־ידי בית הדין הארצי (ערכאת ערעור בלשכה), שדחה את ערעורו של עו"ד שפטל. בית־הדין המחוזי (ערכאה ראשונה) גזר עליו השעיה חודשי השעיה על תנאי לשנתיים ותשלום הוצאות בסך 2,000 ש"ח. עו"ד שפטל האשים הורשע בעבירה בניגוד לחוק לשכת עורכי־הדין. נטען נגדו, כי בשמונה ובעשרה בינואר 1984 הגיש בקשות דחייה לבתי־משפט שונים, וביניהם לבית־המשפט העליון, בתואנת־שקר כי נקרא לשירות מילואים פעיל ולא יהיה באפשרותו להופיע בדיון האמור.

אב בית־הדין, עו"ד אביגדור שלום, כתב בפסק־הדין של בית הדין הארצי: "בנסיבות העניין, מקבל אני את טענת בא־כוח המשיב [פרקליטות המדינה שיוצגה על־ידי פרקליטות מחוז המרכז] כי מעשיו החמורים של המערער מהווים עבירות פליליות של שיבוש הליכי משפט וקבלת דבר במרמה. הגם עשה המעשה המערער שבעורר לבקשת בארכות שלא להגיש כתב אישום פלילי לערכאות ולהסתפק בדיון במסגרת הלשכה. מעשים אלה של הנאשם פוגעים פגיעה חמורה ביותר במערכת היחסים האמון החייבים לשרור בין ציבור עורכי־הדין לבין השופטים ובתי־המשפט, ומערערים את יסודותיה – האמינות – המקצועית והאישית המחייבת, ככלל, לשמש בו־תמיד מנהג לציבור עורכי־הדין".

על רקע דבריו של אב בית־הדין ראויה פרקליטות המדינה, ופרקליטות מחוז המרכז, לביקורת על כך שלא הגישה נגד שפטל כתב אישום לבית־משפט רגיל. הרי אילו היה זה אזרח שאינו עורך־דין, קרוב לוודאי שהיה עומד לדין פלילי רגיל.

האמינות של לשכת עוה"ד

הסמכות בחוק לעכב הליכים נגד נאשם היא נתונה בלעדית ליועץ המשפטי לממשלה. הסיבות לעיכוב הליכים נגד נאשם הן רבות ומגוונות: בריחת עדי תביעה לחו"ל, מחלה קשה של הנאשם, בריחת הנאשם ועוד. החוק קובע, כי היועץ המשפטי לממשלה יכול לחדש את המשפט בתוך חמש שנים (במקרה של פשע), ובתוך תקופה של שלוש שנים (במקרה של עוון). אם חלפה תקופה זו, אין לחדש את ההליכים. רק במקרים נדירים למדי חודשו הליכים נגד נאשם זה או אחר.

בחודשים האחרונים היה נתון התובע, עו"ד אברהם פכטר, במצוקה. פכטר מופיע בתיק פלילי־כלכלי של שתואשם בו, תומאס פפר (41) מרעננה, שעזב את הארץ בזיופו של סיפול רשאי ולא התייצב לכמה ישיבות שנקבעו למשפט. פפר, בעל חברת "לין הידראוליקה" מרחוב שינקין 56 בתל־אביב, מואשם, שבמסגרת הבעלים של המפעל, שקיבל מעמד של מפעל מאושר, ניסה לרמות את המדינה בהיקף של מאות אלפי שקלים. תוך ביצוע עבירות של זיוף, ניסיון לקבל דבר במרמה ושימוש במסמך מזויף. משפטו עמד בשלב שלאחר הקראת כתב אישום ויכול היה להסתיים באחת משתיים: זיכוי הנאשם או עיכוב ההליכים נגדו.

התובע, כמובן, ביקש לעכב את ההליכים מכיוון שלא רצה לתת פרס לנאשם, שלא הגיע ארצה. כיוון שכך, פנה עו"ד פכטר ליועץ המשפטי לממשלה כדי שיפעיל את סמכותו הבלעדית. לעו"ד פכטר היו סיבות טובות לפעול במהירות, מפני שהשופט המחוזי חיים אדר קבע בהחלטתו לפני יותר מחודשיים, כי אם בדיון הבא (בשבוע שעבר) לא תתקבל תשובת היועץ, הוא יזכה את הנאשם. לשכתו של חריש פעלה בעצלתיים: במשך כחודשיים היתה מונחת פנייתו של פכטר על שולחנו של אחד מעוזריו, ללא טיפול ממשי. בשבוע שעבר עמד השופט אדר בדיבורו וזיכה את הנאשם. עתה, אם יחזור הנאשם מחו"ל לא תוכל התביעה להחיש נגדו את ההליכים.

שופטים ללא שכר

בית־דין אזורי לעבודה כולל (פרט למקרים יוצאים מן הכלל) שלושה שופטים שמהם אחד הוא שופט מקצועי ושניים נציגי ציבור, הנבחרים על־ידי ארגוני המעסיקים וארגוני העובדים. בכל בתי־הדין לעבודה בארץ מכהנים עשרות רבות של נציגי ציבור. גם בערכאת־ערעור (בית־הדין הארצי) יושבים נציגי ציבור שלהם זכות הצבעה שווה לשופטים המקצועיים. להבדיל מהשופט המקצועי, עיסוקם המשפטי של נציגי הציבור בתוקף על עבודתם השגרתית. חלקם גמלאים. לעתים, קורה שנציג ציבור כזה נדרש לעמוד לרשות בית־הדין ימים שלמים. על כל יום ישיבה הוא מקבל סכום נמוך של כ־40 ש"ח.

באחד מפסקי־הדין האחרונים של בית־הדין הארצי התברר, כי שופט הערכאה הראשונה (בית־הדין האזורי) לא כינס את שני נציגי הציבור, משום שמאז אפריל האחרון אין משלמים את שכרם; החשב הכללי אינו משחרר את התקציב לכך. היה זה לצורך דיון דחוף בבקשת המדינה למנוע שביתה בבתי־החולים הממשלתיים. השופט המקצועי לא דן בבקשה בגלל היעדרות של נציגי הציבור. נשיא בית־הדין הארצי לעבודה, השופט מנחם גולדברג, שבפניו הוגש ערעור שלא לדון בבקשה, גילה הבנה כלפי השופט בערכאה הראשונה ובפסק־דינו מתח ביקורת על אנשי התקציבים: "אין ספק כי התנהגותו זו של אנשי התקציבים פוגעת (...) בעצמאותה של הרשות השופטת, מאחר ודרך המלך בדיונים בבית־הדין לעבודה היא קיום דיון בהרכבים בהם משתתפים נציגי הציבור אשר מעמדם, לעניין פסקי־הדין, כמעמד השופט. בסכסוכים קיבוציים ניתן לקיים דיון אך ורק משהוזמנו נציגי הציבור".

בימה חופשית

הגל השלישי

מאת מירון חיים איזקסון

הכותב משמש כיועץ שר הדתות ליחסי דתיים־חילוניים

על הציבור החרדי להבין כי השתתפות בהנהגת המדינה כרוכה גם בחובות. על הציבור החילוני, מנגד, לקבל על עצמו את הכרעת הבחירות

קבוצת ההנהגה בימי "המדינה בדרך" ובעת הקמת המדינה היתה במתכונה מיהדות מזרח אירופה, והשקפתה חלק מתנועת העבודה הציונית. כל העם שישב בציון השתתף ללא ספק במאמץ ההקרבה לשם הקמת המדינה וחיזוקה, אך מבין שנותני הטון היו בעלי רוח מסוים. באופן טבעי, מי שלא השתייך לקבוצה זו סבל מאי יכולתו להשפיע על חיי הציבור, ופעמים רבות אף הודח על־ידי הממסד. בנוסף, התפתחו רגשות סובייקטיביים, לעתים מוצדקים ולעתים שאינם מוצדקים, של קיפוח מצד הממשל ושל ניכור כלפי הממסד.

נראה, שמשלב מסוים של קיום המדינה, בהדרגה, בשנים חלקים שונים של אותו ציבור שהיה "חיצוני" לממסד, ומבטאים את רצונם להגיע למוקד ההשפעה הלאומית. התופעה היא של גל אחרי גל המתקרב הבא מהשוליים למרכז. גל אחד היה של הציונות הדתית, אשר מתוכה קם גוש־אמונים ומימש, כמוביל, עשייה ציונית והתיישבות בארץ ישראל בהמיזן רב להתיישבות הראשונית של תנועת העבודה. בנוסף למימד האידאולוגי היתה כאן כעין אמירה "מה שאתם עשיתם אנו כעת ממשיכים לעשות ועושים נכון יותר". גל שני היא של יהדות עדות המזרח, אשר חלקם המספרי בציבור הלך וגדל. במדינת רב לא היה די בשיתופם רק כסמלים למוסד ההוויה, והתפרץ בחוסר עצמם אשר היה סיבה עיקרית למהפך הפוליטי של 1977.

העלייה הגוברת בהשפעתו של הציבור המכונה חרדי, היא בבחינת הגל השלישי. גם ציבור זה היה בפועל רחוק ממרכז ההכרעות הציבוריות במדינה. במידה רבה מתוך בחירה עצמית ובמידה מסויימת מתוך דחייה של הממסד השולט. גם ציבור זה מתעצם במספריו ובארגונו הפנימי. אף הוא הוזנח מבחינת תנאיו והמעמד על־ידי הממשל. הבחירות הנוכחיות מקרבות את החרדים באופן בולט למרכז הפעילות הציבורית.

הגלים המובאים לעיל אינם סותרים זה את זה, אלא משתלבים באופן שיוכרע בעתיד. עלינו להבין שציבור עצום במדינה שונה בתודעתו מהביוזן הרעיוני שבלט בעת הקמת המדינה. היהדות מארצות המזרח, כמו היהדות הדתית בכלל והיהדות החרדית בפרט, מהוות יתר וחלק בולט מיושבי הארץ היום. אם ציוני הוא מי שיושב בציון (לפי רעיון דוד בן־גוריון) הרי קל לבדוק ולראות מי ממשיך בשנים האחרונות לעלות ארצה, מי מגדל כאן משפחות ברוכות ילדים ומי קשור בארץ מעבר לכל שיקול תועלתי. כמרכז בוזר שישנו רצון פנימי גדול הרוב למקורות יהודית ולמסורת ישראל במובנים הנרגשים שונים.

תהליכים פנימיים אלה הם מטבעם מתמתמים ולא אחידים. מה שקורה לפנינו אינו סוף פסוק ואינו יכול שיהיה סוף פסוק. מבחינה המטה־היסטורית יש כאן תהליך יהודי הציוני עמוק ובעל השלכות עקומות שבוודאי יהיו שימצאו לו אחיזה בכתבי הרב קוק. בינתיים רק נאמר, שמי שמתקרב למרכז ההכרעות מחויב במלוא הזכות. השירות בצה"ל, שהוא אחד העניינים היהודים המקובלים על רוב מכריע בעם, חייב להיות נחלת ציבור גדל והולך. אין ספק שהרבה מבוחרי המפלגות הדתיות (ובוודאי ש"ס) משרתים כבר היום בצבא. יש לקוות שתהליך זה ילך ויגבר וזאת מבלי לפגוע בצורך האמיתי לקיים קבוצת תלמידי חכמים, שכל חייהם הם אמנם תלמוד־תורה לשמה. אולם אז יש להעיד לאנשים מסוימים שגם העיסוק הפוליטי יכול להחשב כביטול תלמוד תורה, ולא רק השירות בצה"ל.

ההידברות בין דתיים לשאינם דתיים בוודאי הולכת והופכת מורכבת יותר אך גם חיונית יותר. דווקא כאשר יותר ויותר חלקים מהציבור נהיים מעורבים במרכז העשייה, הכרחי להגיע להסדרים ולהידברות. מצד אחד ההתקרבות למסורת צריכה להקל את ההידברות, מן הצד השני הפיתוי להשתמש בדרך חקיקה (ויש שיאמרו כפייה) עלול לגדול. עלינו לומר שכל מי שמשתתף במדינה בתהליך המדיני השלטוני חייב לקבל על עצמו את הכרעת הבחירות. מכאן ניתן לנסות ולהגיע לכולנו הצעות הבנה הדדית (לצורך ההבהרות נשתמש בכינויים "צד דתי" ו"צד חילוני" למרות שהמציאות מגוונת ומורכבת פי כמה וכמה):

א. על הצד החילוני להכיר בכך שהקשר למסורת הוא חזק ועמוק אצל ציבור גדל והולך.

ב. על הצד החילוני להכיר בכך שחוקים יסודיים, כמו חוקי אישות על־פי ההלכה, הם רצון רוב הציבור.

ג. על כולנו לברך על התקרבות חלקים גדולים מהעם אל מרכז הפעילות הציבורית.

ד. על הצד הדתי להימנע מכל חקיקה חדשה שיצא שכרה בהפסדה במובן של שנאת ישראל וחדייה. דרך ההידברות וההסכמה הלאומית הרחבה היא הדרך הנבחרת.

ה. על הצד הדתי להבין שההתקרבות למרכז ההכרעה הלאומית מחייבת לא פחות מאשר מזכה. כולנו כפופים כאזרחי המדינה לחוקיה ועל כולנו לשאת בשוויון בעול קיומה.

WHAT IS FAITH AND HERESY IN JUDAISM?

A public symposium, in English, on
"What is a Jew - throughout the ages?" with,

Prof. Emil Fackenheim
Prof. Yeshayahu Leibowitz
Prof. Michael Rosenak
Prof. Menachem Kellner
Prof. Yirmiyahu Yovel
Prof. Albert Baumgarten
Dr. Daniel Lasker
and others.

SPONSORED BY SHORASHIM (Ministry of Education and Culture) AND THE JERUSALEM POST.

Thursday 12th - Sunday 15th January 1989 (Three nights)
THE GALEI ZOHAR HOTEL, THE DEAD SEA.

NIS 375 inclusive. No extras.

* *Stimulating lectures and discussion in an open atmosphere*
* *Relaxing and restful environment on the shores of the Dead Sea. Programme allows for "free time" Free transportation to and from the Dead Sea Spa.*
* *Full board accommodation (sharing double room). Kosher, four star hotel, TV in every room. Swimming Pool.*
* *Price includes collective transport from Haifa, Tel Aviv and Jerusalem.*
* *Beit Knesset at the hotel.*

Space limited: please book as soon as possible.

Full details and reservations - SHORASHIM (ask for Tal. 8a.m.-3p.m.)
Tel.02- 663194/5, 690358. 14 Rehov Hatibonim, Rehavia, Jerusalem.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

כלכלה ועסקים

טופר – התעוררות בדצמבר

מניה על הכוונת / דורון סונסינו

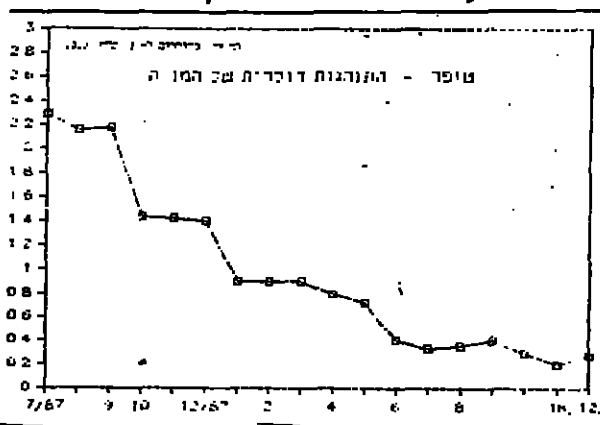

משקיע שרכש ביולי 87' את של ניירות הערך שהנפיקה טופר ושילם בעבורם 11.6 שקל ליחידה, נותר על-פי מחירי הבורסה הנוכחיים עם כ-1 שקל בלבד: ירידה נומינלית של כ-92%.

השחיקה בשער מניותיה של טופר משקפת את המשבר הקשה העובר על ענף הטקסטיל בארץ בשנים האחרונות. טופר שנוסדה ב-1977 עסקה בשיווק וייצור הלבשה עליונה לצעירים תחת השמות המסחריים "TOPPER" ו-"SASSOON ROLAND". מוצריה שווקו באמצעות יותר מ-30 סניפים ברחבי הארץ וכן באמצעות חנויות אופנה אחרות שלא בבעלות החברה. הייצור בוצע במבנה שכור, בשטח של כ-2600 מ"ר, באזור התעשייה בחולון וכן מתפרה בכפר מנדא שבגליל.

בתשעת החודשים שהסתיימו בסוף דצמבר 1986, הרוויחה החברה כ-911 אלף שקל. ברבעון האחרון של 1987 החל היקף המכירות שלה להתכווץ. התחרות העזה בענף אילצה את טופר להוריד מחירים ולמכור את מוצריה במחירי הפסד. ב-1987 הציגה החברה הפסד בסכום של כ-245 אלף שקל.

בשנת 88' החמיר מצבה של החברה. במאי 88' החליפו מנהלי החברה וההנהלה החדשה החלה לצמצם בהדרגה את היקף הייצור ולפטר עובדים. בסוף יוני החליטה טופר לשנות את מראה חנויות הרשת. באמצע ספטמבר הציגה החברה את החנות המשופצת הראשונה, שעוצבה בסגנון מרווח וחדשני.

למרות מאמצי ההתייעלות, נמשכה השחיקה ברווחיות. במחצית הראשונה של 1988 צברה החברה הפסד בסכום של 2.9 מיליוני שקל. המזומנים בקופת החברה הצטמצמו בסוף יוני בכ-35 אלף שקל בלבד, והיקף ההתחייבויות היה 5.83 מיליוני שקל.

באוקטובר החליטה החברה לסגור את המתפרה בכפר מנדא ולפטר את 100 העובדים, החברה החליטה גם להפסיק לחלוטין את הייצור במפעליה ולהתחיל לייבא אופנה מאירופה.

בנובמבר החליטו בעלי השליטה בטופר להעביר את השליטה בחברה לגורם אחר, שיוכל להזרים אליה הון נוסף.

בתחילת דצמבר סוכמו פרטי העסקה בין נסים מזרחי, הבעלים של ראש אינטראנזי, ובין חברת טופר. במסגרת העסקה רכש מזרחי 60% מההון והשליטה בטופר. בהמשך תועבר כל השליטה בראש אינטראנזי לטופר ובתמורה תקצה טופר למזרחי מניות שישלימו את אחוז ההחזקה שלו בחברה ל-91% לפחות.

בתחילת נובמבר 88' החליטה הבורסה להעביר את המסחר במניית טופר מן הרשימה הראשית לרשימת הסיכון: הרשימה המקבילה. למעשה, התלבט דירקטוריון הבורסה באשר לסיווג המניה עוד בזמן הנפקתה, ביולי 87'. בדיון שקיים הדירקטוריון על הנפקת טופר התגלעה מחלוקת בשאלה אם לרשום את המניה למסחר במסגרת הרגילה או במסגרת הרשימה המקבילה. בהצבעה נוצר תיקו בין התומכים בהכללת המניה ברשימה הראשית לבין התומכים בהכנסתה לרשימה המקבילה. חיים שטסל, יו"ר הדירקטוריון, השתמש בסמכות ההכרעה הנתונה לו וקבע כי המניה תיסחר במסגרת הרגילה.

עם קבלת השליטה בחברה, הזרים מזרחי לטופר 750 אלף שקל בדרך של הלוואת בעלים. ביטחונות שנתנו הבעלים הקודמים של טופר לבנקים, בסכום של כמיליון דולר, מומשו עם העברת השליטה ונרשמו גם הם כהלוואת בעלים.

בשבועות האחרונים התעורר המסחר במניית טופר בעקבות העסקה עם ראש אינטראנזי. שערה של טופר גבוה היום בכ-46% מן השער בתחילת דצמבר. הגרף של חברת "מיטב" מציג את שחיקת שער המניה בשנתיים האחרונות. בתחילת 88' נסחרה המניה במחיר של 1.4 דולר ובסוף נובמבר ירד מחירה ל-0.19 דולר בלבד.

מזרחי מסר אתמול ל"הארץ", כי ראש אינטראנזי תפעיל את טופר כרשת נפרדת. שתי החברות ישמרו על קו האופנה שאפיין אותן עד כה. מזרחי מתכוון להפעיל את הסניפים שסגרה טופר בתקופה האחרונה ולפתוח גם כמה סניפים חדשים לחברה, באזורים שבהם יש לראש אינטראנזי ניסיון מוצלח. המפעל של טופר בחולון ישמש את שתי החברות במשותף.

ככל הנראה, לא תחייב הבורסה את רוכשי השליטה בטופר לפרסם הצעת רכש לציבור הרחב, בגלל אופי העסקה שמיטיב עם בעלי המניות בטופר ואולי גם מציל את השקעתם.

העורך: נחמיה שטרסלר

מפרק אליאנס תובע לפטר 100 עובדים של החברה הבת שמשון

מפעל מפסיד 250 אלף דולר לחודש ● באליאנס מחכים להזרמת 5.3 מיליון דולר מכור

מאת מיכל רוזה

המפרק של חברת אליאנס, עו"ד עמרם בלום, הודיע למועצת פועלי פתח-תקוה על כוונתו לפטר 100 מבין 350 עובדי החברה הבת שמשון. זאת במסגרת תוכנית הבראה של החברה, שהפסדיה כיום מגיעים ל-250 אלף דולר בחודש.

מפרק אליאנס ממתין עתה לקבלת 5.3 מיליון דולר, מכור, שכור התחייבה להעביר לידיו עד ה-25 בדצמבר. הסכום כולל תקבולי יצוא בסך 3.3 מיליון דולר שכור שמה את ידה עליהם, ועוד שני מיליון דולר שהיו אמורים לכסות את הפסדי החברה הבת שמשון.

המפרק הודיע למועצת פועלי פתח-תקוה גם כי לא יוכל לשלם למפוטרי המפעל פיצויים בשיעור העולה על זה הקבוע בחוק. ועד העובדים הודיע בתגובה, כי לא יסכים לפיטורים ויפתח במאבק נגד יישום התוכנית.

בלום מסר ל"הארץ", כי ללא סיכום על תוכנית ההבראה של אליאנס, כפי שאושרה על-ידי בית המשפט, הוא ייאלץ לפנות לבית המשפט ולבקש את פירוקה של חברת שמשון. ההחלטה בעניין זה תתקבל גם על פי ההתפתחויות בעניין תביעת הפירוק נגד כור. לדבריו, אם יתברר כי כור לא תוכל להעביר לידיו את הסכום שעליו התחייבה בתוכנית ההבראה, צפויים קשיים גדולים גם בחברת אליאנס, מאחר שחלק מכספים אלה מיועדים לתשלום פיצויים ל-250 המפוטרים של אליאנס. פיצויים אלה אמורים להינתן למפוטרים עד ה-26 בחודש זה.

בנק טפחות התחייב להשיג תשואת מינימום של 5% לפחות בקופות הגמל

מנהל הקופות: ההבטחה היא על בסיס ממוצע ל-6 שנים

רווח והפסד / אריה לביא

בנק טפחות התחייב בעבר להשיג בקופת הגמל שלו, טפחות גמל, תשואה מינימלית של 5% בשנה נטו. חלק מהלקוחות אף קיבלו התחייבות לתשואת-מינימום גבוהה יותר, של 5.2%.

לסופר "הארץ" נודע כי הבנק נתן את ההתחייבות לקבוצה של כ-20 קבוצות עובדים שונים, אך החל להתחייב על תשואת-מינימום לפני יותר משנה, בעקבות הוראות שקיבל מהפיקוח על בנק ישראל. מנחם נוה, מנהל קופת הגמל בבנק טפחות, אמר ל"הארץ" שבמסגרת זו נתן הבנק התחייבויות בסכום כולל של כ-20 מיליון שקל.

לדעתו של נוה, בנק טפחות אינו צריך להיות מודאג מההתחייבות שנתן, למרות התשואה שהושגה עד כה, מאחר שמדובר בהתחייבות מצטברת לשש שנים. אם לא תושג התשואה הזאת בתקופה האמורה, יצטרך הבנק לפצות מי שקיבלו התחייבויות כאלה.

ההתחייבות, ציין נוה, מוגבלת ל-0.9%, שהם דמי הניהול שגובה הבנק על ניהול קופת הגמל. כלומר, הסיכון המקסימלי של הבנק הוא הפסד דמי הניהול בשיעור של 0.9% לשנה. מחישובים ראשוניים שנעשו בבנק טפחות נראה, שלפי ההתחייבות אמור הבנק להשיג תשואה כוללת במשך שש שנים של 35.5% אחוז (לפי 5.2% לשנה). כלומר, על הבנק להשיג במהלך השנתיים הקרובות תשואה של כ-13%. לדעת הנהלת הבנק, לא תהיה בעיה להשיג תשואה זו.

האשראי ירד ב-300 מיליון שקל בשבועיים

מגמת הגידול בהיקף האשראי השוטף בשקלים נבלמה בשבועיים האחרונים, מתברר מנתונים מעודכנים של בנק ישראל שהועברו אתמול למערכת הבנקאות. על-פי נתונים אלה, המעודכנים ל-14 בדצמבר, ירד היקפו של האשראי השוטף ל-16.65 מיליארד שקל, לעומת 16.95 מיליארד שקל שבועיים לפני כן, בסוף נובמבר. עם זאת, נתונים אלה אינם כוללים את העברות למע"מ ולמס הכנסה ממועדות לפני מבר, שיבואו לביטוי בשבוע הבא. בדרך-כלל גורמות העברות אלה לגידול בהיקפו של האשראי השוטף.

גם הפק"ם ירד ב-300 מיליון שקל

בד בבד נרשמה ירידה של 300 מיליון שקל בהיקף פיקדונות הפק"ם, שהגיעו ב-14 בדצמבר ל-4.44 מיליארד שקל לעומת 4.74 מיליארד שקל שבוע לפני כן. לעומת אלה, נרשמה עלייה של 160 מיליון שקל בהיקף פיקדונות הפח"ק, שעלו במשך השבוע ל-2.44 מיליארד שקל לעומת 2.28 מיליארד שקל שבוע לפני כן.

ריבית הג'אמבו חזרה ועלתה ל-22%

הריבית על פיקדונות ג'אמבו ירדה בסוף השבוע מרמה של כ-22% לכ-20.5%, אך השבוע חזרה ועלתה לכ-22%.

בבנקים מעריכים את היקף עודפי הנזילות ב-200 מיליון שקל. מערכת הבנקאות מנצלת בעיקר את ההלוואות המוניטאריות של בנק ישראל, הניתנות בריבית של 25%. ההלוואות הניתנות בריבית של 29% מנוצלות רק בחלקן.

נמשך הגידול בפת"ם עו"ש

הגידול בפיקדונות הפת"ם עו"ש נמשך, משום המשך החשש מפיחות. נתוני בנק ישראל מצביעים על כך שהפיקדונות הללו גדלו, עד ל-14 בדצמבר, ל-574 מיליון דולר לעומת 505 מיליון דולר בתחילת נובמבר, גידול של 69 מיליון דולר בחודש וחצי. יצוין ש-16 מיליון דולר מכלל גידול זה הושג במהלך דצמבר, למרות ההפגנות בדבר רגיעת החשש מפני פיחות. יצוין, שפיקדונות פת"ם עו"ש יכולים לגדול רק בעקבות השתחררות כספים בפת"ם-פיקדון, שלא נמשכו, או בזכות הפקדות של יצואנים המחזיקים בהיתרים מתאימים לכך.

בד בבד נמשך הגידול בפת"ם פיקדון, והוא מגיע כעת ל-1.595 מיליארד דולר לעומת 1.470 מיליארד דולר בתחילת נובמבר, גידול של 125 מיליון דולר בחודש וחצי. בסך הכל גדלו פיקדונות הפת"ם בקירוב ל-200 מיליון דולר במשך שבועיים.

חברת או.אר.אס. מנהלת מו"מ להפעלת ת.ג.ל.

השלימה באחרונה רכישת מלון, סוכנות ביטוח, ונכנסה כשותפה במשרד פרסום בת"א

מאת אבי בנאור

חברת או.אר.אס, בבעלותו של איש העסקים גבי סבג, מנהלת מו"מ עם קונצרן כור על הפעלת ת.ג.ל., נמסר אתמול ממקורות כלכליים המקורבים לחברה.

כור חייבת לאו.אר.אס. כמיליון דולר בעבור אספקת כוהזארים וכלי, והצעתה של או.אר.אס. להפעלת המפעל הועלתה על רקע זה. ל"הארץ" נודע, כי סבג הציע לכור לרכוש מהמפעל את ציודו, לרכוש הכלאי, המכונות וההזמנות, ולספקם באמצעות כוהזארים של או.אר.אס.

נודע כי על רכישת המפעל הסגור מתמודדת קבוצת משקיעים נוספת בראשותו של מיכאל תמרי, המנכ"ל לשעבר של חברת אורדן.

חברת או.אר.אס. מחפשת בחודשים האחרונים אפיקים חדשים לפעילותה ושואפת להתפשט לתחומים שמעבר לעסקי כוהזארים והכלי. לא מכבר רכשה החברה את מלון אורה בתל-אביב, הקימה סוכנות ביטוח, והצטרפה כשותפה במשרד פרסום בתל-אביב.

כמו כן, קיבלה או.אר.אס. על עצמה את אספקת כוהזארים בעבור השלמת הפרויקטים הבלתי-גמורים של "יובל גד".

"פרוטארום" העבירה ביטוחיה מ"מגדל" ל"הפניקס"

מאת אריה לביא

חודש דצמבר הוא חודש של פעלתנות יתר בענף הביטוח, כאשר הרבה חברות משתדלות לחדש ביטוחים קיימים המסתיימים בסוף השנה הקלנדרית, או "לחטוף" עסקים חדשים מחברות אחרות. בשלב זה נראה שדצמבר 1988 היה השנה שקט יותר מאשר בשנים קודמות. חלק ניכר מהביטוחים הגדולים במשק התחדשו בחברות הביטוח הקודמות. כך למשל התחדשו ביטוחי אגד וצים בחברות הסנה.

השינוי הבולט היחיד עד כה הוא בביטוח חברת פרוטארום שהוא מהגדולים בענף הביטוח. הביטוח שהיה שנים רבות בחברת מגדל הועבר לחברת הפניקס. היקפו של ביטוח זה מגיע לכ-500 אלף דולר פרמיה בשנה ונחשב אחד האטרקטיביים בענף הביטוח.

(ה"פקק" של חברת החשמל)

חסוך לך את הצורך בהמתנה לחידוש אספקת החשמל על-ידי צוות של חברת החשמל, במקרה שנשרף הנתיך הראשי שלך, כתוצאה מעומס-יתר או קצר.

מפסק אוטומטי זעיר (מא"ז) ראשי יכול למנוע את שריפת הנתיך. בתנועת יד קלה תוכל לחדש את האספקה של החשמל לביתך.

אם עדיין לא הותקן בלוח החשמל שלך מא"ז ראשי, עכשיו הזמן לעשות זאת.
פנה אל החשמלאי שלך לביצוע ההתקנה.

לשירותך,

חברת החשמל לישראל בע"מ

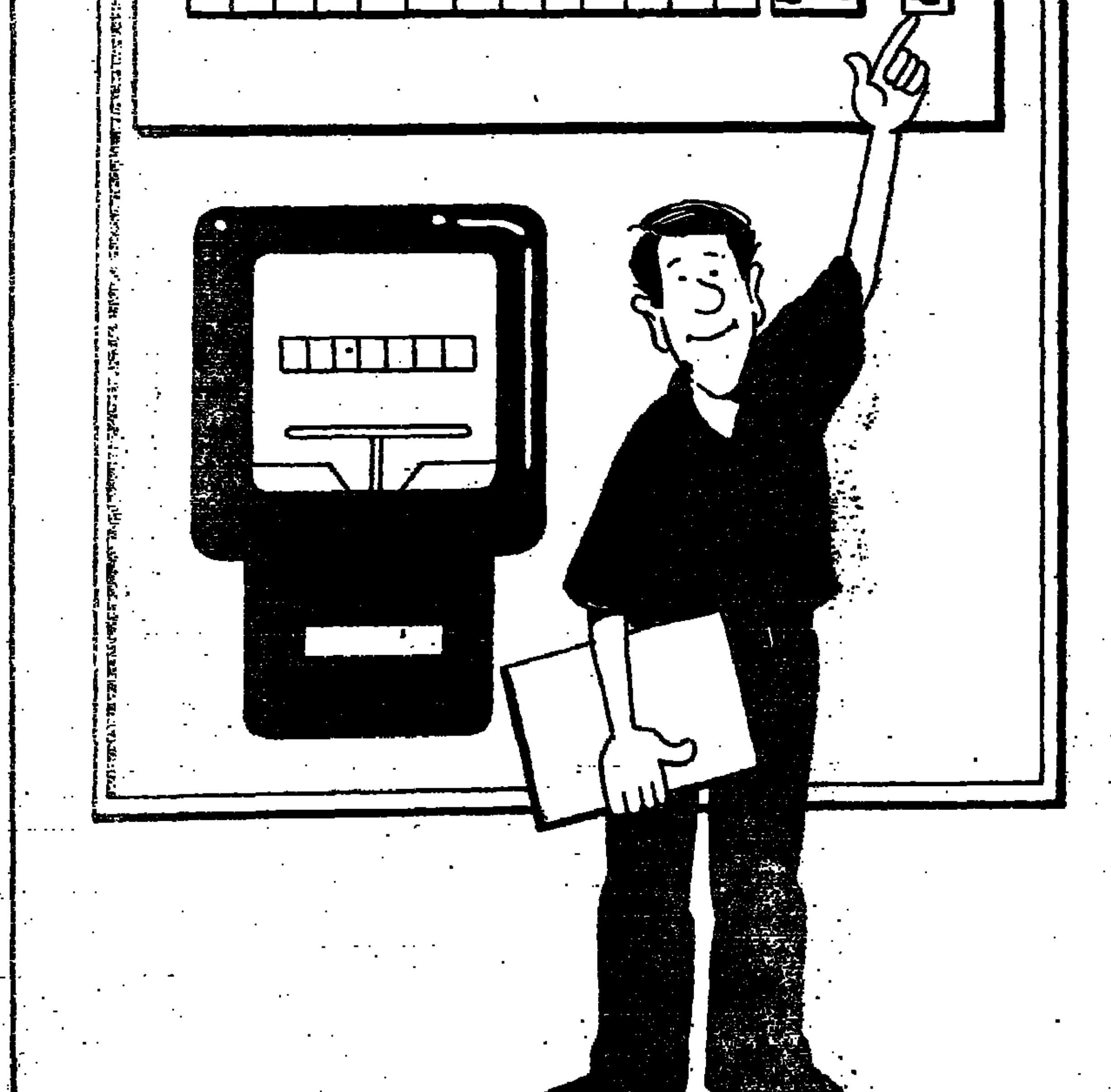

ביקוש ער באירופה להדרים מישראל

מאת אבי בנאור

המועצה לשיווק פרי הדר ייצאה בתחילת העונה כ-4.3 מיליון תיבות של פרי הדר, לעומת 4 מיליון תיבות בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהיקף היצוא בתקופה זו נובע בעיקר ממזג האוויר הנוח יחסית לעונה זו, שהביא להבשלה המוקדמת של כמה מהזנים העיקריים בהדרים ובהם תפוזי השמוטי, המינאולה, פומלו ופומלית (אשכולית מתוקה) המצטיינים בעונה זו באיכות פנימית גבוהה. ההבשלה המוקדמת איפשרה להקדים את המשלוחים.

משלוחי התפוזים הראשונים מזן ה"סבוויר", בהיקף של כ-400,000 תיבות, כבר הסתיימו ושווקו בהצלחה ברשתות השיווק בסקנדינביה ובבריטניה, במסגרת המכירות המוגברות לקראת חג המולד.

ח"כ אברהם פורז לשר האוצר:

אל תעלה את מס הקניה על מכוניות

מאת צבי זרחיה

ח"כ אברהם פורז (שינוי) תובע משר האוצר לדאוג לכך שביטול המכסים על מכוניות פרטיות, שיבוצע בראשית ינואר 89', ייעשה בהתאם להתחייבות מהסכמי הסחר עם מדינות השוק האירופי המשותף וארה"ב.

פנייתו של ח"כ פורז נעשתה עקב ידיעות שעל שולחנו של שר האוצר מונחת הצעה לקזז את הורדת המכסים הצפויה בראשית החודש הבא, באמצעות העלאת מסי קניה.

ח"כ פורז טוען שהעלאת מסי הקניה היא עקיפה של ההסכמים הבינלאומיים, שעליהם חתומה ישראל, והיא תביא לביקורת על ישראל מצד מדינות השוק. הוא מביע חשש שאם יועלו מסי הקניה, ינקטו מדינות השוק צעדי גמול נגדנו, שיביאו לנזק כלכלי כבד.

פורז הוסיף כי המסים המוטלים על מכוניות פרטיות בישראל הם מהגבוהים בעולם המערבי וגורמים לכך שכלי רכב בכשירות נמוכה ינועו בכבישי הארץ. "יש לבצע את הפחתת המכסים במלואה, כאשר אין כל רע בהוזלת המחיר לצרכן".

ח"כ פורז אומר עוד כי קובעי המדיניות נוסעים במכוניות על חשבון המדינה, ולכן לא אכפת להם להעלות את מסי הקניה, מאחר שהם אינם חשים בעצמם את ההשפעה שיש לצעד זה.

נציג כלל בארה"ב: אחזור רק ביולי

מאת עדה הורושלם

ניו-יורק.

בתגובה לידיעה שפורסמה ב"הארץ" על החילופים הצפויים בחברת כלל, אמר אפי הוסמן, נציג החברה בארה"ב, כי אין בדעתו לסיים את תפקידו ולשוב ארצה עם הגשת הדוח"ות הכספיים של הקונצרן לשנת 88', באחד באפריל.

הוסמן מסר כי החוזה שלו מסתיים ביולי 1989, ולכן איננו מתכוון לעזוב את עבודתו כנציג הקונצרן בארה"ב, לפני תום החוזה. "לא ידוע לי על תפקיד המיועד לי בארץ ועד אז הכל יכול לקרות. נכון שמחליפי יהיה יוסי אמיגנר, ואני מחכה לו, אבל רק בעוד שבעה חודשים".

טוס אולימפיק
חברת התעופה ל-7 יבשות

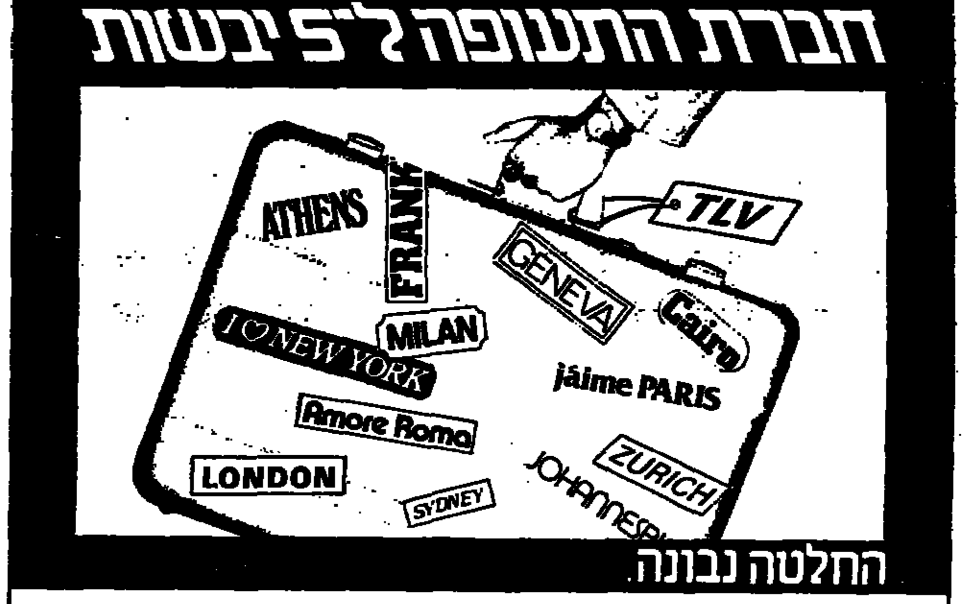

החלטה נבונה.

אולימפיק יוצאת ליוון בטיסת בוקר נוחה. אתה נוחת לפנה"צ באתונה ומשם ממשיך ליעדים נוספים ברחבי העולם לפי בחירתך.

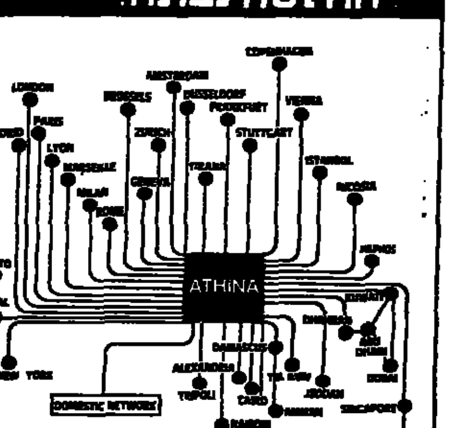

פנה לסוכן הנסיעות שלך.

OLYMPIC AIRWAYS
THE INTERNATIONAL AIRLINE OF GREECE

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ 20.12.88

המטבע	בנק לאומי – מזומנים – קניה	בנק לאומי – מזומנים – מכירה	בנק לאומי – העברות והמחאות – קניה	בנק לאומי – העברות והמחאות – מכירה	בנק הפועלים – מזומנים – קניה	בנק הפועלים – מזומנים – מכירה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – קניה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – מכירה	בנק דיסקונט – מזומנים – קניה	בנק דיסקונט – מזומנים – מכירה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – קניה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.56	1.63	1.5896	1.6094	–	–	–	–	1.56	1.63	1.5891	1.6091	1.5994	0.0049
1 לישט"ש	2.82	2.95	2.8827	2.9186	–	–	–	–	2.83	2.97	2.8833	2.9196	2.8957	−0.0116
1 מארק גרמני	0.88	0.92	0.8968	0.9080	–	–	–	–	0.88	0.92	0.8973	0.9086	0.9008	−0.0067
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.2623	0.2656	–	–	–	–	0.25	0.27	0.2617	0.2649	0.2636	−0.0020
1 גולדן הולנדי	0.78	0.81	0.7936	0.8035	–	–	–	–	0.78	0.82	0.7949	0.8049	0.7981	−0.0060
1 פרנק שווייצרי	1.04	1.09	1.0608	1.0740	–	–	–	–	1.04	1.09	1.0586	1.0720	1.0658	−0.0108
1 כתר שוודי	0.25	0.27	0.2588	0.2620	–	–	–	–	0.25	0.27	0.2586	0.2619	0.2601	−0.0016
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2418	0.2449	–	–	–	–	0.23	0.25	0.2415	0.2445	0.2435	−0.0012
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2318	0.2347	–	–	–	–	0.22	0.24	0.2313	0.2342	0.2329	−0.0016
1 מרק פיני	0.37	0.39	0.3808	0.3856	–	–	–	–	0.37	0.39	0.3799	0.3847	0.3827	−0.0024
1 דולר קנדי	1.30	1.36	1.3236	1.3400	–	–	–	–	1.30	1.36	1.3231	1.3397	1.3326	0.0059
1 דולר אוסטרלי	1.29	1.42	1.3400	1.3567	–	–	–	–	1.31	1.40	1.3459	1.3628	1.3539	−0.0041
1 ראנד דרא"פ	0.43	0.52	0.6676	0.6759	–	–	–	–	0.42	0.59	0.6682	0.6766	0.6718	−0.0023
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4271	0.4324	–	–	–	–	0.41	0.44	0.4278	0.4332	0.4300	−0.0029
10 שילינג אוסטריים	1.25	1.31	1.2730	1.2889	–	–	–	–	1.25	1.32	1.2733	1.2893	1.2805	−0.0094
1000 לירטות איטלקיות	1.19	1.26	1.2186	1.2337	–	–	–	–	1.20	1.29	1.2205	1.2358	1.2251	−0.0065
100 יינים יפאניים	1.25	1.30	1.2722	1.2880	–	–	–	–	1.25	1.31	1.2733	1.2893	1.2777	−0.0066

אל על מטענים:
שירות מהיר ובמחיר סביר.
EL AL אל על

שערי המניות 20.12.88

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אוצר ה ש	50700		7	-2600	-4.9	-7
אדריבי ב 100.0			—	הפסקת	מסחר	—
אדריבי בב א			—	הפסקת	מסחר	—
דיסקונט שה ב			—	הפסקת	מסחר	—
המסחה 0.1	1016		4614			-4616
המסחה א 0.5	481		1714			-1217
הפועלים ב"ב			—	הפסקת	מסחר	—
כללי לא בהסדר	15000		85	-200	-1.3	-125
כללי שה 7			—	הפסקת	מסחר	—
מימון ומחר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מימון ומחר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
אדריבי רג 100.0	147490		211	+188	+0.1	+146
אדריבי ב 100.0	151200		14	+5000	+3.4	+123
אדריבי בב א	888600		4	-5000	-0.6	-4
איגוד 1 ש"ח	110400		8	+471	+0.4	+47
דיסקונט ב'	188102		15			+35
דיסקונט א'	187980		7			+45
מזרחי ש'	60800		76	+100	+0.2	+71
מזרחי מ'	60720		22			-20
הפועלים ש'	100700		234	+500	+0.5	+217
הפועלים מ'	100050		21			+87
כללי א'	256100		23	+1100	+0.4	+138
כלל פסק	63951		452	+350	+0.6	+220
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 91						
אדריבי רג 100.0	117850		202	+450	+0.4	+464
אגוד 0.1	89450		40	+1200	+1.4	+20
דיסקונט ב	151300	שב				
דיסקונט א	150510		27	+700	+0.5	+223
המזרחי ש	48720		76	+400	+0.8	+890
המזרחי מ	48450		8			+92
הפועלים ש	80450		639	+800	+1	+1368
הפועלים מ	80130		40	+450	+0.6	+383
כללי א 1.0	204130		16	+900	+0.4	+179
כלל 0.1	51400		1166	+858	+1.7	+3967
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	32400		22	-1100	-3.3	-23
לאומיסשכ' ש	10450		152	+300	+3	+349
לאומיסשכ' מ	10913		5	+213	+2	+5
כרמל ש	200	תב	1100	+10	+5.3	+2470
כרמל אופ'	103		2335	+2	+2	+2665
כרמל אג"ח	100		6275			
פת משכ ש	2205		6			-6
משכן ב ש	4180		100	+100	+2.5	+100
עצמאות 0.1	15000			-100	-0.7	-8
מירב 1.0	6368	שב				
טפחות מכוב ש	25100		4	+100	+0.4	+26
טפחות רג ש	25700		2	+100	+0.4	+48
מוסדות מימון						
החקלאות מכוב א	538896	כב		-28363	-5	-88
החקלאות מכוב ג	225833	שב				
לאומי תעש' א ש	15200		4			-66
פיתוח תעש' מכב	90180	שב				
פת תעש' בב ג	508999		5	-10501	-2	-10
פת תעש' בב גב	324000					
פת תעש' בב גג	313500		133	-1500	-0.5	-1
פת תעש' בב ד	337142	שב				
פת תעש' בב דד	72550	שב				
פרוס קבלנים 5.0	959	תב	1049	+79	+9	+2564
תיירות בב	254750	שב				
כלל ליסינג 0.1א	12027		15			-77
כלל ליסינג 0.5ב	10650		35			-121
ביטוח						
איילון	80.5		3620			+1628
איתן	89		2037	-1	-1.1	-2037
אררט 0.1	845		250	-15	-1.3	-156
בטוח משנה 0.1	281					-13
בטוח משנה 0.5	115.5			+4	+3.6	+2691
משנה אופ	141	שב				
משנה הס	115		420	-5	-0.4	-420
הדר 1.0	135.5		15231			-9231
הדר 5.0	128		5390	+4	+3.2	+1104
הדר אפ סד 2	114.5		9800	+5	+3.2	+1800
הפניקס 0.1	549		2000			
הפניקס 0.5	448		1250			
המשמר-ישראל 1.0	5050	בה	10	-50	-1	-16
המשמר-ישראל 5.0	4620	שב				
כלל ביטוח	277			-8	-2.8	-7000
כלל ביטוח אופ'	53.5		22100	+4	+11.2	+57998
כלל ביטוח אג"ח	108.5		11500	+5	+1.4	+128500
מנורה 1.0	826					-50
מנורה 5.0	690					-150
סהר 0.1	128		400	+2	+1.6	+400
סקירה 0.1	1240		400	+15	+1.2	+400
צור ש	110.5					-5000
ציון החזקות 1.0	1524	קב		+72	+5	+130
ציון החזקות 5.0	749	שב				
מסחר						
אינטר גאמא 1 ש	614	שב				
אינטר גאמא 5 ש	556		4498			-1998
כאור עזרא 1.0	285		1148	+10	+3.6	+852
כאור עזרא אופ	84					
כלל אופ 4	152		690	+7	+4.8	+532
כלל אגח 2	136		6500	+5	+0.4	+55000
קריסטל 1.0	400		1583	+16	+4.2	+1083
רמק 0.1	10800	שב				
רמק 0.5	13500					-1
שופרסל א 2.0	1101		700	+10	+0.9	+66
שופרסל אופ	3850		369			-333
שופרסל אגח	121		1700			
שירותים						
אמוזא	309		4900	-11	-3.4	-7070
סמנות הספקה 0.1	253		3350			-50
סמנות הספקה 0.5	152		1000	+3	+2	+1252
סמנות אופ'	107		5000			-1500
סמנות אג"ח	105.5		5671			
קיור 0.1	521		4580	+15	+3	+1262
קיור 1.0	238		15296			-6810
מוס' עירוני 0.1	892	תב		+45	+5.3	+225
מוס' עירוני 0.5	614		800	+12	+2	+1057
מלונות ושירותי תיירות						
גני הדר	84		1300	+2	+2.4	+5300
גני הדר אופ 1	31		3892	-1	-0.3	-1108
מלונות דן 1.0	1116	תב	85	-124	-10	-585
מלונות דן 5.0	818		16	-1	-0.1	-16
חוף האלמוג 1.0	7900	בה	40	-300	-3.7	-35
מלונות הירדן	2150		113			-89
ים סוף	211		1000			-1000
ים סוף אופ'	131	שב				
מחשבים ושירותי מחשבים						
תה.ל.ג 1.0	79.5		39	-5	-3	-6059
תה.ל.ג אופ'	21		27884			
תה.ל.ג אג"ח	105.5		2000	+1	+1	+2000
יעגא 1.0	4120		47	+10	+0.2	+98
מ.ל.ל 1.0	1845		40	+85	+4.8	+438
מ.ל.ל 5.0	720		59			-59
ניקוב מחשבים 1	810		397	+2	+0.2	+1685
ניקוב מחשב 5	281		1110	-8	-2.8	-2010
ניקוב אופ סד 2	300		1547			+185
תים מחשבים 1.0	480		1216	+19	+4.1	+1166
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אזורים אופ	252		2175			-675
אזורים אגח	149		2928			+47072
אילון 1.0	55		3000			
אילון אופ'	21		35000			
אל-רוב 1.0	325					-384
אפריקה 0.1	32000		14			-4
אפריקה אופ	11000		16			-3
אזרים	365		1599	+13	+3.7	+1443
אילדן 0.1	2172		100	+21	+1	+100
אילדן 0.5	1685		100	+20	+1.2	+96
ברנובי 1.0	2000	שב				
ברנובי 5.0	1750	שב				
דנקנר 1.0	4598	שב				
הדר 0.1	183		1000	+2	+1.1	+2000
הדר 0.5	115	שב				
מרלז 1.0	930					
0582138	168		1988			+312
5829999	70.5		48267	-5	-4.7	-48267
הנכלל 1.0	520	שב				
הנכלל 5.0	300	בה	150	+8	+2.7	+115
תלב 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תלב 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
ירושלים אופ	55.5		7200	+2	+3.7	+28500
גבים 0.1	3430		765			-587
גבים 0.5	3385		400			-400
חכי ישוב אופ' 7	107		9298	+5	+5.6	+2865
אופ' 8	75.5		10313			-5313
אופ' 9	93		288			-288
מבני תעשיה	56		4550	+5	+4.7	+28760
מבני תעשיה אופ'	15.4		116400	-1	-0.6	-162440
מבני תעשיה אג"ח	111		7076			+48924
ישפרו 0.1	3950		388			-158
ישראלום 1.0	1102	שב				
ישרס 10.0	25001	בה	26	-1000	-3.8	-21
כנן פיתוח 1.0	5295			-60	-1.1	-40
לנדאו 1.0	3490					+4
לנדאו 5.0	1299		200			-200
מ.ת.ב 1.0	257		266	-2	-0.8	-1833
מ.ת.ב אופ 2	115		500			-500
מ.ת.ב אגח	136		6000			-11000
מגורי בניה 1.0	402	שב				
מישנאל 5.0	124.5	תב	190	+1.5	+10.2	+2650
מישנאל אופ	75		4167	+3	+4.2	+4327
מרגב 5.0	768	שב				
ליפשיץ 1.0	81	תב	3651	+7	+9.5	+7714
ליפשיץ 5.0	37.3		36000			-12097
ליפשיץ אופ 1	16	תב	25000	+1	+6.7	+14402
ליפשיץ אופ' 2	17.5		53000	+5	+2.9	+26662
ליפשיץ אגח	81		13500	-5	-0.6	-8550
נאות אביב 0.5	1655	שב				
נכסי אזורים	109		5400	-2	-1.8	-7400
נכסי אופ	26.6		25897			-15334
נכסי אג"ח	94.5		15460			+54540
סהר השקעות 1.0	303		1500	-2	-0.7	-0a0

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ
מ 1.0	1297					-21
רומבין 1.0	174		3500	-2	-1.1	-3992
רומבין 5.0	127	תב	2000	+11	+9.5	+4000
רומבין אופ'	357	קב		+46	+14.8	+425
רומבין אג"ח	142.5			+1	+0.7	+5304
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2467	שב				
מטעי הדר 0.5	2331	שב				
מהדרין 0.1	4160		100	-40	-1	-100
נכסי הדרים 1.0	1040	תב	1017	-81	-7.2	-1017
פריאור 0.5	2100	שב				
מזון וטבק						
דובק מב ש	1450		100	+50	+3.6	+300
דובק מב ס	1465		200	+60	+4.3	+200
זבלבל 1.0	254	תב	418	+15	+6.3	+418
זבלבל 5.0	214	שב				
זבלבל אגח	86		1667			
מספו בירה 1.0	20093		38	-1068	-5	-38
מספו בירה 5.0	16900	שב				
יטבר 1.0	860	בה	285	+4	+0.5	+127
יטבר א 5.0	491		352	+1	+0.2	+48
יטבר אופ 2	101		500	+1	+1	+115
מן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מן 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
סנפרוסט 1.0	9700		50	-150	-1.5	-40
עסיס ב 0.5	285		4585			+1585
אגדל שקל 1	1836		100			
שמן מבב א	540					
טכסטיל והלבשה						
אתא מר 1 ש	280	תב	600	+24	+9.4	+1600
אתא אופ	76		999	+1	+1.5	+119
אתא אגח	120.5		8000	+5	+0.4	+8000
אופים 1.0	251					
אופנת ברוך 1.0	99.5	שב				
אופנת ברוך 5.0	60	שב				
אתא א	46.5	שב				
ארגמן רג ש	6745		18			-102
רלנוט-כלל 1.0	770		1363	+30	+4.1	+1558
רלנוט-כלל א 5.0	674		477			-127
ויטלס 1.0	145		200	-4	-2.7	-200
ויטלס 5.0	125.5		750	-1	-0.8	-750
חדירן 1.0	5200		50	-150	-2.8	-225
דיקות 1.0	1080		79	-13	-1.2	-537
דיקות 5.0	915		100			-173
דיקות אופ	171	שב				
לודזיה 0.1	446			+21	+4.9	+200
לודזיה 0.4	385	תב	274	+20	+5.5	+274
לינת 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
עים 1.0	191		150	+9	+4.9	+150
עים 5.0	95		1500	-3	-3.1	-1500
עים אופ	46		350	-1	-2.1	-5998
עים אגח	105.5		3000	+1	+1	+3792
עסק מריה 1 ש'	107.5					-1000
עסק אופ	25					+1128
פולגת א	378		1530	+18	+5	+930
פרגוד	633					-46
פרגוד אג"ח	78.5		15000			
גיבור ספורט	2108					-18
תעש רוגוזין 1.0	4570		1053	-8	-8.2	-459

שף רנאמנות
בטחה כלל
ניהול תיקי השקעות ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	2170		339			-201
אורדן 0.5	1834		185			+15
אלמות 1.0	6800	שב				
אלמות 5.0	5300	שב				
כבלים ש	406		7807	+12	+3	+10037
כבלים אופ	96.5		20777	+4	+4.3	+20080
כבלים אופ'	117		24950	+5	+4.5	+32835
כבלים אגח	115.5		3435	+5	+0.4	+11565
כבלים אג"ח	92		49899			+3618
התבור 1.0	276					
התבור 5.0	149.5	תב	1000	+5.5	+9.9	+1000
זיקה 1.0	1596	שב				
זיקה 5.0	921		16			
קסטאות מה 5.0	1970		40	+70	+3.7	+35
כבלי ציון 1.0	2336		121	+1		+121
כבלי ציון 5.0	1450		450	+44	+3.1	+550
קימבי 1.0	95					
קימבי 5.0	48					
מרשטן 0.1	25250	בה	1603	+1	+2.1	+776
מרשטן 0.5	7200	בה	15	+250	+1	+5
סקי מלזה 1.0	1330		20	+50	+0.7	+15
קופג 1.0	385		66			
קופג 5.0	189					+39
קליל 1.0	2720		172	-80	-2.9	-169
קליל אופ	2150	שב				
קליל אופ'	1150	תב	1460	+57	+5.2	+1095
קליל אגח	156		1000			-1700
תעשיות לכיש 1.0	330	שב				
תעשיות לכיש 5.0	235	שב				
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 5.0	295000		13			
אלקו ש 0.25	9587	תב	35	+607	+6.8	+170
אלקטרה 0.1	2345		675	+70	+3.1	+1337
אלקטרה א 0.5	1765		2385	+70	+4.1	+1643
אמפא 5	1535		500			-455
אמפא 3	175		5000	+5	+2.9	+10494
אורית 1.0	15000	תב	216	+850	+6	+287
אלקטרוניקה אופ'	790	תב	6526	+50	+6.8	+9594
כלל אלק אג"ח	118		6986	+5	+3.1	+81102
מספרוניקס 1.0	890		2417	+30	+3.5	+2306
מספרוניקס 5.0	712		919	+12	+1.7	+1031
מיכתבנר 1.0	374		200			-6300
מיכתבנר 5.0	285		1000			-1500
ציקלון 1.0	1850		130	-50	-2.6	-130
ציקלון 5.0	1348		250			-404
קונטרול אולד 1	2099		128			-52
ת.א.ת 1.0	565	בה	673	+12	+2.2	+827
ת.א.ת 5.0	264		5700			-3956
תדאה	656		898			-45
מוצרי בניה						
אי.ס. תעשיות 1	140	תב	3400	+7	+5.3	+9400
אי.ס. אופ	464		338	+14	+3.1	+538
איסר אופ' ב	35.6		15450			-3950
אי.ס. אגח	152.5		3000	+5	+2.5	+1000
איסר אג"ח א	96.5		17081			+50919
אקרשטיין 1.0	440		953	+20	+4.8	+953
אקרשטיין 5.0	210		1000	-2	-0.9	-700
אקרשטיין אופ'	255					-2
אקרשטיין אגח	137.5		16000	-1	-0.7	-1000
אפים בלוס	54.5		4001	+5	+0.9	+2799
בלוס אופ	23		1000			+1151
מואיקה ולפמן 1	2741	תב		+241	+9.6	+108
מואיקה ולפמן 5	1950			-20	-1	-6
נגב קרמיקה	221		700	-10	-4.3	-2973
נגב קרמיקה אופ	69		1515	+1	+1.5	+1055
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	1770		850	+20	+1.1	+1484
אבן אופ'	880		1199	+3	+0.8	+1301
אבן אג"ח	96.5		20765			
גל תעשיות 1.0	194	שב				
גל תעשיות 5.0	126		3600	+6	+5	+6067
גל אופ	27		2542	-5	-8.5	-16539
גל אגח	89		1685			
דשנים 0.1	2600		382	+40	+1.6	+408
דשנים 0.5	1374		338	+13	+1	+38
ליפסקי 1.0	2211	תב	270	-180	-7.5	-210
מקסימה 1.0	675					
מקסימה 5.0	444		200			-100
פטר 1.0	3540		47	-10	-0.3	-447
פטר 5.0	2900		100	-85	-2.8	-500
פריקלאס	547		436	+20	+3.8	+568
פריקלאס אופ'	125.5		5999			+5
קום כימיקל 1.0	5895		200	+100	+1.7	+114
קום אופ	3998		50			-50
קום אגח	127.5			+1	+0.8	+2000
תיא 5.0	4850					-285
פטרוכימים 10.0	1200		9006	+15	+1.2	+8054
עץ, נייר ודפוס						
כתר	98		2500	-5	-0.6	-10150
דפרון 1.0	4810		25	-100	-2	-18
דפרון 5.0	4111		8	+100	+2.5	+8
לבידי אשקלון 1	502		200			
מולט ב 0.5	20000		19			-3
קיבל	373	תב	600	+20	+5.7	+2600
קיבל אופ	120	שב				
קיבל אופ' 2	52	תב	6149	+3	+6.1	+7923
קיבל אג"ח	108.5		54856			+81416
דים 0.1	206		1500			-702
דים 0.4	77.5	תב	1910	-5	-4.6	-1910
העל ב 0.2	9310		21	+40	+0.4	+91
תעשיות שונות						
אגרין 1.0	164		562	-3	-1.8	-1562
אגרין 5.0	76					-2757
המישה יוד	1450	שב				
הנמולק 1.0	750					-903
הנמולק 5.0	597		100			-633
השקעות בתעשיה						
חרמית	7400		350	+150	+2.1	+341
כור בבי ש	2421	תב	209	+220	+10	+210
תעשיות אופ	86		38256			-12139
תעשיות אגח	121.5		20000			
חברות השקעה						
אדניק ש	2681			+50	+1.9	+20
אידיבי-אופ'	3080		500	+120	+4.1	+560
אידיבי. אג"ח	115		15294			+6644
אלגר ש	905		100			-800

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ
מגלת 1.0	857	שב				
מגלת אופ	595	כב				
מגלת אגח	118.5	שב				
דנבאר 1.0	444					
דנבאר 5.0	396	תב		+30	+8.2	+796
חברה לישראל 5.0	2960		646	+80	+2.8	+3539
חלסמן 0.1	115000	כב				
חלסמן 1.0 ש	12500	שב				
אמבא א 0.5	16449	תב	27	+949	+6.1	+36
דיסקונט השק אופ	1095		9643	+35	+3.3	+10795
דיסקונט השק אגח	124.5		6531	+2	+1.6	+5451
מחזר השק ש	45000		17			+3
הדרון 1.0	1145		60			-60
הדרון 5.0	462		272			-1080
יעמר 1.0	856		128	-45	-5	-128
יעמר 5.0	650	בה	151			-19
יצוא ש	9600		2			-2
ירדן א 0.1	1098		57	-2	-0.2	-250
ישום החזקות	26		7574	+3	+1.2	+7594
ישום אגח-אופ	51		4000	+1	+2	+3000
כלל 50.0	591		600	+12	+2.1	+1800
מגור 0.1	233		160	-3	-1.3	-480
מגור א 0.5	180		34	-2	-1.1	-354
אגח 1	137	שב				
מדר ב 1.0	176		3600	-4	-2.2	-3600
פז השק ש	2860	תב	779	+140	+5.1	+694
פמה א 0.1	4972	תב	185	+452	+10	+105
פמה 0.5	3550		450			
פריון ב 2.5	9780		157	+380	+4	+182
קידן 1.0	78		3000	+2	+2.6	+2760
קידן 5.0	41.2		10570	-3	-0.7	-5370
קידן אופ	25.2		900	-2	-0.8	-5741
קידן אגח	118					+5000
נסחורות במט"ח						
בית מ	325					
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	1865		50	-74	-3.8	-368
דלק נפט 5	925		262	-5	-0.5	-62
פז חיפושי נפט	24100		10	+800	+1.5	+21
יואל אופ	112		3395	-5	-4.3	-18464
מ.ג.ג 1.0	3450		130			+30
מ.ג.ג 5.0	2051		607	+31	+1.5	+52
נפטא ש	314	בה	1203	+3	+1	+177

רשימה מקבילה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ
מסחר שרותים מלונאות מחשבים						
ישקל	239		112			-112
קונטרסיס 0.1	776	קב		+87	+5	+316
קונטרסיס 0.5	174			-1	-0.6	-325
קשל 1.0	650		250	-10	-1.5	-200
תבל			—	הפסקת	מסחר	—
החיה הישראלית	28.2		11108	+2	+4.4	+11108
כנס מר 1 ש	450		25	+20	+4.7	+50
איכות מחשבים	140	תב	1170	+5	+7.3	+1530
דסה מיכון 1.0	240		720	+6	+2.6	+133
דסה אופ'	250					
כלל מחשבים 1.0	2299		6	-91	-3.8	-15
משוב מחשבים 1.0	102		9609	+5	+4.6	+10148
רשף	32.6	קב		+6	+5.2	+19129
נדל"ן בינוי חקלאות						
אמבנים 1.0	330		484	+3	+0.9	+312
בן-יקר גת 1.0	1485					-5
רדוקר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
רדוקר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
לוינשטין 1.0	160	שב				
לוינשטין 5.0	71.5		7432	+5	+3.6	+18389
עדר 5.0 ש	782	בה	544	+71	+10	+1499
קוסריה 0.1	1660		100	-20	-1.2	-100
קוסריה 0.5	926		100	+18	+2	+280
רסקו מכבי	732	בה	302	+50	+7.5	+946
רסקו רג	730	בה	788	+24	+3.4	+484
סופאס	881		429	+11	+1.4	+279
גולדפרוסט 1.0	215		120	+5	+2.4	+150
גולדפרוסט 5.0	121	בה	100	+4	+3.4	+900
מפעית נסחר 1	270	תב	25.4	-30	-10	-148
מפעית נסחר 5	90		280			
ספר	52	בה	42890	+7	+15.6	+53373
ספר אופ	24.2	תב	2700	+2	+10	+6529
תעשיה						
יתורדס	165		389	+5	+2.8	+431
מקוס 0.1	1130					+2
מקוס 0.5	451		80	+6	+1.3	+250
מליטון א 0.5	4200					
אולימב	68		1000	+1	+1.5	+491
אקסטן 5.0	509	כב		-27	-5	-300
מודגן 1.0	625	בה	250	-70	-10.1	-500
משענות טליע	49					
מתכת קומם 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
שלודז 5.0	1216		100	+1	+8.1	+5
אשקל			—	הפסקת	מסחר	—
אשקל אופ 2			—	הפסקת	מסחר	—
בר-כון 1.0	1840	תב	804	+410	+46.4	[illegible]
בר-כון 5.0	1218		842			-992
ברינט אופ'	560		900			-200
גרפוטכנוס 1.0	5150		12	-150	-2.8	-12
גרפוטכנוס 5.0	2051		530			
מ.ל.ב 1.0	635		57	-25	-3.8	-57
אלרן-סק	130.5		2555			-2555
אליאנס ב			—	הפסקת	מסחר	—
ויטסמר 1.0	2395	בה	56	+23	+1	+21
נקה כמיקל 1.0	5481			+1		+17
ת.ג.ל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
ת.ג.ל 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
תרד א 5.0	5220		22	-180	-3.3	-22
אורדע סיבים	390		1000	+15	+4	+1000
תבגל 1.0	5880			-10	-0.2	-40
סקפדיה 1.0	1350		40	+50	+3.8	+82
גלין	175		600	+4	+2.3	+1592
רוטשן	131	שב				
פו תן	280		400	+2	+0.7	+400
מאמרי טכנולוגיה	95.5	בה	281	+2	+2.1	+3627
השקעה						
אינום	175		3699	-5	-2.8	-3699
אינום אופ	13.5					+2
אבישר כב'	228	בה	560	+10	+4.6	+650
אפיק 1.0	350		1460	-10	-2.8	-1460
אפיק 5.0	243		1402	+10	+4.3	+1102
בנין כ' 5.0	8450		30			
לבניק 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
לבניק 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
שר השק ב 0.1	470	בה	97	-52	-10	-194
שר השק ג 0.5	311	תב	78	-35	-10.1	-200
חיפושי נפט						
מראויל ב 0.3	2660		6	-80	-2.9	-83

משתנים

שם נייר ערך	מחזור	שער יומי	שער פתיחה	שינוי %	
בנק בינלאומי 05	938	5161	5118	2.36	6
מ.ב.ה 0.5	1298	6299	6191	1.74	6
הנזה ש	153786	83.5	78	8.44	18
שלמון אופ	4660	708	691	2.76	2
כלל סחר	33647	197.5	195	1.28	7
שופרסל ב 10.0	3900	938	928	2.2	2
דלק ג ש	1930	2318	2299	1.49	1
אמריקה 1.0	68	30639	30506	0.5	1
אזורים 1.0	18363	434	421	3.09	19
מבנים ובנין	2669	2541	2535	0.24	2
הכשרת הישוב	16960	431	426	1.17	3
חברה לירושלים	14000	273	271	2.63	2
כלל בולן	5624	447	447	1.56	
עלית	383	15348	15386	-0.25	4
מולטת ב 4	39400	278	265	5	25
קסטאות מה 1.0	405	2020	2045	-0.98	1
כלל תעש אלק	5357	2371	2335	1.5	4
אלדון 3.0	122	196676	194318	4.25	12
מבטן ש	3426	9679	9385	3.25	19
ים המלח	20882	1845	1827	2.73	21
פטרוכימים 10.0	125376	444	439	1.14	26
מתכלי נייר 10.0	54	283641	285153	0.25	5
כלל תעש' 1.0	342589	135	151	4.25	54
אידיבי פתוח 2.0	2523	6544	6496	2.51	15
אלרון ש	5280	645	645	-0.31	3
חברה לישראל 1.0	2956	3821	3710	2.99	8
פועלים השק ש	9833	729	713	2.24	3
דיסקונט השק ש	35515	2344	2309	1.52	23
כלל 10.0	28289	738	721	4.98	22
יבואל 5.0	8465	383	383	2.13	

גלגל הבורסה / דורון סונסינו

עליות שערים והתרחבות במחזורים ביקושים לצמודי הדולר

במסחר במניות התעשייתיות נמשכה אתמול מגמת עליות השערים, אך עוצמת העליות נחלשה בהשוואה לשלשום. מחזור המסחר במניות התר־פשיות התרחב בכ־1.5 מיליון שקל, סך כל המחזור הסתכם ב־6.7 מיליון שקל.

סוחרים בבורסה טוענים כי השוק כבר קיבל כעובדה את הקמת הממש־לה הרחבה, וכעת ממתין השוק לתר־כנית כלכלית חדשה. האווירה באולי־מות המסחר חיובית, חלק מחברי הבורסה ובעיקר החברה המרכזית וסחר ניירות ערך המשיכו אתמול לרכוש מניות בעליות שערים.

182 מניות נסחרו אתמול בעליות, 176 מניות נסחרו ללא שינוי בשער, 82 מניות נסחרו בירידות. 82% מנפח המסחר התנהל בעליות שערים, רק 6% מנפח המסחר התנהל בירידות.

	מדד יומי	שינוי ב%
מדד מניות כללי	101.59	+1.12
כללי ללא בנקים	80.43	+1.50
מדד משתנים	85.23	+2.44
מדד אג"ח כללי	123.95	-0.07
אג"ח צמוד מדד	124.81	-0.10
אג"ח צמוד מט"ח	117.89	+0.42

נמשכים הביקושים למניות כלל

בשלב המשתנים נרשמו אתמול עליות ונרות יחסית. במניות ששערן נשוק בשיעורים ניכרים בחודשים הא־חרונים ובכללן מניות רבות של חב־רות בקבוצת כלל.

מחזור המסחר במשתנים הסתכם אתמול ב־2.6 מיליון שקל, המהווים כ־38% מסך כל מחזור המסחר במנ־יות. בשלב המר"צ עלה המדד ב־1.13%, בסיבוב הראשון למשתנים עלה המדד ב־1.79%, בסיבוב השלישי האחרון עלה המדד ב־2.49%.

שערה של כלל ישראל 10 עלה אתמול בשלב המר"צ ב־2.5%, בשלב המשתנים עלה שערה של המניה ב־5%. מחזור המסחר במניה הסתכם ב־205 אלף שקל. שערה של כלל תעשיות עלה ב־4.25%, פולגת ב עלתה ב־5%. אזורים עלתה אתמול ב־3%, מחזור המסחר במניה הסתכם ב־57 אלף שקל.

עליות חדות נרשמו גם בשערן של אלרון (4.25%) וטבע (3.25%). מחזור המסחר בדיסקונט השקעות הסתכם ב־830 אלף שקל, שערה של המניה עלה ב־1.5%.

עלייה חדה בסהר

למניית חברת הביטוח סהר הנסחרת אתמול לשבוע בגלל הפיגור בפירסום הדו"חות הכספיים החצי שנ־תיים של החברה, נרשמו אתמול ביקושים. עיקר הביקושים הורמו על־ידי מנהלי תיקים בחברה המר־כזית.

בשלב המר"צ עלה שערה של הסנה ב־1.2%, בשלב המשתנים עלה השער הקובע ב־8.75%. מחזור המסחר במניה הסתכם ב־77 אלף שקל. בבור־סה הסבירו את ההתעוררות הפתאו־מית במסחר במניה בשמועות כי הסנה עומדת לפרסם בימים הקרובים את הדו"חות הכספיים למחצית הר־אשונה של 1988.

חקלאות מבורכות: מוכרים בלבד

למניית בנק החקלאות א נרשם אתמול היצע בסכום גדול יחסית של כ־500 אלף שקל, שערה של המניה נקבע מוכרים בלבד.

היצע קטן לאוצר התישבות היהו־דים הוריד את שער המניה ב־4.9% הירידות האחרונות בשערה של א.ה.א.ה הורידו את שער המניה לרמה של 50,700 נקודות.

במסחר הרב צדדי עלה שערן של מניות רבות בשיעורים חדים, תוך מחזורי מסחר קטנים מאוד. שערה של טופר עלה ב־15.6%, ביקוש בסכום של כ־3,000 שקל למישנאל, העלה את שערה ב־10.2%, ביקוש קטן לאדגר העלה את שער המניה ב־9.4%. שערה של התבור 5 עלה ב־9.9%.

ביקושים לצמודי הדולר

למניות הבנקים שבהסדר נרשם אתמול עודף ביקוש גם בסכום של כ־6.7 מיליון שקל. שערן של הבנקאיות עלה בממוצע ב־0.96%. שערה של איגוד 1991 עלה ב־1.4%, שערה של סטוק בל"ל 1991 עלה ב־1.7%. מחזור המסחר בבנקאיות הסת־כם ב־2.6 מיליון שקל.

בשוק אג"ח נטה שערם של צמודי הדולר לעלות, מדד צמודי הדולר עלה ב־0.45%. שערן של מרבית סדרות האג"ח הצמודות למדד נטה לרדת בשיעורים מתונים.

בבורסה מסבירים את התעוררות הביקושים לצמודי הדולר בעלית התשואות בשוק בעיקבות ירידות השערים בשבועות האחרונים, והמ־שך הציפיות לפיחות שער השקל במסגרת תוכנית כלכלית כוללת של הממשלה שתוקם.

תשואה שנתית באחוזים

	פדיון 1989 תשואה ריאלית	פדיון 1989 תשואה מדית	פדיון 1991 תשואה ריאלית	פדיון 1991 תשואה מדית
בל"ל 0.1	0.83	-1.30	5.74	-0.48
הפועלים ש	0.76	-1.38	5.95	-0.29
אי.די.בי. רג	1.33	-0.80	6.13	-0.12
דיסקונט א	1.56	-0.58	6.11	-0.14
המזרחי ש	1.13	-0.29	5.95	-0.29

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
1248	7	99.60	23.00
119	14	99.24	22.05
129	21	98.83	22.60
139	28	98.49	21.95
149	35	98.10	22.20
219	42	97.69	22.50
229	49	97.41	21.60
239	56	96.99	22.05
249	63	96.68	21.60
319	70	96.35	21.40
329	77	96.00	21.35
339	84	95.74	20.85
349	91	95.35	21.05
359	98	94.92	21.45
419	105	94.70	20.85
429	112	94.24	21.35
439	119	94.06	20.65
449	127	93.44	21.55
519	133	93.01	22.00
529	141	92.42	22.65
539	147	92.30	22.00
549	154	91.70	22.80
559	161	91.18	23.30
619	168	90.74	23.50
629	175	90.38	23.50
719	196	90.15	21.30

חושב לקנות פקסימיליה?

תידרוך מיקצועי ואובייקטיבי יסייע לך במיפגש אחד:

- להכיר את הפקסימיליה ותכונותיה החשובות
- להגדיר את צרכיך היחודיים
- לדעת לאתר את המכשיר והספק הכדאיים ביותר.

אנשים ומחשבים

מפגשים יתקיימו במלון רמדה תל־אביב ב־26/12/88 בשעה 17.00 וב־27/12/88 בשעה 09.30

פרטים והרשמה: קובי-אנשים ומחשבים 03-295145/6

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים
אב	5613.29	5572.16	38.17	0.69
אבוקה	351.59	344.78	3.33	0.98
אגוז	310.27	304.30	1.00	0.33
אגם	117.30	115.06	0.30	0.26
אדיר	2075.16	2060.20	10.56	0.52
אדים	148.51	147.45	1.65	1.13
אומיר	189.23	187.90	0.39	0.21
אור	448.73	444.91	2.55	0.58
אוריון	127.75	125.24	0.45	0.36
אוריל	333.13	330.71	1.47	0.45
אורן	952.15	933.91	3.44	0.37
אייל	6586.46	6459.18	-19.96	-0.31
אירים	6227.04	6090.10	15.43	0.25
איתן	912.39	894.53	2.69	0.30
אלון	744.83	729.97	1.76	0.24
אלמת	742.11	735.57	1.63	0.22
[illegible]	109.20	106.50	0.59	0.56
אפיק	117.27	115.61	0.31	0.27
[illegible]	99.91	97.48	0.77	0.80
[illegible]	100.95	[illegible]	0.94	0.96
[illegible]	197.11	193.27	2.35	1.23
אש	137.47	134.43	1.29	0.97
אשל	205.10	201.13	0.37	0.18
אתגר	86.56	84.90	1.17	1.40
אתרוג	293.11	290.29	1.57	0.54
בדולח	142.95	142.00	1.98	1.41
ברוש	587.47	576.13	4.09	0.71
ברק	498.92	488.99	3.07	0.63
ברקת	357.93	355.34	2.59	0.73
גביש	1693.25	1681.36	9.91	0.59
גבע	130.52	128.59	0.10	0.08
גורן	527.75	517.48	2.44	0.47
גיא	120.18	118.41	0.02	0.02
גיל	3494.33	3426.77	20.16	0.59
גלית	730.58	725.26	3.53	0.49
דובדבן	383.85	380.21	3.17	0.84
דוכיפת	553.93	543.43	3.00	0.56
דולב	283.68	277.96	1.35	0.49
דורון	167.49	164.30	0.23	0.14
דותן	320.04	313.99	0.54	0.17
דליה	612.97	601.03	1.78	0.30
דרור	332.75	326.54	0.53	0.16
דקל	360.58	353.60	3.60	1.03
הדס	431.17	428.19	1.34	0.31
הילה	455.39	453.32	1.17	0.26
הדר	623.17	611.30	1.25	0.20
זהבית	2040.19	2000.19	-0.84	-0.04
זוהר	127.37	125.48	0.17	0.14
זיו	156.73	154.41	0.23	0.15
זינוק	107.48	105.14	0.95	0.91
זיק	79.54	77.61	0.37	0.48
זמיר	418.33	410.19	4.50	1.11
חדות	193.40	189.62	1.13	0.60
חליפין	165.00	164.56	0.04	0.02
חלמיש	237.96	236.33	-0.06	-0.03
חן	171.72	171.04	0.09	0.05
טופז	129.95	128.76	0.73	0.57
טל	6927.57	6836.93	10.27	0.15
יבול	538.13	533.48	1.79	0.34
יהלום	164.45	163.31	1.19	0.73
יסודות	364.64	361.09	5.81	1.64
יערה	535.67	531.15	-0.07	-0.01
כוכב	286.43	280.85	3.15	1.13
כחל	136.66	135.49	0.75	0.56
כלנית	669.00	655.85	1.56	0.24
כנפיים	301.44	299.20	1.50	0.50
כרמל	129.78	127.77	0.63	0.50
כתר	1293.44	1274.33	4.54	0.26
להב	5351.47	5247.68	28.27	0.54
למשקיע	140.62	138.65	0.42	0.30
לפיד	281.43	275.94	2.91	1.07
לקט	2211.04	2193.11	7.29	0.33
לשם	465.79	462.67	0.31	0.07
מבחר	1646.50	1614.90	-0.33	-0.02
מגמה	4653.47	4609.81	11.00	0.24
מגן	300.82	296.47	1.70	0.58
מגוון	4198.77	4159.33	27.36	0.66
מור	1663.81	1640.25	26.30	1.63
מורן	934.17	927.33	8.45	0.92
מטח	27079.29	26668.40	172.83	0.65
מיטב	1218.82	1195.32	3.84	0.32
מניף	4954.28	4858.93	42.44	0.88
מעיין	818.56	802.94	1.76	0.22
מקשה	465.79	462.49	-0.21	-0.05
מכלול	93.07	92.42	1.04	1.14
מרווח	146.94	146.42	0.14	0.10
מרום	1603.97	1573.07	3.99	0.25
מנוה	167.91	165.42	0.19	0.11
נחש	277.61	275.62	3.93	1.45
נטף	458.10	451.26	3.08	0.69
נילי	128.99	127.09	1.04	0.83
סביון	631.69	619.29	5.04	0.82
סגולה	152.40	151.26	0.45	0.30
סלע	449.08	445.91	0.50	0.11
סנונית	641.15	635.76	-0.26	-0.04
סער	399.52	391.88	4.10	1.06
ספיר	177.62	177.16	1.16	0.66
עדיף	381.19	373.83	3.45	0.93
עירית	816.74	810.75	8.60	1.07
עינן	582.14	573.65	2.71	0.47
ענבר	117.73	116.70	0.53	0.46
ענק	2276.74	2260.10	13.49	0.60
עתידני	601.03	595.88	0.31	0.05
פרומן	129.48	127.04	0.00	0.00
פיא	1689.81	1677.87	11.62	0.70
צבר	560.47	555.45	2.65	0.48
צופית	516.30	506.24	2.82	0.56
צוק	143.42	143.07	-0.02	-0.01
צמיר	1318.59	1308.49	2.88	0.22
צמיחה	567.36	558.96	6.82	1.24
צפרית	163.38	162.23	1.12	0.70
[illegible]	117.97	116.29	0.38	0.33
קלע	176.07	175.63	1.19	0.68
קשת	117.63	116.61	-0.07	-0.06
[illegible]	17851.50	17695.59	228.54	1.31
רימון	155.87	155.60	0.26	0.17
רקפת	1013.58	997.10	1.79	0.18
רשף	475.91	466.23	2.76	0.60
שגיא	543.56	538.89	1.29	0.24
שהם	391.47	388.38	1.62	0.42
שחף	109.92	108.96	0.05	0.05
שילה	479.18	475.67	3.58	0.76
שמיר	485.06	481.55	0.47	0.10
שניר	682.69	677.73	8.68	1.30
שקד	739.58	725.34	9.46	1.32
שקמה	208.65	204.65	0.29	0.14
תאנה	262.65	260.13	1.12	0.43
תדהר	553.06	550.31	3.85	0.70
תירוש	640.91	636.28	2.19	0.35
תנופה	110.09	109.26	0.05	0.05
תמר	309.25	303.42	0.07	0.02
תמוז	228.63	227.01	0.33	0.15
תרשיש	126.05	125.17	0.00	0.00
תשורי	617.02	611.66	1.50	0.25

שערי אגרות החוב

4.25% שגיא

סדרה	שער	שינוי בנק'
4101	470	--
4102	194.1	+0.2
4103	186.9	+0.2
4104	181.5	+0.2
4301	181.5	+0.2
4302	172.4	+0.1
4303	171.7	+0.1
4304	169.5	--
4105	155.2	--
4106	149.6	--
4107	145.4	--
4108	143.2	--
4109	143	--
4110	141.8	+0.1
4201	176.8	+0.1
4204	165.6	+0.1
4205	162.9	+0.1
4206	159.1	+0.1
4207	159	+0.1
4208	157.2	+0.1
4209	154.1	+0.1
4210	150.4	+0.1
4211	146.1	--
4212	145.4	--
4213	144	+0.1

3% מלוה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	52981	-58
3602	48844	-55
3603	45559	-55
3604	41032	-52
3605	37554	-51
3606	35471	-52
3607	33044	-50
3608	31933	-51
3609	30487	-50
3610	27125	+14
3611	26232	+14
3612	25540	+15
3613	23877	+50
3614	22959	+29
3615	21254	+28
3616	19471	+10
3617	18396	+10
3618	17487	+9
3619	16120	+152
3620	15547	+129
3621	14793	+125
3622	13288	-18
3623	12496	-17
3624	11786	-17
3625	10790	-105
3626	9997	-100
3627	9287	-96
3628	8434	-58
3629	8038	-25
3630	7493	+4
3631	6870	+49
3632	6567	+4
3633	6218	+4
3634	5475	-46
3635	5185	+37
3636	4973	+1
3637	4675	+3
3638	4352	+3
3639	3988	+2
3640	3262	-11
3641	2848	-9
3642	2551	-52
3643	2216	-46
3644	2047	-32
3645	1848	-30

4.25% גליל

סדרה	שער	שינוי
3701	1567	+7
3702	1288	--
3703	1074	-8
3704	921.4	-7.2
3751	482.2	+2.2
3752	194.4	-1.5
3753	186.8	-1.5
3901	179.4	-0.6
3902	171.1	-0.5
3903	170.1	-0.5
3904	167.6	-0.6
3754	175.3	+2.2
3755	169.4	+2.3
3756	163.7	+2.2
3757	160.8	+2.2
3758	156.2	+0.1
3759	155.9	+0.1
3760	154	+0.1
3761	150.8	--
3762	147.1	+0.1
3763	142.8	+0.1
3764	139.1	-1.2
3765	139.6	-1.1
3766	138.2	-1.1
3791	142	--
3792	139.7	--
3826	170.1	-0.6
3827	167.1	-0.6
3828	161.6	-0.5
3829	158.7	-0.6
3830	155.6	-0.6
3831	155.4	-0.5
3832	153.4	-0.6
3833	150.3	-0.6
3834	146.6	-0.5

4%, 6%, 7% פיתוח (80% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3542	140500	--
3543	135030	--
3544	133380	+100
3545	130200	+100
3546	129000	--
3547	130100	--
3548	129750	-250
3549	125600	--
3550	125800	+200
3551	125600	+200
3552	114700	--
3553	112100	+300
3554	113700	+300
3555	115100	+500
3556	108460	+210
3557	110000	+200
3558	109500	--
3559	105010	+210
3560	99700	--
3561	99300	--
3571	99200	--
3572	100410	--
3573	99210	+300
3574	91400	--
3575	91500	+300
3576	91310	+210
3577	91759	--
3578	83900	-1000
3579	84400	+300
3580	78200	--
3581	72400	--
3582	65740	--
3583	61000	--
3584	61500	+240
3585	59500	--
3586	53000	+100
3587	52700	--
3588	54281	+1581
3589	48700	--
3590	48100	+140
3591	48100	+100
3592	48240	--
3593	48200	+200
3594	46200	--
3595	46000	+274

5% מלוה פיתוח (בריבה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2029	129730	--
2030	130650	--
2031	127100	+91
2032	127300	+399
2033	119300	+300
2034	119000	+372
2035	123335	-3814
2036	111900	+477
2037	115731	--
2038	109600	-3398
2039	127000	--
2040	103634	-3205
2041	99018	--
2051	99910	--
2052	89500	--
2053	88540	+100
2054	83600	+1178
2055	84900	+2459
2056	74700	-2283
2057	83710	-2589
2058	86369	--
2059	69600	+299
2060	84289	-2607
2061	50060	--
2062	51552	-1594
2063	63942	-1978

צמודות זהב (5 יוד 79 -1)

סדרה	שער	שינוי
רמון		
7006	214.2	+1.7
7007	196.5	+0.6
7008	186.9	+0.5
7009	182.8	+1.9
7010	173.5	+0.6
7011	163.5	+0.6
7012	157.9	+0.5
7013	149.5	+0.5
7014	130.5	+0.1
7015	111.2	+0.6
7016	110.9	+0.5
7017	110.5	+0.5
7018	110.5	+0.5
7019	110.9	+0.7
7020	110.7	+0.6
7021	109.7	+0.6
7201	109.3	+0.6
גלבוע		
6101	14531	-217
6102	9545	+92
6103	8326	+100
6104	7573	+58
6105	7166	+56
6106	6939	+25
6107	6679	+25
6108	4865	+21
6109	4752	+19
6110	4673	+18
6111	3847	+18
6112	3728	+18
6113	2550	+15
6151	1038	+8
6152	993.2	+7
6153	865.2	+5.4
6154	849.9	+5.4
6155	558.5	-7
6156	458.2	+6.1
6157	337.6	+2.2
6158	319.6	+2.1
6159	270.6	+1.8
6160	249.1	+1.5
6161	240.5	+1.4
6162	225.6	+3.3
6163	209.6	+2.7
6164	201.4	+2.6
6165	188.7	+0.6
6166	178.7	+2.8
6167	174.7	+2.8
6168	171.9	+2.7
6169	162.4	+0.5
6170	151	+0.5
6171	108.5	+2
6172	106.9	+2.1
6801	109.9	+0.8

100% מט"ח

סדרה	שער	שינוי
אל אופ	1659	--
אלונא	1260	-15
אלטכס	2635	+26
מרסקס	1288	--
ווד' 86	115.2	-1.4
זכ היש	251.8	--
ריס הש	227.3	--
סר	115.6	--
כלל	553	--
מבט ר'	182.7	--
מבט מ	254.5	--
מבט י	293.5	--
רך	159	-0.5
טל בבב	190	--
תישט	176.8	-2

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
בלת.	176.9	-0.2
ריס הש	183.3	--
סר	93.6	--
כלל	207	--
מב ריס	176.9	+0.2
משא בו	177.5	--
משא בו	166.8	--
משא בו	159	-0.1
לאומי	162.5	-0.6

עם דיינרס, עד חצי המחיר בהילטון.

חברי דיינרס מקבלים עכשיו עד 50% הנחה ב-27 מלונות הילטון באירופה ובישראל.
החל מ-$35 ללילה (לאדם בחדר זוגי). להזמנות באירופה
התקשר לגב' בוני טל. 03-224411.

דיינרס. המעמד מחייב.

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

שכבות של בערות

יש משהו בחיפה המטפח ומעודד את שגשוגם של חוקרים וממציאים מסוג מסוים, שמפעם לפעם מרעישים מוסדות ארץ בתגליות "מרעישות" מהפכניות. לפני כמה שנים הופיע אחד מהם בטלוויזיה וסיפר על שיטתו לנבא את העתיד בעזרת נוסחאות מתמטיות. זכור גם אותו מדען שהזהיר מין עיתונאים להיפה לראות את הפרפטואום מובילה שבנה. בחיפה שוכנת גם המומחית העולמית לצלחות מעופפות. מנורת הקסמים של מירדור, שהיתה אמורה להאיר את כל רמת־גן, הומצאה בחיפה. לפני שנתיים בערך פרסמו העיתונים תגלית חיפאית, על מידע מוצפן במקרא בשיטת הדילוגים. ידיעה זו הוצגה, בכמה מאמרים בעיתונות המדעית, כשטות מוחלטת מבחינה סטטיסטית, אך חסידי חב"ד ממשיכים להפיץ אותה בקולות ובדקים במאמרים ובהרצאות.

לאחרונה "הוכיחו" חוקרים בחיפה כי התאוריה על התפתחות המינים אינה אלא הבל, שכן העולם נברא לפני 5749 שנה, כמו שגורסת המסורת. מסתבר אפוא שהממצאים הרבים לאין־ספור, המוכיחים לכאורה שהיצורים על כדור־הארץ התפתחו זה מזה במשך מיליארדי שנים, אינם אלא אחיזת־עיניים: כל השרידים האלה נבראו באותו זמן והוטמנו בשכבות האדמה השונות, כנראה בכדי לבלבל את המדענים. האוניברסיטאות ברחבי העולם יצטרכו עתה להפוך על פיהן את תכניות הלימודים בביולוגיה, בגנטיקה, בגאולוגיה ובפליאונטולוגיה. תום שגב, ב"הארץ" מיום 9.12, מספר על מנהל בית־ספר חרדי שכתב מכתב זועם למנכ"ל משרד החינוך. המנהל נדהם להיווכח שמשרד החינוך מפיץ (בעלון טיולים) "דברי כפירות ואפיקורסות" על שכבות אדמה בנות מיליוני שנים, "כאשר הוכח לאחרונה מפי חוקרים ודוקטורים (גם מהטכניון בחיפה) שאין שום הוכחה מדעית לתורת האבולוציה". אי לכך נדרש מנכ"ל המשרד "להתנצל ולהימנע להבא מטעויות כאלה".

העקרה העיקרית במכתב זה אינה הבערות המדהימה של מנהל בית־ספר (שכן אותה בערות הוצגה גם בדברי בריו של שר בישראל), אלא אופן מנימוקיו: כיצד משרד החינוך מעז, לטענתו, "לזלזל באמונת ישראל שמכוחה אנו חיים כאן בארצנו, ולכפור בתורת ישראל שהיא הקושאן של ארץ־ישראל שבידינו". במלים אחרות, חרף המיתוס על הבטחת אלוהים לאבותינו אין לנו שום "קושאן" על הארץ הזו. כאילו אין לנו כלל היסטוריה, ככל עם אחר, אלא מיתוסים בלבד, ומי שאינו מקבל אותם כפשוטם אין לו מה לעשות כאן.

הבעיה היא שדיבורים מסוג זה אכן משכנעים אנשים מסוימים, לא דתיים, שבאמת אין לנו זכויות על הארץ הזאת פרט לאגדות, והם מסיקים את המסקנות הנגזרות הנובעות מכך.

נחמן גבעולי
תל־אביב

פרס נכס לליכוד

כתומך ותיק במפלגה, כואב לי כאשר הליכוד חוגג ניצחון על מפלגת העבודה, תחת מנהיגות היו"ר שמעון פרס. פרס מנהיג דגול, אבל רבים, במפלגה ובשכונות, רוחשים לו שנאה, ומצער שהשנאה מושרשת וגדל עליה דור.

בליכוד יודעים כי כל עוד שמעון פרס יו"ר, מובטח להם תמיד ובכל מצב נתח שמן ועסיסי מבשר השלטון.

לכן הליכוד מחזק אותו, ומעליל עליו את שיטות הפירוד הישנות והחביבות של רפ"י ז"ל. בכל תסיסה במפלגה – הליכוד יעשה חגיגה.

לכן לדעתי על פרס לעשות מחווה ולתת לרבין את המנהיגות.

אברי אלעד
רמת־אביב

כלבים כחיילים

כבר שמענו רבות על כלבים שאולפו לחפש סמים ולחלץ נפגעים. אם אמנם נכונה הידיעה שצה"ל השתמש בכלבים מאומנים כחומר נפץ חי המופעל בשלט־רחוק, הרי שלפנינו ירידה לשפל המדרגה.

למרות ערכם הגבוה פי־כמה של חיילים לעומת הכלבים, הייתי רואה כפסול להשתמש בכלבים, שאינם יכולים לבחור את גורלם, כבחיילים מתאבדים. אם בני־האדם הוליכו להילחם, כלומר להרוג ולהיהרג, שיעשו זאת בעצמם, ואל ישלחו חיות תמימות להילחם את מלחמותיהם הצודקות או הלא־צודקות.

עדי פריאל
רחובות

למי שעלתה בנישואין פיקטיביים

כהיסטוריון העוסק בכתיבת תולדות ההעפלה (העליה הבלתי־לגאלית) לארץ בשנות ה־20 וה־30 אודה לכל מי שעלתה ארצה בדרך נישואין מדומים (פיקטיביים) בתקופה שבין מלחמות העולם אם תכתוב לי לת.ד. 1111 י־ם את הפרטים המרכזיים על עלייתה, כולל ארץ המוצא, שנת עלייתה, כיצד אורגנו ה"נישואין" וכיצד "נתבטלו" וכן תציין את כתובתה ומספר הטלפון כדי שאוכל לתאם עמה פגישה למטרת ראיון מוקלט לתיעוד שבעל־פה.

אין לדעתי צורך להוסיף מלים על חשיבות המחקר לידע התקופה, שאם לא תיחקר עתה תישכח.

ד"ר דוד שפירא
אוניברסיטת תל־אביב

להסתכל בגדול...

גם אתה יכול בשבועיים להיות גדול

תקליטים / דני בלושטיין

חולמים אל תוך שנות השישים

R.E.M.: ירוק

התקליט החדש של R.E.M. (ראשי תיבות של: תנועות עיניים מהירות, המאפיינות מצב חלימה) הוא חלום ארוך אל תוך שנות השישים – כאילו הולם מייקל סטייפ, מנהיגה המוכשר של להקת הרוק האמריקאית החשובה הזו, לשכתב את ההיסטוריה של מוסיקת הרוק ולמחוק את כל קורותיה מ־1970 ועד היום. סטייפ וחבריו שרים, מדברים ומנגנים בסגנון להקות הרוק של החוף המערבי של שנות השישים: "הבירדס", "מטוסו של ג'פרסון", ו"הפעמים אסירי התרה". גם נושאי השירים מזכירים את אלה של דור ילדי הפרחים: Orange Crush למשל, להיט בוטח עם פזמון שהאזין נלכדת בו, שהטקסט שלו עוסק במלחמה בידרכימית.

R.E.M. לא עוסקים רק במלאכת שחזור. הם ממשיכים במקום שלהקות האם הפסיקו, ומערבבים את הצליל אל שנות התשעים. מייקל סטייפ רומז על הכוונות של להקתו בשיר הפותח את התקליט, "שיר פופ 89", שמשפט הפתיחה שלו הוא פאראפראזה על שירם הקלאסי של "הדלתות" "הלו, אני אוהב אותך". ג'ים מוריסון שר: "הלו, אני אוהב אותך, האם תגידי לי את שמך?" ואילו סטייפ שר בקריצה אל העבר: "הלו, אני מכיר אותך, הכרתי אותך, אני חושב שאני זוכר את השם שלך".

הבעייתיות של R.E.M. נעוצה כמובן בנטיות הארכאולוגיות שלה. אך אם סטינג שר שההיסטוריה לא תלמד אותנו כלום, הרי שסטייפ וחבריו מאמינים ביכולת שלנו ללמוד מההיסטוריה. לפעמים הם מרתקים. "עמוד" למשל, שהוא מלאכת שחזור מפוארת של שיר פופ/רוק משנות השישים, כולל סולו גיטארת הוואה־וואה ההכרחי; או "הילד הלא נכון" שהמנדולינות הנפלאות שבו מזכירות לטובה את "הקרב של אנדרמור" מתוך תקליטה הרביעי של "לד זפלין". לפעמים, כמו להקות רוק אמריקאיות אחרות שיונקות משורשי קאנטרי־רוק, הם גולשים לקיטש, כמו ב"מתחזה למנהיג העולם". אבל כשהם יוצאים מהמתיקות, הם יודעים לנשוך – Turn you inside out. ובסוף, כשהם שרים את "אני זוכר את קליפורניה" הם לא שוקעים אל נוסטלגיה רכרוכית, אלא בונים רקוויאם גותי מלנכולי, לשנות השישים המופלאות ההן.

R.E.M. קוראים לתקליטם "ירוק", אך עטיפתו כתומה דווקא. כשיבשילו סופית יקראו לתקליט כתום, ואז השחור שלהם ייצא החוצה. כדאי להמתין. בינתיים, גם הפרי הירוק של R.E.M. טעים. (הד־ארצי)

Newman: shambling giant.
רנדי ניומן. יצירת־מופת

פינק פלויד: קול מעודן של רעם

פינקפלויד היו אמורים לפתוח את פסטיבל ישראל האחרון. מדינת ישראל, שאפילו לפינקפלויד קשה להתחרות במגלומניה שלה, נאלצה לספוג גם את ביטול ההופעה זו. אבל זה כלום לעומת מה שחברי פינק פלויד נאלצים לספוג כדי לאחוז בקרני המזבח של שמם. רוג'ר ווטרס, מנהיג הלהקה ב־15 השנים האחרונות, החליט הרי לפרקה לפני כמה שנים. חבריו, ששאפו לפנסיית רוק מכובדת, מצאו את עצמם לפתע לפני הסכנה שמקור פרנסתם ייבש. וכך החל מאבק משפטי מכוער על הזכות להשתמש בשם פינק פלויד. דייב גילמור, ריק רייט וניק מייסון מיהרו לצאת לסיבוב הופעות ענק ברחבי העולם, ומיד בעקבותיהם רוג'ר ווטרס בסיבוב הופעות משלו. גם הוא וגם חבריו לשעבר ביססו את הופעותיהם על רפרטואר פינקפלוידי קלאסי. נשארה לת השאלה מי לקח אתו את הקוד הגנטי בהתמצלות האמבה הפינקפלוידית. התשובה אינה ברורה. במקרה של "קול מעודן של רעם", תקליט כפול בהופעה חיה, שומעים שגילמור, רייט ומייסון באמת ניגנו בהקלטות המקוריות של "הצד האפל של הירח", "הלוואי שהיית כאן" ו"החומה". אך כשהם פותחים את הפה ומנסים לחקות את אופן השירה של ווטרס, הם נשמעים, אותניים תצילנה, כמו להקת רוק ממתנ"ס בגליל הבינתי, המנסה לשיר פינקפלויד. שלושת הרבעים של פינקפלויד אינם מצליחים לשחזר את השלם, ובסופו של דבר יוצרים קול עמום וחלושה של משהו שהיה פעם רעם. (NMC)

רנדי ניומן: ארץ החלומות

רנדי ניומן כבר לא הקליט חמש שנים, אך מי כמונו יודע שלתקליטים שלו יש אורך נשימה שהוא נדיר אצל כל אותם אסתמטיים המוציאים מספר תקליטים מדי שנה. תקליט של רנדי ניומן הוא חבר נאמן שילווה אותך הרבה שנים. שום קרוע־עיניים אוהד לא יעמוד בינו לבין הפסנתר שלך ברגעי האמת. ניומן אמנם העמיד את הסבלנות שלנו במבחן ארוך, אך הוא לא אכזב. הוא היה זקוק כנראה לזמן הזה כדי להגיע לדמות החושפה האישית שאליה שאף ב"ארץ החלומות".

לוקחים נשימה ארוכה, רנדי ניומן שוכב על הספה, ואנחנו, הפעם לא בתפקיד המטופל אלא המטפל, שומעים על חוויות הילדות של ניומן: על קרוביו היהודיים המנסים להיות יותר דרומיים מדרומיים (בדרום ארה"ב כמובן). ב"דיקסי פלייר" שומעים על אביו שחזר מהמלחמה ומספר לתושבי ניו־אורלינס על ניצחון בנות הברית באיזור קט של שלוש שנים ("ניו אורלינס ניצחה במלחמה"). על הילד המוסיקאי המפוחד שאבא מביא לדראשונה לבית הספר ומסביבו ילדים צוחקים "אברא־ארבע", ובסוף התקליט, באמת מבריונותיו מהבית, מהאסה, הוא שר לילד שלו, "אני רוצה שיכאב לך כמו שכאב לי". שיר נפלא שיצטרף לבלדות קלאסיות שכתב – "מארי" ו"אשפ" למשל. רק סבצי שהוא בצר בתמונה שלו בגיל חמש, שולף זוג אקדחים אל מול העולם המאיים, כעטיפת התקליט.

בחלק הציבורי של התקליט, הוא ממשיך לצייר את התמונה האמריקאית לפרטיה. הוא נכנס לעורם של זוג אחים כושים שרוצים להיות צמד "ראפ" יותר מפורסם מ"ראן דיאמ־סי" ("מאסטרמן וביבי ג'י"); משחק את הפטריוט בבלדה עגונה (Follow the flag) ומסכם בציניות אופיינית: "הכסף זה מה שחשוב", כשהגיטרה של מרק קנופלר מתחת קו מקביל אל "כסף בשביל כלום" של הדייר סטרייטס. ניומן משרטט בתמציתיות תמונת עולם שלמה ואמינה להפליא, כשמעתות למעטה הציניות מסתתר מסר הומני ואהבת האדם הקטן. את התמונה הוא משלים במוסיקה שהמלודיות שלה מסתירה את התכומה – המוצהרמתוקה, מרירה ומעודנת. זו יצירת מופת, תקליט אידיאלי לחורף הזה ולאלה שיבואו אחריו. (הד־ארצי)

סאם בראון: עצור!

פעם בשנה נולד שיר כזה, שכבר משמיעה ראשונה אתה יודע שאת מקומו במצעד הזמן הוא קבע. כזה השיר "עצור" שמיד בשמיעה הראשונה גרם לאוזנינו לעצירות פתע כדי לקלוט את הפלא. זה מתחיל בצלילי רביעיית מיתרים האקורדים של אורגן האמונד בקצב שלושה רבעים של ואלס, ואז בא קולה של סאם בראון הצעירה – לבנה ששרה כמו כושית. בפזמון היא נוסקת לגובה, על רקע מקהלת זמרת־רקע בסגנון שירי הנשמה של שנות השישים. בעקבותיה מגיע סולו אורגן האמונד האובליגטורי ומקים לתחייה את דמותו של ג'ימי סמית, נגן האורגן האגדי שהפך את האמונד משם של פירמה למושג מוסיקלי.

סאם ואחיה, המפיק המוסיקלי פיט בראון, נוקטים טקטיקה של חץ וקשת. הם מותחים את המיתר אחורה אל העבר כדי לירות את החץ הרחק קדימה, אל העתיד. היתה להם קרקע גידול נוחה. הוריהם, ג'ו וויקי בראון, היו כוכבים בזכות עצמם בשנות השישים. סאם בראון (23) היא לא רק זמרת מוכשרת, אלא גם מלחינה, שיודעת להקפיץ במאבקי מריליק. "עטוף אותי", מיטיב להמחיש את האנרגטיות הכמעט כושית של קולה. היא משחזרת רגעי היסטוריה של רוק ב"צעקות חורה אל עצמי", שמזכיר לטובה את "המשך לרוץ" של להקתו של ספנסר דייויס, משנות השישים. כאילו כדי להזכיר לנו באיזה סוד גודל של כשרון מדובר כאן, תורם דייב גילמור מפינקפלויד את הגיטרה המכושפת שלו ל"אני אהיה מאוהבת". בפעם האחרונה שהוא עשה זאת, לפני כעשר שנים, הוא גילה לעולם את קייט בוש. (הליקון)

הארץ ממליץ

התצוגה של באבט (ת"א, ירושלים) – ארוחה צרפתית מפוארת מרגשת בכפר דייגים קטן לחוף יוטלנד שבדנמארק, על ידי באבט (סטפן אודראן) המסתורית של בנות הכומר. לפי סיפור של איזאק דינסן ("זכרונות מאפריקה").

מסע לקיתרה (ת"א) – שובו ליוון של גולה פוליטי מסתיים בגירוש מחדש. סרט אטי בעל יופי מיוחד, בבימויו של אנגלופולוס ("מסע השחקנים", "מגדל הדבורים"), על זיקנה, מרד, בדידות ואחווה.

דודים הקטנה – (ת"א) – שני סרטים בני שלוש שעות מעלים, בעזרת צוות שחקנים מצויינים, את ספרו של דיקנס המתרחש באנגליה הויקטוריאנית, בבימויה של כריסטין אדזרד.

מובטים במספריים (ת"א) – סרט מנוכר, פריזוריסי, ויפה להפליא מבחינה חזותית, על שלוש נשים בעלות שם זהה, המסביעות את בעליהן, משחקים, טקסים, ומספרים מ־1 עד 100, בסרטו של פיטר גרינאווי ("חוזה השרטט").

צא וראה (ת"א) – הכיבוש האכזרי של הצבא הגרמני את ביילורוסיה 1943 מצטייר בעוצמה קולנועית. הבימאי הרוסי אלם קלימוב אינו חוסך לצופה אף מעשה זוועה. קשה ומדכא מאד.

אומלל, אבל איתך (ת"א) – קומדיה סקסית נעימה על צמד נאהבים הזויים ביחד, נפרדים, וחוזרים זה אל זו. בבימויו של ג'ון גורדון סינקלר מ"החברה של גרגורי".

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 21.12
התיאטרון הבימה:
סיפור פך: 9.30, 16.30, 19.30
בן התרנגולת: 20.30
המלבוש – הבימונית: 20.30
טאלה שמשי – ת' ירושלים: 19.30
התיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים: 16.00, 20.30
הריון – בצוותא: 16.30, 20.30
לשבור את המעגל –
נוגיה דודה: 21.00

האוניברסיטה העברית בירושלים

הקרן ע"ש גרשון מאירבאום ז"ל לאוקינוגרפיה

מודיעה על

קבלת בקשות למענק מוגבל של מלגות לימודים לתואר שלישי ולהשתלמות בתוך־דוקטורט לשנת הלימודים תשנ"ן

רשאים להגיש בקשות אזרחי ישראל או תושבים קבועים בישראל אשר ממלאים אחד התנאים הבאים:

א. נתקבלו ללימודי תואר שלישי או לפוסט־דוקטורט במוסד להשכלה גבוהה או מחקר בארץ או בחו"ל באחד הענפים של מדעי הים (אוקינוגרפיה פיזיקלית, כימית, ביולוגית או גיאולוגית);

ב. שסיימו את לימודי הדוקטורט שלהם בכל אחד משטחי האוקינוגרפיה אחרי 1984 והמעוניינים לבצע מחקר בשטחים אלה במשך שנה במוסד להשכלה גבוהה או מוסד מחקרי בישראל, בתנאי שהמוסד הזה יצהיר על כוונתו להעסיקם לאחר השלמת שנת המחקר אם יעמדו בקריטריונים אקדמיים שיידרשו.

בקשות יש להגיש על גבי טפסים מיוחדים בצירוף תולדות חיים, רשימת לימודים וציוניהם, העתקי תעודות, אישור מגורם מוסמך על כוונת המוסד לקלוט את המועמד, ומכתב המלצה אחד לפחות.

תאריך אחרון להגשת בקשות – 31 בינואר 1989

לקבלת טפסי בקשה ופרטים נוספים יש לפנות אל: גב' מירי דיניבץ, המזכירות האקדמית, חדר 410, בנין המינהלה, הר הצופים, ירושלים. טלפון 882922.

הבלט הישראלי
מציג בהפקה בימתית מלאה את:

היפהפיה הנרדמת

כפר־שמריהו – הופעה בלעדית – בית הבנים כפר־שמריהו, יום ראשון 1.1.89 בשעה 9.00 בערב. כרטיסים להשיג: בכוורת אהבה יואב – טל: 05-583501

תל־אביב – בהיכל התרבות: יום שלישי 3.1.89 בשעה 8.30 בערב. יום חמישי 5.1.89 בשעה 5.00 אחה"צ. מוצ"ש 7.1.89 בשעה 8.30 בערב.

כרטיסים להשיג: המשרד הראשי – "לאך" דיזנגוף 101 – טל. 230808 – 231180. "לאן" הבמה רעננה 052-915566. "פיק־לינקים" – רמת־אביב טל. 5414283. וכל יום הכרטיסים בעיר. כרטיסים בהיכל התרבות בטלפונים 03-5243193 ,245801 בין השעות 09.00–19.00

ירושלים – הופעה בלעדית – בנייני האומה, יום שלישי 10.1.89 בשעה 8.30 בערב. כרטיסים להשיג: "ביכוד" שמאי 8 טל: 240896. "קלים" שמאי 16 טל: 221624

חיפה – הופעות בלעדיות – אודיטוריום חיפה, יום חמישי 12.1.89 בשעה 8.30 בערב. מוצ"ש 14.1.89 בשעה 8.30 בערב. כרטיסים להשיג: ...

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

המגן רופאים במקרים דחופים מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת ים 5793333
הרצליה 052־541333
נהריה 825333
רחובות 08־451333
בת ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
הקריות 04־763333
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' – 20.00–8.00
בימי ו' – 15.00–8.00
טלפונים: 03־433300
שח"ר – שירות רפואי ביתי 24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים:
ירושלים, מוקד יום – 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג – 226191 ממוי טל' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן ...
אביב, מוקד יום – 218828, 218898
מוקד לילה – 631011 ממוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן ...
שח"ק – שירות רפואי ...
שרות ביקור בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24–19:
טל' 03־7549111 "שקד" ממוי 222
שלי"ה – שרות רפואי לקט (חיפה)
בימי חול בשעות 24־19 ימי שישי 24־14, בשבת 24־08 טל' 04־380541 קוד ממוי 1665
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
ריקנוך מנגד שער 3 (ליד המעביר) טלפון: 294869, 03־285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ... 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00

עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ירושלים: בי"ח הדסה ע"כ – 22–16
קופ"ח כללית –
שרות מיניים לרופא, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052־548575
7549111 איתורית 1900
ער"ן – עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות)
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 03־261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־335316
באר־שבע 057־418111
כרמיאל (גליל מערבי) 04־988410
כפר סבא 052־913999
מרכז רפואי באר־יעקב 08־222862
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע לנפגעי לחץ
מעגן "מקלט"
א' רה 11.00־13.00
ב' רד 16.00־18.00
טל' 220851
רח' מאנה 13 תל־אביב
יד בוני – איגוד משפחה לילד ולהורים
תל אביב – "ילד" 226027 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00, 222782
ירושלים – 243358
חיפה והצפון – 229488 מ־11.00־20.00
הגליל המערבי – 04־922222
קו אל"י – האגודה להגנת הילד
עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים
261070 א'־ה' 16.00־20.00
ארגון לשירות ... – הציבור בכוש רק 24 שעות ביממה
03־5461727/8
שח"ל – שרותי בריאות ... להליל לב
(פרטי) 330848
"ידי" – 24 שעות קו ... לנשים מוכות

טל' 03־5461133, 08־550506
המוקד למלחמה באיידס – ... 24 שעות ...
290101, 203121. ... 23.00–19.30 ...
תורנות מרקחת ... – ... ת"א 611081, 246563, 239952
... ירושלים 226335
... חיפה 645334
... 5619463

תורנות בתי־חולים

תל אביב – ... (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים – שערי צדק (פנימית, נשים) הדסה ע"כ (כירורגית, אורתופדית, עיניים, אא"ג)
בקור חולים (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב – לב העיר אחד העם 69 613862
קופ"ח כללית אבטמרים 7 232385
ירושלים – פרמצת רחמיה הנ"צ 28 233582
חיפה – יבנה אבן סינא 7 672288
חולון – אורון הנשיא 52 889153
עין יהב עין יהב 2 884854
בת ים – בני בת ים הנביאים 3 5515671
רמת גן – קופ"ח כללית ... 25 782537
בני ברק – ... ר' עקיבא 130 795688
נתניה – הנשיא ... 36 23639
הקריות – אופיר העצמאות 80 קרית אתא 446763
רחובות – כללית בני משה 452381

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות – אבטחה בעיה. ימים ב' ג' ו' 16.00־19.00. רמב"ם 9 5181511/2
חיפה ימים א' רד' 16.00־19.00 ... 14 טל' 381520

מרכזי מידע – אגר

02־304384 03־432777 04־549121

הסנה – חברה ישראלית לביטוח בע"מ – מוגש כשירות לציבור על ידי

טלוויזיה

חינוכית
08.00 עד כאן
08.05 שעת כושר
08.15 באנורגרפיה של א"י פני הארץ
08.40 אנגלית ר'
09.00 מדעי הטבע יסודי
09.15 רחוב סומסום
10.30 מדעי הטבע ה־ו
11.00 חשבון ו'
11.15 יהדות קשת וענן
11.40 אנגלית ר'
12.00 מושגי יסוד ביהדות
12.25 אזרחות על־יסודי כללי המשחק, המסכם
12.50 צרפתית
13.05 אנגלית ר'
13.30 מדעי הטבע
14.00 עד כאן
14.05 האוניברסיטה הפתוחה
15.00 הי גינה
15.10 כאן כאן
15.40 שעת כושר
15.55 פיצוחים
16.25 זהו שלמבו. (פרק אחרון)
17.00 ערב חדש. מנחה: ברבון רייכר

כללית
17.30 פסטיבל 88'
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 מקומות קסומים
19.00 הקלאות היום
19.30 (ע) מהדורת החדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 פה פה
21.00 מהדורת החדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 מוקד
22.05 ילדי סמאליי. סרט קולנוע ישראלי
23.35 מבט של יום חדשות הלילה

ערוץ 2
18.30 מה נשמר הערב
18.35 בא אחרי
19.00 בזמן אמרתי
19.40 אמנות כריסטי
20.30 מה נשמר מחר
20.35 ארם הכלכלה
21.01 מבט בחלל
21.30 קול ברגו מאורות
21.52 שירים של דיוויד סילביאן

ירדן ערוץ 6
17.30 תכנית בידור בצרפתית
19.00 החדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 החדשות בעברית
19.45 מגזין ספורט
20.00 החדשות בערבית
20.30 קיים האלי
21.10 ארצות בעולם
22.00 חדשות באנגלית
22.20 הירים. (סדרת דראמה)
23.10 נשארים עם ילדים

לבנון ערוץ 12
13.30 חיים אחרים. (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 האוזר הוליגי
15.30 ספורטבק. (סדרה)
16.00 שוכבי הסלעים
18.00 חץ וקשת
20.00 רצח במשיכת קולמוס

רדיו

קול המוסיקה
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 מאוצר התקליטייה
10.00 קונצרט בוקר
12.57 פינת השיר
13.00 קלאסיקל
14.06 מן הסרטייה
15.00 אנתולוגיה בצליל
16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו
18.00 מגוף התקליטייה
19.00 אבנים באולפן
20.05 בבקשתך. מהבאים
20.57 פינת השיר
21.00 אופרה בעולם
21.00 מהדורת החדשות
21.30 צבעים ושקרים
22.05 תוות שמי מוסקבה

רשת א'
17.05 מושגים
18.06 פנות ערב
19.00 שידורים לעולים
22.05 חבר באותו כוכב

רשת ב'
17.05 רגעי קסם
18.06 יש שאלות
19.00 היום הזה
19.35 שירים עבריים
20.05 צבעונים ושקרים

רשת ג'
18.06 הבעקה האחרונה
20.05 כבוב באגנסים
21.05 פניני גאט
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל
17.00 ערב טוב ישראל
18.00 יש משהו
18.45 מעבר לגבול
02.00 לא רדמים לישון

צה"ל 1
05.00 גלילי בוקר
19.05 שירים מכאן
20.05 בעיקר מוסיקה
21.00 מהדורת חדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 עשרים וארבע היום שהיה

צה"ל 2
19.05 זמנים מוסיקה
20.05 מבעד המסגרות ...
22.05 האסקה עשר
23.05 קול הגאו הזה

שידור קבוע

רשת א'
06.16 הגבר עינינו. שירים במבנון הסדיר ☐ 06.35 שירים המשנה היומית ☐ 06.50 מרקי היום ☐ 07.30 יומן בעיניך. שירים ישנים ☐ 08.05 הנה ☐ 09.05 מלודיה. שירות מידע ☐ 10.05 עניני בוקר ☐ 11.05 יהודיזק. שירים עבריים ☐ 12.05 משתה יומיומי ☐ 14.06 בראש צעיר. מגמצן לילדים. 15.30 האוניברסיטה הפתוחה. 16.05 "שירים ושער הים" ידיו עטה

רשת ב'
06.06 השכם בבוקר ☐ 07.00 הבוקר הזה

רשת ג'
06.05 בחורה לאושר. תוקים ושבים ☐ 07.05 שיר בבוקר בבוקר. שירים עבריים ☐ 09.05 "זה כבר השע"ן ☐ 10.05 רגעים טובים עם שוחה אושר ☐ 11.05 מלאכי הוקה "על הטי" ☐ 12.05 "אהבה יומיומית" עם יוסי סיאם ☐

☐ 08.05 סע לשלום ☐ 09.05 ביקור בית ☐ 10.05 כל צבעי הרשת ☐ 12.05 אלו־אלף בלבית ☐ 13.05 במצי היום. חרשות ומגזינים ☐ 14.05 ... ☐ 15.05 ... ☐ 16.05 ... 17.55 ...

☐ 13.05 רק בימי חול עם ... ☐ 14.06 "לי ולך" שיר ... ☐ 15.05 ... ☐ 16.05 ...

גלי־צה"ל
06.30 אוניברסיטה משודרת ☐ 06.05 מוקדים ☐ 07.07 שבע אפס שבע ☐ 08.00 בוקר־טוב ישראל ☐ 09.05 ... ☐ 10.05 "עשר", שירים עבריים ☐ 11.05 נכון לעכשיו ☐ 13.05 "זה זה" ☐ 14.05 ... ☐ 15.05 "שירים לחוג" ☐ 16.05 ... ☐ 16.54 ... לולי פינטו של אבשלום קור

קולנוע

תל־אביב
אורלי – צא וראה 4.15, 6.50, 9.30
אלנבי – דמיין 7.15, 9.30
אסתר – מי רצה אותי 5.00, 7.30, 9.50
בית לסין – יד 11.15
בן יהודה – וילו הנסיכה 4.30, 7.15, 9.30
גורדון – התגיגה של באבט 5.00, 7.15, 9.30
גת – מות ידוע מראש 5.00, 7.30, 9.50
דקל – ביג 7.10, 9.35
דיזנגוף 1 – קפה בגדד 13.00–3–5, 7.30, 9.30, 11.00
דיזנגוף 2 – המודדים 11.00, 14.00–5, 7.30, 9.50
דיזנגוף 3 – כפר קטן שלי 11.00, 3.00, 7.30
מקרן בלוז 13.00, 5.00, 9.50
הקלנע (ב.צ.א.) – הערב אין הקרנת סרט
ווירג'ינן – נשר הבדול מס' 2 7.15, 9.30, סקס 12.00
הוד – מארח השירים 5.00, 7.15, 9.30
רב חן:
חן 1 – מת לחיות 4.45, 7.20, 9.55
חן 2 – טאר טאן 5.00, 7.25, 9.55
חן 3 – בוקר טוב ויטנאם 5.00, 7.30, 9.50
חן 4 – תקלה מופלאה מס' 2 11.00–2, 7.20, 9.50
חן 5 – לטציור באמבה 11.00–2–5, 7.30, 9.30
לימור – מחרוזי 5.00, 7.30, 9.30
לב 1 – יום שני הסוער, 2.00 – 5.00, 7.45, 9.45
לב 2 – החיים הם נהר ארוך ורוגע 7.45–5–2, 9.45
לב 3 – דודים הקטנה חלק א' 10.45, 8.45 חלק ב' 2.15, 5.30
לב 4 – בגלל המלחמה ההיא 12–2, 7.45, הנסיכה הקסומה 5.00, 9.45
כרמאון ת"א – קיץ אצל סבא 4.30, 7.15, 9.30
מקסים – מגישה עיוורת 4.30, 7.30, 9.30
סינמטק ישראלי – איזור הדמדומים 7.00, גבעת ... 9.30
מיילת 1 – מלחמה ושלום 2.30–7.00
מיילת 2 – הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.45–9.15
מיילת 3 – מוסקבה בעזות 3.30, 7.15
פאר – סובבים במספרים 4.30, 7.15, 9.40
פריז – אומלל אבל אתך 12 – 2 – 4 – 7.15, 9.30, בקצב השפן 11.30 בלילה
צפון – מאקר האיש והחלום 4.30–7–9.30
שחף – מרדף חצות 4.30–7.00–9.30
תכלת – לחיי אב 7.30, 9.30
תמר – בידורי 6.00–9.00
הל אביב – מסקר המולקה 5.00, 7.15, 9.30

נהריה
היכל – אבנו כל קר 7–9
היכל התרבות – יום שני הסוער 7.00, 9.15

טבריה
יד שמואל – סרור ברחובות 7.00, 9.00

עפולה
היכל התרבות – עיניים שחורות 7, 9.15
כותינו – ביג 9.00

ירושלים
אדיסון – חיות המשק 4.30, 7–9
אור־גיל – בוקר טוב ויטנאם 4.30, 7.00, 9.15
איספריה 1 – טבעים במספרים 4.30, 7.00, 9.30
איספריה 2 – החגיגה של באבט 5.00, 7.15, 9.30
איספריה 3 – יופיו של החטא 5.00, 7.15, 9.30
אורנע – קרמר נגד קרמר 4.30–7–9
בית אגרון – השועל והכלבלב 4.00, כל מה שרצית לדעת על המין 6.00, מוליפים עורבים 7.30, להתראות 9.30
במקר – יום שני הסוער 4.30, 7.00–9
מיטשל – מרדף חצות 6.45, 9.00
סינמטק 1 – פתאני 4.00, הגבר של הדרך שלי 7.00, נישואים פיקטיביים 9.30
סינמטק 2 – שין הייקה מסנגרי 9.30
עדן – מארח השירים 4.30–7–9
עמיר – לטציור באמבה 7.00, 9.15
רון – פטים וכוכבים 4.30–7–9.00
תיאטרון ירושלים – כפר קטן שלי 7, 9.30 בגלל המלחמה ההיא 7, 9.30
סמדר 1 – מת לחיות 4.30, 6.45, 9.15
סמדר 2 – וילו הנסיכה 4.30, 6.45, 9.15
סמדר 3 – ביג 4.30־7־9
סמדר 4 – הקומיסרית 4.30, 7.00, 9.00

חולון
הוליווד הם נהר ארוך ורוגע 7.00, 9.30
מגדל – בוקר טוב ויטנאם 7.15, 9.40
רינה – ביג 7.15, 9.30
סבר – וילו הנסיכה 4.30–7, 9.30
ארמון – צל השוח 7.30, 9.30

כפר־סבא
תן – המפשה בכפר 7.00, 9.15
עמל – בוקר טוב ויטנאם 7.00, 9.30

רמת־גן גבעתיים
אואזיס – מאקר האיש והחלום 7.30, 9.40
ארמון – מרדף חצות 7.00, 9.30
הוד – וילו הנסיכה 4.30, 7.00, 9.30
לילי – הנסיכה הקסומה 5.00, 7.15, 9.30
שבטים – לטל 7.15, 9.30
רב גן 1 – מת לחיות 5.00, 7.35, 9.50
רב גן 2 – קפה בגדד 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 3 – עיניים שחורות 4.45, 7.20, 9.55
רב גן 4 – בוקר טוב ויטנאם 5.00, 7.20, 9.55

רמת השרון
כוכב – שלושה גברים ותינוקת 7.00, הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.10

נתניה
סמדרי – ביג 5.00, 7.15, 9.30
שרון – מקרן בלוז 7.00, 9.15

רחובות
בית העם – מרדף חצות 7.00, 9.15
חוד – החגיגה של באבט 7.15, 9.15
חן – סרור ברחובות 7.15, 9.15
נגבי 4.30

ראשל"צ
רון 1 – סרור ברחובות 5.00, 7.15, 9.30
רון 2 – תחנת מבקש 5.00, 7.15, 9.30
רון 3 – מרדף חצות 4.30, 7.15, 9.30

בת־ים
אורנים – נשר הבדול 2 7.15, 9.30
עצמאות – מבקר המולקה 4.30, 7.15, 9.30

חיפה והסביבה
אורה – הנסיכה הקסומה 4.30, 7.00, 9.15
אורלי – בידורי 6.00, 9.00
רב אור 1 – מרדף חצות 4.15, 6.45–9.15
רב אור 2 – בוקר טוב ויטנאם 4.15, 6.45, 9.15
רב אור 3 – טאר טאן 4.15, 6.45, 9.15
רב גת 1 – ביג 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 – הקומיסרית 4.30, 7.00, 9.15
חן – מת לחיות 4.15–6.45–9.15
סינמטק – אמריאום 8.00
שמחון 1 – מבקר המולקה 4.30, 7.00, 9.15
שמחון 2 – מארח השירים 4.30–7–9.15
שמחון 3 – פגישה עיוורת 4.30–7–9.15
פאר – מי רצה אותי 4.30–7.00–9.15
רון – וילו הנסיכה 7–9.15
שביט – המודדים 7.00, 9.15
קרן אור המנוחה – לאהבה בלבד 4.30, 7.00, 9.15
פרימה – קפה ... – גם ברחוב 8, 6.15, החיים הרשים לאחר הגירושין 7.15, 9.30

קריות (חיפה)
אורות – מסקר המולקה 7.00, 9.15
בית העם – מקריצה בצורה 9.15
היובל – סרור ברחובות 9.15
קריון – חיים הרשים לאחר הגירושין 7.00, 9.15
סביון – בעל ההשאלה 7.00, 9.15
מאיר – מת לחיות 7.00, 9.15
כוכבת – סרור ברחובות 7.15

הרצליה
דוד – מרדף חצות 7.00, 9.30
דן אכדיה – הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 6.15, 9.30
היכל – קפה השחק 7.15, 9.30
מרכז – ... – קפה בגדד 7.15, 9.30
תפארת – בוקר טוב ויטנאם 7.15, 9.30
כוכב – שלושה גברים ותינוקת 7.00, הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.10

בית־שאן
אולם ספורט – חיים הרשים לאחר הגירושין 10.30

באר־שבע
רון – פרחים בעליית הגג 7.15, 9.30
היכל התרבות – הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.45

חדרה
חדרה – מת לחיות 4.30, 7.00, 9.30
חוף – החיים הם נהר ארוך ורוגע 7.00, 9.15

צפת
בית אלון – צבעים 7.00, 9.15

עכו
אודיטוריום – מיסדרי 7.00, 9.00

ק. אונו
מתנ"ס – מגלה את אמריקה 7.00, 9.15

פתח־תקוה
היכל 1 – נשר הבדול 2 4.30, 7.00, 9.30
היכל 2 – מרדף חצות 7.00, 9.30
היכל 3 – וילו הנסיכה 4.30, 7.00

אשקלון
אסתר – צבעים 4.30, 7.30, 9.30
מתנ"ס – מגלה את אמריקה 4.30, 7.00, 9.15